

ISSN 0416-2242



vaš četrtkov prijatelj  
**DOLENJSKI LIST**

**DOLENJSKI LIST**  
BERE 90 TISOČ LJUDI

LJUBLJANA - Po podatkih Mediane, multimedijske raziskave o branosti, gledanosti in poslušnosti slovenskih medijev za prvo polletje letošnjega leta, bere Dolenjski list 90 tisoč ljudi, s čimer se je naš časopis med regionalnimi časopisi uvrstil na tretje mesto, za Primorskimi novicami in takoj za Gorenjskim glasom. Med dnevniki so najbolj brane Slovenske novice, sledi pa jim Delo.

## Božič in Rovnan popravila rekorde

Novomeški šprinter Tomaž Božič in brežiški skakalec ob palici Jure Rovnan sta popravila lastna državna rekorda - Na svetovno prvenstvo v Atenah

NOVO MESTO, BREŽICE - Prejšnji teden je bil za atlete z našega konca izjemno uspešen, največ veselja pa je prinesel Tomažu Božiču, ki je na mitingu v Trstu popravil lastni rekord v teku na 100 m, in Brežičanu Juriju Rovnanu, ki je prav tako popravil lastni rekord v skoku ob palici. Oba imata izpolnjeni B-normi za svetovno prvenstvo v Atenah, kar pomeni, da s svojima izidoma ustrezata zahtevi svetovne atletske zveze in nastopita, če nihče iz države nima izpolnjene A-norme.

Tomaž Božič je letošnjo zimsko sezono sicer začel z osebnim rekordom v teku na 60 m 6,83, a je moral naslednje dvoranske tekme zaradi zdravstvenih težav izpustiti. Prvi izidi v teku na 100 m v polletni sezoni so sicer kazali dobro pripravljenost (10,87 v Novem mestu, 10,69 v Celju, 10,62 na sredozemskih igrah v Bariju ter 10,64 na mitingu v Velenju), a kljub vsemu tako dobrega izida, kot ga je dosegel prejšnji teden v Trstu, ni pričakoval. V Trstu vreme sicer ni bilo idealno za rekord, saj je tekačem pihal v prsa celo rahel veter. Kljub temu je bila slovenska trojka, Božič, Acman, Breznik izjemno hitra in je premagala vso mednarodno konkurenco na štadionu CUS. Tomaž, ki je bil letos na 100 m tudi doma že nekajkrat poražen, je državni rekord zadržal le tako, da ga je sam popravil in zmagal, saj je bolje od starega rekorda tekel tudi Acman (10,43), medtem ko se mu je Breznik s 10,56 tudi precej približal. Z

novim državnim rekordom 10,42 in izpolnjeno B-normo (10,54) si je tako Božič tudi zagotovil nastop na svetovnem prvenstvu v Atenah tudi med posamezniki, ki se bodo v kvalifikacijah na 100 m pomerili 2. avgusta ob 10.15. Tomaž je državni rekord posvetil svojemu dolgoletnemu prijatelju in najzvestejšemu navijaču Marku Jarcu, ki je letos spomladi umrl zaradi kostnega raka.

Že pred rekordnim tekom v Trstu se je Tomaž skupaj z Acmanom, Štorom in Breznikom uvrstil na prvenstvo kot član štafete 4 x 100 m. Omenjeni štirje atleti so namreč v Odenseju na evropskem pokalu Bruno Zauli z 39,82 postavili nov državni rekord in izpolnili normo za Atene. Po besedah Tomaža Božiča imajo fantje v štafeti teku, ki so mu zadnja leta v Sloveniji posvečali premalo pozornosti, še rezerve, saj v Odenseju vse predaj niso izpeljali brez napak, tako da v Atenah 9. avgusta pričakujejo še bistveno boljše

## Toča, kakršne ne pomnijo očanci

V trebanjski občini je v nedeljo katastrofalno neurje s točo naredilo ogromno škode na kmetijskih posevkih, sprožilo plazove in oklestilo celo gozdove

TREBNJE - V nedeljo okoli 15. ure je zajelo trebanjsko občino neurje z dežjem, na območju krajevne skupnosti Veliki Gaber pa je tudi kot oreh velika toča klestila po kmetijskih pridelkih, da česa takega ne pomnijo niti najstarejši prebivalci.

Ujma je po prvi oceni škode, ki sta jo na terenu v razgovoru s prizadetimi prebivalci opravila namestnik poveljnika občinskega štaba civilne zaščite Borut Kolenc in poverjenik za CZ Silvester Prašnikar, zajela vasi Bič, Veliki Gaber, Medvedjek, Cesta, Babna Gora, Male Dole pri Stehanji vasi in del KS Sela pri Šumberuku. Škoda naj bi znašala na kmetijskih posevkih od 50 do 90 odstotkov. Večja škoda pa je nastala tudi v gozdovih in na cestah, ker so se prožili plazovi.

Trebanjski župan Lojze Metelko je v ponedeljek jutraj po vrnitvi s trebanjskimi godbeniki iz priateljskega nemškega mesta Lauringen, kjer je močno neurje tudi

močno okrnilo program obiska, takoj poslal na teren občinsko komisijo za oceno dejanske škode. V komisiji so bili: občinski strokovni delavec za kmetijstvo inž. Drago Sila, vodja Kmetijske svetovalne službe v Trebnjem inž. Tone Zaletel in svetovalec inž. Tone Zupančič. Sila nam je povedal, da so objekali 31 vasi, od tega jih je ujma močno prizadela 21, preostale pa manj. Ljudje so povedali, da je toča najprej začela klestiti ob 15. uri v Roženpelju, nato je nadaljevala svoj uničevalni pohod čez Gorenje in Dolenje Selce, Krušni Vrh, Bič, Male

Dole, Gombišče, Mali Gaber, Cesto itd. Na Medvedjeku se je zaradi debele plasti toče na magistralki ustavil cestni promet. Še v ponedeljek, v sončnem vremenu okoli 14. ure, je bilo tam na travniku za traktorsko prikolico ledenege zrnja, ki je povzročilo tukajšnjim ljudem katastrofo. Med Bičem in Velikim Gabrom je bilo po tleh listja kot jeseni, tako da v gozdu ne bo prirasta in bo šel po zlu etat.

Škoda je najbolj očitna na vrtinah, saj je kumarice toča povsem stolkla, in v vinogradih; škoda na koruzi je 50- do 80-odstotna, podobna je na stlačeni otavi, na pšenici do 65-odstotna. Sila je povedal, da bodo ljudje morali dati individualne prijave, da pa bodo o tem še obveščeni.

P. PERC

## Berite danes

- stran 2:  
• **Grobovi v Rogu ne samevajo**
- stran 3:  
• **Že pred 150 leti zavedni Slovenci**
- stran 4:  
• **Semičani dobili grb in zastavo**
- stran 6:  
• **Kar 600 milijonov za smetišče?**
- stran 10:  
• **Polovica dijakov že izkušnje s travo**
- stran 19, 20, 21, 22:  
• **Priloga Dolenjskega lista**
- stran 24:  
• **V zakon stopili po starih šegah**

## KOLESTAR POD AVTO

ŠENTJERNEJ - V četrtek, 17. julija, ob 11.30 je 75-letni Janez J. iz Raven vozil kolo po Ilirski ulici v Šentjerneju. Ko je pripeljal do regionalne ceste, je ne da bi se prepričal, ali je glavna cesta prosta, le-to prečkal, takrat pa je po prednostni cesti od Kostanjevce z osebnim avtom pripeljal 56-letni A. Ž. iz Ljubljane. Voznik osebnega avtomobila zaradi prehitre vožnje, ki je v Šentjerneju omejena na 50 km/h, vozila kljub zaviranju ni mogel ustaviti, tako da je trčil v kolesarja. Tega je odbilo preko pokrova motorja na vetrobransko steklo, da je z glavo udaril v desni vogal, nato pa padel na cesto, kjer je obležal. Kolesar je zaradi hudih poškodb v nedeljo umrl.



DR. GANTAR ZA ČISTILNE NAPRAVE, KI DELUJEJO - Sevniški župan Jože Peternel se je pohvalil, da na Studencu gradijo prvo rastlinsko čistilno napravo pri nas, in se zahvalil ministrstvu za okolje za pomoč. Minister Gantar (levo od njega Peternel in poslanec Jože Avšič, desno pa predsednik OO LDS Sevnica Andrej Štrclj, poslanec Branko Janc in Peter Žigante - OO LDS Krško) pa je dejal, da je bilo v Sloveniji tudi obdobje doktrin glede gradnje čistilnih naprav. "Mi pa poznamo le doktrino, da mora čistilna naprava funkcionirati," je poudaril dr. Gantar. (Foto: P. Perc)

## Posavska deponija odpadkov za vzor

Minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar v Sevnici sporočil novico, da bo najpozneje do 25. julija podeljene koncesija za gradnjo verige spodnjejavskih elektrarn

SEVNICA - V drugi polovici julija, najpozneje do 25. t. m., bo koncesijska pogodba za gradnjo verige spodnjejavskih elektrarn podpisana, je zagotovil dr. Pavel Gantar, minister za okolje in prostor pretekli petek v Sevnici, kamor je prišel na delovni obisk na povabilo sevniške LDS in sevnškega župana.

Minister Gantar je tudi zagotovil sevnškemu županu Jožetu Peternelu, ko je ta povprašal, ali bo država ob podelitvi koncesije poskrbela za zaščito interesov lokalnih skupnosti, da to vsekakor namerava država storiti z določili koncesijske pogodbe. Sevnščani, ki bodo imeli na svojem območju dve HE: Boštanj in Blanca, na življenje ljudi v sevniški občini pa že vpliva prva, vrhovska elektrarna, se namreč bojijo, da se bo ponovila zgodba iz Radeč. Radečani namreč tarnajo in opozarjajo svoje sosedne na težave z dokončno sanacijo prostora po gradnji HE Vrhuvo, ker ni (bilo) koordinacije med ministrstvi. Če pa si Posavci želijo elektrarn, bodo morali pri postavljanju zahtev tehtno taktizirati, saj bi utegnili previsoko postavljeno odškodninski zahtevki in prezahtevni pogoji koncesionarja celo odvrniti od gradnje.

Minister dr. Gantar je izrazil zadovoljstvo, da se lahko pogovarjajo o že urejenih problemih, ko je beseda stekla o medobčinski posavski deponiji komunalnih odpadkov. Brežičanki Vladki

Kežman, ki je vodja projekta te deponije, je dr. Gantar priznal, da so Posavci lahko s svojim pristopom vzor drugim v Sloveniji. Minister Gantar pa je za "proizvajalce smeti" napovedal posebne takse, ki bodo uvedene prihodnje leto. Letos naj bi v Sloveniji samo s takso za obremenjevanje voda zbrali za več kot 4,5 milijarde tolarjev! Ta denar je na voljo tudi

občinam, ki jim na primer zmanjka petino ali četrtino sredstev za gradnjo čistilnih naprav. Za tovrstne projekte pa je na voljo precej kapitala v tujini. P. P.

## LANI 773 CISTERN VODE

NOVO MESTO - Gasilsko-reševalni center Novo mesto je v letu 1996 prepeljal po vaseh na širšem novomeškem območju 773 cistern vode, kar znese 4.300 kubikov. Letos je dostavil ljudem že vsaj 350 cistern, kar znese najmanj 1.900 kubikov vode.

## Grobovi in sprava

Več kot pol stoletja je minilo od konca druge svetovne vojne, v kateri je človeštvo, in z njim tudi slovenski narod, plačalo visoko ceno za svoje preživetje. Svetovna ujma je za sabo pustila številne grobove, slovenska posebnost pa je, da se jih večina skriva v senci roških gozdov, kjer je bil med vojno sedež odpornosti. Ti gozdovi krijejo tudi večino morišč, ki so nastala tik po njej. Ko se sorodniki in njihovi prijatelji zbirajo ob grobovih, ki so, rdeči ali črni, nesporni del naše zgodovine in je zato naša civilizacijska dolžnost ne glede na to skrbeti zanje, so pogosto žrtev strankarskih demagogij, ki slušajo le kratkovidnim interesom in ljudi bolj delijo med seboj, kot pa prispevajo k narodni spravi. Tu bi morala poseči vmes država. Ne bi smela dopustiti, da bi bila skrb za obeležitev zgodovinskih krajev, kjer so temelji slovenske države pa tudi grobovi mnogih, ki so v ideji o njej verjeli in zanjo na tej ali oni strani umrli, le v ozkih družinskih ali strankarskih rokah. Sama bi morala prevzeti skrb za njihovo vzdrževanje in svetu pokazati, da znamo biti na svojo zgodovino ponosni pa tudi sramujemo se je lahko sami. Za eno in drugo bi morali biti dovolj zreli. Širni roški gozdovi pa tudi dajejo dovolj prirastka, da bi kril te stroške in še marsikaj več. Le pravega gospodarja in prave volje je treba za to.

TONE JAKŠE



PADALCI ZA NASLOVE V PREČNI - Novomeški aeroklub je od četrta pa do nedelje na letališču v Prečni pripravil 7 slovensko državno prvenstvo v padalstvu, na katerem so nastopili prav vsi člani slovenske reprezentance, ki spadajo prav v svetovni padalski vrh. Slabo vreme je sicer precej ponagajalo organizatorjem, vendar so prireditelji le spravili pod streho, malo pa je manjkalo, da ni ena od medalj ostala doma: član Aerokluba Novo mesto in inštruktor domačih padalcev Ribničan Aleš Debeljak je bil namreč po osmih serijah pred zadnjim skokom še na drugem mestu, v odločilnem trenutku pa mu je popustila koncentracija. Na svojem prvem tekmovanju se je izkazal tudi njegov najobetavnejši učenec Simon Dular. Več o prireditvi in izidi tekmovanja na športni strani. (Foto: I. Vidmar)

## VREME

Ob koncu tedna bo spremenljivo oblačno s popoldanskimi plohami ali nevihtami.

# Kje pa se vi kopate?

Reka Krka, ki premeri velik del ozemlja južno od Ljubljane in se napaja s še širšega območja, teče te dni nekam zelenkasto črna in pene ima na sebi. Sava, ki pri Brežicah sprejme tako vodo, ob stiku z nekdanjo dolensko lepoticno praviloma ne spremeni svoje lastne barve, kar pomeni, da je vsaj tako umazana kot Krka. Ljudje se še kopajo v takih rekah, posebej če so reke pred hišnim pragom. Osvežitev si veliko več ljudi išče na javnih kopalniških, ki jih je na Dolenjskem in v deželi med Sotlo in Savo pa v Beli krajini in okrog Roga kar nekaj. Železno pravilo pa je, da Slovenci poleti prisegajo na morje in na kopanje v tej veliki luži. Kam se bo kdo šel kopat, odloča veliko stvari. Ni skrivnost, da si mnogi državljani zaradi pičlega družinskega proračuna le s težavo privoščijo ne tako poceni dopustovanje in kopanje v morju. Sploh pa ni nujno, da poletno kopalno razkošje merimo po skupnem času, preživetemu v obseju jadranskih in drugih podobnih valov. Časi so namreč taki, kot je dejal pred časom funkcionar slovenske turistične zveze, da imajo ljudje vse raje podeželje v notranosti države. In če nadaljujemo s funkcionarjem, lahko rečemo, da potemtakem dobivajo veljavo tudi bazeni in podobne kopalniške oaze daleč stran od morske obale. Vsekakor je možnosti za kopanje med zasebno hišno kadjo in javnimi kopalniškimi objekti kar precej. In kje se kopate, če se odločate za te vrste zabavo in rekreacijo? V anketi boste izvedeli odgovore nekaterih med vami.



**ANITA GOLOBIČ**, študentka iz Vavpce vasi pri Semiču: "Kopat se hodim na Kolpo, ker mislim, da je še dovolj čista glede na ostale reke v Sloveniji, na srečo pa je tudi blizu doma. Občasno grem tudi v kakšno toplice na Dolenjskem, vsako leto pa počitnikujem tudi ob morju, vendar vedno v Dalmaciji, kjer je morje še vedno precej čisto, tako kot nekdanj."



**STANE BRODARIČ**, vodja oddelka za notranje zadeve na UE Metlika: "Od otroških let se kopam v Kolpi v rojstnih Rosalnicah, čeprav je bolj umazana, kot je bila, a še vedno ena najčistejših slovenskih rek. Občasno grem tudi v toplice ali na morje, a na Kolpi mi je še vedno najlepše. Menim pa, da bi jo morali zaščititi, predvsem pred tistimi, ki hodijo počitnikovat na črno."



**JURE VIDENIČ**, učenec 8. razreda OŠ Cerklje ob Krki, doma iz Cerklj ob Krki: "Blizu imamo Krko in se kopamo v njej. Hitro se segreje, ni globoka, počasen tok ima, tako ni strahu, da bi koga odnesla. To je imenitno, da je Krka blizu. Kopat se grem tudi v Klunove toplice v Bušiči vasi. Tam je vedno topla voda, ker je termalni izvir. Gremo tudi na morje na dopust."



**AMETI REMZI**, prodajalec sadja iz Krškega: "Med tednom ni časa, ob nedeljah in sobotah pa velikokrat dežuje. Reke niso za kopanje, čeprav se ljudje kar hodijo vanje kopat. V reko se ne grem kopat, tam tudi ni pravega vzdušja. Včasih, kadar imam čas, grem na bazen na Čatež. Tam je voda prava, vzdušje je tudi dobro. Zadnja leta vreme ni najboljše za kopanje zunaj."



**JOŽE PEČNIK** iz Novega mesta: "Nerad se kopam v bazenih, še posebej ne ob koncu tedna, ko se tam tare ljudi. V Krki se kopamo, vendar nad Rumanjo vasjo, kajti v spodnjem toku je že preveč onesnažena. Najraje pa imamo Kolpo, ker je tako topla, zlasti pa čista. Seveda morja ne more nič nadomestiti, tam se zelo rad potapljam."



**NATALIJA TRŠELIČ**, konstruktorica v sevniški Jutranjki: "Včasih, ko še ni bilo sevniškega kopalnišča, sem se rada kopala v Mirni v Dolenjem Boštanju, takrat pravzaprav edinem kopalnišču. Bilo je prijetno, čeprav voda ni bila vedno najbolj čista. Zdaj pa tam skoraj ni več kopalcev, tudi mene ne, ker je voda onesnažena, jaz pa se posvečam svojemu 10-mesečnemu otroku."



**ZORAN REMIĆ**, dijak 4. letnika novomeške gimnazije, doma z Mirne: "Veseli me, da so v naši krajevni skupnosti obnovili mirnski bajer, kjer se radi kopamo in zbiramo, predvsem mladi. Voda je celo nekoliko bolj topla kot v sevniškem bazenu, kjer smo se prejšnja leta radi kopali. Dobro je tudi, da so uredili okolico in bife, da so cene zmerne in včasih kar fino žuriramo."



**SANDRA KOZIC**, učenka iz Kočevja: "Včasih smo hodili na morje, zadnja leta pa gremo v toplice, ker je mami tam bolj všeč. Sicer pa sem se veliko kopala tudi v kočevskem jezeru, čeprav se je včasih govorilo, da je voda v njem radioaktivna. Sedaj bodo menda ob jezeru zgradili zdravilišče, zato se sploh ne bojim kopati v njem. Letos se sicer še nisem, vendar se gotovo še bom."

# Grobovi v Rogu ne samevajo

Članov Društva za vzdrževanje partizanskih grobišč na Rogu iz leta v leto več

**GAČE PRI ČRMOŠNJICAH** - V soboto dopoldne je spodnja postaja žičnice smučišča na Gačah nudila gostoljubje članom društva za vzdrževanje partizanskih grobišč v Rogu. Kljub temu da je deževno jutro obetalo vse kaj drugega, se je kakih dvesto najbolj najbolj optimističnih odpravilo na pot in bilo za ta korak lepo nagrajenih: pozdravilo jih je sonce.

Predsednik društva Jože Bučar je najprej pozdravil častne goste, med njimi predstavnika republiškega odbora zveze borcev Marjana Lenarčiča, generala Staneta Potočarja, predstavnika SNS Zmaga Jeliniča in Rafaela Kužnika, zatem pa je na kratko orisal zgodovino društva: "Leta 1992, ko smo se prvič zbrali pri urejanju grobišč, nas je bilo enajst iz štirih družin. Kogarkoli sem v tistih zmedenih časih prosil za pomoč, me je zavrnil. Leta 1993 nas je bilo že triindvajset in začeli smo se dogovarjati o organiziranju društva. Vsi smo podpisniki pobude za ustanovitev društva. Leta 1994 nas je bilo že 43 in takrat smo potrdili namero, da ustanovimo društvo, ki bo skrbelo za grobove tistih, ki imajo največ zaslug, da danes živimo v svobodni Sloveniji. 20. maja 1995 se nas je na Bazi 20 res zbralo 428 in takrat smo ustanovili društvo."

Dejal je še: "Naše društvo ne bi moglo delovati brez zvestih prijateljev, ki so nam darovali sveče in cvetje..." in naštel vrsto obrtnikov, in tudi večjih podjetij, največ iz Topliške doline, ki so denarno ali drugače pomagali društvu, zlasti pa Krki Zdravilišča in Slovenski vojski za njuno pomoč pri

izvedbi srečanja. Veliko pa storijo in zberejo prostovoljnih prispevkov tudi člani sami. Jože Florjančič, eden izmed članov upravnega odbora društva in povezovalc sobotnega programa srečanja je poudaril to osnovno nalogo društva, ki že kaže rezultate svojega dela, saj so bila na začetku delovanja društva partizanska grobišča in spomeniki na Rogu v precej žalostnem stanju. Društvo je torej na pravi poti. To dokazuje tudi to, da drugod po Sloveniji nastajajo podobna.

T. JAKŠE



**PREDSTAVNICI NAŠIH MEDICINSKIH SESTER** - Erna Gruden in Marija Gorenc med otvoritvijo 21. kongresa Mednarodnega združenja medicinskih sester v kanadskem mestu Vancouver.



**ROG NI POZABLJEN** - Predsednik društva Jože Bučar se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k temu, da temelji slovenske državnosti na Rogu in grobovi tistih, ki so za svoje ideje tu umrli, niso pozabljeni. (Foto: T. Jakše)

# Naše sestre v Kanadi

Med 112 državami na kongresu Mednarodnega združenja medicinskih sester tudi Slovenija

**NOVO MESTO** - V slovenski delegaciji medicinskih sester, ki so se udeležile 21. kongresa Mednarodnega združenja medicinskih sester v Vancouveru v Kanadi, sta bili tudi Erna Gruden in Marija Gorenc kot predstavnici Društva medicinskih sester in tehnikov Novo mesto, katerega članstvo je z območja Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Na dolgo pot sta se kot edini predstavnici južnega območja Slovenije lahko odpravili, ker sta pri kritju stroškov dragega potovanja priskočili na pomoč podjetji Gimpe in Validenk iz Novega mesta, saj društvo samo nima denarja za take izdatke.

Na kongresu, ki se ga je udeležilo okoli 8 tisoč predstavnikov iz 112 držav, so potekala številna predavanja, pripravljenih je bilo več razstav ter organizirane številne obkongsne dejavnosti. Največ poudarka je bilo dano razvoju zdravstvene nege. Pomemben in zanimiv je bil tudi praktičnejši del, v katerem so si sestre med

drugim lahko ogledale vsakdanji utrip kanadskih izobraževalnih ustanov in bolnišnic. Ob obiskih bolnišnic se jim je kar sama po sebi nudila primerjava z bolnišnicami in položajem medicinskih sester pri nas ter na razvitem Zahodu. Po eni strani je opremljenost bolnišnic precej boljše, na enega bolnika pridejo v povprečju tri medicinske sestre. Precej boljše od naših so tudi plače kanadskih medicinskih sester in tehnikov, po drugi strani pa je v kanadskem zdravstvu opazno manj socialne kot pri nas. V Kanadi sicer ne poznajo zasebnih zdravnikov, a tudi ne nege bolnika in obiskov zdravnika na domu, ob vsem pa je zdravstveno zavarovanje bistveno dražje kot pri nas. Zanimivo je, da je med medicinskimi osebjem v Kanadi veliko tujcev, slovenske medicinske sestre, ki jih ni malo, pa uživajo ugled kot zelo dobro pripravljene za opravljanje tega zahtevnega poklica.

"Prepričani sva, da je bil obisk na kongresu koristen. Spoznali sva delo mednarodnega združenja in nove ljudi ter videli marsikaj zanimivega. Posebej sva zadovoljni, ker nas, slovenskih sester, niso več zamenjavali s sestrami iz drugih držav, da je Slovenija v združenju že prepoznavna," je povedala v imenu obeh naših predstavnic Grudnova.

MiM

# V domu gozdarjev šola v naravi

V Črmošnjicah se bo jeseni v domu gozdarjev, v katerem bo prvi center za šolske in obšolske dejavnosti v Beli krajini, pričela naravoslovna šola - številne možnosti za pouk

**ČRMOŠNJICE** - Pretekli teden so predstavniki Gozdnega gospodarstva Novo mesto in ministrstva za šolstvo in šport podpisali pogodbo o najemu doma gozdarjev na Črmošnjicah v semiški občini. Na ministrstvu so namreč spoznali, da bi bil dom, v katerem je bila nekdanja restavracija, zadnje čase pa je sameval, zelo primeren za center za šolske in obšolske dejavnosti.

Dom ima 18 sob, 3 učilnice in restavracijo, tako da bo z manjšimi preureditvami lahko kmalu vseljiv. Na ministrstvu načrtujejo, da bi prvi udeleženci šole v naravi, ki bo predvsem naravoslovna, prišli v Črmošnjice že sredi letošnjega septembra. Potem pa bi se vsak teden zvrstila nova izmena, v kateri bi bilo po 55 otrok.

Gre za prvi tovrstni center v Beli krajini, čeprav je že precej dolgo slišati obljube, da ga bodo uredili tudi v Radenci ob Starem trgom ob Kolpi. Pri izbiri črmošnjiškega doma pa je ministrstvo zagotovilo imelo srečno roko, saj so Črmošnjice z okolico prava zakladnica vsega, kar zanima male nadebudneže. Tako je v bližini doma botanični vrt, v katerem so pred leti vsa gozdna gospodarstva iz nekdanje Jugoslavije zasadila drevesa, značilna za njihove kraje. V bližini je tudi gozdna učna pot s Planine do Mirne gore, pa roški gozdovi in pragozdovi ter Divji potok s svojimi slikovitimi slapovi in ribogojnico. Svoje znanje bodo otroci lahko izpopolnili še na bližnji Turkovi farmi. Od

skega Roga ni zanemarljivo, da bo, ko bo center za šolske in obšolske dejavnosti odprt, v njem dobilo zaposlitev 7 ljudi, domačini Črmošnjic ni daleč tudi do kopalnišča v Dolenjskih Toplicah ali ob Kolpi ter do smučišča na Gačah. Sicer pa za vas na obrobju Kočev-



**DOM PRIČAKUJE OTROKE** - Dom gozdarjev v Črmošnjicah zadnjih nekaj let ni imel prave sreče, čeprav sta imela v njem restavracijo dva najemnika. Sedaj sameva, že septembra pa naj bi prišli vanj v šolo v naravi prvi učenci, ki bi spoznavali predvsem naravne značilnosti in znamenitosti v vasi in njeni okolici. (Foto: M. B.-J.)



**ČASTNIKI IN ŽUPANA NA TRIGLAVU** - 12. spominskega pohoda na najvišji slovenski vrh Triglav, ki se ga udeležujejo pohodniki iz vrst ZZB NOB, ZVVS, borcev Prešernove brigade, Združenja Sever in Združenje slovenskih častnikov, se je tudi letos udeležila ekipa ZŠC Novo mesto, okrepljena z županoma Škocjana in Sentjerneja. Po zelo slabem vremenu je slednja ekipa le dosegla zastavljeni cilj. V veliko pomoč nam je bil predsednik države Milan Kučan, ki nas je bodril, na vrhu pa krstil tudi škocjanskega župana. Na sliki je novomeška ekipa ZŠC pred triglavskim domom na Kredarici. Od leve proti desni: v prvi vrsti župana Povšič in Hudoklin ter vodič A. Komljanec, v drugi vrsti pa F. Plantan, B. Đukić in B. Mali.

pa bodo lahko prodali tudi svoje pridelke.

M. B.-J.

## Mariborsko pismo

### Dilentatizem pri imenovanju novega vodstva NKBM?

#### Zapletji spodjedajo zaupanje varčevalcev v banko

**MARIBOR** - Mariborsko javnost je v minulih dneh pošteno razburilo dogajanje v zvezi z imenovanjem novega vodstva Nove Kreditne banke Maribor, ki jo je dosedanje vodstvo ob pomoči države uspešno saniralo. Tretja največja banka v državi je namreč sredi minulega tedna dobila nov nadzorni svet, ki ga vodi dr. Davorin Kračun, ter novo upravo, ki jo vodi še ne 29-letni Matjaž Kovačič.

Dan zatem pa so se začeli vrstiti odstopi. Najprej je odstopil član nove uprave Darko Tolar, ki je bil tudi član prejšnje uprave. Povedal je, da je za svoje imenovanje izvedel iz časopisov, čeprav je jasno in glasno odklonil sodelovanje s (pre)mladim novim šefom banke. Izrazil je tudi prepričanje, da novi nadzorni svet ni strokovno, temveč popolnoma politično skadrovano, zato kot član uprave z njim ne bi mogel dobro sodelovati. Po Tolarjevem odstopu je nadzorni svet sklenil, naj z delom nadaljuje okrnjena dvočlanska uprava. Že naslednjega dne pa je odstopil član novega nadzornega sveta prof. dr. Leon Repovž iz Ekonomsko-poslovne fakultete v Mariboru. Tudi on je za imenovanje izvedel iz časopisov. Povedal je, da se ne strinja z odločitvijo nadzornega sveta, da tretjo največjo banko v državi vodita le dva člana uprave, ki nimata še niti licence za vodenje banke. Izrazil je tudi dvom o strokovnosti novega nadzornega sveta in uprave.

Kmalu za dr. Repovžem je svoj odstop s položaja podpredsednika nadzornega sveta na tiskovni konferenci napovedal tudi mariborski župan dr. Alojz Križman. Dejal je, da bo odstopil kot član nadzornega sveta, če bo banko še naprej vodila sedanja dvočlanska uprava. Povedal je tudi, da je nadzorni svet o upravi glasoval v celoti, čeprav je sam predlagal ločeno glasovanje, o vsakem članu uprave posebej. Po mnenju dr. Križmana je s Tolarjevim odstopom uprava izgubila svoj mandat, saj je bila izvoljena kot celota. O svojem stališču je mariborski župan že obvestil vlado, agencijo za sanacijo bank ter Banko Slovenije.

Vse torej kaže, da zapletov z imenovanjem novega vodstva banke še kmalu ne bo konec. Številni Mariborčani se sedaj sprašujejo, zakaj je bilo vse to potrebno. Mnogi menijo, da je do zapletov prišlo, ker sta si vladajoči stranki razdelili "interesi sferi": LDS naj bi imela prevladujoč vpliv v Novi Ljubljanski banki, SLS pa v Novi Kreditni banki Maribor. Skratka, vir zla naj bi bil v političnem in ne strokovnem kadrovanju vodilnih bančnikov.

Kakorkoli že, vsi tisti, ki so bili odgovorni za kadrovanje novega vodstva Nove Kreditne banke Maribor (gre za vlado, upravni odbor Agencije za sanacijo bank in ne zadnje tudi za novi nadzorni svet NKBM), so svoj posel slabo in neodgovorno opravili. Posledice so lahko za mariborsko banko, njene komitente in celotno mariborsko gospodarstvo usodne, saj so zadnji dogodki močno omajali zaupanje vlagateljev do banke. Najbolj črnogledi Mariborčani se bojijo, da je bil ravno to cilj nekaterih. Sicer pa bo čas kmalu pokazal, ali je šlo pri imenovanju novega vodstva NKBM za nedopustno brezbriznost, omalovaževanje in dilentatizem pristojnih ali pa je morda v ozadju želja po nadaljnjem "sesuvanju" in "molzenju" mariborskega gospodarstva?

TOMAŽ KŠELA

# Že pred 150 leti zavedni Slovenci

Praznik KS Šmarjeta v spomin na dogodke leta 1848 - Čimprej bi radi svojo občino - Ceste že od nekdaj problem - Pregelj: Občine morajo imeti več vpliva

ŠMARJETA - Na šmarjetno nedeljo, 20. julija, so v Šmarjeti prvič proslavili praznik krajevne skupnosti. Ta dan so si izbrali za praznik v spomin na dogodek, ko so se leta 1848, v pomladi narodov, Slovenci izrekli za zedinjeno Slovenijo in za vpeljavo slovenskega jezika v šole. Kot je ugotovil zgodovinar dr. Stane Granda, katerega rod izhaja iz teh krajev, so ljudje tod na šmarjetno nedeljo 1848 prvi na Dolenjskem in med prvimi na Slovenskem v tistih burnih časih podpisali zahtevo za zedinjeno Slovenijo, za uvedbo slovenskega jezika v šole in proti priključitvi slovenskih dežel nemškim.

"Redki so kraji, ki se lahko pohvalijo s toliko podpisi za te zahteve kot ravno Šmarjeta in Bela Cerkev," je med drugim na nedeljski slovesnosti dejal dr. Granda. Ob njegovi pomoči in s sodelovanjem učenk tamkajšnje šole so lepo predstavili bogato in dolgo zgodovino teh krajev. "Ker smo ponosni na ta dogodek in ker smo po tolikih letih dosegli cilj, ki so si ga zastavili naši predniki, smo

se odločili, da ta dogodek postane naš krajevni praznik," je dejal predsednik krajevne skupnosti Šmarjeta Janez Kerme.

Ponosni na zgodovino in na kulturno dediščino ter na naravne znamenitosti teh krajev se krajanje čutijo dolžne skrbeti za ohranjanje vsega tega, prav tako pa za razvoj in napredek krajevne skupnosti, za katero si želijo, da bi čim-

no regionalno cesto Kronovo - Šmarjeta. Pripravljamo tudi dokumentacijo za gradnjo kanalizacije za skoraj vse vasi v naši krajevni skupnosti," je našteval Kerme.

Tudi državni sekretar za ceste Žare Pregelj se je v svojem govoru na nedeljskem slavlju dotaknil vprašanja cest. Zanimivo je, da ima to vprašanje že dolgo brado, saj je tudi zgodovinar dr. Granda opozoril, da so bile slabe ceste že v prejšnjih časih eden glavnih problemov teh krajev. Nič novega pod soncem velja tudi v tem primeru. Poleg tega se je tudi tu potrdilo pravilo, da je nevhvaležnost plačilo sveta. Med drugo svetovno vojno so bili ti kraji za partizane obljubljeni dežela, prava Indija Koromandija, potem pa jih je nova oblast hitro odrinila na stran in pozabila. Pregelj je napovedal skorajšnjo obnovo ceste Kronovo - Šmarjeta. Za gradnjo dolenske avtoceste pa je dejal, da je najverjetnejša in najhitrejša varianta razširitev sedanje regionalne ceste v sodobno 4-pasovnico. Vse druge variante bi po njegovem dograditev dolenske avtoceste močno odmaknile. Pregelj se zavzema za to, da bi občine imele več vpliva pri porabi javnih financ in da jim ne bi bilo treba za te stvari hoditi moledovati v Ljubljano in se posluževati raznih zvez.



NAJASTAREJŠA KRAJANA - Na šmarjetni nedelji, praznovanju praznika KS Šmarjeta in ob razvijanju prapora tamkajšnjega društva upokoencev so se spomnili tudi več kot 90 let starih krajanov. Na praznovanje sta čila in vesela prišla prav najstarejša dva, Tončka Gorenc in Fanc Zupan (na sliki), oba letnika 1903 in oba iz Gorenje vasi. Druga dva pa sta Marija Juvančič (letnik 1904) iz Žalovič in leta 1907 rojeni Alojz Gregorčič iz Strelaca. (Foto: A. B.)

## Bogata Topliška noč

Od 24. do 26. julija bodo v Dolenjskih Toplicah številne prireditve

DOLENJSKE TOPLICE - Danes, 24. julija, se v Dolenjskih Toplicah začne prireditve, ki jih tamkajšnje prizadeveno Turistično društvo prireja pod skupnim naslovom Topliška noč '97 in bodo trajale do sobote. Prireditve, ki sovpadajo s farnim praznikom sv. Ane, označujejo vrhunec turistične sezone. Letos se vanje poleg domačih društev (pletarji, polharji, gospodinje, gozdarji, padalci itd.) vključujejo tudi domači gostinci in zdravilišče. Program bodo popestrili gostje iz Adlešičev, Osilnice in Šentjerneja, ki bodo predstavili svoje običaje, glasbo, domače izdelke in še kaj. Topliška noč se seli iz parka v središču Dolenjskih Toplic. Osrednji prireditveni prostor bo na parkirišču med pošto in župniščem, pomožni pa pri gostilni Lovec. V soboto bo med prireditvami cesta zaprta za promet.

nejska godba na pihala, uro zatem pa bo na prireditvi šentjernejskih vinogradnikov in pokušnji njihovih vin pel Vinogradniški oktet. Sledila bo prireditev Od zrna do kruha.

Sobotne prireditve bodo sredi Toplic, kjer bodo stojnice z izdelki domače obrti. Popoldne bodo kraj preleteli jadrani padalci, nastopil bo pihalni orkester Krke Zdravilišče, skozi kraj se bo vila povorka, nastopili bodo Šentjernejski oktet, folklorna skupina iz Adlešičev, Prifarni muzikantje, zvečer bo Labod pripravil modno revijo, igral pa bo ansambel Petra Finka.

## S cvetjem okrašeni domovi

Ocenjevanje urejenosti domov in naselij v KS Dolenjske Toplice

DOLENJSKE TOPLICE - Lanska akcija Turističnega društva Dolenjske Toplice, ko so ocenjevali zunanjo urejenost domov v krajevni skupnosti, je imela zelo dober odziv in je pripomogla k lepši podobi hiš in naselij. Zato se je društvo odločilo, da letos akcijo ponovi, kar so očitno pričakovali tudi ljudje, saj je bila zunanost večine hiš ob obisku komisije lepo urejena. V komisiji so bili Angelca Matkovič, Majda Žvan, Zdenko Tomašič in Slavko Klančičar. S tem ocenjevanjem se topliško turistično društvo vključuje v akcijo Turistične zveze Slovenije Moja dežela - lepa, urejena in čista. Komisija si je ogledala vsa naselja v krajevni skupnosti; posebej je bila pozorna na okensko in balkonsko cvetje, okrasne zelenice in celovito urejenost domov in naselij. Ocenjevali so z vidika naključnega obiskovalca, pri tem pa niso posebej hodili okoli hiš in ne stopali v stik z lastniki.

"Napredek pri urejenosti hiš in naselij je velik," pravijo člani komisije. "Redke so hiše, kjer ne bi bilo vsaj nekaj cvetja. Število lastnikov hiš, ki so lahko za zgled, se je od lanskim 28 povečalo na 42." Najlepše urejeno naselje v Topliški dolini je ponovno novi del Meniške vasi, med javnimi površinami pa izstopa okolica vaškega vodnjaka sredi Gorenjih Sušic. Za številne cvetlične grede in urejen park sredi Dolenjskih Toplic gre priznanje Zdravilišču Dolenjske Toplice, za okolico farne cerkve pa župnišču.

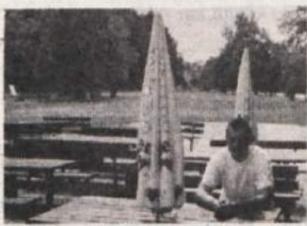
Lična priznanja, originalna dela topliškega akademskega slikarja Jožeta Kumra, bodo pohvaljeni prejeli v soboto, 27. julija, na Topliški noči.



PRAPOR UPOKOJENCEV - Predsednik KS Šmarjeta Janez Kerme je na nedeljskem prvem praznovanju praznika te krajevne skupnosti slovesno razvil prapor Društva upokoencev Šmarjeta, ki je bilo ustanovljeno leta 1992. Prapor je prevzel predsednik društva Anton Pevec. (Foto: A. B.)

## CESTA V PESKOKOP

SOTESKA - Dovozna cesta v peskokop Soteska je že dlje časa povzročala probleme, saj je predvsem ob hudih nalivih in v spomladanskem času hudo onesnaževala okolje. Zato se je Gozdno gospodarstvo, lastnik peskokopa, odločilo in cesto dokončno uredilo. Tako so del ceste, ki je bil še makedamski, asfaltirali, ostali poškodovani asfalt pa so prevlekli z novo asfaltno prevleko. Prav tako so uredili kanal za odvajanje metorne vode in namestili nove in večje rešetke na križišču z javno cesto. Taka posodobitev bo vsekakor zadovoljila krajanje in uporabnike te ceste, saj bo vožnja po njej sedaj varnejša, hkrati pa kaže na pozitiven odnos odgovornih do okolja in kulturnih spomenikov.



KISLO POLETJE - Letošnje poletje je kislilo, kot že dolgo ne. Dež na dež, vmes kakšna toča in sem ter tja tudi malo sonca. Tolažimo se lahko vsaj s tem, da je drugje po Evropi še veliko huje. Vendar sredi julija res nismo vajeni takih prizorov, kot je na fotografiji: prazno kopalnišče na Otočcu v soboto popoldne. (Foto: A. B.)



RAZSTAVA PECIVA - Ob celodnevem "prazniku harmonike" na Ratežu je kulinarčna sekcija rateškega turističnega društva pripravila razstavo peciva in kruha, za katero je peklo več kot 40 žensk. (Foto: A. B.)

prej postala samostojna občina. "Ta prizadevanja so vidna na številnih področjih," pravi Kerme. "Naša krajevna skupnost je v zadnjih letih naredila velik napredek in razvoj. V zadnjem času največ pozornosti namenjamo turizmu, kjer se nam kažejo nove možnosti, zlasti na področju kmečkega turizma. Za uspešen razvoj turizma pa je poleg naravnih znamenitosti, kulturne dediščine in neokrnjene narave treba poskrbeti tudi za primerno infrastrukturo. Zato bi radi čimprej imeli posodoblje-

# Usposobljeni za zahtevne gradnje

Novomeško VGP poleg vodarskih opravlja tudi druga dela s področja nizkih gradenj - Od gradnje mostov do sanacije plazov in urejanja okolja - Najsodobnejša sanitarna deponija

NOVO MESTO - Novomeško Vodnogospodarsko podjetje (VGP) je eno od devetih vodarskih podjetij v Sloveniji in deluje na območju Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Na področju urejanja in vzdrževanja vodotokov, kar je njihovo glavno delo, imajo bogate izkušnje, saj podjetje letos praznuje že 50-letnico uspešnega delovanja in zaposluje več kot 120 ljudi. Uprava podjetja je v Novem mestu, tehnična baza na Čatežu pri Brežicah, delavci pa so v glavnem na terenu.

"Poleg vodarskih del opravljamo tudi druga dela s področja nizkih gradenj," je povedal direktor Roman Rajer. Tako na primer gradijo kanalizacije, vodovode, vodohrane, mostove, urejajo okolje, skratka, lotijo se vsega, za kar ni potrebno dvigalo. Pa tudi to povsem ne drži več, saj so prav pred kratkim v Tržišču zgradili mrliško vežico in to je prva visoka gradnja v 50-letni zgodovini VGP.

Medtem ko so bili v prejšnjih časih, skorajda bi lahko rekli, monopolisti, pa je sedaj povsem drugače. "Tudi za nas veljajo zgolj tržne razmere, večino del pri nizkih gradnjah dobimo na javnih licitacijah; konkurenca je huda, odločajo cena, kakovost, spoštovanje dogovorjenih rokov." Izkušnje imajo tudi pri delu za železnico, saj so pri Pivki zgradili dva nadvoza, sedaj pa se z Elesom dogovarjajo za dela pri sanaciji daljnovežnega na Štajerskem.

"Pri najbolj enostavnih gradnjah je največja konkurenca in tam se tudi najmanj zasluži. Zato se usmerjamo na zahtevne grad-

nje, za kar smo pravzaprav usposobljeni," pravi direktor. Tako so za Direkcijo za državne ceste sanirali nekaj zemeljskih plazov, zgledno so uredili zunanost ljubljanskega Cekinovega gradu, so pa tudi "hišna" firma pleterske kartuzije, kjer so med drugim postavili tudi namakalni in oroševalni sistem.

Pred kratkim so končali dela v Stari vasi pri Šentjerneju, kjer so



Roman Rajer

zgradili most čez tamkajšnji potok, ki so ga delno tudi regularizirali, zgradili so mostova v Gradišču na cesti Novo mesto - Šentjerne in čez Sušico v Dolenjskih Toplicah; pri Radečah regularizirajo dva potoka, tečejo pa tudi priprave na sanacijo dolnjega novomeškega jezusa "na žagi". Za novomeško Komunalo so pred kratkim dokončali gradnjo čistilne naprave v Češči vasi, sedaj tečejo dela pri sanaciji plazu na Planini v sevniški občini, kmalu se bodo lotili takega dela v Škofljici; omeniti je treba še gradnjo kanalizacije v Smolenji vasi. "Največje delo pa je gradnja sanitarne deponije v Globokem pri Trebnjem, ki bo edina na Dolenjskem zgrajena po strogih ekoloških zahtevah," pravi Rajer.

Sicer pa je, kot rečeno, njihovo pravo delo urejanje in vzdrževanje vodotokov. Tako so 10 let delali pri gradnji HE Vrhovo in težko čakajo, da se začne gradnja verige spodnjesevskih hidroelektrarn. A tudi potem, zagotavlja Rajer, ne bodo opustili ostalih del, saj ne gre, da bi se vezali samo na en posel, pa naj bo ta še tako velik in naj še tako dolgo zagotavlja delo. Sicer pa so tudi sedaj zmogljivosti novomeškega VGP povsem zasedene; da dela končajo v roku, morajo delavci pogosto delati tudi nadure. "Podjetje vseskozi posluje pozitivno in nismo zabredli v kakšno finančno krizo," se na koncu pohvali direktor.

A. BARTELJ



Ena gospa je rekla, da se novomeški župan že toliko časa ni pojavil v tej rubriki, da se je treba vprašati, ali ta človek sploh še kaj dela.

## PLANINCI NA KOROŠICO

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto bo v soboto, 2. avgusta, pripravilo dvodnevni planinski izlet na Korošico. Povzpeli se bodo na Lučkega Dedca (2023 m), Veliki vrh (2110), Veliko Zelenico (2114) in morda še na 1965 m visoki Dleskovec. Odhod s parkirišča nasproti novomeške avtobusne postaje z osebnimi vozili bo ob 5. uri zjutraj. Prijavite se lahko po telefonu 321 446 ali 49 040 ali preko elektronske pošte na naslov: Rudolf.Skobe@siol.net do petka 1. avgusta.

## Suhokranjski drobiž

IMELI SMOLO - Žužemberški gasilci so imeli tedni dni nazaj gotovo smolo. Prvo jim je močno nagajalo vreme in skoraj ogrozilo izpeljavo veselice, ki je potem na srečo lepo uspela. Še večjo smolo pa so imeli na sektorskem tekmovanju pred Iskro, kjer tekmovalni desetine ni vžgala motorka. Kljub protestom pa vaje niso smeli ponoviti, a so na koncu bili vseeno dobre volje, posebej tudi novi predsednik Marko Zajec, ki je prevzel krmilo društva v tem letu.

PODPIRAJO PRIREDITVE - Da je v Žužemberku to poletje res "živo" so v prvi vrsti zaslužni Vlado Kostevc, Janez Gliha s svojimi članicami v pokrajinskih nošah pa tudi mnogi sponzorji, ki so finančno in materialno podprli celoten projekt. V prvi vrsti med pokrovitelji so gotovo Mestna občina Novo mesto, KS Žužemberk, F.S., d.o.o - Malo Lipje, KZ Suha krajina, Install, Novoles Dvor, Zidarstvo Kovač, Cvetličarna Flora in drugi. Med njimi so tudi posamezniki, ki so pripomogli, da so se kulturne prireditve sploh začele.



ZOPET DOMA - Ob vrtnitvi s počitnikovanju v pobratenih Ronkah, ki je z metliške strani potekalo v organizaciji občinske zveze prijateljev mladine Metlika, so se metliški otroci s spremljevalko Tanjo Vučič in predsednico OZPM Vladko Škof tako postavili pred fotografski objektiv. Bili so polni prijetnih vtisov in srečni, ker so sklenili vrsto novih prijateljstev. (Foto: M. B.-J.)



ŠE VEČJA PONUDBA - V soboto je metliška kmetijska zadruga v Logu v predmestju Metlike odprla povečane prostore svojega diskonta. S tem se je seveda povečala tudi ponudba, in kot je dejal direktor KZ Metlika Ivan Kure, je prav njihova prodajalna med najcenejšimi diskonti v Beli krajini. Dodal je še, da želijo v bližini zgraditi sodobnejši diskont, saj se zavedajo, da so le streljaj od hrvaške meje, seveda pa so vse pogostejši kupci poleg domačinov tudi turisti. Metliški župan Branko Matkovič pa je potrdil, da že pripravljajo zazidalni načrt za omenjeno območje, v katerem je predvidena gradnja obsejnih objekta, proizvodne hale in hotela. S tem bi zaokrožili ponudbo v bližini mednarodnega mejnega prehoda, ki ga na leto prestopi po 3 milijone potnikov. Na fotografiji: župan Matkovič (desno) čestita direktorju KZ Kuretu ob razširitvi trgovine. (Foto: M. B.-J.)

## Trdne prijateljske vezi

Otroci iz Metlike in avstrijske Wagne so preživeli prijeten teden počitnic pri pobratimih v italijanskih Ronkah

METLIKA - Občine Metlika, italijanske Ronke in avstrijska Wagna so pobratene že okrog tri desetletja, le nekaj let manj pa poteka med pobratimi poletna izmenjava otrok. Vsako leto namreč po deset otrok iz vsake občine preživi izmenično vedno v drugem kraju del svojih počitnic. Tako so bili lani italijanski in avstrijski otroci v Metliki, prihodnje leto bo gostiteljica Wagna, konec preteklega tedna pa so se metliški in avstrijski otroci vrnili s počitnic v Ronkah.

Že zadovoljni obrazi otrok ob prihodu v Metliko so dokazovali, da so v Ronkah preživeli zares prijeten teden. To je potrdila tudi njihova spremljevalka Tanja Vučič. "Gostitelji so nas sprejeli zelo prijazno in se trudili, da bi nam ob obisku pri njih nudili čim več. Tako smo obiskali sejem v Ronkah, si ogledali ostanke rimskega mesta v Ogleju ter stari del Gradeža, največ pa smo se seveda kopali v vodnem parku v Linjanu ali v Gradežu, ki je letos dobil zastavo najlepšega kopališča v Evropi," je povedala Vučičeva.

Avstrijski, italijanski in slovenski otroci so bili povsod skupaj in nekateri so že v nekaj dneh poznanstva sklenili trdna prijateljstva. To je sicer prvi korak pri navezovanju stikov med pobratimi, vezi pa marsikdaj ostanejo trdne celo življenje. Da je res tako, je potrdila tudi večerja z zabavo ob koncu letovanja, ki sta jo za otroke plačala italijansko-slovenski

vodič v Ronkah Karlo Gergolet in gospod Mario. Vendar se ob tokratnem počitnikovanju v Ronkah ni pokazalo le, kako dobrodošlo je tovrstno sodelovanje med pobratimi, ampak je beseda tekla še o dodatnem sodelovanju med otroki.

M. B.-J.

## RAZSTAVA IN KONCERT

METLIKA - V okviru mednarodnih poletnih prireditev "Pridi zvečer na grad" bo v soboto, 26. julija, ob 20.30 v Ganglovem razstavišču otvoritev fotografske razstave aktov Aleša Gregoriča iz Ljubljane. Pol ure pozneje pa bo na grajskem dvorišču koncert tria Lorenz, ki je v svoji dolgoletni karieri prejel za svoje umetniške dosežke vrsto nagrad in priznanj.

## Tabor za vzorec in uk

Območna organizacija Rdečega križa Škofja Loka že tretjič pripeljala otroke v tabor v Fučkovce ob Kolpi

FUČKOVCI - Gasilska zveza Škofja Loka že vrsto let ob Kolpi v Fučkovcih pri Adlešičih v poletnih mesecih postavi svoj tabor. Letos je bila v njem že tretje leto en teden gost tudi območna organizacija Rdečega križa Škofja Loka, ki je pripeljala na letovanje v Belo krajino 90 otrok.

Ideja za taborjenje se je porodila, ko so na območju OO RK Škofja Loka uvedli po osnovnih šolah krožke. Prav pri njih je bil izdelan projekt krožkov, ki ga sedaj uporabljajo po vsej Sloveniji. Prizadevni člani teh krožkov in otroci iz socialno šibkih družin že tretje leto prihajajo na taborjenje v Fučkovce, kjer se predvsem vzgajajo za zdravo življenje in spoznavajo RK na prijeten ter otrokom všečen način. Hkrati pa s tem pridobivajo ljudi, ki podpirajo idejo RK.

Kot sta povedala taborvodja Ludvik Bernik in sekretarka OO RK Škofja Loka in organizatorka tabora Marjeta Žagar, mnogi otroci še nikoli v življenju niso bili tako sproščeni kot prav na taboru. Spoznavajo organizacijo RK,

imajo tečaj prve pomoči, se spoznajo s preprečevanjem nesreč, spregovorijo "blazno resno" o različnih temah. Ob prihodu so opravili preizkus plavanja, potem pa za slabe plavalce in neplavalce pripravili šolo plavanja, za dobre plavalce pa tečaj reševanja iz vode. Pripravili so tudi likovno, novinarsko, pravilnično delavnico, pasje urice, karate. Seveda so se tudi kopali, najbolj pa uživali v veslanju po Kolpi.

Po besedah Bernika in Žagare je njihov tabor vzorčen, k njim pa se hodijo učiti tudi iz drugih območnih organizacij Rdečega križa. "To je dobra rešitev za socialno ogrožene družine, saj jih bivanje njihovih otrok v taboru velja le 2.000 tolarjev na dan. Poleg tega je naše življenje dober primer za odlično sožitje z naravo, saj so naravne danosti tukaj zares izjemne. In ne nazadnje želimo navezati čim priskrajše stike tudi z domačini, zato vsakokrat sprejmemo v tabor nekaj otrok iz bližnje okolice," sta bila povedala sogovornika.

M. BEZEK-JAKŠE



ŠOLA ZA ŽIVLJENJE - V taboru OO RK Škofja Loka v Fučkovcih, v katerem so bili pretežno otroci, stari od 7 do 15 let, so vsak dan pripravili veliko športnih in družabnih dejavnosti, v različnih krožkih in delavnicah pa so se naučili tudi marsikaj, kar jim bo v življenju prišlo še kako prav. Tako je bilo tudi na tečaju prve pomoči (na fotografiji), ki ga je vodila višja medicinska sestra Irena Likozar, ki so jo klicali kar "doktorica tabora". (Foto: M. B.-J.)

## Semičani dobili grb in zastavo

V Semiču so konec preteklega tedna odprli prenovljeno vinogradniško zbirko, na ohceti poročili pet parov hkrati ter prevzeli nova simbola občine: grb in zastavo

SEMIČ - V Semiču so minuli konec tedna pripravili tridnevno prireditev, ki so jo poimenovali Semiška ohceta. Osrednji dogodek je bila ohceta, na kateri se je poročilo pet parov iz različnih slovenskih krajev (o tem več na zadnji strani). Vendar pa so v petek odprli v muzejski hiši tudi prenovljeno stalno vinogradniško zbirko, v nedeljo pa pripravili mimohod številnih društev v občini ter prevzeli nov občinski grb in zastavo.

Začetki semiške krajevne muzejske zbirke segajo v leto 1973, ko so v poslopju nekdanje šole odprli prvo razstavo. 10 let pozneje so v muzejski hiši odprli še stalno vinogradniško zbirko. Kot je na petkovi slovesnosti dejala ravnateljica Belokranjskega muzeja iz Metlike Andreja Brancelj Bednaršek, je vprašanje, če bi v Semiču sploh lahko postavili kakšno muzejsko zbirko, če ne bi pobuda prišla prav iz Semiča. Pri tem gre zahvala predvsem Lojzetu Kočvarju, ki sam sicer ni bil muzealec, a se je prav zaradi njegove skrbi in poslušna ohranil marsikateri predmet. Poleg vinogradniške zbirke, ki je med prvimi v Sloveniji, ki muzej odpira in povezuje z življenjem v kraju, je v muzejski stavbi na ogled še zbirka o semiški občini od prazgodovine do konca druge svetovne vojne. Kot je povedala Branceljeva, je delavcem Belokranjskega muzeja uspelo vinogradniško zbirko urediti v dveh tednih, pri čemer gre zahvala za pomoč tudi sponzorjem, zlasti pa občini Semič in ministrstvu za kulturo. Zbirko je odprl

direktor Uprave RS za kulturno dediščino Stanislav Mrvič.

### JUBILEJ LOVSKE DRUŽINE ADLEŠIČI

ADLEŠIČI - V nedeljo, 13. julija, je bila pri lovski koči na Gmajnici na pobočju Priložnika pri Adlešičih slovesnost ob 50-letnici lovske družine Adlešiči. Slovesnosti so se udeležili tudi predsednik Lovske zveze Slovenije (LZS) Jože Sterle, član upravnega odbora pri LZS Janez Videtič, predsednik ZLD Bele krajine Anton Vrščaj, člani sosednjih lovskih družin ter dveh hrvaških lovskih društev. Predsednik LZS Sterle je podelil tudi več priznanj. Tako je odlikoval zaslužne lovce, med njimi tudi zadnjega še živečega ustanovnega člana lovske družine Adlešiči Jožeta Kuzmo. LZS je z redom 3. stopnje odlikovala tudi LD Adlešiči.

ANTON VRŠČAJ  
ZLD Bele krajine



GRB IN ZASTAVA - Semičani odslej ne bodo ponosni le na svojo, poltretje leto staro občino, temveč tudi na zeleno zastavo z grbom, ki jo je na nedeljski slovesnosti prinesel na prizorišče Slavko Plut, ter grb, katerega odliček drži v rokah predsednik občinskega sveta Anton Malenšek. (Foto: M. B.-J.)

V nedeljo popoldne pa so predstavniki semiške občine pred člani številnih semiških društev sprejeli nova simbola občine, grb in zastavo. Grb je predstavila Marina Zemljak iz agencije Atis, kjer so grb oblikovali. Gre za rdeč grozd, ki ga obkroža lipov list. Semiška zastava pa je zelene barve in ima semiški grb. Kot je dejal predsednik občinskega sveta Anton Malenšek, sta prav grozd in lipov list najbolj značilna za semiško občino, saj so Semičani že od nekdaj z vso ljubeznijo gojili vinsko trto. V stiliziranih grozdih jagodah vidi Malenšek prijateljstvo, povezovanje, sodelovanje in moč.

Dokaz, da so Semičani že od nekdaj cenili lipe, pa so številna starodavna drevesa, na katero so še posebej ponosni.

M. BEZEK-JAKŠE

## Prihodnost Ekija je v novostih

V črnomaljski tovarni Eki so spoznali, da bo proizvodnja hidrostatorov, ki naj bi jih letos izdelali še 2,1 milijona, v treh letih povsem ugasnila - Razvijajo nov izdelek

ČRNOMELJ - Črnomaljska tovarna Eki je bila ustanovljena pred nekaj leti z namenom, da zaposli presežne delavce iz tukajšnjega obrata Gorenja, ki so ga zaprli. V Ekiju so začeli izdelovati hidrostate, njegovi družbeniki pa so takrat postali Metalflex iz Tolmina s 55-odst., Gorenje s 27-odst. ter občina Črnomelj z 18-odst. deležem.

Kot je na zadnji seji črnomaljskega občinskega sveta dejal direktor Ekija Anton Štefanič, je bilo že pred štirimi leti, ko je prevzel v svoje roke vodenje tovarne, jasno, da je družina hidrostatorov, ki jih izdelujejo in je stara že več kot 20 let, tehnološko zastarela ter odmirna. "Hidrostati bi morali razvijati na novih osnovah, tuji pa takšnega razvoja ne dovolijo v Črnomlju, ampak v Metalflexu. Predvidevamo, da bo s postopnim zmanjševanjem proizvodnje program hidrostatorov v Ekiju v naslednjih treh letih povsem ugasnil. Zato načrtujemo proizvodnjo hidrostatorov postopoma, a v celoti, nadomestili s povsem novim programom, in sicer z elektromagnetnim ventilom, ki ga prav tako kot hidrostate vgrajujejo v gospodinjske aparate, zlasti v

pralne in pomivalne stroje," je dejal Štefanič. Medtem ko za letos načrtujejo, da bodo izdelali 2,1 milijona hidrostatorov, kar je za 57.000 kosov več kot lani, pa naj bi, ko bo stekla redna proizvodnja elektromagnetnih ventilov, iz Ekija prišlo na leto 3 milijone teh ventilov, od tega naj bi jih 93 odst. izvozili na tuji trg.

Štefanič je povedal, da njihovo poslovodstvo vidi prihodnost Ekija v izdelovanju elektromagnetnih ventilov, morda pa še v dveh drugih programih. Zavedajo pa se, da bo ta pot težka in da bodo potrebovali precej denarja. Predračunska vrednost naložbe v nov izdelek znaša 2,3 milijona DEM, ki bi jih v Ekiju morali vložiti v tem in v prihodnjem letu. Res, da tovarna letos posluje pozitivno, a

sama ne bo mogla zagotoviti dovolj denarja. Kot kaže, pa tudi na družbenike ne more kaj prida računati, saj se po Štefaničevih besedah Metalflex umika v Tolmin, prav tako se odmika Gorenje, vprašanje pa je, če ima črnomaljska občina dovolj denarja. Črnomaljski župan Andrej Fabjan

• Po zagotovilih direktorja Ekija Antona Štefaniča se je v zadnjih štirih letih produktivnost v tovarni, v kateri je sedaj zaposlenih 94 delavcev, povečala za dobrih 300 odst., kvaliteta pa za več kot dvajsetkrat. Eki je leta 1993 vzpostavil tudi sistem kakovosti ISO 9002.

je potrdil, da v občinskem računu ni milijonov tolarjev, ki bi jih lahko namenili za pomoč Ekiju, zagotovil pa je, da bo občina pomagala tovarni pridobivati denar za proizvodnjo enega ali več novih izdelkov.

M. BEZEK-JAKŠE

## Črnomaljski drobir

KULTURNOST - Očitno je šla Črnomaljecem kritika v tej rubriki pred nekaj tedni do živega. Takrat so letelo pripombe na njihov račun, češ da se (skoraj) nihče od Črnomaljcjev ni udeležil prireditve pri mitreju na Rožancu, ki so jo pripravili Metličani. Na nastop ljubljanskih simfonikov na metliškem grajskem dvorišču v torek minuli teden pa je prišlo kar precej Črnomaljcjev. In da se Metličani ne bi zopet obregnili ob njihovo abstinenco, so se usedli v prvo vrsto. Naj Metličani vidijo, da so Črnomaljski kulturni ljudje!

NAVIJANJE - Čeprav je v črnomaljski občini pet društev kmečkih žena, pa je črnomaljski župan Andrej Fabjan pred nedeljsko žetvijo rži v Gribljah, potem ko je pozdravil vse navzoče, črnomaljskim kmečkim ženskam prispeval, da navija zanje. Vprašanje pa je, koliko jim je ta županova spodbuda pomagala, saj župan ne le da jim ni pomagal vezati snopov, ampak ni utegnil niti navijati za Črnomaljske ob njihovem delu njive. Mudilo se mu je namreč h gasilec na Maverlen, za katere pa prav gotovo tudi navija, saj so njegovi sosedje.

## Semiške tropine

VREME - Semiškemu županu Janku Bukovcu je bilo pretekli teden gotovo še žal, da je pred časom dejal, naj bi prireditev Semiška ohceta postala za Semič nekaj takšnega, kot je za Metliko Vinska vigred ali za Črnomelj jurjevanje. Spomnil se je namreč, da je zlasti slednje zadnja leta pogosto namakalo deževje, zato je ves pretekli teden moledoval, naj se Semiška ohceta (vsaj kar se vremena tiče) ne bi izgledovala po največji črnomaljski prireditvi. Njegove prošnje so se uresničile, vreme ga je uslišalo, hkrati pa je bil to najbrž dober nauk zanj, da Semiške ohcete ne bo več nikoli primerjal s kakšno drugo prireditvijo.

ZADREGA - Ko je ob otvoritvi prenovljene vinogradniške zbirke semiški župan Bukovec našteval in pozdravil navzoče, se prvi trenutek ni mogel spomniti priimka metliškega župana. Eden od črnomaljskih občinskih mož je ob tem prišel na idejo, da bi bilo pametno, če bi tisti, ki predvidevajo, da bodo na prireditvah omenjeni, nosili v rokah transparente s svojimi imeni in priimki, da ne bi govorniki (zopet) prišli v zadrego.

GROŽNJA - Kar težko bi bilo prešteti člane številnih semiških društev - slednjih je bilo okrog 30 - ki so v nedeljo prikorakali na prireditveni prostor pri gasilskem domu, kjer so občinski možje prevzeli semiški grb in zastavo. A sploh ne čudi, da so prišli tako množično, saj je župan pred časom dejal, naj člani društev nikar ne hodijo na občino po denar, če jih ne bo v povorki. Grožnja je očitno padla na plodna tla.

CASTNOST - Ko so se na zadnji seji občinskega sveta dogovarjali o prireditvah v občini, zlasti o Semiški ohceti, je predsednik sveta Anton Malenšek predlagal, da bi imeli še kakšen častni odbor. Pa je bilo šlištati glas z občine, kjer morajo tako in tako vse sami pripraviti, da je še sreča, da ni takšnih odborov, saj bi imeli delo še z njimi. Lastnik glasu je imel prav. Prireditev je uspela brez častnih prireditev.



## Do nove šole že prihodnje leto?

Kočevski gradbinci predlagajo, naj občina za izgradnjo šole odproda del svojega premoženja

**KOČEVJE** - Zaradi zainteresiranosti kočevskih gradbincev za izgradnjo nove šole v Mestnem logu je gradbeno podjetje Gramiz na občinsko upravo in svet naslovilo predlog za izgradnjo šole, po katerem bi lahko v novih šolskih prostorih pričeli s poukom že v naslednjem šolskem letu.

Medtem, ko je občinska uprava po neuspelem referendumu za uvedbo samoprispevka za izgradnjo nove šole, športne dvorane v Kočevju in telovadnice v Stari Cerкви pripravila predlog za izgradnjo šole, ki predvideva 5-letno fazno gradnjo in obremenjenost občinskega proračuna zaradi izgradnje šole vse do leta 2009, pa bi bila po Gramizovem predlogu lahko šola zgrajena že prihodnje leto. Zato bi morali lesto iz občinskega proračuna skupaj z anuitetami nameniti 53 milijonov tolarjev, prihodnje leto 117 milijonov, v naslednjih letih do leta 2004, ko občinski proračun ne bi imel več nobeh obveznosti do šole, pa še po 24, 22, 21, 20 in 8 milijonov tolarjev na leto. Vendar bi za to morala občina, kot predlaga Gramiz, odprodati del svojega premoženja in ga usmeriti v izgradnjo šole.

"Pripravljeni smo takoj odkupiti v takšnem stanju, kot je, kavarno, novi blok v Turjaškem naselju in še nekatere druge nepremičnine po tržni ceni sodno zapriseže-

nega cenilca," je v svojem predlogu zapisal direktor Gramiza Brane Oberč. Po njegovem predlogu naj bi občina in država v enakih deležih letos za šolo prispevali 350 milijonov, prihodnje leto pa še preostalih 450 milijonov. V obeh letih bi občina iz proračuna namenila le 120 milijonov tolarjev, za 160 milijonov bi morala odprodati nepremičnin (bivši Zidarjev samski dom, zemljišča za garažne hiše in podobno),

### Z BERO NISO ZADOVOLJNI

**KOČEVJE** - To, da je kočevska gobarska družina prenehala s svojo dejavnostjo, ker ni imela dovolj članov, ki bi uspešno delovali v njenem okviru, najbolj opažajo posamezni nabiralci gob na območju nižinskih predelov kočevke občine. Le-ti z letošnjo bero namreč niso zadovoljni, saj naj bi bilo gob manj kot nekatera prejšnja leta. Kljub temu pa še obstajajo posamezniki, ki sicer neorganizirano, poskušajo varovati in načrtno izkoriščati to naravno bogastvo, k čemur je morda pripomogla tudi uredba Vlade RS o varovanju samoniklih gliv. Zaradi boljšega varovanja gob in ustreznejšega odnosa ljudi do narave pa nekateri predlagajo, da bi se občasno prirejela predavanja, kjer bi se gobarji pa tudi vsi drugi poučili o takih in podobnih težavah, prav tako pa naj bi ponovno poskusili ustanoviti gobarsko družino, ki naj bi finančno pomoč dobila iz proračuna.

### "ZANIMIVOSTI" NI VEČ

**KOSTELSKO** - Te dni je kočevska občina poskrbela za asfaltiranje še zadnjih nekaj deset metrov obkolpke ceste med Petrinom in Mirtoviči, in sicer v vasi Grivac. Tako je izginil še zadnji makadam na tej cesti, ki je bil že prava turistična zanimivost. Zaradi lukenj na tem makadamskem odseku pa se je tudi veliko klelo in tako tudi po nepotrebnem grešilo.

P-c

## Smrt, ogenj, taborišča

Pred potoškim praznikom v spomin padlih

**LOŠKI POTOK** - Potočani že desetletja praznujejo 31. julij v spomin na tragične dogodke pred 55 leti v znani italijanski roški ofenzivi. Tako bo v nedeljo, 2. avgusta, ob 11. uri na Ogenjcah proslava v bližini prostora, kjer je med vojno stala partizanska bolnišnica. Pokrovitelj proslave bo občina Loški Potok, organizator pa KO ZZB NOV. Slavnostni govornik bo predsednik državnega zbora Janez Podobnik.

Na ozemlju sedanje občine Loški Potok je uničevalni moriški stroj najprej napadel vasi sedanje KS Draga. V vasi Stari in Novi Kot so požgali vse hiše, prebivalce pa so odpeljali na Rab. Loški Potok je val ofenzive zajel zadnje dni julija 1942. leta. Najprej je zagorelo v Beli Vodi, zadnjega je juliju pa v vasi Travniki in Matevlejk.

Že dober mesec pred začetkom ofenzive je tedanji Notranjski

odred, ki je taboril v vrhovih Jazbine, zgradil barake na Ogenjcih v takrat skoraj nepreloženih gozdovih med Jelnovim žlebom in Travno Goro. Za oskrbo ranjenecov so skrbeli terenski delavci iz Loškega potoka, dr. Aleksandru Gali pa so pomagali še bolniška sestra Mimica, medicinka Metod in Vojko Rus ter še nekaj partizanov. Bolnica je imela v neposredni bližini nekaj metrov globoko kraško jamo, v njej pa dovolj prostora za vse ranjence. Za vhod vanjo je vedelo le malo ljudi.

Bolnico so Italijani našli in požgali, jame pa ne. V njej sta bila z ranjenci le Mimica in partizan. Slednji je Mimico pregovoril, da ga je spustila iz jame. Vendar se ni več vrnil. Ko so ranjenci v jami zaslišali prihajajoče Italijane, so spoznali, da so med seboj gojili strupeno kačo. Mimico pa so prosili za milostni strel. Zaradi teme je večino strelav zgrešila, tako da so Italijani dobili še nekaj živih ranjencev in jih ustrelili, tri pa odpeljali v Grčarice in jih obsodili na dosmrtno ječo. Tudi izdajalec je do konca kapitulacije Italije preživel v ujetništvu. Usoda pa je hotela, da so se vsi trije na smrt obsojeni vrnili iz zapore k partizanom, tudi izdajalec, ki so ga srečali v Dolenjskih Toplicah. Kasneje so v jami našli prehod v drugi manjši prostor, v njem pa žensko okostje. S tem so pojasnili tudi usodo Mimice. Tako se končuje tragična zgodba. Ni bila edina, gotovo pa je vredna spomina in opomina.

ALBIN KOŠMERL

### DEL SMUČARSKÉ SKAKALNICE PODRLI

**LOŠKI POTOK** - Del lesenega zaletišča smučarske skakalnice v Retjah - pod zaletiščem pelje cesta, ki je sedaj v rekonstrukciji - so ponesrečili podrlji z gradbenim strojem. Sicer pa je že leta slabo vzdrževana skakalnica grozila, da se podre sama. To bi se gotovo že zgodilo, če ne bi sem in tja včasih kdo na njej kaj postoril, denarja za obnovo pa tako nikoli ni bilo. Torej bi lahko dejali, da je šlo za srečo v nesreči. Krivec je znan.

za 120 milijonov pa bi morala najti kredit. Tudi tega bi lahko po Gramizovi ponudbi dobila pri kočevskih gradbincih po 8,5-odstotni obrestni meri.

Prednost Gramizovega predloga je, da bi kočevski otroci lahko začeli obiskovati enoizmenski pouk že prihodnje leto, poleg tega bi se občina razbremenila objektov, ki zato, ker občina nima denarja, da bi jih uredila, sedaj propadajo. "Navedeni predlog ni razprodaja občinskega premoženja, temveč pomeni preoblikovanje sredstev iz nefunkcionalne oblike v obliko, ki jo občina trenutno najbolj potrebuje," je o svojem predlogu, ki mu kot pomanjkljivost priznava, da pomeni odložitve reševanja stanovanjske problematike prisilcev za socialna stanovanja na kasnejši čas, zapisal Oberč.

M. LESKOVŠEK-SVETE



**NOV RTG APARAT** - V petek dopoldan so v zdravstvenem domu v Kočevju s krajšo slovesnostjo obeležili pričetek delovanja novega Siemensovega aparata za rentgensko slikanje. Z njim so zamenjali dotrajani 15 let stari aparat, ki je bil pri vsakodnevnih uporabi za potrebe diagnosticiranja splošnih ambulant, šolskih, otroških, internistične in ortopedske ambulante na meji varnega obratovanja. "V primerjavi z investicijami v večjih zdravstvenih zavodih je nabava 9 milijonov vrednega rtg aparata manjša investicija, za naš zdravstveni dom in občino pa kar velika," je na slovesnosti poudarila direktorica zdravstvenega doma Andreja Rako. Denar za nov aparat, ki bo omogočal boljše in varno slikanje, je v pretežni meri prispevala občina, del pa zdravstveni dom. Pričetek njegove uporabe je uradno naznanil s prerezom traku kočevski župan Janko Veber. (Foto: M. L.-S.)

## Dolgovi bremenijo tiste, ki ostajajo

Težave kočevskega zdravstvenega doma - Presežke kadrov ne bi radi reševali z ugotavljanjem tehnoloških presežkov

**KOČEVJE** - Kočevska občina je sredi lanskega leta Zdravstvenemu domu Kočevje izdala garancijo za najmanje premostitvenih kreditov, letos pa bi zdravstveni dom potreboval poročstvo za dolgoročnejši kredit. Minulo poslovno leto je namreč zaključil z izgubo v višini 13 milijonov tolarjev, ki mu ob presežku kadrov glede na dogovorjen obseg dela onemogoča uspešno poslovanje.

Kljub optimalizaciji kadra glede na odobreno število in strukturo, ki so ga v preteklem letu dosegli na področju srednjega medicinskega kadra, imajo v kočevskem zdravstvenem domu še

### Zavlačevanje ni v prid podjetništvu

Brez registracije v zamudi drugi postopki

**LOŠKI POTOK** - Ko gre za razmišljanja o edino možni alternativni propadli industriji, ustanavljanju malih podjetij, je na videz vse lahko. Ko pa se, zlasti začetniki, začno srečevati z birokracijo, često nalete na popolno nerazumevanje, čas pa teče, jemlje voljo in pogum in ne nazadnje tudi denar.

Da imajo ljudje voljo, kaže primer podjetja v ustanavljanju, podjetja Žage Bela Voda, d.o.o., ki naj bi v prvi fazi proizvajalo žagan les, les za gradbeništvo, palete in embalažo, imelo odkup lesa in prodajo lastnih proizvodov, v drugi fazi pa proizvodnjo oblaženjenega pohištva, izdelavo lesenih oblog, podov... Zataknilo se je pri registraciji podjetja, zakaj, ne vedo, vsekakor pa postopek traja že vsaj šest mesecev. Še pri domači občini so morali na soglasje čakati dva meseca.

Ker podjetje ni sodno registrirano, seveda zadržuje druge upravne postopke in pridobivanje kreditov, ki jih začetniki nujno potrebujejo. Prevelike stroške imajo tudi s spremembo namembnosti zemljišča. Za primer naj navedemo, da država ali občina plača podobna zemljišča po 1,5 marke, medtem ko je samo za spremembo namembnosti zemljišča potrebno odšteti 7 mark, kar je ogromen strošek: poleg tega so krediti, ki so namenjeni v te namene, izredno skromni. Težave so tudi zaradi prešibke elektrike. Pričakujejo, da jim bo Elektro Kočevje to zadevočasno uredil, če pa se bo podjetje v predvidenem obsegu širilo, bodo nujno potrebovali močnejšo trafo postajo. Podoben primer je občina uredila na Travi.

V prvi fazi bo investicija vredna 120.000 mark. V končni fazi naj bi zaposlitev dobilo 7 delavcev. Pomoč v obliki kreditov pričakujejo iz naslova demografsko ogroženega območja skladno s projektno vrednostjo in pričakovanim donosom proizvodnje.

A. KOŠMERL



dr. Andreja Rako

vedno preveč zaposlenih. "Presežki kadrov so na eni strani posledica novih normativov, na drugi pa manjše delovne obremenitve na račun manjših naročil zasebnikov," pojasnjuje direktorica dr. Andreja Rako in dodaja, da je prav neizkoriščena delovna sila poglavito breme na odhodkovni strani poslovnega rezultata. Tega bremenijo tudi: lanskoletna daljša stavka zdravnikov in zobozdravnikov, vplivnejši odhod zdravnikov in zobozdravnikov v zasebništvu in izbrala celoletnih dopustov v mesecu juliju, avgustu in septembru. Poleg zaradi omenjenega nerealiziranega delovnega načrta je imela negativen vpliv na finančne prilive zdravstvenega doma tudi relativno nizka opredeljenost kočevske populacije za zdravnike, ki so svoje delo opravljali v zdravstvenem domu. Vendar pa to, kot pravi Raketova, ne preseneča, medtem ko ostaja brez zadovoljive pojasnila dejstvo, da je v primerjavi z republiškim povprečjem v Kočevju razmeroma zelo velik delež neopredeljenih.

Velik del težav, s katerimi se soočajo, pripisuje še vedno nedoločenim razmerjem med javnim in zasebnim zdravstvom. "Razumljivo je, da v zasebništvu odhajajo predvsem dobri timi, ni pa razumljivo, da morajo tisti, ki ostajajo,

### PRETVORNIK BO SEPTEMBRA

**KUŽELJ** - Za območje Kužlja in Laz na območju KS Kostel še vedno deluje TV pretvornik na sončno energijo, zdaj pa urejajo novega in napeljujejo do njega električne kable s pomočjo helikopterja. Novi pretvornik bo omogočal boljše sprejemanje 1. in 2. programa TV Slovenija. Niso pa še opravljene dokončne meritve o tem, kako bi območje KS Kostel pokrili s signali za mobilne. Kljub novemu pretvorniku in primernemu pretvorniku na Oskrtu nad Faro, še vedno okoli tretjina prebivalstva ne dobiva TV signala, in sicer predvsem na območju Banjaloke in Žage.

• Medtem ko je bilo konec leta 1995 v kočevskem zdravstvenem domu zaposlenih 110 delavcev, jih je bilo konec lanskega leta še 76. Med letom je prenehalo delati 34 delavcev: trije so se upokojili, en delavec je umrl, večina ostalih pa je ostala zaposlena v mreži javne zdravstvene službe, saj so se organizirali kot zasebni zdravstveni delavci in v manjšem obsegu kot računovodski servis.

ustvarjati dohodek za preživetje in poravnati dolgove za nazaj," pravi Raketova in dodaja, da je sedaj namreč tako, da skupno ustvarjeni dolgovi iz preteklosti bremenijo le tiste, ki ostajajo v javnem zdravstvu. Tudi zaradi tega v zdravstvenem domu niso naklonjeni ideji, da bi presežke delavcev reševali z določanjem tehnoloških presežkov. Poleg tega ne poznajo niti ene zdravstvene ustanove v Sloveniji, ki bi to že storila, zato, kot pravi Raketova, upajo, da njihov zdravstveni dom ne bo prvi.

M. LESKOVŠEK-SVETE

### Iz KS Kostel

**ŠE PET LUČI** - Turistično društvo Kostel je poskrbelo za postavitve še pet luči javne razsvetljave ob lokalnih cestah in magistrali, in sicer na območju vasi Potok, Vas, Jakšiči, Maverč in Vrh.

**PLAČANEGA ASFALTA ŠE NI** - Polovica kilometer dolge ceste od Kostela do Žage je asfaltirana, druga polovica pa še ne, čeprav so bila dela plačana že pred leti. Zato je cesta neprevozna, kar jezi krajanje okoliških vasi, da o izletnikih in turistih ne govorimo.

**DOVAŽAJO PESEK ZA CESTE** - Te dni na območju vse KS razvažajo pesek za popravilo vaških makadamskih cest in poti, ki že leta in leta niso videli novega peska. Nagaja pa vreme, dež in tudi neurja, ki odnašajo pesek. Cesto od Podsten do Žage bodo popravili gozdarji.

**PROMETNI ZNAKI IZGINILI** - Te dni so popravili po neurju poškodovane bankine ob obkolpki cesti od Petrine do Sv. Ane pri Srobotniku. Uredili so tudi propuste, obsekali grmovje ob cesti in odstranili s cestistični material, ki ga je nanesla voda. Po tej cesti, zgrajeni le za osebne avtomobile, poteka zdaj tudi že ves težki promet, saj so neznanzi odstranili prometne znake, ki so omejevali hitrost in nosilnost na njej.

**DEŽ PRESTAVIL TURNIRJA** - Deževje in neurje v zadnjem obdobju sta prestavila turnir v tenisu in balinanju v juliju na september. Namesto odprtega turnirja trojk v balinanju je bil zato izveden le turnir parov, na katerem pa so sodelovali samo domačini.

# Kar 600 milijonov za smetišče?

Priloge na gradnjo medobčinske deponije komunalnih odpadkov v Špaji dolini za občine Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica - Gozd po 8,5 marke - Za kolektivno rento

IVANČNA GORICA - Potem ko sta poprej že dala zeleno luč dobre-poljski in grosupeljski občinski svet, so po zelo polemični razpravi tudi ivanški svetniki sprejeli sklep za opredelitev izbrane lokacije v Špaji dolini kot skupne komunalne deponije občin Dobrepolje, Grosuplje in Ivančna Gorica. Grosupeljska in ivanška občina sta se zaradi tega že lotili spreminjanja prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih planov.

Javno komunalno podjetje (JKP) Grosuplje zdaj lahko nadaljuje s pripravljalnimi deli in pridobivanjem idejnih rešitev deponije v Špaji dolini, urbanistične in tehnične dokumentacije, vseh potrebnih raziskav za pridobitev presoje vplivov na okolje, tako da bi bil prostorski izvedbeni načrt pripravljen in sprejet do konca letos. Ivanški svetniki so imeli obilo pomislekov glede predvidene zgornje odkupne cene, ki naj bi za gozdno zemljišče znašala do

8,5 nemške marke. Direktor JKP Grosuplje Janez Skarlovnik je pojasnil, da so na obstoječi med-občinski deponiji v Stehanu lastniki zemljišč dobili izplačane odškodnine in najemnine za 16- do 25-letno obdobje, skupaj povprečno 6,7 marke za kvadratni meter. Pogajalski skupini, v kateri so župani omenjenih treh občin Anton Jakopič, Rudolf Rome in Jernej Lampret ter direktor JKP Grosuplje, je uspelo z začetnih 25

mark. Za tiste, ki še vedno nesprijemljivi 15 marke. Za tiste, ki še vedno ne bi bili pripravljeni prodati zemljišče v Špaji dolini po ponujeni ceni, naj bi dosegli razlastitev po veljavni zakonodaji z uveljavitvijo javnega interesa. Vsi lastniki zemljišč so bili v času javnih razprav o namerah posebej obveščeni in z izjemo enega so pokazali pripravljenost odprodati zemljišča. Ker ocenjujejo, da bi razlastitveni postopek potekal najmanj 2 leti, prostora za de-

• **Deponija komunalni odpadkov v Špaji dolini prinaša po besedah ivanškega župana Lampreta zaradi slabih izkušenj iz preteklosti s Stehanom več težav. Tri občine bodo - po besedah grosupeljskega župana Rometa - samo za deponijski prostor plačale več kot 300 milijonov tolarjev, zahteve za rento pa so prav tolikšne, kar je po njegovem za to že tako najtežje in najdražje naložbo nesprijemljivo. V vseh treh občinah, predvidenih investitoricah, so soglasno med drugim sklenili, da se pogodbeno zavežejo s KS Grosuplje in Višnja Gora, da bodo deponijo uporabljali za odlaganje komunalnih odpadkov izključno z območja treh občin in da na območju deponije ne bodo naseljeni Romi. Občina Dobrepolje bo sofinancirala stroške za izgradnjo deponije z 11-odstotnim deležem, Grosuplje z 48 in Ivančna Gorica z 41 odstotki.**

poniji na Stehanu pa je le še za leto dni, se bo treba pogajati z ljudmi, dokler imamo glavo na ramenih, kot je dejal svetnik Pavel Groznik (SKD), in "moramo za vsako ceno priti do svoje deponije", je poudaril direktor Skarlovnik.

Pri iskanju možnih lokacij so grosupeljski komunalci skupaj s strokovnjaki podjetij Grin Maribor in Hydroconsulting Ljubljana ter Hidrometeorološkega zavoda Slovenije proučili hidrološke razmere in geološko sestavo tal. Po primerjalni analizi so najvišje uvrstili lokacijo Brce, njena največja pomanjkljivost pa je bila bližina naselij. Odklonilno mnenje Hidrometeorološkega zavoda zaradi možnih smradnih emisij in omejen prostor, le za 20-letno odlaganje, sta dokončno "odpihnili" Brce in dvignila vrednost lokacije Špaja dolina, ki omogoča fazno izgradnjo in daljše obdobje odlaganja. Lokacija v zgornjem delu Špaje doline, ob regionalni cesti Grosuplje - Višnja Gora, med občinama Grosuplje in Ivančna Gorica, bi lahko v 25 letih sprejela kar okrog 650.000 m<sup>3</sup> komunalnih odpadkov. Lokacija Gavage-Mačkovec bi bila pogojno primerna, ker bi zahtevala ukinitve vodnega vira za Malo Loko, je pa tudi prostorsko omejena. Lokacija Lupinek bi bila z vseh vidikov enakovredna Špaji dolini, le zaradi kroženja zraka je bila pogojno sprejemljiva.

PAVEL PERC



NOV KOZOLEC PRI NOVŠAKOVEM TINETU NA LOGU - Predzadnjo juljsko nedeljo je 30 sorodnikov in vašanov navkljub muhastemu vremenu pri Martinu Novšaku na Logu pri Sevnici z 2586 strešniki prekrili nov kozolec, ki so ga postavili v soboto (na posnetku) s pomočjo dvigala spretni Ložani. Novšak, po izobrazbi dipl. inž., zaposlen kot direktor Inženiringa v krški nuklearni, tudi sam zelo spreten pri tovrstnih tesarskih opravilih, je povedal, da mu bo kozolec služil predvsem kot streha za les, gre mu pa tudi za ohranjanje tradicije, saj je na loškem polju ob Savi kar nekakšen zaselek starih kozolcev. Za močni kozolec z gabariti 8 krat 15 metrov in višino 10 metrov je bilo porabljenih 100 m<sup>3</sup> lesa in približno 100 "šitov", kot so včasih rekli. (Foto: P. Perc)

## KOPANJE V ATOMSKIH TOPLICAH

Kot že nekajkrat smo se tudi letošnje leto odpravili na kopanje v Atomске toplíce. Pred avtobusno postajo smo se zbrali v tork ob osmih. Kmalu je pripeljal avtobus in po uri vožnje smo prispeli na kopališče. Nato smo se preoblekli, se namazali s sončno kremo in skočili v mrzlo vodo. Polni veselja smo si podajali žogo in drug drugega potapljali. Nismo pa se prišli samo zabavati. Preverjali smo naše plavanje. Vse to so skrbno opazovali naši učitelji in razredniki. Kasneje smo v bližnjem gostišču naročili pizze, saj smo bili od večurnega kopanja zelo utrujeni. Ob treh je nastopil čas za odhod. Vstopili smo v avtobus in presenečeno odkrili, da je začelo deževati. Ta dan je bil poln veselja in radosti. Upam, da bo tako tudi naslednje leto.

DAVID GAMBETA, 5.r. OŠ Krmelj

## PENINA VALENTINA, RAZSTAVA CVETJA IN SVEČANIH OBLEK

SEVNICA - Cvetličarna Valentina iz Sevnice, butik Vial (Švica) in ZKO Sevnica vabijo na predstavitev in pokažnjo penine Valentina ter na razstavo cvetja in svečanih oblek, in sicer v petek, 25. julija, ob 20. uri na sevniskem gradu.

# Gasilci kot tovariši in prijatelji

90-letnica Prostovoljnega gasilskega društva Velika Loka - Razvili nov društveni prapor - Od kmečke lope do gasilskih domov - Nenehna skrb za sodobno opremo

VELIKA LOKA - Prostovoljno gasilsko društvo Velika Loka je bilo ustanovljeno že pred 90 leti, marca 1907 so začeli ustanavljati po vaseh skupine "požarne brambe." Ustanovitelj velikološkega društva je bil vaščan Alojz Štajpah. Skupaj s somišljeniki je obnovil kmečko lopo pri zdajšnji kmetiji Bukovec. V tej lopi so se gasilci sestajali, pod njeno streho pa so hranili tudi gasilsko orodje. Prvi gasilski dom z lesenim stolpom, za tiste čase zelo sodoben, so zgradili že leta 1922, kakor je v kroniki ugotovil marljivi tajnik PGD Velika Loka Jože Klemenčič. Leta 1928 so nabavili 1200-litrsko prevozno motorno črpalko, izdelano pri Renaultu. Takrat so bile cevi za gašenje še iz naravnih materialov, zato je bilo sušenje težavno. Mokre cevi so obešali kar na cerkveni zvonik.

Leta 1958 so velikološki gasilci razvili društveni prapor. Tedaj je imelo društvo 72 članov. Gasilci so ves čas posodabljali opremo, da so lahko učinkovito zagotav-



Andrej Kotar: "Danes imamo že 127 članov!"

ljali požarno varnost. Leta 1972 so nabavili sodobno črpalko Rosenbauer, ki jim dobro služi še danes. Predsednik PGD Velika Loka, Andrej Kotar pravi, da so sčasoma prišli do spoznanja, da jim gasilski dom postaja premajhen. Leta 1980/81 so se začele pripravice za gradnjo večjega in bolj funkcionalnega doma. "Ko je bil dom za silo zgrajen, smo ugotovili, da bi potrebovali še cisterno. In res smo jo, ob otvoritvi novega doma leta 1987, nabavili s pomočjo takratnega Donita. Seveda bi potrebovali tudi boljše vozilo, od takratnega kombija. Pred šestimi leti smo kupili novo terensko vozilo, leto kasneje pa še orodno prikolico. Dom smo dograjevali vsa leta, da bi bil v ponos vasi in širši okolici. V največje veselje pa bi nam bilo, če bi se gasilci srečevali le na shodih, kakršni je bil ta

P. P.

ob naši 90-letnici, na katerem smo razvili nov prapor; pokrovitelj prireditve je bila trebanjska kmečka zadruga. Staro načelo veleva, da je potrebno sočloveku priskočiti na pomoč. Seveda se gasilci trudimo skupaj z zavetnikom sv. Florjanom, da bi bilo pomoči potrebnih čim manj. V naših srcih je obilo prostora za ljubezen in prijateljstvo. Podelimo te vrline s svojimi gasilskimi tovariši. Trudimo in srečujemo se v prostem času v dobrobit našega humanega poslanstva," je povedal predsednik PGD Velika Loka Andrej Kotar.

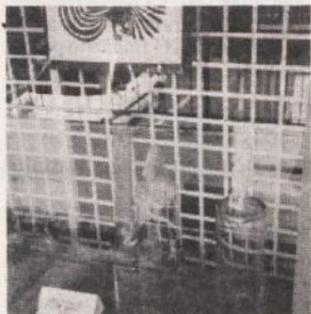
P. P.

## OTVORITEV GASILSKEGA DOMA V TRNOVCU

TRNOVEC - Prostovoljno gasilsko društvo Trnovec vabi v soboto, 26. julija, ob 18. uri v Trnovcu na slovesnost ob otvoritvi gasilskega doma. Zasluznim za pomemben dosežek gasilcev v teh krajih pa tudi v celotni sevniški občini bodo ob tej priložnosti podelili priznanja. Z vrtno veselico z legendarnim ansamblom Lojzeta Slaka bodo trnovški gasilci pričeli ob 20. uri, pričrpani pa so, da bo dogodek minil v prijetnem razpoloženju v poznih urah.

rice iz posebne vrste apnenca (lime stone) tako, da sklešejo nekakšen kamenorez in potem ročno tiskajo, največkrat dvobarvne črno-rdeče grafike.

Grafika, razstavljena v Galeriji v oknu sevniške Elektrotehne in v galerijah, razstavljena v Galeriji v oknu sevniške Elektrotehne, je delo ženske, Kenujak, ene najvidnejših predstavnic eskimske umetnosti. Ona zriše, mož skleše, v za drugi odtisnejo; zato stoji na njej trojna signatura: rdeč iglu znak zadruga, njena in moževa signatu-



STOPAR IN ESKIMI - Eskimski umetniki se združujejo v skupine in skupno nastopajo na razstavah, v galerijah. Država jih podpira in vsa prava dela nosijo certifikat. Svoja dela prinašajo v več centrov, od koder gredo v svet. Eden največjih je Cape Dorset na otoku Baffin, severno od Labradorja, v državi Quebec. Od tam so v Galeriji v oknu razstavljene figure. (Foto: P. P.)

ra. Kako realno in pošteno! Podobne živali so zaobljene in mehke, nekakšen prenos dolgih mehkih senc, ki jih na severu riše po ledu in snegu nizko nad obzorjem ležeče sonce. Čuti se komercializacija, tako, da dela 'starih mojstrov', idejno močna, oblikovno preprosta, s sledmi reza. Ti pri manjših sodobnih skulpturah izginejo, površina je brušena, figuralka poenostavljena," pravi Stopar.

P. P.



ŠMARČNA PRAZNOVALA 15-LETNICO GASILSKE DESETINE - Preteklo soboto so ob jubileju Šmarčani v tekmovanju, mokri vaji s Tomosovo motorno brizgalno, pripravili pomletli z vso konkurenco, tudi iz sosednje radeške občine. V pestrem kulturnem sporedu so nastopili delavska pihalna godba pri PGD Sevnica in recitatorji oz. pevci. Ob tej priložnosti so dobili gasilci tudi več priznanj. Predsednik GD Šmarčna Stane Drakler se je s posebnim priznanjem zahvalil poveljniku Francu Dobovšku (na desni) in mu zaželel skorajšnje okrevanje. Gasilce je pozdravil in pohvalil tudi sevniški župan Jože Peternel. Z vrtno veselico so zbrali precej denarja za nakup nove motorne brizgalne. (Foto: P. P.)

# Rudi Stopar med Eskimi v Kanadi

Eskimska umetnost v Galeriji v oknu sevniške Elektrotehne - Sevniški umetnik Rudi Stopar v Kanadi spoznal veliko zanimivih ljudi, prevzeli pa so ga Eskimi

SEVNICA - Vsestranskega sevnškega umetnika, kiparja, slikarja, igralca in pesnika Rudija Stoparja je nedavno pot zanesla tudi čez veliko lužo, onkraj Atlantika; v Kanadi je s svojo ženo Jasenko obiskal sorodnike. Dvomeščno bivanje v prostorni deželi Severne Amerike je dodobra izkoristil, ne le za družabne stike.

Ustvarjalna in raziskovalna žilica mu nista dala miru, zato mu ni bilo niti malo dolgčas, saj so se naši rojaki in tudi domorodci radi seznanili z umetninami, ki jih je bolj za vzorec prinesel s sabo, a vseeno več kot dovolj, da so že deževala povabila in naročila, naj se čim prej zgleda s celovitejšo predstavitev svojega, predvsem kiparskega opusa, saj bi Kanadčani radi, da tudi Stoparjeva umetnost ozaljša in ogreje njihove domove v teh podnebno prejel ledenih kot toplih krajih. Stoparja je prevzelo slovenstvo naših izseljencev, njihova zavedanost, a ne zaplankana nacional(istič)na ozkosrčnost ter skrb za ohranjanje korenin in stikov z domovino. "Imel sem občutek, da so oni nekako bolj Slovenci kot mi," je povedal Stopar, ko je razgrinjal svoja nova doživetja in spoznanja. Bil je dobrodošel gost tudi pri tamkajšnjih rotarijih.

Stoparja je v Kanadi s svojo formo, figuraliko, idejo, s svojo preproščino, s čisto obliko in tudi z materialom, iz katerega skulpture so, prevzela eskimska umet-

nost, njena grafika, posebej pa kiparstvo. "V skopi zaledeneli krajini severa svoje notranje čutenje okolja izražajo s podobami, ki bi jih lahko enačil s samorastništvom, naivo po svetu in pri nas. Spominjajo me na Jovanoviča izpod Blegoša. S preprostimi vrezi v kamen dosežejo neverjetne učinke, ki nam dajejo čutili eksotiko malo znanega severa..."

Grafika je njihov pogled na naravo in živali, ki so Eskimom prijatelj in sovražnik, atribut preživetja. V grafikah opevajo slikajo legende, ki so svojska verovanja in odraz njihovega totalnega vpetja v naravo in v vse, kar tvori njihovo življenje. Govorim o tistem prvinskem eskimskem življenju v iglujih, ki na žalost izgineja. Enako je v skulpturi, ki je bolj zastopana. Za kiparjenje rabijo lojevce (soapstone), ki ga imajo, in pa kosti živali. Lojevce je v čudovitem koloritu, od črnega, ki ga kopljejo globoko v zemlji, do svetlo turkiznega z obale morja. Lojevce je mehak kamen z mastnim otipom, iz katerega se izdeluje smukec. a grafike delajo mat-

## Trebanjske iveri

KOPANJE - Obnovljenega mirnega bajeja kot imenitnega naravnega kopališča je vesela predvsem mladež, a v njem radi zaplavajo tudi starejši Mirnčani. Posebna atrakcija pa so večje skupine Romov (pravijo, da jih pride tudi okrog 30), predvsem s Hudej. Da sploh ni res, da bi se Romi bali vode, prihajajo dokazovat celo njihovi rojaki iz okolice Novega mesta in od drugod. Domačini sicer zvečine nimajo nič proti nekoliko drugačnim kopalcem, nekateri pa poglasno bentijo in so zadovoljni vsaj zato, ker voda v kopališču tako izdatno cirkulira in se čisti.

MAX IN BENETTON - Nekateri si v zadnjem času v Trebnjem res veliko privoščijo, so nam sporočili naši bralci. Med nekateri uvrščajo tudi lastnike Radia Max, ki so navkljub zamislil arhitektov obuličnega niza na Gubčevih fasado v sivi in rumeni barvi prebarvali z zeleno in modro barvo v stilu Benettona. (Dez)informatorji in manipulatorji pravijo, da so sicer Benettonove barve vsež tudi drugim meščanom, toda kaj takega si brez soglasja pristojnih ni bil upali privoščiti.

SVETOST - V noči od nedelje na ponedeljek so še neznani nepridivri vlomili v trebanjsko župnišče. Kaj so dolgoprstneži iskali in odnesli, niti ni toliko pomembno, pač pa to, da kriminalcem očitno ni prav nič sveto...

## Sevniški paberki

KOZOLEC IN PIRAMIDA - Na Logu bodo skušali, tudi s pomočjo strokovnega elaborata diplomirane etnologinje in sociologinje kulture, Boštjanke Tine Orehovec, o kozolcih na Logu, zadržati njihovo propadanje. Ta obravnava kozolcev na desnem bregu Save, na Loškem polju, kjer je bilo leta 1984 še 20 kozolcev različnih tipov, ob nastanku elaborata so bili že štirje manj. Na Logu prevladujejo kozolci na kozla, samostojni ali kot sestavljeni z enojnimi kozolci. Morda pa se bo stroka opredelila tudi do nastanka oziroma izgradnje povsem novih kozolcev na Logu, na novo zgrajenih leta 1995 pri Perčevih in ta teden pri Novšakovih. In tudi do piramide, ki že dominira pri Kurnikovih...

SEFINJA RÁDIA? - Na izredni seji sevnškega občinskega sveta 23. julija naj bi sprejeli sklep o razrešitvi vršilca dolžnosti direktorja javnega zavoda Radio Sevnica, Kamila Krošlja, ki je že naslednji dan po imenovanju za v.d. direktorja radia za 6 mesece (prvotno je bilo predvideno za 6 mesecev!) sporočil, da funkcije iz zdravstvenih razlogov ne more sprejeti. Komisija za volitve imenovanja, ki jo vodi Jože Kunšek (SLS), je predlagala, da bi za v.d. direktorico radia imenovali 42-letno diplomirano ekonomistko Lilijano Počinka s Pogleka nad Blanco, trenutno brez zaposlitve. Prej je bila zaposlena v IMV Novo mesto, Iskra Commerce, v Unitasu v Ljubljani in v celjski Cinkarni, zvečine kot referent. Nekaj časa je Počinkova vodila zasebno podjetje.

# Vino ima evropsko polnilnico

Podjetje Vino Brežice posluje od 3. julija letos kot delniška družba - Karl Recer: nove negazirane pijače - Naložb 12 milijonov mark - Letos 20 milijonov litrov prometa s pijačami

**BREŽICE** - Podjetje Vino Brežice posluje od 3. julija letos kot delniška družba, katere lastniki so z nekaj manj kot odstotnim deležem zadruga, s približno 35 odst. skladi in z okrog 64 odstotki zaposleni in njihovi družinski člani.

V Vinu ob tej ureditvi premoženjskih vprašanj z optimizmom načrtujejo bodoče delo. "Razvite imamo zelo zanimive nove negazirane pijače," je novosti napovedal na nedavni tiskovni konferenci Karl Recer, glavni direktor Vina Brežice. Za katere nove izdelke gre, v tem trenutku še ni javno znano.

Objavili pa so nekatere poslovne dosežke Vina. Podjetje je lani zgradilo v Brežicah prostore

• **Vino Brežice daje k sedanjim petim pijačam blagovne znamke Schweppesna tržišče dva nova okusa te pijače. Med novostmi je tudi Buda, ledeni čaj. Iz Makedonije je uvozilo in v svojih kletah donegavalo rdeče vino in za slednje zagotavlja, da je kakovostno, čeprav ga pošilja na trg kot namizno.**

polnilnice, v katere je letos vgradilo 3 polnilne linije, ki v teh dneh že deluje z vso zmogljivostjo. Po direktorjevih zagotovilih je ome-

njena Vinova polnilnica za brezalkoholne pijače najbolj opremljena v tem delu Evrope. Za gradnjo in opremo polnilnice ter za nekatere druge naložbe je podjetje lani in letos odštelo 12 mili-

jonov mark; v tem znesku znašajo lastna sredstva podjetja in domača posojila po 40 odst. in tuji krediti 20 odst.

Delniška družba Vino Brežice bo letos s 196 zaposlenimi imela 20 milijonov litrov prometa s pijačami, poleg tega se bo pojavila na trgu tudi s kmetijskimi pridelki.

L. M.



POLNILNICA - V polnilnici brežiškega Vina (na fotografiji) lahko natočijo med drugim 12.000 pločevink na uro. (Foto: L. M.)

## V jeseni bo dom starejših vseljiv

V novem domu starejših občanov manjka le še oprema - Sporno lastništvo nad starim domom upokojencev na Vidmu - Investicija vredna 15 milijonov mark

**KRŠKO** - Novi dom starejših občanov v Krškem že nekaj časa buri duhove: gradnja se namreč vleče že več let, od tega so si nekateri tudi finančno opomogli, hkrati pa so starejši občani razseljeni po drugih občinah ali se stistajo v starem domu starejših občanov na Vidmu. Tam je danes 111 stanovalcev, kar je celo za tretjino več, kot je bila prvotna kapaciteta zavoda.

Prejšnji tork se je tudi zaradi doma starejših občanov v Krškem mudil minister za delo, družino in socialne zadeve Tone Rop s sodelavci. V Krškem so se skupaj s predstavniki občine in direktorici doma pogovarjali o načinu financiranja nakupa notranje opreme. Občini je namreč le uspelo dokončati investicijo, tehnični pregled objekta je bil opravljen, manjka le še oprema, ki naj bi bila dobavljena v treh mesecih, dom pa naj bi bil vseljiv letošnjo jesen.

Skupna vrednost investicije brez notranje opreme znaša 13,2 milijona nemških mark, za opremo pa bo potrebno odšteti še dodatnih 1,62 milijona mark, tako da bo končna cena doma starejših občanov Krško skoraj 15 milijonov mark. Dom bo lahko sprejel 180 varovancev, od tega 60 pokretnih in 120 nepokretnih.

Župan občine Krško Danilo Siter in tajnik občinske uprave Vinko Bah sta ministra opozorila na lastništvo stavbe sedanjega doma starejših občanov na Vidmu. Po ministrovih besedah je ta stavba od ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, pa čeprav jo je občina Krško kupila od podjetja Videm Krško in jo s tem tudi plačala. Ko je župan ministru pojasnil, da v Krškem primanjkuje socialnih stanovanj in bi bil dom na Vidmu pravišnji za preureditev v več takšnih stanovanj, mu je ta odgovoril, da bo po preselitvi vseh v novi dom doma

rešeno lastniško razmerje med ministrstvom in občino.

T. G.

## Slovensko bogastvo Sloveniji!

Zbornica o koncesiji

**KRŠKO** - "Območna gospodarska zbornica obžaluje odpoved okrogle mize o podelitvi koncesije za gradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi. Okrogla miza je bila še zadnja priložnost, ko bi lahko Posavje povedalo zadnjo besedo v zvezi s koncesijo za gradnjo." To je povedal Emil Vehovar, predsednik Območne gospodarske zbornice Posavja in predsednik Združenja podjetnikov Posavja, v ponedeljek, potem ko v Krškem ni bilo napovedane okrogle mize sveta posavskih občin v zvezi s podelitvijo koncesije za gradnjo elektrarn na spodnji Savi. "Območna gospodarska zbornica Posavja se še vedno zavzema za domačo varianto, kajti narav-



DOM JE KONČAN, MANJKA ŠE OPREMA - V dom starejših občanov v Krškem naj bi se varovanci vselili jeseni, saj še ni opreme, za katero bo potrebnih še 1,62 milijona mark. Končna cena doma starejših občanov bo tako skoraj 15 milijonov mark.

starejših občanov stari dom ponujen trgu in zainteresiranim v odkup. To naj bi se zgodilo že v letošnjem letu ali pa v začetku prihodnjega leta. Glede lastništva starega in novega doma sta se minister in župan dogovorila, da bodo njuni sodelavci pripravili v čim krajšem možnem času sporazum, po katerem bo dokončno

## Na gradu Rajhenburg

Pestra poletje in jesen

**BRESTANICA** - ZKO Krško tudi letos skrbi za pestrost poletja. Tako v sklopu prireditve Poletje na gradu Rajhenburg pripravljajo še dva dogodka: 15. avgusta bo ob 20. uri na grajskem dvorišču nastopila skupina Machu Pichu, zadnja prireditev pa bo igra Ta veseli dan ali Matiček se ženi v izvedbi Šentjakobskega gledališča. Zanimivost te igre, ki so jo letos pripravili za igranje na ljubljanskem gradu, je, da jo bodo igrali kar na štirih ali petih prizoriščih, gledalci pa se jim bodo morali prilagajati.

Septembra se bodo obiskovalci gradu Rajhenburg iz grajskega dvorišča preselili v renesančno dvorano gradu, kjer v okviru Jenskih serenad pripravljajo štiri komorne koncerte: 6. septembra bo španski večer z glasom in kitaro, 11. septembra bodo klasiki 20. stoletja z violončelom, 18. septembra bo Bachova glasba na čembalu, za 25. september pa pripravljajo kvartet flavt s francosko glasbo.



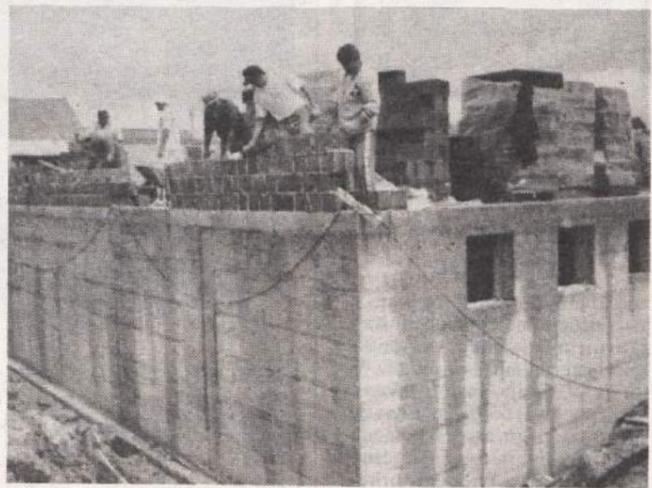
Emil Vehovar

na bogastva morajo ostati v domačih rokah. Slaba rašitev za Slovenijo bi bila, če bi tuji razpolagali s slovenskim narodnim bogastvom ne glede na pridruženo članstvo Slovenije v evropskih ustanovah," je prepričan Vehovar.

Zbornica po besedah njenega podpredsednika meni, naj bi domači izvajalci najeli v tujini gradbeno tehniko, ki je Slovenija nima. Tako bi se v graditev elektrarn vključila tudi tujina, vendar slednja ne bi imela glavne besede pri celotni zadevi.

"Pozivamo vlado, naj naredi vse, da bo prevladala pamet in da bo dobilo koncesijo slovensko gospodarstvo," je še poudaril predsednik Vehovar.

L. M.



S PROSTOVOLJNIM DELOM POCENILI INVESTICIJO - V krajevni skupnosti Zdole se zadnja leta, odkar je vključena v program CRPOV, marsikaj premika na boljše. Tako na primer na Zdolah nastaja večnamenski objekt, v katerem bodo pošta, trgovina, gasilski dom, stanovanje in verjetno še kaj. Ker del stroškov investicije nosi tudi krajevna skupnost - v objektu bodo namreč prostori krajevne skupnosti, KS pa bo financirala tudi trgovino, tako da jo bodo potem dali v najem in si s tem zagotovili trajen vir financiranja - so se v krajevni skupnosti odločili, da s prostovoljnim delom krajanov in pod vodstvom nadzornega iz Pionirja, ki sicer gradi objekt, pocenijo gradnjo. V soboto se je akcije udeležilo 30 krajanov, še ena udarniška pa bo tudi to soboto. Zgradba naj bi bila še letos pod streho. (Foto: T. G.)

## Božica je kriva, da je zbor

Božica Somek-Machala, znanstveni asistent na filozofski fakulteti v Zagrebu, o ljudeh z obeh strani Sotle

**BIZELJSKO** - Njena mama je v punčkinem otroštvu velikokrat pela slovenske pesmi. Namreč mama Božice Somek. Božica, ki je takrat kot majhno dekletce poslušala mamino slovensko petje, je danes mag. sc. Božica Somek-Machala, znanstveni asistent v Centru za etnološko kartografijo vseučilšča filozofske fakultete v Zagrebu. Vendar je v njej še živ spomin na otroštvo. In mogoče je prav ta mladostni vtis vplival, da je kot magister etnologije raziskovala v Sloveniji v vaseh na območju Bizeljskega.

"Raziskovalno nalogo sem delala v Ljubljani pri prof. Kremenšku in prof. Bašu. Raziskovala sem vinogradništvo, sadjarstvo in živinorejo v Gredičah na Hrvaškem in Orešju na Bizeljskem. Ugotavljala sem podobnost in iskala razlike. Ljudje ob Sotli so bili namreč že od nekdaj tesno povezani. Hrvatje iz Obsotelja so bili zelo navezani na Bizeljance, ker so pri teh delali. Sotla ni mogla ločiti ljudi z obeh njenih strani,

ker je bilo med prebivalci preveč vezi. Delali so skupaj, pravim, na Svete gore so hodili eni in drugi na proščenje in veliko je še vsega. Jezik, pesmi, običaji so podobni in to so tiste vezi, ki jih ne more pretrgati niti meja, ki so jo zarisali po Sotli med obe državi. "Tako je pred časom na Bizeljskem povedala Božica Somek-Machala, obkrožena z znanci, ki jih je srečala, ko je raziskovala v Orešju na Bizeljskem. Po njenem mnenju je Slovenija tudi lepa dežela. "Da ni Mihanovič gledal v Slovenijo, ne bi bilo njegove pesmi Lijepa naša," je še dodala.

Ti znanci so rekli, da so si bili ljudje z obeh strani Sotle res od nekdaj blizu in da se te niti poznanstev vse od danes niso pretrgale. Celo več, še nastajajo. "Božica je kriva, da sem ustanovil tu pri nas zbor ljudskih pevcev. Zbor je nastal, ko je ona raziskovala življenje v naših vaseh, deluje pa še danes," je z odobravanjem povedal Franc Premelč z Bizeljskega.

L. M.



DOBRI ZNANCI - Ko je Božica Somek-Machala iz Zagreba (na sliki prva z leve) raziskovala na Bizeljskem, se je seznanila z domačini in ti znanci so še zmeraj veseli srečanja. Na fotografiji še (z leve): Franc Premelč, Slava Knapič, Cvetka Knapič-Krhen in Marica Šepetavc. (Foto: L. M.)



GASILSKO VOZILO - Predsednik Občinske gasilske zveze Brežice Vlado Deržič je operativni posadki Prostovoljnega gasilskega društva Mihalovec slovesno izročil ključ novega gasilskega vozila znamke Peugeot. Po treh letih zbiranja denarja, pri čemer so mihalovski gasilci še posebej hvaležni OGZ Brežice in številnim donatorjem, so avtomobil kupili januarja letos. Namenu so ga sprva nameravali predati 4. maja, na god svetnika gasilcev sv. Florjana. Toda pozneje so se raje odločili, da to naredijo ob krajevnem prazniku, saj so morali počakati še na dodatno vgradnjo vse potrebne reševalne opreme. (Foto: E. S.)

Čestitamo!

POGOVOR O "NAJ"  
KNJIGAH

BREŽICE - Knjižnica Brežice je v letošnjih poletnih počitnicah za svoje mlade bralce pripravila kar nekaj zanimivih prireditev. V torek, 22. julija, so jo naslovili "Veš, poet svoj dolg?", obiskovalci pa so se pogovarjali o pomenu pisanja pesmi in o branju pesmi drugih avtorjev. Prihodnja prireditev, ki jo pripravlja višnji knjižničar Drago Pirman, bo v torek, 12. avgusta, ob 10. uri, tema pogovora pa bodo "naj" knjige mladih bralcev.

NOVOSTI ZALOŽBE  
MLADIKA

LJUBLJANA - Ljubljanska Založba Mladika je te dni izdala tri knjižna dela: iz knjižne zbirke Liščki delo Barbare Gregorič Zaklenjeni volk (ilustriral Igor Cvetko), iz knjižne zbirke Ilustrirana zgodovina Slovencev za otroke delo Marjana Drnovška V Ameriko (ilustriral Matjaž Schmidt) in zunaj zbirke učbenik češkega jezika Borisa Urbančiča Češčina.

MEDNARODNI  
GRAFIČNI OTROŠKI  
BIENALE

LJUBLJANA - Zavod RS za šolstvo je organizator mednarodnega grafičnega otroškega bienala, na katerem letos sodeluje preko 100 udeležencev iz 33 držav. Med njimi je mednarodna žirija izbrala tudi dva Dolenjca: Katjo Markovič iz Novega mesta in Marka Volfa iz Lešnice pri Otočcu. Njun mentor je slikarka Svetlana Jakimovska-Rodič, razstava del pa je na ogled v Jakopičevi galeriji v Ljubljani.



ČESTITKE, CVETJE, ŠAMPANJEC - Dragu Gradišku (drugi z desne), ki je dirigent orkestra že 22 let in ima prav gotovo največ zaslug za "zlat uspeh", čestita Adolf Moškon, v vrsti pa stojijo še ostali. (Foto: L. M.)

Zlata medalja v Krško

Pihalni orkester Videm izvrsten na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrorov na Nizozemskem - Lep sprejem doma

KRŠKO - Kako lepše kot z odlično - zlato udeležbo na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrorov v nizozemskem mestu Kerxarade ta konec tedna bi lahko pihalni orkester Videm iz Krškega pod vodstvom Draga Gradiška pričel letošnje jubilejno leto, ko praznuje 40. rojstni dan! Po lepem uspehu na državnem tekmovanju v Mariboru so se še z dvema slovenskima orkestroma - iz Velenja in Raven na Koroškem - v soboto, 18. julija, pomerili na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrorov na Nizozemskem (sodelovalo 240 orkestrorov) in veselo presenetili. Domov so prišli z zlato medaljo.

Nastopili so v sekciji klasičnih pihalnih orkestrorov v 1. kategoriji in navdušili strogo mednarodno žirijo. "Še posebej s skladbo za ogrevanje skladatelja Viktorja Parme Ksenija, ko je predsednik žirije ob koncu igranja zaploskal, kar ni ravno navada," je povedal predsednik orkestra Aleksander Vegelj. Od 360 možnih točk so jih dosegli 306,5, kar je bilo celo blizu pohvale. Na poti domov so se krški pihalci skupaj z županom

Danilom Siterjem ustavili še v pobratenem mestu v Obrigheimu in na njihovem praznovanju sodelovali s promenaadnim koncertom.

Na svečanem sprejemu v nedeljo ob vrnitvi so na ploščadi pred Kulturnim domom Krško domačim pihalcem čestitali: direktor doma Adolf Moškon, predsednik KS Krško Miran Resnik, predsednik ZKO Krško Janko Avenak ter predstavnik MePZ Svit, pihalnega orkestra Kostanjica na Krki, Svobode Brestanica, krške glasbene šole in drugi. Krški župan Danilo Siter je dejal, da Krško prav gotovo postaja glasbeno mesto. "Zlato pihanje" krških glasbenikov - ki je menda največji slovenski uspeh na tovrstnih tekmovanjih - je dolgoletni dirigent pihalnega orkestra Videm Drago Gradišek komentiral z željo, da bi bilo vse več ljudi, ki podpirajo to zvrst glasbe. Če bo šel razvoj orkestralne glasbe tako naprej, kot kažejo dosednji uspehi, se vsaj v Posavju, na Dolenjskem in v Beli krajini za to ni bati.

L. MURN

Občina sledi potrebam kulture

Iz letošnjega proračuna novomeške občine preko 341,5 milijonov tolarjev za kulturo - Več kot lani - Razpis kot pravičnejši način razdelitve denarja - Novi projekti

NOVO MESTO - Mestna občina Novo mesto je ena redkih v Sloveniji, ki je letošnji proračun sprejela že marca. O tem, kako so razdelili finančna sredstva, namenjena kulturni dejavnosti - tako stalne postavke kot tiste, ki so jih določili preko kasnejšega razpisa - je govoril Robert Judež, sekretar za kulturo, šport in mladino na novomeški občini.

Pohvalno je, da je letos za občinske kulturne dejavnosti namenjenega več denarja kot lani - 341.642.680 tolarjev, to je preko 9 odstot. občinskega proračuna, kar je veliko več tudi od državnega proračunskega deleža za kulturo - ta znaša približno 1 odst. Poleg rednih postavk, kamor spada nabava knjig (8.500.000), program Doma kulture (5.100.000), revija Rast (1.800.000), Dolenjski muzej (1.900.000), Novomeški simfonični orkester (2.000.000), Pihalni orkester Krka Zdravilišča iz Straže (950.000), Mestna godba Novo mesto (1.650.000), Lutkovni festival (3.000.000), izmenjajoč se z Grafičnim bienalom, ki bo prihodnje leto, pomembna arheološka razstava, ki jo jeseni pripravlja Dolenjski muzej (1.000.000), program ZKO Novo mesto (3.300.000), so na Sekretariatu za kulturo, šport in mladino že tretje leto poskrbeli za razdelitev denarja tudi preko razpisa.

"Odziv je bil velik, saj je bilo prijav vsaj desetkrat več, kot je bilo na voljo denarja. Skoraj 200 prijav je najprej pregledala komisija za kulturo pri Sekretariatu, mnenje o predlogu razdelitve sredstev je dal odbor za družbene dejavnosti občinskega sveta. Odborili smo približno dve tretjini prošnji," je povedal Judež in poudaril, da je to pravičnejši način financiranja, kot je bil včasih, saj imajo možnost vsi, najpomembnejši kriterij pa je kvaliteta. Za redno delo 25 kulturnih društev (na novo ustanovljeno je KD Hnje, obujen pa je tudi literarni klub Dragotin Kette) je letos namenjenih 5.900.000 tolarjev, med projekti na področju kulture (6.950.000) pa je sekretar vesel predvsem novih, kot sta Novomeški glasbeni festival 1997 s t.i. Koncerti ob svečah, ki jih pripravlja prof. Milko Bizjak, ter po dolgem času obujeni Rock Otočec. K pestrejšemu kulturnemu utripu mesta prispevajo tudi vse bolj obiskani jazz koncerti pri Slonu, dogajanja v Galeriji Luna itd.

Novomeška občina je na področju založništva letos podprla izid 14 knjig (2.300.000), od tega 7 del domačega leposlovja, kjer želi večati svoj delež tudi v prihodnje. Enajstim perspektivnim posa-



Robert Judež

meznikom finančno pomaga pri študiju, v glavnem v tujini (1.750.000), prispeva pa tudi pri akcijah zaščitne kulturne dediščine (8 milijonov) in pri vzdrževanju objektov skupne rabe (6 mili-

• Prav gotovo se je zadnja leta ponudba kulturnih prireditev v Novem mestu povečala in izboljšala. Razveseljivo pa je, da je tudi obisk kar zadovoljiv. "Občina je tista, ki sledi dogajanju v kulturi in podpira tisto, kar je kvaliteto. Kvaliteta bo glavno merilo še naprej," meni sekretar za kulturo šport in mladino.

jonov). Od investicijskih sredstev (182.623.040) bosta največji delež prejeli Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto za dokončanje obnove (74.523.040) in KC Janeza Trdine (94.100.000) za odplačilo dolgov. Judež je med pomembnejšimi projekti, ki se jih bo treba čimprej lotiti, omenil vprašanje starega Sokolskega doma in lončarije na Dvoru, kjer želijo urediti muzej s spominsko zbirko železarne na Dvoru, in nadaljevanje obnove gradu Grm.

L. MURN

Kam z mladinsko kulturo

Mladi so v Krškem pripravili prireditev, s katero so opozorili, da nimajo prostorov za mladinsko kulturo

KRŠKO - Društvo zaveznikov mehkega pristanka (DZMP) Krško in Klub posavskih študentov sta v okviru prizadevanj za ustanovitev Mladinskega kulturno-informacijskega centra v soboto, 19. julija, pred Kulturnim domom Krško pripravili prireditev z naslovom "Za mladinski center". Predsednica in tajnica DZMP Dženi Rostohar in Tom Gomizelj sta dejala, da so ta prizadevanja stara že več let, zdaj pa je problematika prostorov za mladino še bolj pereča. Dokler se namreč v Krškem ne zgradi nov srednješolski center, kar bo menda prihodnje leto, bodo mladi ostali brez prostora - jedilnice v srednji šoli Krško, kjer so pripravljali koncerte, razstave, predavanja ipd. Gomizelj je dejal, da je največja težava ureditev lastninskih odnosov, saj je bila šola

v lasti ministrstva za šolstvo in šport, zdaj pa jo upravljajo tri podjetja (Arh, Kostak, Pionir). Odkupiti jo namerava občina.

Z ministrstva za šolstvo in šport RS in urada RS za mladino so prejšnji teden sporočili, da so pripravljeno sodelovati pri zagotovitvi primernih prostorov s finančnim deležem v višini do 50 odstotkov, toda le, če bodo prostori dolgoročno služili izvajanju različnih dejavnosti, predvsem namenjenih mladini. Pričakujejo, da bodo s partnerjem Občino Krško lahko sklenili ustrezno pogodbo. Urad bi razen osnovnega vlozka v naslednjih letih sofinanciral izvedbo programa centra, od občine pa pričakujejo 50 odstotkov osnovnega vlozka, da bo ustrezno registrirala delovanje mladinskega centra, zaposlila vsaj enega delavca in prispevala delež finančnih sredstev k letnemu programu. Pred podpisom pogodbe mora biti pripravljen idejni projekt (prostorska rešitev in ureditev) in program aktivnosti.

Za oblikovanje slednjega je določena Dženi Rostohar, ki je kot jedro

Domov obogateni z znanjem slovenščine

Na OŠ Grm so tri tedne potekale 9. jezikovne počitnice - 18 mladih Korošcev - Združili učenje in počitnice - Izpopolnjen in pester program po zaslugi sponzorjev - Zadovoljni

NOVO MESTO - Jezikovne počitnice, ki sta jih letos od 29. junija pa do 19. julija že deveto leto pripravila Krščanska kulturna zveza Celovec in OŠ Grm Novo mesto, postajajo vse bolj nepogrešljive tako za vedoželjne mlade Korošce, ki se želijo čim bolj naučiti pogovarjati se v materinem jeziku, kot za organizatorje in nenazadnje za Novomeščane, ki za tri tedne vedno gostoljubno sprejmejo v svoje družine goste iz Koroške. Program letošnjih jezikovnih počitnic in nasploh njihov pomen je bila tema petkovnega posveta.

"Opazamo, da pri koroških Slovenceh dramatično upada znanje slovenskega jezika, česar so deloma krive njihove družine, ki slovensčino zanemarjajo, deloma pa nemško okolje. Zavedamo se, da je to najboljše popraviti tam, kjer se uči lepa slovenščina. Pred leti smo izbrali Novo mesto in ni nam žal. Pri tistih, ki se udeležujejo jezikovnih počitnic, je opazno vidno napredovanje v znanju slovenščine, nastajajo in ostajajo prijateljstva med družinami. Hvaležni smo vsem, ki pomagajo, da se ta projekt razvija," je povedal predsednik Krščanske kulturne zveze (KKZ) iz Celovca dr. Janko Zerzer.



RADI SODELOVALI V INTERESNIH DEJAVNOSTIH - Mladi koroški Slovenci so se predstavili tudi kot dobri glasbeniki (na sliki s prof. Sonjo Čibej). Kaj vse so v treh tednih naučili, pa so pokazali tudi v soboto, 19. julija, na jasi Zdravilišča Dolenjske Toplice, kjer so kot vsako leto pripravili prijeten zaključek jezikovnih počitnic. (Foto: L. M.)

teden jezikovnih počitnic pa se je 17 učencev vključilo tudi v glasbeno dejavnost, kjer so se pod vodstvom Sonje Čibej učili slovenske ljudske, umetne in zabavne pesmi. Mlade so razveselili tudi z izleti in nasploh jim je uspela posrečena kombinacija učenja in zabave.

• Ugedni gostje iz Koroške so na novinarski konferenci, na kateri so bili tudi sekretar za kulturo, šport in mladino Robert Judež, sekretarka za izobraževanje, vzgojo, zdravstvo in socialne zadeve Vera Veseli in svetovalka Tončka Novak z novomeške občine, jezikovne počitnice označili kot lepo in potrebno pomoč pri ohranjanju slovenščine na avstrijskem Koroškem in dejali, da je škoda, da zanje ni večjega zanimanja. Tajnik KKZ iz Celovca Nužej Tolmajer je poudaril, da zaslužijo gotovo več državne podpore. Prihodnje leto, ko bodo potekale že deseti, bodo poskrbeli tudi za predstavitev Koroških Slovencev v Novem mestu.

Ravnatelj OŠ Grm in eden najzaslužnejših za dobro organizacijo Marijan Špilar je poudaril, da je letošnji izpopolnjen in zelo pestri program zasluga sponzorjev, za kar se jim lepo zahvaljuje. V prvi vrsti pa gre zahvala prav gotovo novomeškim družinam gostiteljicam. Pomočnica ravnatelja Olga Golob je povedala, da veliko družin sodeluje že osmo ali deveto leto. Ker s Koroškega prihajajo vedno mlajši, je omenila zamisel, da bi morda jezikovne počitnice skrčili na dva tedna.

L. MURN



Dženi Rostohar in Tom Gomizelj



SLIKARSKA RAZSTAVA IN LUTKOVNA RAZSTAVA - V penzionu Domen v Družinski vasi so v četrtek, 17. julija, poskrbeli za prijeten večer. Lastnik Jože Zorko (na desni) je v goste povabil akademsko slikarko Zvonko Simčič in režiserja Talala Hadija iz Ljubljane. Zorkova, ki je tu in na Otočcu že razstavljala, je tokrat v penzionu Domen postavila prodajno razstavo slik, ki bodo na ogled mesec dni. Ta čas pa ima večjo razstavo v galeriji Eqrna. Slikarka, ki je lani na ALU naredila specialko iz slikarstva, je povedala, da razstavo najraje gradi na celostni podobi prostora, bližje pa ji je multimedijska postavitev. Skupaj z režiserjem Hadijem sta z igranci otroškega kulturnega centra pripravila tri krajše lutkovne predstave - Štirje fantje muzikantje, Tekmovanje v hudi liknji, Pri zabji mlaki - s katerimi gostujejo po Sloveniji. V četrtek so razveselili tudi Dolenjce. (Foto: L. Murn)



GLEDALIŠKA PREDSTAVA - Na sobotni prireditvi je nastopilo kar nekaj glasbenikov in skupin, z gledališko predstavo Roka roko ubije pa sta navdušila Drago Milinovič in Matjaž Javšnik, člana Nasa kabinet teatra iz Ljubljane. (Foto: L. M.)

programa Mladinskega kulturno-informacijskega centra našela glasbene koncerte, tematske glasbene programe, gostovanje gledaliških skupin, galerijsko dejavnost, filmske projekcije, potopisne večere, predavanja, ustvarjalne delavnice, oblikovanje lastnega glasila, prostor bi predstavljal info točko, zatočišče mladih ansamblov itd. Mladi obljublajo, da bodo skrbeli za pestro kulturno ponudbo.

L. M.

# Sadja za obiranje ni ostalo dosti

Zaradi pozebe in toče bo letos namesto 700 le 150 vagonov sadja - 300 milijonov tolarjev škode - Oroševanje sicer pozitivno, a na premalo površinah

KRŠKO - Gotovo niti največji pesimist ni pomislil, da se lahko na sadjarje letos zgrne toliko slabih stvari hkrati. Pa se je: najprej so se naši sadjarji trudili s prodajo sadja, ki je bila bolj podobna razprodaji kot dobičkonosni dejavnosti, potem je svoje naredila pozeba, pa tudi toča plodom ni prizanesla. Vse to še kako občutijo tudi v Evrosadu v Krškem, ki ima skupaj kar 250 hektarjev nasadov.

Lani je bila letina precej obilna, čeprav zaradi toče nekoliko manj kvalitetna, tako da se je Evropa zaradi hiperprodukcije jabolk na primer dušila z njimi. In ker so se na našem trgu cene južnega sadja močno približale domačemu, svoje pa je naredila še zmanjšana kupna moč, je potrošnja domačega sadja upadla. Kot pravi direktor Evrosada Ivan Kozole, so zato v podjetju iskali tuje trge, tako v Franciji, Slovaški, Češki, Nemčiji, Avstriji, Bosni in na Hrvaškem. In prav vsi trgi razen bosanskega, ki pa je zahteval poceni blago, so z različnimi ukrepi zaščitno reagirali. "Tako smo sadje v bistvu razprodajali. Žal je slovenska vlada šele v aprilu reagirala s poveča-

• V Evrosadu imajo na 30 hektarjih nasadov jablan namakalno-oroševalni sistem, ki se je spomladi dobro izkazal proti slani, saj je tam izpad do 35-odstoten, predvsem zaradi ene zgodnje sorte. Da bi tak sistem razširili po vsem nasadu, si trenutno v Evrosadu ne morejo privoščiti, saj na primer montaža mrež proti toči ali namakalno-oroševalni sistem, kar je sicer ob obnovah nasadov že praksa v nekaterih drugih evropskih državah, stroške same obnove podvojitja. Temu pa naša država ni naklonjena.

sadja iz Evrosada prišlo le okoli 150 vagonov. Po besedah Kozoleta so skušali izpad, ki že spominja na elementarno nesrečo, omiliti preko gospodarskega interesnega združenja sadjarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije, oceno škode so poslali tudi na več naslovov, vendar odgovora še ni, tako da so prepuščeni sami sebi.

"Kolektiv ni v stanju preživeti sam, saj je zaradi takšnega izpada ogrožen ekonomski položaj podjetja in s tem tudi socialni položaj zaposlenih ter njihovih družin. Kljub temu nam volje ni zmanjkalo, ko bi le država vsaj malo pomagala! Na primer s povrnitvijo dela škode ali z drugimi ukrepi, ki ne bi prizadeli državnega proračuna; da bi omogočila kredite po regresirani obrestni meri, da bi zaščitila domači trg in podobno.

V Evrosadu so v teh dneh že začeli obirati breskve, po 15. av-

gustu bodo hruške, septembra pa jabolka.

T. GAZVODA

## Uspešna pekarna Grad

Izvoz ni izključen

ŽUŽEMBERK - Pred dobrim letom odprta pekarna Grad Kmetijske zadruge do sedaj že lahko upraviči pričakovanja, čeprav še ne dela s polno zmogljivostjo. V proizvodnji je zaposlenih 12 ljudi, do konca leta naj bi jih bilo do 20, kasneje tudi več. Na dan spečejo 450 kilogramov piškotov. Potice in krofe delajo največ po naročilu, čeprav slednje prodajajo tudi v trgovinah. Razvitih imajo okoli 20 izdelkov, ki so plod njihovega znanja, že čez poletje pa se bo pridružilo še 6 novih. Proizvodi so brez umetnih dodatkov.

Direktor Kmetijske zadruge Janko Skube je dejal: "Ob praznikih in družinskih dogodkih je veliko naročil. Vendar pa proizvodov še ne reklamiramo, ker želimo najprej osvojiti trg. Konkurenca je zelo velika, vendar zaradi velike ponudbe že dobivamo mesto na tržišču. Svojevstvene reklame bomo uvedli v jeseni."

Za zdaj najbolj pokrivajo Dolenjsko in Primorsko, bližnji cilj je razširitev še na ostalo Slovenijo. Dogovarjajo se tudi za izvoz v Italijo. Po besedah direktorja bodo nadaljevali razvoj, v septembru naj bi začeli peči tudi pekovsko pecivo, kot so štručke, rogljički ipd., v dobrem letu pa nameravajo v Žužemberku odpreti višje kakovostno slaščičarno.

ANDREJA JERNEJČIČ



# EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

## Trgatev je praznik in delovni dan

Lepo oblikovani grozdi na trti dvigajo razpoloženje in že se veselimo trgatve. "Toda vse je še v božjih rokah," se sliši v pogovorih med kmeti. Letos je peronospora opazna na vršičkih trt, kar ob tako vlažnem in nenormalnem poletju ni čudno. Kdor normalno škropi, ne bo imel škode zaradi perenospre, pač pa je nevarnost za razvoj zelene gnilobe grozda, ki lahko zelo škali jesensko veselje. Zato priporočam dodajati škropivu tudi botricide, da bomo zavirali pojav gnilobe na grozdu. Katere pripravke uporabiti in kako, o tem pišejo drugi, toda pri preprečevanju gnilobe grozda moramo misliti tudi na alkoholno vrenje mošta: približno tri tedne pred trgatvijo je priporočljivo nehati s škropljenjem trte.

Vinogradniki, ki del svojega grozda pripravljajo za vina posebne kakovosti (pozna trgatve, izbor...), imajo možnost škropiti tudi kasneje. Ob razmišljanju na trgatve naj poudarim, da že nekaj let vztrajno priporočamo dodati v mošt odbrone (kupljene) kvasovke zaradi sigurnega alkoholnega vrenja. Na predavanjih so vinogradniki pogosto spraševali, če so kvasovke potrebne tudi pri rdečem moštu ali drozgi. Na jagodnih kožicah rdečega grozda, ki so v stiku z moštom, je pač dovolj kvasovk, ki naj bi normalno prevrele sladkor. To vprašanje je logično. V vinogradnih je še veliko kvasovk, ki jih z grozdem pripeljemo v zidanico. Ne vemo pa dovolj o teh kvasovkah. Vemo, da je manj zlahkanih (20 odst.), večina (80 odst.) pa je divjih, ki niso sposobne kakovostno spremeniti mošt v vino. Kako pa je pa bilo pred, recimo, 50 leti, ko še

ni bilo industrijsko pripravljene kvasovke? Močna uporaba kemije je namreč v kmetijstvu in vinogradništvu prizadela tudi domače kvasovke, češ da jim pridela rdečega vina kljub temu poteka uspešno.

Res je, da so tudi v svetu zelo uveljavljena vinorodna področja, kjer ne uporabljajo za rdeča vina industrijskih kvasovk. Vendar obstaja nevarnost, da pride do cikjnega vina ali nepovprečnosti. Takšno spontano alkoholno vrenje mošta pa zahteva tudi več spremljave, predvsem strokovne, da je potek vedno pod kontrolo. Tega si ne more vsak privoščiti, če nima možnosti po kemični poti na hitro ugotoviti, koliko je v moštu hlapnih kislin in koliko je še sladkorja. Zakaj torej uveljavljena področja po svetu nočejo delati z industrijskimi kvasovkami? Alkoholno vrenje vpliva na karakter vina, ki se kaže tako v vonju kot okusu. Kupljene kvasovke so za povprečnega kupca neznanega porekla in imajo v sebi lastnosti, ki jih naša kvasovka, ki se je oblikovala v našem okolju, nima.

Ta veliki prodor kvasovk v vinarstvo je delno spremenil karakter vin. Vinski trg je občutil za take spremembe. Pri nas še ne toliko, ker doživljamo zadnjih deset ali več let vse večjo ponudbo vin novih sort in novih postopkov. Pri nas je velika svoboda sajenja novih sort. V bolj urejenih vinorodnih državah pa je zakonoma predpisano, da se sme saditi zelo omejeno število sort. Vina iz teh področij so bolj razpoznavna, osvojila so svoje vinske trge in se ne smejo bistveno spreminjati.

(Nadaljevanje sledi)  
dr. JULIJ NEMANIČ



# KMETIJSTVO

## KMEČKE IGRE NA JUGORJU

JUGORJE - Gasilsko društvo Jugorje pripravlja pri gasilskem domu Jugorje - Luža v soboto, 26. julija, ob 17. uri tradicionalne kmečke igre, ki so zaradi slabega vremena v začetku tega meseca odpadle. V različnih spretnostih se bodo pomerile ekipe z obeh strani Gorjancev. Organizatorji pripravljajo tudi več presenečenj, po igrah pa bo veselica, na kateri bo za zabavo skrbel ansambel Mladi Dolenjci.

## Z NOVOMESKE TRZNICE

Ta ponedeljek so branjeve ponujale: bučke po 150 tolarjev kilogram, rdečo peso po 200, krompir po 70 do 80, stročji fižol po 200 do 400, kolerabo po 200, solato po 250, zelje po 120, blitve po 400, kumarice za vlaganje 5 kg po 750 tolarjev in 1 kg po 250, česen po 500, čebulo po 200, jabolčni kis (1,5 l) po 250 tolarjev, jajca po 25, breskve po 200 do 250, višnje po 300, marelice po 350, hruške 180 do 200, jabolka po 80 do 100, kozarec borovnic 800, skuto po 400, pregreto smetano po 600 tolarjev. Veliko jih je ponujalo tudi lisičke: cena se je gibala med 400 in 500 tolarji za pol kile.

## sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmišču so imeli naprodaj 80 do 3 mesece starih prašičkov, 70 v starosti od 3 do 5 mesecev in 25 starejših. Prvih so prodali 55 po 380 do 400 tolarjev, drugih 60 po 310 do 360 tolarjev, tretjih pa 15 po 200 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

## DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

## kmetijski nasveti

### Predsodki o kozjereji še živi

Dobro desetletje je že minilo, odkar je sevniško društvo rejcev malih živali s propagandnimi akcijami in razstavami spodbudilo rejo koz, vendar se ta ne širi, kot bi se lahko. Očitno so še vedno živi predsodki ali vsaj pomisleki o gospodarnosti kozjereje, ki pa nimajo stvarne osnove. Sicer ne bi tako razvita država, kot je Francija, redila nad 1,2 milijona koz in tri četrtine vsega namolzenega mleka predelala v sire, paradni izvozni proizvod te dežele.

Največji gospodarski pomen kozjereje je, kot piše dr. Ivo Frančič v Kozjereji (ČZP Kmečki glas, 1985), v kozjem mleku, ki ga zaradi majhnih maščobnih kapljic odlikuje zelo lahka prebavljivost. To mleko je tudi bogato z vitamini in rudninami ter zato odlična hrana za otroke, starejše, bolnike in okrevajoče ljudi. Izjemno cenjeno je tudi kozličje meso, ki ima fina in nežna vlakna, kar je posledica krmljenja zgolj z mlekem. Pečena kozličjeva velja za posebno specialiteto, zato je dandanes kozličje meso skoraj za petino dražje od mlade jagnjetine.

Za našo deželo, predvsem njen hribovski svet, ki se ob opuščanju govedoreje naglo zarašča, najprej z grmičevjem, nato pa z gozdom, pa ima kozjereja še poseben pomen, ki bi ga bilo potrebno bolj izkoristiti. Kozja je namreč ob svoji izjemni prehranski skromnosti naraven čistilec krajine. Jé dobesedno vse od kraja in vse, kar doseže, od trave in plevala do kabrnkov na leski. Seveda ji še posebej teknejo mladi vršički gozdne podrasti, med katero je tudi bodoče gozdno drevje. Zato so si koze nakopale toliko nenaklonjenost gozdarjev in preganjanje oblasti, ki je v začetku petdestih let rejo koz pri nas preprosto prepovedala in se tako z eno potezo iznebila škodljivke in simbola revščine, ki jo je nova ljudska oblast hotela čimprej iztrebiti. Korenito pa je iztrebila le kozjerejo, saj je število koz v Jugoslaviji padlo od 1,8 milijona v letu 1939, na 218.000 v letu 1955. Za primerjavo: sosednja Grčija jih še danes redi 4,5 milijona.

Kozjereja je hitro obnovljiva kmetijska panoga, ki ne potrebuje ne veliko časa, ne veliko denarja, niti mnogo znanja, pač pa kar nekaj volje in celo ljubezni do živali. Naloga države je, da ji z organizirano podporo pomaga in spodbuja rejce. Doslej se s tem ne more ravno pohvaliti.

Inž. M. L.

## Danes pač ne zna žeti prav vsak

V Gribljah je bilo belokranjsko tekmovanje v žetvi rži ter kmečke igre

GRIBLJE - Društvo kmečkih žena Griblje in kmetijska svetovalna služba Črnomelj sta v nedeljo pripravila v Gribljah belokranjsko "prvenstvo" v žetvi rži, na katerem se je pomerilo 70 tekmovalk in tekmovalcev iz vseh sedmih društev kmečkih žena. Po končani žetvi je šest ekip društev podeželske mladine iz Bele krajine in Dolenjske tekmovalo še v kmečkih igrah.

Žetev, ki je bila nekdanj eno najpomembnejših kmečkih opravi-

vil, so danes zamenjali stroji, tako da mlajši tega težkega ročnega dela sploh ne poznajo. Tudi zato je prav, da se društva kmečkih žena odločajo za tovrstne prireditve, kjer pa bolj kot tekmovalni duh prihaja do izraza potreba po prijateljskem druženju med Belokranjci. Da je res tako, se je pokazalo tudi tokrat, saj so skoraj vse ekipe prišle v Griblje s svojim harmonikarjem ter se predstavile z veselo pesmijo, ki jih je spremljala tudi, ko so se na vozovih, ki so jih vlekli bodisi konji ali traktorji, odpeljali na njivo. Seveda

• Medtem ko so bile pri žetvi rži najuspešnejše ekipe iz Gribelj, Metlike in Semiča, so bili tudi v kmečkih igrah najbolj spretni domačini iz Gribelj, sledile pa so ekipe s Krasinca, iz Zilj, Novega mesta, Metlike in Mihelje vasi. Kmečka mladina je sestavljala voz, nosila vodo iz Kolpe, smučala na travi, skakala v vrečah, žagala hlod in vlekla vrvi.

niso pozabili niti na obilno malico, ki je nekdanj sledila zaključku žetve. V dokaz, da žetev le ni tako enostavno opravilo in da žetvi ne zna ravno vsak, so bile ne več rosnolade žanjice, ki torej - kot je dejala ena izmed njih - izhajajo iz

generacije fižola in krompirja in ne "galofaksa" in umetnega mleka.

Pred žetvijo je navzoče pozdravil tudi črnomaljski župan Andrej Fabjan in dejal, da se želijo kmetje vse bolj povezovati predvsem zaradi stanovskih, poslovnih in strokovnih interesov. Po drugi strani pa je kmetijska svetovalna služba močno odvisna od uspešne povezanosti kmetov, saj delo s skupinami ni le racionalna oblika strokovnega dela kmetijskih svetovalcev, ampak ljudje v skupini tudi drug drugega spodbujajo in pospešujejo medsebojno sodelovanje. Eno takšnih povezovanj so društva kmečkih žena, ki v Beli krajini povezujejo žene s črnomaljskega, metliškega, semiškega, dragatuškega, adlešiškega, ziljskega in gribeljskega področja. Članice se usposablajo za boljše gospodarjenje v kmečkem gospodinjstvu in gospodarstvu.

Gribeljske žetve rži se je udeležil tudi državni sekretar na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Matjaž Kočar. V pozdravnem nagovoru je dejal, da je kmetijstvo tista izredno občutljiva panoga, ki bo morala najti prostor v politiki slovenske države, zlasti sedaj, ko vstopamo v Evropo.

M. BEZEK - JAKŠE



VESELO RAZPOLOŽENJE - Po veselim razpoloženju žanjic v Gribljah sodeč, je bilo njihovo geslo zagotovo "dobra volja je najboljša". Ko so se predstavljale, so želele biti čim bolj izvime. Tako so si žanjice iz Dragatuša (na fotografiji) poleg z ubranimi glasovi in harmonikarjem pomagale še s posebno trobento, gugalom in perlinikom. Zmagale kljub temu niso, a to je bilo drugotnega pomena. (Foto: M. B.-J.)

## Obvestilo

Mestna občina Novo mesto, Sekretariat za kmetijstvo in turizem objavlja razpis za dodelitev proračunskih sredstev za uvajanje dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu. Sredstva se bodo dodeljevala za lastno predelavo in skladiščenje kmetijskih pridelkov in prodaje, predelavo lesnih sortimentov ter uvajanje in pospeševanje kmečkega turizma.

Vsi podrobnejši pogoji glede razpisa so objavljeni v Pravilniku o dodeljevanju proračunskih sredstev za pospeševanje dopolnilnih dejavnosti v kmetijstvu, ki je bil objavljen na oglasni deski Mestne občine Novo mesto. Rok za prijavo je najkasneje do 15. avgusta 1997.

## HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek Zdravi v poznih letih

Preudaren človek, ki se zna varovati, se bo izognil mnogim dejavnikom, ki slabo vplivajo na njegovo zdravje. Le tako lahko posameznik pričakuje še dva do tri desetletja vitalnega življenja. Spremembe v telesu so pri vsakem posamezniku različne, najbolj opazni pa sta: zmanjševanje mišične mase in zniževanje porabe dnevne energije, ki jo človek potrebuje za življenje, to je od 2400 kcal/dan na 1900 kcal pri moških in na 1700 kcal/dan za ženske pri dopoljnjeni starosti 65 let. Zaradi izgube kalcija se kostem zmanjšuje trdnost, medvretenčne ploščice postanejo manj elastične in tanjše, zato z leti človek izgubi telesno višino. Notranji organi delujejo z manjšano močjo, zato se pojavijo težave s prebavo. Prebavo pa še dodatno poslabša neustrezna prehrana s premalo prehranskih vlaknin in premalo aktivnega gibanja. Zaradi zmanjšane občutka za žejo, se popije pre malo vode in drugih tekočin. Z vsemi naštetimi in še drugimi težavami se je najbolje sprijazniti, hkrati pa je treba skrbeti, da se

težave pojavijo čim kasneje in v čim bolj blagi obliki. Pri preprečevanju starostnih težav ima prehrana zelo pomembno vlogo. Za pravilno presnovo so potrebni trije do štiri obroki na dan.

Zajtrk naj se prične z gostim sočnim sokom ali sadjem, ki izboljša tek in spodbudi prebavo. Temu naj sledi obrok iz žit, kot so ovseni kosmiči, kaša ali kruh iz polnovredne moke, ter manj mastni mlečni izdelki, ki vsebujejo življenjsko pomembne hranilne snovi, predvsem kalcij (sir ementalec), ki varuje okostje pred rdečenjem kostne mase.

Kosilo naj bo glavni dnevni obrok z največjim poudarkom na ogljikovih hidratih, ki zagotavljajo telesu 50 odstotkov zaužite energije (krompir, riž, testenine). Obrok naj vsebuje tudi presno in kuhano zelenjavo, ki telo oskrbi z zaščitnimi snovmi in vlakninami.

Večerja naj bo lahka, na osnovi polnovrednih žit in zelenjave. Med glavnimi obroki naj se popije dosti tekočine v obliki sadnih in zelenjavnih sokov, zeliščnih čajev in mlečnih napitkov.

**KADILEC NA DELU** - V noči na 15. julij je neznan nepridiprav prišel skozi okno v gostinski lokal Majerle v Črnomlju in iz lokala odnesel 12 celih zavitkov cigaret Marlboro, manjši kalkulator, več vžigalnikov ter nekaj denarja. Lastnika lokala M. K. iz Črnomlja je oškodoval za okoli 35 tisočakov.

**S PONAREJENO VOZNIŠKO ČEZ MEJO** - V četrtek, 17. julija, okoli poldneva je na mednarodni mejni prehod v Metliki pripeljal V. F. s Hrasta. Pri kontroli so policisti ugotovili, da ima ponarejeno mednarodno voziščno dovoljenje. Zoper njega so podali kazensko ovadbo.

**PIŠTOLA, ZAVITA V PAPIR** - Policisti na meji pogosto odkrijejo posamezne kose orožja, ki jih imajo potniki "za večjo varnost" kar pri sebi, to pa pozabijo povedati mejnim organom. Tudi pretekli teden se je tako zgodilo turškemu državljanu, ki je imel v mercedesu plinsko pištolo, zavito v papir, spravljeno kar v predalu avtomobilskih vrat.

**NAŠEL BOMBI** - Prejšnji teden je S. B. poklical sevniške policiste in jim povedal, da je v bližini Kaplje vasi v gozdu našel dve ročni bombi. Pirotehnik je ugotovil, da je ena ročna bomba paradajzarica, druga pa letalska bomba iz druge svetovne vojne.

**OB RADIO** - V noči na 20. julij je nekdo v Kotu pri Semiču na parkirnem prostoru vlomil v osebni avto ter ukradel radiokasetofon in dve kaseti. S tem je lastnika M. Š. iz Semiča oškodoval za 80 tisočakov.

**VLOMIL V KIOSK** - V noči na 18. julij je nekdo na silo odtrgal okno na kiosku, ki je last Slovenije Turist in stoji poleg železniške postaje v Kandiji v Novem mestu. Splezal je skozi okno in odnesel registrsko blagajno ter veliko zavojčkov različnih cigaret. Omenjeno podjetje je oškodoval za 80 tisočakov.

**OBNAVLJALI BODO ZEMLJIŠKO KNJIGO**

**NOVO MESTO** - Zemljiška knjiga okrajnega sodišča v Novem mestu bo med 31. julijem in 17. avgustom zaradi obnove poslovala le v najnujnejših primerih, zato okrajno sodišče občane obvešča, da zadeve, če je le mogoče, uredijo predtem, saj bo potem poslovanje močno oteženo.

**V STROPU ČEZ MEJO**

**DOBOVA** - Prejšnji teden sta dva 22-letna romunska državljanca poskušala ilegalno vstopiti v Slovenijo tako, da sta se skrila v strop železniškega vagona, in sicer na stranišču.

**KRONIKA NESREČ**

**ČELNO V TOVORNJAK** - V torek, 15. julija, ob 6.15 je voznica osebnega vozila V. V. iz Kašče vozila po lokalni cesti od Podturna proti Dolenjskim Toplicam. Pred Dolenjskimi Toplicami je pričela prehitovati pred seboj vozeči osebni avtomobil, takrat pa je nasproti pripeljal voznik tovornega avtomobila V. P. iz Prevalj. Voznik tovornjaka kljub zaviranju in umikanju ni mogel preprečiti čelnega trčenja. Voznica V. V. se je pri tem hudo poškodovala in se zdravi v novomeški bolnišnici.

**Z MOPEDOM V DREVO** - V četrtek, 17. julija, ob 2. uri je voznik kolesa z motorjem 16-letni D. B. iz Stopič vozil po lokalni cesti od Otočca proti Ratežu. Pri kopaljšču na Otočcu je pred ovinkom peljal preblizu desnega roba

**Več zadev v skrajšani postopek**

**Nova dopolnila zakona omogočajo večjo storilnost sodnikov za prekrške in njihovo razbremenjenost - Lani v obravnavi 16 tisoč zadev, zastaralo pa jih je le 327**

**NOVO MESTO** - Pred kratkim je začelo veljati nekaj dopolnil zakona o prekrških, kar so tudi kršitelji na Dolenjskem že občutili. Žal z novostmi ni hkrati uveljavljen še zakon o varnosti v cestnem prometu, ki čaka na tretjo obravnavo, vsekakor pa bodo že veljavna dopolnila zakona o prekrških povečala storilnost sodnikov za prekrške. Sodniki namreč lahko več zadev obravnavajo v skrajšanem postopku.

S storilnostjo pri novomeškem sodniku za prekrške sicer tudi v preteklosti niso imeli posebnih težav, ki so bile sicer značilne za večino slovenskih sodnikov za prekrške, saj jim je v Novem mestu uspelo kar dve tretjini postopkov končati v treh mesecih.

Lani so pri sodniku za prekrške v Novem mestu rešili 9.816 zadev. V tekočem letu so jih prejeli 41.275, iz preteklega leta pa so jih prenesli 5.277, tako da so imeli v reševanju preko 16.000 zadev. Nerešenih je ostalo 6.736 zadev, kar pomeni porast v primerjavi s preteklimi leti, vendar je bila kljub temu dogovorjena republiška norma v celoti presežena.

Zastaralo je le 327 zadev, pa se te le iz objektivnih razlogov, kar je v primerjavi s slovenskim povprečjem zanemarljivo malo. Med prekrški prevladujejo prometni prekrški: največ, kar 1.377, zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali drugih omamljajočih sredstev; več kot 800 voznikov se je vozilo brez voziškega dovoljenja; povečalo se je tudi število voznikov, ki so se v postopku pri sodniku za prekrške znašli zaradi nedovoljenega prehitovanja - teh je bilo skoraj 850. Zaradi vožnje s tehnično pomanjkljivimi vozili je k sodniku za prekrške prispelo 435 predlogov.

Kot pravi predstojnica sodnika za prekrške Novo mesto Sabina Ahlin - Jazbec, prav zadeve zaradi kršitev cestnoprometnih predpisov, zaradi uživanja alkohola, nepravilnega prehitovanja in prevelike hitrosti, naraščajo, v skrajnih primerih pa kršitelje najostreje kaznujejo. K temu so pripo-

**NA PREHODU ZBIL PEŠKO**

**SENOVO** - Ko je v soboto, 19. julija, ob 11. uri 65-letna U. M. na Senovem prečkala cesto na Senovem pri gostilni Senica, kjer je zaznamovan prehod za pešce, je po regionalni cesti pripeljal 44-letni U. M. s škodo formana. Ta je kljub zaviranju peško zbil. Odbilo jo je na pokrov motorja in vetrobransko steklo, ko pa se je avto ustavil, je padla pod vozilo in se hudo poškodovala.

**ZAŽGAL STANOVANJE**

**BLANCA** - 50-letni D. S. iz Stranja je v petek, 18. julija, okoli 20. ure prišel domov, se napotil v garažo, vzel 10-litrsko plastično posodo z bencinom ter odšel v prtiličje stanovanjske hiše. Bencin je polil po vsem stanovanju, potem pa gorivo prižgal z vžigalnikom. Ogenj je zajel celotno notranjost hiše in ucinil pohištvo v kuhinji, dnevni sobi, spalnici, otroški sobi, hodniku, kopalnici in sobah na podstrešju. Zgorelo je celotno osrežje, zaradi velike temperature pa so na več mestih popokale tudi zunanje stene. Pri gašenju so sodelovali gasilci in Krškega, Pogleka in domačini. Zaradi suma kaznivega dejanja požiga bo zoper D. S. podana kazenska ovadba.

**NA NASPROTNI PAS**

**V soboto, 19. julija, ob 18.50 je 50-letni J. B. iz Metlike vozil osebni avto po lokalni cesti od Kravčevega Vrha proti Semiču. Ko je pripeljal izven Črešnjevca pred Semičem z neprimerno hitrostjo, ga je zaneslo na levo polovico vozišča, takrat pa je nasproti pripeljal z osebnim avtom, 37-letni S. Š. iz Vavpče vasi, ki je zaviral in se umikal, a trčenja ni mogel preprečiti. V nesreči se je voznik J. B. hudo poškodoval, sopotnica M. Š. ki se je peljala v osebnem avtu S. Š. pa se je lažje poškodovala.**

mogla tudi dopolnila zakona o prekrških, saj se je s povečanjem limita možne denarne kazni v skrajšanem postopku povečala možnost obravnav zadev, kar pomeni, da je možno kazni izreči brez prisotnosti kršitelja, ki se sicer po prejeti odločbi lahko pritoži, nakar gre zadeva v redno obravnavo. V skrajšanem postopku bo možno izreči tudi varstveni ukrep odvzema motornega vozila za največ tri mesece in varstveni

**VINJENI TRAKTORIST**

**GORENJA TEŽKA VODA** - V soboto, 19. julija, ob 13.40 je 50-letni M. G. iz Gorenje Težke Vode vozil traktor iz Podgrada proti križišču s cesto M4. Ko je pripeljal do križišča, je z veliko hitrostjo zapeljal na cesto M4, zavil levo in zaradi neprimerne hitrosti zapeljal na desno bankino ter se prevrnil preko nasipa na travnik. V nesreči se je vinjeni voznik traktorja - alkotest je pokazal kar 2,16 promila alkohola - hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici.

**IZGINILA DVA AVTA**

**KRŠKO** - Prejšnji teden sta v Posavju neznanom izgubila dva avtomobila. 29-letnemu nemškemu državljanu je v Logu nekdo ukradel golfa serije 3 VR6, kovinske črne barve, letnik 1993, z registrsko številko TFM 111. Vozilo ima strešno okno, petkraka lita platišča dimenzije 17 col z gumami 225/40 - 17 ZR. Zadnji desni blatnik je pri odprtini za točanje goriva rahlo poškodovan. Na Gubčevi ulici v Krškem pa je nekdo 42-letnemu Krčanu B. S. odpeljal osebni avto Ford escort CLX 1,8 D, letnik 1993, registrska številka KK 12-68J, bordo rdeče barve.

ukrep odvzema predmetov, če njihova vrednost ne presega 100 tisoč tolarjev.

Povečuje se tudi število predlogov agencije za plačilni promet, saj številna podjetja ne oddajo končnih obračunov za prometni davek. Pogosto se izkaže, da firma ne obstaja več, da je izbrisana iz registra in podobno, tako da za

• "Kljub velikemu številu predpisov o prekrških, povečanemu pripadu težjih zadev in obravnavanju novih prekrškov ter zlasti zadev s tuji in kljub neurejenemu statusu sodnikov za prekrške so bili postopki v preteklem letu reševani ažurno, posebej pa smo pazili, da so bile vse zadeve v reševanju in ni prihajalo do zastaranja zato, ker ne bi pričeli s postopki, ampak so za zastaranja krivi povsem objektivni razlogi," pravi Sabina Jazbec - Ahlin. Še vedno pa ostaja odprt problem vročanje pošiljk preko PTT. To težavo z Romi so uspešno rešili z vročevalcem, ki je zaposlen pri Centru za socialne zadeve.

kaznovanje ostane malo takšnih primerov.

Slabo petino prekrškov, ki jih obravnavajo pri sodniku za prekrške Novo mesto, storijo mladoletniki, med kršitvami pa prevladujejo prometni prekrški. Največkrat sedajo za volan brez voziškega izpiza in vozijo neregistrirane avtomobile.

T. GAZVODA

**ECSTASY V OBESKU**

**SLOVENSKA VAS** - V petek, 18. julija zjutraj, je na mejnem prehodu Slovenska vas iz Slovenije odhajal 24-letni hrvaški državljan. Policisti so med kontrolo vozila in oseb v obesku svežnja ključev našli 18 tabletk mamil ecstasy.

**Polovica dijakov že izkušnje s travo**

**Raziskave med mladimi o uživanju drog, predvsem marihuane, presenetljive - Besede preprodajalcev mamil "samo enkrat poskusi" so lahko začetek konca**

Obstajajo sicer približne ocene o razširjenosti drog na Slovenskem, vendar nekatere stvari kažejo, da so prepovedane droge med nami še bolj prisotne, kot si predstavljamo. To na primer kaže tudi naloga dijakinje brežiške gimnazije, ki je na podlagi ankete med učenci 4. letnika prišla do podatka, da ima kar približno polovica dijakov že več izkušenj z marihuano, kar pomeni, da jo vsaj občasno uživa na žurih, po lokalih in ob drugih priložnostih.

Kot razlog za uživanje so navajali radovednost, željo biti enak z drugimi, prepričanje, da jim droga ne more škoditi, posebno še, če jo bodo poskusili le enkrat ali dvakrat, in podobno. Tisti, ki so se opredelili za uživalce, so možne posledice minimalizirali, medtem ko so tisti, ki droge ne uživajo, poznali škodljivost, niso pa obsojali tistih, ki to počno.

"Mladi so do te problematike in tistih, ki uživajo drogo, tolerantni, in čeprav so na šoli te stvari prikrite, je mogoče indirektno zvedeti marsikaj o uživanju drog. Tudi to, da je mogoče travo dobiti pravzaprav povsod: po lokalih, na ulici, pred šolo, preprodajalci pridejo celo do dijaškega doma, cene pa so dosegljive, posebno še, če bo tisti, ki se odloči poskusiti drogo, to storil v prepričanju, da bo to storil le enkrat ali dvakrat," pravi diplomirana psihologinja Gordana Rostohar, psihologinja v šolskem centru Brežice, ki poudarja, da so zaposleni v šoli premalo učinkoviti, saj niti ni pravih mehanizmov, ki bi to omogočali, zato je velika odgovornost na starših, ki pogosto ne reagirajo pravilno. "Tako se zgodi, da učitelj, ki pri dijaku opazi nenavadno vedenje, na to opozori starše, ki pa to zanikajo, namesto da bi pokazali, da jim ni vseeno," pripoveduje Rostoharjeva.

Mlade predvsem v nižjih letnikih rado zamika, da bi poizkusili drogo, ne le zato, ker dobijo zgled pri starejših vrstnikih, tudi zato, ker v njej iščejo tolažbo. In če je nekoč veljalo, da kajenje trave sicer ni škodljivo, le toliko je, ker je to vmesna stopnica do trdih drog, so današnja spoznanja precej drugačna in marihuana ni zgolj stopnica do drugih drog, saj so posledice uživanja marihuane, ki je danes veliko bolj močna kot je bila nekoč, velike.



**KOLO 10-MESEČNI PATRICIJI** - Na prvem žrebanju je glavno nagrado dobila Patricija Gorše, ki je prav na dan žrebanja dopolnila 10 mesecev; po nagrado, ki sta jo izročila predsednik sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri mestni občini Novo mesto Borut Šuštaršič in Zlatko Romih iz UNZ Novo mesto, pa je prišla v družbi staršev Mišela in Dragice. (Foto: T. G.)

**Kolo 10-mesečni Patriciji**

**NOVO MESTO** - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu mestne občine Novo mesto in uprava za notranje zadeve Novo mesto sta v sodelovanju s pokrovitelji pripravila preventivno akcijo "živiljenje je v tvojih rokah", ki poteka od junija do konca septembra.

Policisti so od začetka akcije do 14. junija ustavili in kontrolirali preko 600 voznikov koles. Sprva je bila akcija preventivna, sedaj pa policisti represivno ukrepajo. Tako so izdali 11 pisnih opozoril, ugotovili 20 nedovoljenih predelav koles z motorjem, ustno so opozorili 17 voznikov. Zaradi grobih kršitev so sodniku za prekrške napisali 111 predlogov, od tega kar 85 zaradi vožnje brez varnostne čelade. Osem voznikov so denarno kaznovali, 135 voznikov pa so predlagali v postopek zaradi vožnje brez ustreznega voziškega dovoljenja ter zaradi večkratnih hujših kršitev začasno odvzeli 7 koles z motorjem ter 5 motornih koles.

V prvem polletju so policisti obravnavali 41 nesreč, v katerih

• Prvo žrebanje je bilo 18. julija. Glavno nagrado - kolo je dobila Patricija Gorše iz Meniške vasi, kolesarske čelade pa so prejeli Žiga Jakše iz Razdrtega, Ivanka Budetič z Malega Slatnika, Marko Težak iz Črnomlja, Goran Lipovčič z Otočca, Bojan Rabelj iz Škocjana, Jana Kolenc iz Mirne Peči, Blaž Klemenčič iz Novega mesta, Matjaž Škedelj iz Dolenjega Vrhpolja, Gregor Hribernik iz Novega mesta in Uroš Škrbe iz Novega mesta.

so bili udeleženi kolesarji, od tega sta bili dve s smrtnim izidom in 11 s telesnimi poškodbami. V času akcije policisti voznike, ki imajo vso zahtevano opremo in spoštujejo predpise, nagradijo s sponko "Vzorni voznik", delijo pa tudi zloženke, ki jih je sicer možno dobiti tudi na drugih mestih.

T. G.



Gordana Rostohar

gledati v oči. Če je kadil travo, lahko diši po zažgani vrvi ali aromatičnem tobaku in podobno, kadar pa so v igri trde droge, so znaki še očitnejši.

Danes ima vsak na voljo kup informacij o tem, kakšne droge so na voljo in kako učinkujejo, ponudba, predvsem marihuane, pa je, kot pravijo sami mladi, zelo velika - mogoče jo je dobiti povsod. Zato je bistvenega pomena, da se mladi zavedajo škodljivosti drog in jih ne premami radovednost. Pričakovanja, da bodo policisti na veliko preganjali male prekupčevalce, so prevelika, pa tudi na šole ne moremo preveliti vsch naporov za preventivno delovanje.

Sicer pa, kot pravi Gordana Rostohar, starši so tisti, ki posredno oblikujejo otrokov odnos do drog s tem, ko pokažejo, kako se soočajo z vsakdanjimi težavami, kako se sprostijo, kako se znajo zabavati, ali do živeljenja gojijo pozitiven pogled. Ne moremo torej pričakovati, da se bo otrok obnašal odgovorno, če starši tega ne zmorejo.

T. G.

## Ribničan v zadnjem skoku ob srebro

Na novomeškem letališču v Prečni je domači Aeroklub pripravil državno prvenstvo - Aleš Debeljak, član novomeškega kluba in organizator, pred zadnjim skokom drugi

**PREČNA** - Od četrta do nedelje je Aeroklub Novo mesto na letališču v Prečni pripravil 7. državno prvenstvo v padalstvu, na katerem pa je le malo manjkalo, da bi domačini, ki so padalski šport obudili pred dvema letoma, v izjemno hudi konkurenci več svetovnih prvakov osvojili celo medaljo. Še po osmih od končno devetih serij skokov na cilj je bil namreč član novomeškega kluba Ribničan Aleš Debeljak na drugem mestu, tik za tudi tokrat nepremagljivim Bogdanom Jugom.

Državno prvenstvo v padalstvu je padalska sekcija Aerokluba Novo mesto uspešno izpeljala kljub prav neugodnim vremenskim razmeram, saj je tekmovalje motil dež, nizka oblačnost in veter, ki je bil v višinah še posebej močan. Tako so morali namesto figurativnih skokov s pristanki na novomeški štadion začeti s skoki na cilj, kje je z izredno natančnostjo presenetil inštruktor novomeških padalcev Ribničan Aleš Debeljak, ki si je po prvih štirih skokih z dvema kazenskima točkama oziroma centimetroma delil prvo mesto. Debeljak je bil v igri za eno izmed medalj tudi še po osmih serijah, čeprav je med skoki vneto opravljal še številne organiza-

cijske naloge. Za vodilnim Bogdanom Jugom iz Alpskega letalskega centra Lesce je zaostajal za 2 cm, pred Jugovima klubskima tovarišema Romanom Karunom in Ireno Avbelj pa je imel prav tolikšno prednost.

Žal je Alešu prav v zadnji, polfinalni seriji pozornost popustila, pristal je 8 cm od tricentimterskega cilja in z drugega mesta padel na peto. Finalnega nastopa zaradi dežja potem niso izvedli, tako da popravnega izpita zanj ni bilo. Zmagal je Bogdan Jug s 3 točkami, Karun je bil drugi s 7 točkami, Avbelja je bron osvojila s 7 točkami, Debeljaka, ki je na koncu zbral 13



Aleš Debeljak

točk, je prehitel še Ptujčan Aleksander Čuš. Kljub temu je to lep uspeh za Ribničana, ki je prehitel številna svetovno znana padalska imena, kot so reprezentanti Senad Salkić, Dušan Intihar, Branko Mirt, brata Pristavec in drugi.

Med 37 padalci iz osmih ekip so ostali novomeški padalci, za katere je bilo to prvo tekmovalje nasploh, osvojili naslednja mesta: 29. Simon Dular 58, 34. Sašo Hajšek 115, 36. Toni Baznik 128. V figurativnih skokih je nastopilo 32 padalcev. Zmagal je Bogdan Jug nad Ireno Avbelj in Borutom Erjavcem (vsi ALC Lesce), Debeljak je osvojil 20. mesto, Dular pa je bil 32. med člani, med mladinci pa je v skokih na cilj osvojil 12., v figurativnih skokih pa 14. mesto.

I. V.

## Šentjernežčanu bron v Lizboni

Jože Vrtačič v finale s tretjim skokom, medaljo na olimpijskih dneh mladih pa mu je prinesel zadnji skok

**LIZBONA** - Šentjernejska atletika je po številnih uspehih predvsem v mlajših kategorijah na domačih tekmovanjih dočakala svojo prvo veliko medaljo na mednarodnem prizorišču. V ponedeljek so 17-letnemu članu mladega atletskega kluba Šentjerneje Jožetu Vrtačiču na olimpijskih dneh mladih v Lizboni obesili okoli vratu bronasto medaljo, ki si jo je prislužil v zadnji seriji svojega finalnega nastopa v skoku v daljino s svojim osebnim rekordom 745 cm.

Lizbonski nastop je Jože začel v kvalifikacijah, kjer je že v prvem skoku za 22 cm preskočil kvalifikacijsko normo 710 cm. V glavnem tekmovanju mu ni šlo tako gladko, saj se je po dveh ponesrečenih skokih šele v tretjem s 718 cm uvrstil v finale in dobil možnost, da si boljšo uvrstitev pribori s še tremi skoki. Prvi finalni poskus mu je uspel, vendar 730 cm ni bilo tisto, kar je sloki Podgorec sposoben doseči. Da je fant iz pravega testa za vrhunske dosežke, je dokazal v zadnji seriji, ko je po odločnem odzivu poletel kar 745 cm daleč, popravil osebni rekord za 3 cm, se približal državnemu rekordu Gregorja Cankarja na vsega 7 cm, in kar je najvažnejše, prebil se je na tretje mesto in tako osvojil prvo medaljo za Slovenijo na letošnjih olimpijskih dneh mladih.

Jože Vrtačič kljub rosnim letom že pred medaljo v Lizboni slovenski športni javnosti ni bil neznan, saj je letos kot za šalo premagoval vrstnike na prvenstvih v raznih disciplinah, ne le v daljini, kjer je državni prvak med



Jože Vrtačič

mlajšimi mladinci, in bi bil v lizbonskem skoku tudi prvak med starejšimi mladinci, kjer je sicer tretji. Na svoj izjemni talent je opozoril že prej, saj je bil v kategoriji dečkov sposoben zmagati v skoraj vsaki disciplini in je bil državni prvak tudi v mnogoboju. Po lanski poškodbi se je na letošnjo sezono zdrav spet dobro pripravil, zato upamo, da bron iz Lizbone ni njegov največji uspeh, da bo svoj vzpon med vrhunske atlete v prihodnje še nadaljeval.

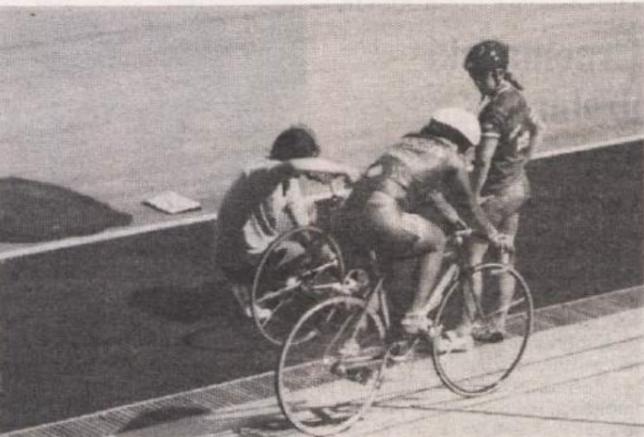
V Lizboni sta v atletske delu sponora olimpijskih dni mladih sodelovala tudi Novomeščana Jernej Kastelic in Andrej Murn. Kastelic, ki je nastopil poškodovan, je v teku na 400 m z ovirami s 55,50 osvojil 9. mesto in le za las zgrešil finale, medtem ko je Murn po zadnjih podatkih v teku na 110 m s 14,21 uvrstil v torkov polfinale.

I. V.

## Mlade plavalke Vitacela Celulozarja druge v državi

**KRŠKO** - Na prvem delu državnega prvenstva v plavanju za mlajše dečke in deklice so se izkazale tudi plavalke krškega Vitacela Celulozarja, ki so med ekipami osvojile odlično drugo mesto, pa tudi v posameznih disciplinah so osvojile nekaj medalj. Tako je bila štafeta 4 X 50 m mešano (T. Tomič, D. Žičkar, P. Rostohar in N. Pirc) s časom 2:48,63 druge, Sara Hojski je bila s časom 3:30,39 druga na 200 m mešano med deklicami, rojenimi leta 1988, in s časom 1:50,42 tretja na 100 m delfin. Velja omeniti še četrto mesto Dolores Žičkar na 50 m prsno, Nine Pirc na 50 m prosto, Mitje Fürsta na 100 delfin in dekliške štafete 4 X 50 prosto ter peto mesto Mitje Fürsta na 200 m mešano.

Zelo uspešno so mladi krški plavalci nastopili tudi drugi dan prvenstva, 19. julija v Radovljici, kjer je bila Sara Hojski na 50 m delfin s 4,77 druga in s 6:41,11 tretja na 400 m prosto. Dolores Žičkar in Mitja Fürst sta bila četrta na 100 prsno, poleg tega pa so tekmovalke in tekmovalci Vitacela Celulozarja dosegli še vrsto uvrstitev med najboljših deset. Za ekipno drugo mesto med dekleti so najzaslužnejše Nina Pirc, ki je zbrala skupaj 1897 točk, Tanja Tomič (1459 točk) in Nina Fritz (1398). Fantje so na koncu zasedli 11. mesto.



**ŽIVAHNO NA VELODROMU** - Te dni je na velodromu v Češki vasi precej živahno. Včeraj se je začelo državno prvenstvo, ki je bilo zaradi slabega vremena prestavljeno s prejšnjega petka in sobote, končalo pa naj bi se predvidoma danes zvečer. Prejšnjo sredo je bil tu superpokal, na katerem je član novomeškega kluba CTS Velodrom Goran Galamič z državnim rekordom v olimpijskem sprintu 50,55 izpolnil normo za mladinsko svetovno prvenstvo v Južni Afriki. Cel prejšnji in še ta teden je bila na velodromu v Češki vasi na pripravah italijanska ženska reprezentanca (na sliki). (Foto: I. V.)

## Vitacelova milja z Breg na Brdo

Na Bregah je Vitacelovo miljo sicer dobil Ivan Žan s Hex Mercant - Skupna zmagaja Lojzetu Gorjancu in Meadow Meritimo - Odlično Krčani in Šentjernežčani - Šepetavcu peta dirka

**KRŠKO** - Kljub nevihti in izpadu električne energije je konjeniški klub Posavje Krško na hipodromu Breg v nedeljo srečno spravil do konca mednarodno konjeniško prireditve Vitacelova milja s sedmimi dirkami in kvalifikacijami ter finalom druge dirke za Vitacelovo miljo. Skupna zmagaja z Vitacelovi miljo je odšla na Brdo, z 11-letnim žrebcom Meadowom Meritimom pa jo je osvojil dolgoletni direktor nordijskih smučarskih reprezentanc Lojze Gorjanc, medtem ko je finalno dirko za Vitacelovo miljo na Bregah dobila 8-letna švedska kobila Hex Merchant, ki jo je tokrat vodil Ivo Žan, dosegel pa je čas 1:15,6.

Na dirki je nastopil tudi domači voznik Janko Šepetavc, ki je bil z 9-letnim žrebcom Verijem Bestom v kvalifikacijah četrti (1:16,6), v finalu pa peti (1:19,6) ter v skupnem vrstnem redu četrti. Lojze Gorjanc je Vitacelovo miljo dobil že v Ljubljani, kjer je s kobilo Hex Merchant vodil C. D. Imming in z njim osvojil šele peto mesto. Na Bregah je bil v kvalifikacijah Gorjanc z Meadowom Meritimom s časom 1:14,7 najhitrejši, medtem ko je moral v finalu, ki je bil tudi zaradi izenačenega in do zadnjega metra napetega boja vsekakor vrhunec tokratne prireditve, priznati premoč Ivanu Žanu s kobilo Hex Merchant. Oba sta zbrala enako število točk 28, skupna zmagaja z dirk v Ljubljani in na Bregah pa je vseeno pripadla Gorjancu.

Lojze Gorjanc je zmagal tudi že na prvi dirki na Bregah, kjer je z dvoletnim kastratom Liefom B do-

segel čas 1:21,0, domačin Martin Mars pa je bil v prvi dirki z Dumo peti (1:29,3). Drugo dirko je dobil Mirko Gregorc z Brda s Pegazom (1:24,7), naturalizirani Šentjernežčan Vojo Maletič s Sarito pa je bil peti (1:26,7). Tretjo dirko je z Drino IV dobil Mariborčan Marjan Tramšek (1:24,6), drugi je bil Martin Mars z Dukonom MS (1:24,9), Ivan Kosce iz Šentjerneja pa je bil s Faom Lobelom peti.

Četrto dirko je dobil Zvone Vidic z Brda s triletnikom Lepim B (1:20,9), Šentjernežčan Simon Bele pa je bil s Peri Lobel s časom 1:21,2 drugi. Zmagovalec pete dirke je bil Janko Šepetavc z Lamexom B (1:20,1), Šentjernežčan Borut Antončič je bil z Agilom četrti (1:20,9), Martin Mars pa s Safirjem II. peti (1:21,3). V šesti dirki je bil najhitrejši Ljutomerčan Marko Slavič ml. z Demosom (1:19,2). Sedma dirka je štela tudi za memorial Ivana

Lipeja, dobil pa jo je Ljutomerčan Jože Sagaj z Durasom (1:18,7).

I. V.

## Strel čez Rokavski preliv

Mokronožan Martin Strel se ta čas že pripravlja na svoj do sedaj največji podvig - Uspe le vsak deseti

Martin Strel že dolgo razmišlja o Rokavskem prelivu, ki je po vseh dosedanjih podvigih na Jadranu in v rekah zanj spet nov velik izziv. Morje med Anglijo in Francijo je precej bolj neprijazno kot topli in v poletnih mesecih ponavadi mirni Jadran, kjer je Martin opravil večino svojih dosedanjih podvigov. Tokrat se bo pomeril ne le z morjem in sam s sabo kot ponavadi do sedaj, ampak se bo lahko primerjal z več tisoč plavalci, ki so se v 122 letih že spopadli z isto morskoto potjo. Tokrat bo njegov izid primerljiv z mnogimi drugimi.

Uspeh v Rokavskem prelivu je zelo odvisen od vremena in že dejstvo, da ga je do sedaj poskusilo preplavati več kot 5.000 plavalcev, med njimi tudi olimpijski zmagovalci in svetovni prvaki, uspejo pa le približno vsakemu desetemu, pove, da velikim valovom, mrzli vodi, tokovom pa tudi izredno gostemu ladijskemu prometu ni lahko kljubovati. Martin upa na srečo, ki ga je doslej vedno spremljala. Če mu bo morje naklonjeno, bi glede na svojo pripravljenost lahko uspel.

Ce gre vse po načrtih, je Strel skupaj s spremljevalci, med katerimi sta tudi snemalec ljubljanske in novomeške televizije Jože Hartman in športni urednik novomeške televizije in Studia D Aleš Kirn, proti francoskemu mestu Calais odpotoval včeraj. Za podvig ima dovoljenje od 28. julija do 2. avgusta, kdaj pa se bo spopadel s prelivom, bo določil angleški kapitan spremljevalne barke. V Rokavski preliv bo Mar-

tin zaplaval z angleške strani, če mu bo šlo, pa bi rad kot četrti zemljan do sedaj preliv preplaval



Martin Strel

**Rokavski preliv je po ravni črti le 33 km dolg kos morja med Anglijo in Francijo in je največji izziv za maratonske plavalce. Prvi ga je pred 122 leti premagal angleški kapitan Matthev Webb. Od takrat pa do letos je uspelo Rokavski preliv premagati le 485 plavalcem in plavalkam iz 47 držav. Se jim bo pridružil tudi prvi Slovenec, Mokronožan Martin Strel?**

kar trikrat zapored. Dan pred odhodom je bil še vedno optimističen, a je kljub temu priznal, da se boji predvsem močnih tokov in bi bil zelo vesel, če bi mu uspelo preliv premagati vsaj enkrat.

I. VIDMAR

## Kolesarili od Poljske do Gabrja

Tretje mesto Uroša Murna na kriteriju v Nemčiji - Na Poljskem Zatti četrti - Najmlajši za Veliko nagrado Gabrja

**Kolesarska sezona je na vrhuncu in dirke se vrstijo ena za drugo. Poklicno moštvo Krke Telekom je nastopalo na Poljskem, v Italiji in Nemčiji, medtem ko so se mladi kolesarji v Kranju pomerili za državne naslove na dirkališču in za pokal Dane pa v Gabrju, kjer je lepo prireditve ob pomoči kluba Krka Telekom pripravila tamkajšnja krajevna skupnost pod vodstvom neutrudnega predsednika Slavka Matka.**

Dirka Po Krkonoših na Poljskem je štela za 5. kategorijo svetovnega pokala, zaradi poplava pa je organizator odpovedal zadnje štiri etape. Največ uspeha je imelo domače

poklicno moštvo Mrož z že uveljavljenima Sypetkovskim in Mickiejcem na čelu. Od kolesarjev Krke Telekom se je na Poljskem najboljši izkazal Andrea Zatti, ki je bil za tremi Mroževimi kolesarji v skupnem vrstnem redu četrti, v posameznih etapah pa je bil Šumanov v drugi etapi tretji, Zatti je bil v tretji etapi četrti, Papež je bil sedmi v četrti etapi. Krka Telekom je osvojila tudi tretje mesto med moštvi.

### • NA SVETOVNO PRVENSTVO

**NOVO MESTO** - Mladinska svetovna prvenstva v kolesarstvu od letos niso več enotna, saj so po novomeški prireditvi dirkališčne discipline ločili od cestnih. Svetovno prvenstvo v dirkališčnih disciplinah bo letos v Capetownu v Južni Afriki, nastopili pa bodo trije slovenski kolesarji, med njimi dva Novomeščana, člana kluba CTS Velodrom: Goran Galamič bo nastopil v zasledovalni vožnji na 3.000 m, Mitja Remih pa v vožnji na čas na 3.000 metrov. Oba bosta skupaj s članom kranjske Save Klemnom Jalovcem nastopila v olimpijskem sprintu.

I. V.



**ZMAGOSLAVJE V GABRJU** - Vrhunec kolesarske dirke v Gabrju je bil nastop mlajših mladincev, ki so strmi gabrski klanec morali premagati kar 25-krat. Poljub in pokal iz rok brkih Podgork so si prislužili: David Tratnik iz Vipave za zaslužen zmagal, Kranjčan Rok Jerše za drugo mesto in domačin iz Gabrja Tomaž Nose (desno). (Foto: I. V.)



**VITACELOVA MILJA** - Ivan Žan si je v nedeljo na Bregah z 8-letno švedsko kobilo Hex Merchant takole šele tik pred ciljem osrednje točke sporeda, dirke na Vitacelovo miljo, zagotovil zmagajo, ki pa mu ni prinesla tudi skupnega zmagovalstva. Pokala za skupno zmagajo na dirkah za Vitacelovo miljo v Ljubljani in na Bregah je dobil dolgoletni direktor nordijskih smučarskih reprezentanc Lojze Gorjanc z Brda, ki je bil tokrat s svojim enajstletnikom Meadowom Meritimom drugi. (Foto: I. V.)

**Sporočilo bralcem**

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

**Ali so Savske elektrarne primerne?**

Dol. list št. 27, 10. julija

Bralcem Dolenjskega lista bi želel pojasniti potek in vsebino posveta, ki ga je organiziral Državni svet na pobudo prof. dr. Franceta Vodopivca, člana državnega sveta. Razlog, ki me je navedel na to, je članek g. Boža Dukiča, objavljen v vašem časopisu 10. julija, ki ne poroča o posvetu in njegovi vsebini, pač pa napada mene osebno z neresnicami in obračunjem besed.

Vsi navzoči naj bi, po Dukiču, doživeli hladno tuš ob mojem prispevku. V prijetni atmosferi, korektni in strokovni razpravi, ki je iz različnih zornih kotov podpirala projekt izgradnje HE na spodnji Savi, je bil moj prispevek namenjen problemu, kako zagotoviti potrebna sredstva za izpeljavo tega pomembnega projekta. Na posvetu je bila izpostavljena dilema, ali graditi z domačimi viri ali dopustiti soudeležbo tujih investicijskih sredstev. Ta dilema ni nova, že nekaj časa obremenjuje različne razpravljalce, politiko in javnost. V razpravi sem jasno povedal: če se podeli koncesija Savskim elektrarnam Ljubljana, d.o.o., le-te finančno niso usposobljene za izvedbo projekta. V letu 1996 je bil račun Savskih elektrarn Ljubljana, d.o.o., blokiran 263 dni, bilanca pa beleži izgubo v višini 1,4 milijarde SIT. Odgovor na dilemo: finančno usposobite Savske elektrarne Ljubljana, d.o.o., za izvedbo projekta ali dopustite soudeležbo tujega kapitala v skladu s koncesijskim razpisom najboljšemu ponudniku. Toliko o mojem prispevku in dilemi. Iz posveta so poročali tudi drugi prisotni novinarji. Nikjer nisem prebral nič o nesposobnosti kolektiva Savskih elektrarn Ljubljana, d.o.o., in hladnem tušu.

Praden g. Dukič zaključil svoj članek, napiše še dve neresnici, ne prvič, enako je pisal že v svoji reviji "Modro sonce". Tam nisem odgovarjal pa tudi v bodoče ne bom. Moje imenovanje za direktorja Savskih elektrarn Ljubljana, d.o.o., ga moti, puščam mu to pravico. Resnica pa je: Vlada R Slovenije je kot ustanovitelj javnega podjetja na svoji 214. seji dne 26.9.1996 sprejela statutarni sklep o pogojih in postopku za imenovanje direktorja Savskih elektrarn Ljubljana, d.o.o., takšne sklepe pa je sprejela tudi za ostala podjetja elektrogospodarstva v Sloveniji (pogoji so zahtevnejši od pogojev, ki jih je določal statut podjetja). Vlada je sprejela statutarni sklep, ker so se podjetja elektrogospodarstva statusno preoblikovala iz družbenih podjetij v javna podjetja - družbe z omejeno odgovornostjo.

Na javni razpis se je prijavilo 6 kandidatov, upoštevajoč določila 2. člena statutarnega sklepa, sem edini predložil vso potrebno dokumentacijo.

V svoji razpravi na posvetu v državnem svetu sem posebej pripravil podatke o delu slovenskih izvajalcev pri izgradnji HE Vrhuvo in dokazoval: da smo Slovenci sposobni sami realizirati projekt skoraj v celoti (razen generatorjev), da pa mora za to biti zagotovljeno tekoče financiranje in ne tako, kot je bilo pri izgradnji hidroelektrarne Vrhuvo; le gradnja v kontinuiteti izgradnje ene HE v dveh letih zagotavlja zma-

njšanje investicijskih stroškov in ekonomsko upravičenost projekta. Gospod Dukič, Miklavčič in vnet zagovornik "avstrijske variante" niti ne pobudnik podpisa sporazuma iz leta 1991 med Avstrijo in Slovenijo o gradnji HE na spodnji Savi. Razgovore na Dunaju so vodili takratni ministri in podpredsednik Vlade, Avstrijsko-Slovenski protokol o sodelovanju na področju energije pa je podpisal minister za energetiko dr. Miha Tomšič v Vladi, ki jo je vodil predsednik g. Lojze Peterle.

Toliko bralcem v pojasnilo. Kar pa zadeva projekt izgradnje HE na spodnji Savi, sem trdno prepričan, da bo razpisovalec koncesije izbral najugodnejšega ponudnika, ki bo finančno usposobljen s slovenskimi izvajalci v dogovorjenem roku realizirati projekt izgradnje hidroelektrarne Boštanj, Blanca, Krško, Brežice in Mokrice. Za to se zavzemam.

BORUT MIKLAČIČ

**Kočevski kmetje prisilno gojimo divjad**

Dol. list št. 28, 17. julija

Zelo rad bi spoznal g. Franca Svetca iz Kostanjevice na Krki, ki odgovarja na omenjeni članek. Misel ali vprašanje: kdo vas je prosil, da pridete na Kočevsko gojit živino? Živino bi radi gojili v predelu naše male dežele, ki je še kolikor toliko nedotaknjena, kjer še živijo redke vrste divjih živali in zveri. To nam marsikdo v Evropi zavida. V nadaljevanju pišete, da je na tem področju živelo dvakrat toliko ljudi kot danes in da so živeli od narave in z divjadjo. Ne navajate pa podatka, da je bilo takrat le okoli 20 odst. današnjega staleža divjadi. Pišete tudi, da je skrajni čas, da kočevsko krajino spremenimo v naravni park, saj bi tako še ta neokrnjeni del narave zavarovali pred neljubimi prišelci, ki mislijo le na lastno korist. Pisec se nadalje sprašuje, kdo dovoljuje takšno početje in ali ni kočevski gozd tudi del naše naravne dediščine. Divjad je last vseh državljanov Republike Slovenije in denar za uplenjeno divjad lovci dajemo družbi.

Da ne bom vsega prepisoval naj si vsak navedeni članek večkrat prebere in naj si potem ustvari svoje mnenje. Kljub vsemu je treba dati nekaj dodatnih pojasnil o tem, kako na ta problem gledamo mi, ki tu živimo in delamo. Naj povem, da je Kočevska v letih 1941 - 1945 začela novo zgodovino, ki si je nismo začrtali mi, ki danes tu živimo. Res je, da smo pretežno vsi prišelci (če je to sramotno, čutimo mi), saj so kočevski Nemci leta 1941 prostovoljno odšli iz Kočevske in jo pustili prazno. Na to področje smo se vse do danes priseljevali, zato je beseda prišelci kar prava. Pa vendar je bilo pred drugo svetovno vojno na Kočevskem 41,2 odst. gozda, 57,1 odst. kmetijskih površin in 1,7 odst. nerodovitnih površin. Danes je po nekaterih podatkih že 95 odst. gozdov ali zaraščenih površin in le nekaj odstotkov je še kmetijskih površin, katere kmetje na Kočevskem želimo ohraniti zanamcem. Mi torej mislimo zanamcem in za nas. Imamo izdelane tudi druge rešitve, vendar brez denarja ni nič. Tudi Triglavski naravni park ima težave. Če bo država Slovenija, med katerimi ste tudi vi, tako vsaj se predstavljate, imela Kočevsko še naprej v oblasti, da bomo tu živeli "hlapci" tako, kot smo bili tih 50 let, potem se lahko dogovorimo, da pridete vi in vam enaki na Kočevsko in boste vse svoje zamisli realizirali. Upam, da boste zadovoljni. Mi vam zagotovo ne bomo nasprotovali.

Do takrat pa mi v Kočevju in na Kočevskem zahtevamo pomoč za zmoto, storjeno v preteklosti, ki jo na žalost čutimo le mi, čeprav veliko več ustvarimo, kot dobimo. V naš žep gre le toliko, da skromno živimo, marsikdo s tem ne bi preživel. Če bo šlo tako naprej potem bo Kočevska prazna in še naprej pozabljena. Bojimo se že, da se bo tako zgodilo na celotnem slovenskem podeželju. Mogoče bo po tej logiki cela Slovenija naravni park za Evropo. Tudi to je možno, če bomo primerno živeli. Vse je odvisno od ekonomske moči in od primerne standarda, ki ga bomo nudili ljudem, da bodo zadovoljni živeli na takih predelih.

JANEZ ŽLINDRA  
Kočevje

**Kočevski kmetje prisilno gojimo divjad**

Dol. list št. 28, 17. julija

Nismo imeli namena odgovarjati na pismo g. Svetca v Dolenjskem listu, ker smo bili pripravljani na bolj strokoven in argumentiran napad lovcev. Ker pa pismo, polno sovraštva, zavisti in neznanja, lahko zavede povprečnega bralca, mislimo da je potreben odgovor.

Pisec skuša kmete prikazati kot nekakšne iztrebljevalce kočevskih gozdov, barbare, ki ogrožamo divjad in naravo, onesnažujemo okolje, posredno smo krivi za ozonsko luknjo, puščave v Afriki in podobne neumnosti.

Ziva bitja uvršča v kategorije: na prvem mestu je divjad, nedolžna in ogrožena; na drugem mestu so njihovi zaščitniki lovci, ki denar od postreljene divjadi nesebično dajajo družbi; na tretjem mestu so verjetno avtohtoni prebivalci Kočevske (na katere je pozabil, ker jih skoraj ni), na zadnjem mestu pa smo barbarski priseljenci - iztrebljevalci, ki s svojimi apetiti ogrožamo vse zgoraj našete.

Resnica je popolnoma drugačna. Če obstaja kakšna ogrožena vrsta, potem smo to gotovo kočevski kmetje. Divjad v kočevskih gozdovih je ugotovila, da ji gozdovi ne nudijo dovolj dobre hrane, zato se raje prehranjuje na njivah in travnikih kmetov (avtohtonih in priseljenih).

Kje je dobil podatke, da kmetje izsekavamo kočevske gozdove, ne vemo, so pa več kot smešni. Ni nam jasno, kako naj na zaraščenih njivah in travnikih, kjer so stoletja pred nami živeli kočevski Nemci (ne pa divjad), intenzivno kmetujemo, saj moramo zapuščene površine šele usposobljati in varovati pred zaraščanjem in divjadjo.

Nekateri res živimo v zapuščeni vseh, ki v zadnjih 600 letih niso bile poseljene z ljudmi le okoli 50 let, za kar je bila kriva zgolj politika. To ni naravni življenjski prostor divjadi, pač pa ljudi. Ker ljudi ni bilo, se je divjad prekomerno razmnožila, saj obstajajo podatki v Kočevskem zborniku 1939, da so v celotnem ribniško-kočevskem prostoru sledili 25 medvedov in le nekaj jelenov v tistem času. Ljudje so si svo zelnjavo pridelali na njivah, in to brez ograj, česar si danes ne moremo privoščiti. Tudi na ograjenem vrtu blizu hiše nam jelenjad vsako jesen požre vso zelenjavo. Stara prebivalca ene izmed kočevskih vasi pa pove, da so v času jelenov v več kočevskih vaseh slišali le enega in istega jelena. Danes pa na področju vsake vasi v času ruka ponoči rjove najmanj 10 jelenov.

Kmetje obdelujemo le kmetijske površine I. in II. kategorije, ki so namenjene izključno kmetijstvu, ne pa lovstvu. Kdo se torej komu vrti in odžira življenjski prostor? Življenjski prostor divjadi se širi, naš pa oži.

G. Svetec nas sprašuje, zakaj in s kakšno pravico smo nekateri kmetje prišli na Kočevsko. Odgovorimo mu lahko z vprašanjem: s kakšno pravico pa on živi, ali pa je prišel živeti v Kostanjevico na Krki? Ničče ga ni za to prosil, lahko pa prav tako kot mi odide tja, od koder je prišel, in prepusti svoj življenjski prostor nedolžni in ogroženi divjadi, da se bo nemošteno množila na njegovem vrtu, ki je bil verjetno nekoč tudi gozd.

Kje pa je po njegovem mnenju življenjski prostor ljudi? So to le mesta? Od česa pa bo živel, ker kmetov po njegovem mnenju sploh ne potrebujemo, kot zaščitnik divjadi in ekolog pa divjadi verjetno ne je?

Trditev, da so nekateri kmetje prišli v Kočevje z namenom, da bodo obogateli, pa je prav komična. V Sloveniji ni še nihče obogatel od dela ali kmetovanja in to je tudi nam vsem jasno. Od kmetijstva so obogateli le nekateri novodobni politiki, ki se znajo okoristiti ravno z nevednostjo njemu podobnih.

Vsi, ki še vstrajamo kot kmetje v Kočevju, počasi res izgubljamoboj z divjadjo, vendar smo si sami izbrali način življenja, ki nam je všeč, in se bomo zanj borili. Če pa bodo nekateri odnehali v tej bitki, bo divjad izgubljala hrano in vdiralav mesta na vaše vrtove. Takrat pa verjetno ne bo g. Svetec več pisal tako neuravnovešenih

člankov. Kot zagovornik divjadi, pa se bo preselil v Ljubljano, da ne bo priseljeni divjadi trgali od gobcev trave, ki bo zrasla na njegovem vrtu.

Zavajajoča je tudi trditev, da gre denar od uplenjene divjadi družbi, saj na področju Kočevja z divjadjo v glavnem gospodarijo Gojitevna lovišča, ki so profitne organizacije in v času ruka zaslužijo z vsakim uplenjenim jelenom nekaj tisoč DEM, plače, ki jih dobijo kot poklicni lovci, pa znatno presega dohodek kmetov, ki jim te jelene prisilno in zastoj vzredimo na kmetijskih površinah.

Denar od naše živine, ki jo vzredimo, ne pade v naše žepce. Ponavadi ga je malo, porabimo ga za življenje, dokup krme, ki nam jo uniči divjad, pa vzdrževanje strojev, za vzdrževanje ograj in površin, ki se agresivno zaraščajo. Ni nobenega strahu, da bi obogateli!

VESNA BRELIH,  
LEON ZEMLJIČ,  
TAMARA FRANK, ALOJZ BRDNIČ,  
KOČEVJE

**Črnomaljski drobir**

Dol. list št. 28, 17. julija

V zvezi s člankom v Črnomaljskem drobirju obeščamo vas in prebivalce Bele krajine, da je prišlo do napačne sestave oglasa, ki nam ga je sestavil slavist. Ker pa ima navedeni gospod, ki je napisal članek, vseeno probleme glede ljubljencev in ljubimcev, pa mu svetujemo naslednje:

- če ima probleme s hišnimi ljubljenci, se lahko oglasi pri nas, in sicer vsak dan po 12. uri, in mu bomo poskušali pomagati z vitamini in ostalimi dodatki; če pa naši prodajalci le ne bo uspešno ugoditi njegovim zahtevam, se lahko oglasi v sredo popoldne pri veterinarju, ki ima le ta svetovanja;

- če pa ima probleme z ljubimci v hiši ali mu kako drugače nagaja ljubimkarstvo, se lahko ravno tako oglasi pri nas, v tem primeru pa le v sredo, da bo dobil nasvet od našega visoko kvalificiranega delavca. Prosili pa bi ga, da se za obisk prej najavi.

Meli center Repče  
DUŠAN HAJDINJAK

**ZNAMKA PRIHODNOSTI**

ŠMARJETA - Založba Art'e San Zanobi iz Bologne in Mednarodni grafični in likovni center iz Ljubljane sta ob Evropskem mesecu kulture v Ljubljani organizirala likovni tečaj za oblikovanje najbolj domiselne znamke do leta 2007. K sodelovanju so povabili slovenske in italijanske učence od 8. do 13. leta. Na natečaju je sodelovalo nekaj tisoč otrok, od tega 20 iz OŠ Šmarjeta. Komisija je izbrala 30 najboljših del iz Slovenije in 70 iz Italije. Iz OŠ Šmarjeta sta bili izbrani znamki učenek 6. razreda Suzana Gorenc in Tanja Zibert. Suzana je v temperi narisala združeno Evropo, Tanja pa se je odločila za fotografijo in dorisala rožice, ki naj bi jih po opravljeni čistilni akciji ponesle v Evropo. Otroška razstava Znamka prihodnosti je na ogled v 1. predverju Cankarjevega doma do 7. septembra.



130 OTROK NA DEBELI RTIČ - Območna organizacija Rdečega križa iz Novega mesta je letos, kot vsa pretekla leta organizirala letovanje za zdravstveno in socialno ogrožene otroke iz novomeške, šentjernejske in škocjanske občine. Letos bo dom v Fazu pri Portorožu, katerega lastnik je RK iz Novega mesta, obiskalo v šestih izmenah 250 otrok. V naravnem zdravilišču na Debeli Rtiču pa bo letovalo 130 otrok v treh izmenah, med katerimi bo tudi 13 otrok iz šole s prilagojenim programom Dragotin Kette iz Novega mesta. Na mlade, ki so stari 7 do 13 let, bodo pazile in jih učile plavati pedagoške delavke, medicinske sestre, študentje in delavci z javnih del iz novomeškega zavoda za zaposlovanje. (Foto: Jože Hartman)



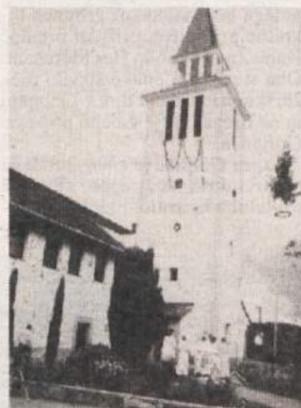
GASILCI IZ PGD REBER NAJBOLJŠI - Največ sreče pa tudi mnogo znanja so imeli na sobotnem sektorskem tekmovanju v Žužemberku tekmovalci gasilskega društva Reber. Na tekmovanju so nastopili s tremi ekipami, osvojili pa so kar štiri pokale. V gasilskih disciplinah se je pomerilo skupaj 9 ekip iz 7 gasilskih društev. Med člani so bili najboljši ekipa iz Rebr 2, sledile pa so Reber 1, Šmihel pri Žužemberku, Ajdovec, Krži, Dvor, Hinje in Žužemberk. Med dekletji je tekmovala samo ekipa z Rebr 1. Tekmovanje si je ogledal tudi poveljnik GZ Novo mesto Tine Filip. Na sliki: mladi tekmovalci PGD Reber 2, ki so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. (Foto: S. Mirtič)



OBNOVA PODGRAJSKE ŠOLE - Dogradnja in prenova podružnične šole v Podgradu teče po načrtih. Vsak dan je na delovišču več kot 50 ljudi. Črnomaljski Begrad opravlja gradbeno, novomeška obrtna zadruga Hrast pa obrtniška dela. Telovadnico so že zgradili, šola pa morda biti nared do začetka šolskega leta. Kot je povedal delovodja Simon Zagar, delajo cele dneve, tudi ob sobotah, in se ni bati, da del ne bi opravili v dogovorjenem roku. (Foto: A. B.)

**NAŠ GLAS**

Krški analitiki mislijo, da so, žal prepozno, našli rešitev za preživetje našega glasa. Po njihovem bi zadevo rešilo, če bi bil namesto blagovnih značk bogatih posavskih sponzorjev na prvi strani časopisa znak enega samega mednarodnega sponzorja - križ.



NADŠKOF DR. RODE V HINJAH - V nedeljo, 20. julija, je bilo v Hinjah posebej slovesno. Bilo je žegnjanje in blagoslovitev obnovljene zvonike. Farani župnije iz Hinj, predvsem pa njen župnik Ciril Murn, so vložili mnogo truda in zbrali denar, da je cerkev dobila lep zvonik in novo zunanost. Zunanost cerkve in novi zvonik je pred množico zbranih vernikov blagoslovil nadškof dr. Franc Rode. (Foto: S. Mirtič)





**DRUŠTVO ZA VSE STAROSTI** - Dokaz, da je modelarstvo primerno za vse starosti, so člani Modelarskega društva Bela krajina, ki štejejo od 14 do 81 let. Na fotografiji jih je nekaj od njih. Vse, ki jih modelarstvo zanima, pa društvo vabi, naj jih ob nedeljah obiščejo na modelarski stezi pri jami Malikovec ob cesti Semič-Ručetna vas ali na športnem letališču v Prilozju, kjer so redni gosti.

## Odprta vrata modelarjem

**Konec preteklega leta je bilo ustanovljeno Modelarsko društvo Bela krajina, ki pričakuje tudi na nove člane**

V Beli krajini doslej še ni bilo društva z modelarsko dejavnostjo. Ker pa je v Semiču pred skoraj 20 leti deloval modelarski krožek pod sponzorstvom Iskre, nas je večina nekdanjih članov ustanovila Modelarsko društvo Bela krajina, ki je bilo registrirano novembra lani. V statut smo zapisali, da je dejavnost društva letalsko, avtomobilsko, ladijsko in raketno modelarstvo.

Modelar-začetnik dobi v društvu nasvete za izbiro modela in pomoč pri gradnji. Hkrati spozna modelarska gradiva, tehniko gradnje modelov, način delovanja modelarskih motorčkov ter se nauči vse o zakonitostih letenja in ob učitelju opravi začetni tečaj motornega letenja z modelom. Prav za krmarjenje modelov je potrebna dolgotrajna vadba, saj je potrebno krmariti refleksno. Vodenje je enako kot pri pravem letalu, le da pilot stoji na tleh in nima instrumentov, ki bi mu kazali višino, vertikalno hitrost, značilno hitrost in nagib. Vse se dogaja tudi bistveno hitreje. Da bi modelar lahko sam poletel in pristal s svojim modelom, potrebuje po naših izkušnjah okrog 45 poletov z učiteljem.

V društvu smo s pomočjo sponzorjev Iskre iz Semiča, Danfossa iz Črnomlja, Statusa in Regala iz Metlike ter drugih v letošnjem

### "NASMEH" VABI NA "DAN ODDIHA"

**ČRNOMELJ, SEMIČ** - Gledališče slepih in slabovidnih Slovenije Nasmeh vas vabi na ogled komedija Valentina Katajeva Dan oddiha. Nastopili bodo v petek, 1. avgusta, ob 20. uri v Kulturnem domu v Črnomlju in v soboto, 2. avgusta, prav tako ob 20. uri v Semiču.

### Anton Štampohar

## Leto 1942 na Dolenjskem<sup>5</sup>

Posamezniki iz Dolenjske in Bele krajine so padali kot talci na moriščih v Ljubljani. Dvajsetletni Stane Kerin iz Sv. Križa (Podbočje) je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, kjer se je vključil v odporniško gibanje. Maja 1942 je bil aretiran in ustreljen v skupini 9-ih talcev. Književnik Tone Seliškar je napisal pretresljivo "Pismo Kerinovi materi" z začetnim verzom "Na bel oblak sem ti napisal sporočilo..."

Po ustrelitvi brez sodnega postopka partizana Franca Sušca pod sokolskim domom v Metliki 18. maja 1942 so Italijani aretirali njegovega sodelavca Slavka Barbiča iz Metlike. Čez deset dni je bil ustreljen v skupini 6-ih talcev.

Rudarski inženir Dušan Uderman iz Novega mesta je bil zaradi delovanja v OF dvakrat aretiran. Iz novomeškega zapora je bil premeščen v Ljubljano, kjer je bil 2. junija 1942 ustreljen v skupini 6-ih talcev.

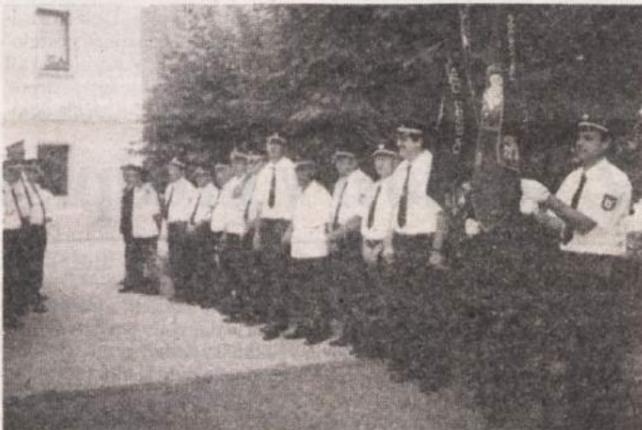
Nekajkrat so italijanski vojaki iz objestnosti ali brez razloga uporabili orožje. Zgodilo se je avgusta 1942 v Sečjem selu pri Vinici. V hiši fotografa, kjer sta se ustavila ženin in nevesta, preden bi odšla v cerkev k poroki, je prišla italijanska patrulja. Ženin Anton Svigelj iz Špeharjev je segel v žep po osebno izkaznico, pri čemer ga je eden od vojakov, domnevno misleč, da sega po orožju, ustrelil. Smrtno ranjenega

letu že opravili nekaj del ter nabavili začetno opremo. Tako smo povečali vzletno-pristajalno stezo pri jami Malikovec, ki sedaj meri 77 krat 7 metrov, kupili radijsko postajo z modulom učitelj-učencec in nabavili najosnovnejši material za gradnjo modelov. Nameravamo pa kupiti še ostalo osnovno opremo, ki bo novim modelarjem zagotovila lažji vstop v to lepo dejavnost. Predvsem pa nameravamo zgraditi nekaj trenajznih modelov za učenje letenja.

**IGOR MAKOVEC**  
tajnik Modelarskega društva  
Bela krajina

### TRI IGRIŠČA

**SEMIČ** - V semiški občini urejajo v letošnjem letu tri igrišča, in sicer na Črmošnjicah, v Stranski vasi in Kotu. Vsa igrišča, ki jih urejajo vaški odbori, nameravajo tudi asfaltirati, občina pa bo pri tem pomagala na ta način, da bo plačala polovico asfalta.



Del vavtovski gasilske čete s svojim predsednikom Edom Drobničem (prvi desno od prapora). (Foto: Marko Muhič)

## 90 let PGD Vavta vas

**Ob visokem jubileju povorka s proslavo, sektorsko tekmovanje, razstava, priznanja**

**STRAŽA** - Pred devetdesetimi leti, na dan sv. Jakoba 1907. leta, se je zbralo šestnajst mladih mož iz straške doline in ustanovilo Prostovoljno gasilsko društvo Vavta vas. Malo predtem sta pogoreli Rumanja in Vavta vas in ob tej grenki izkušnji so vaščani začutili, da se lahko uprejo ognjenim zubljem le z dobro organizirano in opremljeno gasilsko četo. Le-ta je svoje znanje in humanitarno poslanstvo prenašala na prihodnje rodove. Plod tega pa je danes eno najbolj opremljenih prostovoljnih gasilskih društev v novomeški občini, ki šteje 186 članov, od tega 40 aktivnih. PGD Vavta vas je minulo nedeljo pred Gasilskim domom v Straži proslavilo svoj visoki jubilej.

Člani PGD Vavta se ponašajo s številnimi pokali in priznanji z gasilskih tekmovanj, slovijo pa tudi po številnem gasilskem naraščanju, ki pomlajuje članske vrste. Pionirske desetine že petnajst let delujejo v društvu Mladi gasilec v okviru OŠ Vavta vas, kjer se izobražujejo na temo požarne varnosti, pišejo spise, rišejo in se udeležujejo tekmovanj v organizaciji Mladi Gasilec Slovenije. Poleg OŠ Bršljin je to edino še delujoče društvo v novomeški občini, ki bo v prihodnje nadaljevalo z delom svojih očetov. PGD Vavta vas redno skrbi za preventivno na svojem področju, to je pregled hidrantnih omrežij in gospodarskih poslopj.

Na nedeljski svečanosti so slavljence pozdravili in jim čestitali predsednik KS Straža Alojz Knafelj, poveljnik Občinske gasilske zveze Tine Filip ter direktor Uprave za zaščito in reševanje RS Bojan Useničnik. Ob tej priložnosti je društvo pripravilo sektorsko tekmovanje gasilskih enot, na katerem so pokazali domačini najboljšo pripravljenost. Drugo in tretje mesto sta dosegli PGD

Soteska in Dolnja Straža. Ob kulturnem programu, ki so ga oblikovali učenci OŠ Vavta vas, mešan pevski zbor Društva upokojenecv Straža - Novoles ter pihalni orkester Krka Zdravilišča, so bila podeljena tudi priznanja glavnim pokroviteljem prireditve: KS Straža, republiški Upravi za zaščito in reševanje, zavarovalnicama Tilia in Triglav, Novolesu, lesni industriji, Kolpi, d.d., Metlika in Občinski gasilski zvezi.

Na sobotni seji upravnega odbora je bilo podeljenih 14 starostnih značk za dolgoletno delo v GD, 14 priznanj OŠZ za vestno in požrtvovalno delo v gasilski organizaciji ter 2 republiški priznanji 2. stopnje, ki sta ju zasluženo prejela Stefan Jaklič in Edo Drobnič. Ob 90-letnici so učenci OŠ Vavta vas pod vodstvom Bernarde Zemljič pripravili pestro razstavo stare gasilske tehnike in arhiva društva od nastanka do danes.

D. ŽAGAR

### ŽUPANI

*Jožeta Avšiča je osrednji slovenski dnevnik zadnjič fotografiral v parlamentu. Tako so Brežičani lahko videli, kje hodi njihov župan, in so lahko mirno delovali naprej. Brežiški župan ima to srečo ali nesrečo, da organizira politiko le nekaj kilometrov stran od sedeža občine in je tako ves čas na očeh. Za razliko od nekaterih svojih kolegov, ki so v daljnih krajih, kamor fotografiji slovenskih časopisov praviloma ne hodijo slika.*

### 90 LET MAVRENSKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA

**MAVRLEN** - Minulo nedeljo je prostovoljno gasilsko društvo Mavrlen praznovalo 90-letnico dela. Ob tej priložnosti je črnomaljski župan Andrej Fabjan in hkrati boter prapora pred več kot sto gasilci iz 11 sosednjih gasilskih društev razvil nov prapor. Prapor krasi skoraj sto žebličkov darovalcev, ob razvitju pa je šest sponzorjev pripelo svoje spominke trakove, medtem ko je svečani blagoslov opravil črnomaljski kaplan g. Janez Mesec. Na slovesnosti so podelili priznanja in odličja Gasilske zveze Črnomelj in Gasilske zveze Slovenije. S plamenico 1. stopnje je GZS ob jubileju odlikovala gasilsko društvo Mavrlen, medtem ko je Matija Rom prejel priznanje 1. stopnje. 90 let omenjenega društva je še toliko pomembnejše, ker so po nekaj sušnih letih gasilci znova obnovili plemenito delo. Zato ni naključje, da so tokrat mnogi iz rok predsednika prejeli zahvale in priznanja.

A. PLANINC

ukvarjali tudi s čisto nekrščanskimi opravili. Ujetnike so zasliševali in pretepali, jim grozili z orožjem in odločali o njihovi usodi. Kaplan Franc Kupljenik iz Orehovice je 1. oktobra 1942 v Sentoštu osebno s pištolo ustrelil sovaščana Stanka Zagorca, ki ga belogardisti, ki so pred tem ubili šest ujetnikov, kot svojega znanca niso hoteli ustreliti.

Proti koncu septembra 1942 so Italijani zagrešili dva skupinska poboja. Oba je izvedla divizija "Cacciatori delle Alpi" (alpski lovci), ki je v Ljubljansko pokrajino prišla pred začetkom velike ofenzive iz Hercegovine.

V povračilo za svoje ranjene ob napadu na aktiviste OF v Beeeletovi jami so vzeli iz novomeških zapornih 12 aktivistov OF z območja Šmarjete in Mokronoga ter jih v neposredni bližini Starega gradu ustrelili. Dva dni zatem so iz zapornih odpeljali 8 aktivistov OF in ujetih partizanov ter jih ustrelili pri križišču "Tri roke" pri Semiču. Med njimi je bila učiteljica Leopoldina Jurancič, članica komunistične partije, sekretarka rajonskega odbora OF Šmarjeta in politična komisarka bataljona narodne zaščite. Verjetno je bila edina ženska, ki je bila v novomeškem in belokranjskem okrožju ustreljena kot.talka. Njen mož Jože, predvojni komunist, je bil aretiran aprila 1942, zaprt v Novem mestu in Ljubljani ter interniran na Rab, kjer je opravljal vodilne naloge v taboriščni organizaciji OF in v Rabski brigadi, kateri politični komisar je bil. Sin Vlado je deloval v mladinski in skojevski organizaciji do jeseni 1942, ko je



**PLAHUTOVA MAMA HVALEŽNA ZA POMOČ** - Predsednik sveta KS Senovo Tone Petrovič in član tega sveta ter občinski svetnik (LDS) Vid Budna sta predzadnji petek v juliju izročila 94-letni Ani Plahuta iz zaselka Zalag v vasi Stranje pod obronki Bohorja praktično darilo ob njenem rojstnem dnevu. Ana je s sinovoma Lenartom in od rojstva prizadetim Tonetom vajena skromnega življenja na skopi zemlji visoko v hribih, zato je vesela in hvaležna slehernega darila in pomoči, še najbolj pa nove ceste do domačije. Plahutovi mami so drarilo prinesle tudi predstavnice KO Rdečega križa Senovo (na posnetku), oglasili sta se tudi predstavnici Centra za socialno delo Krško. (Foto: P. P.)



**SPET ČISTILI STARO LUŽO** - Na pol poti med Cesto (vas je dobila ime po rimski cesti, ki je vodila tod mimo) in Vidmom (središčem občine Dobrepolje) je ena največjih mlak v dobrepoljski dolini, ki ji domačini pravijo Stara luža. Take mlake so značilne za kraški svet. Stara luža pa je bila do pred nekaj leti popolnoma zaraščena, nato pa jo je vodna skupnost uredila in očistila. Žal le redki domačini skrbijo, da se luža ponovno ne zaraste, kljub temu pa je luža že priljubljeno zbirališče sprehajalcev in redkih ribičev. Na fotografiji pa je skupina domačinov, ki je pred kratkim očistila lužo, za kar so žrtvovali nedeljsko popoldne. (Foto: M. Steklasa)



**KOLPSKA DOLINA VABI** - Te dni je v Kolpski dolini zelo živahno. Od Fare do Dola v petih sotoriščih preživljajo počitnice člani številnih društev iz vse Slovenije (taborniki, planinci, skavti, študentje, dijaki). Zelo so zadovoljni s čisto vodo in urejeno okolico. V turistično-sportnem društvu Kostel so povedali, da še večji naval pričakujejo v avgustu, še posebej ob vikendih. Letos so uredili stranišča, imajo reden odvoz smeti, urejena parkirišča in zelo vpludne obiskovalce. V Brniku smo srečali le dežurna v sotorišču ribniške planinske šole, saj je bilo ob obisku 35 planincev na pohodu po Kostelu. (Foto: Milan Glavonjič)

šel z bratom v partizane, dva mlajša brata pa sta bila vključena v pionirsko organizacijo.

### Bombardiranje

Ena od oblik teroriziranja civilnega prebivalstva s ciljem, da bi ga kaznovali in odvrgli od narodnoosvobodilnega gibanja, je bilo letalsko bombardiranje. Tako italijanski kot kasnejše nemški okupator pri tem ni upošteval določil mednarodnega vojnega prava, konkretno 25. člena IV. haške konvencije, po katerem je bilo strogo prepovedano bombardiranje nebranih naselij. Večino letalskih bombardiranj so Italijani izvedli na nezaščitena naselja, zato ta maščevalna in teroristična dejanja, ki so terjala človeške žrtve in povzročila veliko materialno škodo, sodijo med vojne zločine. Letala so vzletala z letališč na Grobniškem polju pri Reki, v Ronkah in Ljubljani. Na sestanku vojaških poveljnikov z Mussolinijem v Gorici, na katerem je sodeloval tudi poveljnik letalstva 2. italijanske armade general Mario Piccini, je duce poudaril nalogo letalstva, ki naj mu Ljubljanska pokrajina "služi kot poskusni teren".

Po prvih bombardiranjih nezaščitene vasi pod Gorjanci konec maja 1942 so 3 italijanska letala 11. junija na Gorenji Globodol in okoličnega odvrkla 32 bomb. Ubita sta bila zakonca Anton in Marjeta Pust, starša šestih otrok, 10 vaščanov je bilo ranjenih. Deset dni zatem so se Italijani maščevali zaradi partizanske dejavnosti v Poljanski dolini ob Kolpi. Bombe so odvrkli na Dole-

njo in Gorenjo Podgoro, Čeplje in Zagozdac.

Dvakrat, 4. in 7. avgusta 1942, so padale rušilne in zažigalne bombe na Gabrje in Jugorje. Bilo je 7 smrtnih žrtev. Italijani so lažno poročali, da so bombardirali zaradi obvestila obveščevalca o velikih skladiščih streliva v vasi in da je v zadetih hišah prišlo do eksplozije.

Trpljenje vasi Gabrje je bilo zaradi odločne privržnosti narodnoosvobodilnemu gibanju dopolnjeno 19. novembra 1942, ko so po predhodnem italijanskem artilerijskem obstreljevanju vdrli v vas belogardisti. Vaščanom so dali pet minut časa za reševanje imetja, nato pa so požgali nad 50 domačij.

23. avgusta so Italijani bombardirali področje Prekope, Ostrca in Črneče vasi. Zlasti Črneče vas je bila močno prizadeta, saj so bombe porušile ali zažgale domovanje 24-im gospodarjem; trije vaščani so bili ob življenju. Konec avgusta 1942 je devet bombnikov z rušilnimi in zažigalnimi bombami sejalo razdejanje v Gorenjem Vrhpolju.

### Internacije

Najbolj množična oblika okupatorjevega nasilja je bil odgon civilnega prebivalstva v koncentracijska taborišča. Že pred tem je bilo na desetine sodelavcev narodnoosvobodilnega gibanja in aktivistov OF konfiniranih v Italijo. Večina internirancev je bila zajeta med t.i. čiščenjem zasedenega ozemlja, ki so ga italijanske čete izvedle na celotnem območju črnomaljskega in novomeškega okraja med 4-me-sečno ofenzivo leta 1942.

# Znajo z denarjem, ne pa tudi s kadri

Kočevska lekarna je lani ustvarila za 13 milijonov tolarjev dobička - Z junijem je ostala le z enim farmacevtom - Opozorila direktorice

**KOČEVJE** - Čeprav je lekarniška dejavnost del zdravstvene dejavnosti, ki zagotavlja preskrbo z zdravili in je kot takšna neprofitna dejavnost, je zaradi ugodnosti iz naslova ves čas likvidnega poslovanja kočevska lekarna minulo poslovno leto zaključila z dobičkom v višini 13 milijonov tolarjev. Kljub dobremu poslovanju pa se ji zaradi pomanjkanja visoko strokovnega kadra lahko zgodi, kot pravi direktorica Lekarna Zofije Rovnan, da jo bodo morali zapreti.

Zaradi nizke kupne moči v Kočevju je lekarna lani s prodajo blaga na trgu dosegla le 14,3 odstotka prihodka, kar je bilo sicer za 13,6 odstotka več kot v letu 1995, vendar pa v primerjavi z ostalimi lekarnami v republiki izredno malo. Na ugoden finančni izid je v pretežni meri vplivalo predvsem redno izpolnjevanje obveznosti Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije v skladu z veljavnimi predpisi in določili področnega dogovora. Ves čas likvidno poslovanje je lekarni omogočilo, da so lahko pri dobaviteljih koristili najvišje procenčne pogodbeno določenega casaskonta, pa tudi bonuse v denarni in naravnih oblikah, ki so jih pri dobaviteljih opravičevali s tekočim spremljanjem in usklajevanjem navedbe zdravil in ostalega blaga.

Tako so predvsem z uporabo bonusov in casaskontov lani ustvarili za 13 milijonov tolarjev čistega dobička, ki je sicer še ne-

razporejen na žiro računu in v zalogah, namenili pa ga bodo del za posodobitev opreme, saj je imajo že kar 75 odstotkov odpisane, del pa za osebne dohodke trenutno samo 9 zaposlenih delavcev, med katerimi ena delavka

**Zaradi očitkov direktorici Lekarne Kočevje, da želi pod krinko pomanjkanja kadrov (češ da so ti na voljo in pripravljivi delati) od občine izsiliti koncesijo, kljub že načelno sprejeti odločitvi občinskega sveta, da se podeli koncesijo, Lekarna ostaja do nadaljnjega javni zavod. S tem pa se na kasnejši čas odlaga tudi možnost rešitve pereče kadrovske problematike, ki se je z nedavnim odhodom pripravnikar (lekarno naj bi zapustil, ker je bilo delo prezahtevno in premalo plačano) zaostala do te mere, da direktorica opozarja na nevarnost, da bodo lekarno morali zapreti.**

dela polovični delavni čas. Z junijem je namreč lekarna ponovno ostala samo z enim farmacevtom, kar pa je za 19 tisoč prebival-

cev, kolikor jih ima kočevska občina, pre malo, saj je normativ en farmacevt na 5 tisoč prebivalcev. Po mnenju direktorice Rovnanove se zato prav lahko zgodi, da bodo sicer uspešno lekarno v Kočevju morali zapreti.

M. LESKOVŠEK-SVETE

## SPOMIN NA TABORIŠČE KAMPOR NA RABU

**KOČEVJE** - Ob koncu julija in začetku avgusta bo minilo 55 let, odkar so italijanske oblasti na območju kočevske, osilniške, loškopotoške občine in ostalih krajih izvedle množično interniranje prebivalcev. Največkrat so jih odpeljali v novoustanovljeno taborišče Kampor na otoku Rabu. Prvi interniranci so v taborišče prispeli 28. julija 1942. To je bila skupina 198 Slovencev iz območja takratne Ljubljanske pokrajine. Vendar je število taboriščnikov kmalu naraslo, tako da jih je bilo 9. avgusta 5.455, kasneje pa preko 11.000 oseb. Po ocenah naj bi bilo dve tretjini Slovencev, ostalo pa Hrvatje. Nekdanji taboriščniki taborišča Kampor bodo te dni obudili spomin na tragične dogodke in na življenje v tem zloglasnem taborišču. Nekaj skupin bo celo odšlo na Rab, kjer bodo obudili spomin na pokojne svojce.

V. DRAGOŠ

## Poraz za kočevsko občino

Nekaj malega za šolo, za gimnazijo nič

**KOČEVJE** - Na zadnji seji kočevskega občinskega sveta so ob obravnavi analize rezultatov referenduma za investicije na področju šolstva in športa ter predlaganih rešitev svetniki ugotovili, da pomeni pridobitev državnega denarja za izgradnjo nove šole in obnovno gimnazije v Kočevju po pripravljenem pred-

logu državnega proračuna za letošnje leto za kočevsko občino poraz.

Kot je povedal državni poslanec in kočevski župan Janko Veber, je v predlogu za letošnji državni proračun za šolo v Kočevju namenjenih 36 milijonov tolarjev, medtem ko za gimnazijo ministrstvo za finance predlaga, da se zagotovi 19 milijonov v proračunu za prihodnje leto. Vendar pa, kot je dejal Veber, odločitev o gimnaziji še ni dokončna, saj si prizadeva doseči, da bi za prihodnje leto narčtovani denar dobili že letos, prihodnje leto pa nato še preostalih 405 milijonov, kot jih sicer ministrstvo predvideva za leto 1999. Ni pa v teh županovih razgovorih s predstavniki ministrstva govor o športni dvorani, ki naj bi bila del gimnazije, saj, kot je dejal Veber, na ministrstvu vedo, da kočevska občina ni sposobna zagotoviti svojega deleža za njeno izgradnjo.

Jože Novak je zato predlagal nov samoprispevek, tokrat samo za športno dvorano, vendar pa je Jože Lindič povedal, da se boji, da bi se s tem pri ljudeh samo osmešili; 36 milijonov tolarjev, kolikor naj bi jih letos dobili za investicije na področju šolstva in športa iz državnega proračuna, je označil za poraz kočevske občine. Predlagal je, naj bi skušali pridobiti vsaj še 19 milijonov za gimnazijo ali pa za šolo 171 milijonov, kolikor naj bi jih dobili prihodnje leto. Ob tem so svetniki sprejeli sklep, da ostaja izgradnja šole prednostna investicija. Gradili naj bi jo v fazah, da pa bi se izognili prekomernemu zadolževanju, so občinski upravi naročili, naj poleg tega, da pospeši aktivnosti delitve bilance, skuša najti tudi dodatne vire za financiranje izgradnje šole oziroma da prouči tudi možnost odprodaje dela občinskega premoženja.

M. L.-S.

## UPOKOJENCEM PRETESNO

**DOBREPOLJE** - Prvi prispevek za gradnjo novega doma Društva upokojencev Dobrepolje je daroval Jože Zevnik, drugega pa Anton Prelesnik iz Zdenke vasi. Seveda pa upokojenci, ki jim je pretesno v sedanjih društvenih prostorih, nimajo nobene možnosti, da bi sami nabrali dovolj za gradnjo svojega doma. Z domom ne bo nič, če ne bo velike večine prispevala občina ali kdo drug.

## SREČANJE TURISTIČNIH DELAVCEV DOLENJSKE IN BELE KRAJINE

**SEMIČ** - V soboto je v Semiču potekalo že deseto srečanje Turističnih delavcev Dolenjske in Bele krajine, ki ga organizira Dolenjska turistična zveza. Med pozdravnimi govori se je zvrstil zanimiv program, ki so ga pripravila Turistična društva Žužemberka, Semiča in Straže. Narodne noše omenjenih krajev so srečanje še popestrila. Na koncu so podelili priznanja najzaslužnejšim turističnim delavcem in društvom v občini Semič. Po pogostitvi so se udeleženci srečanja priključili slavnostni povorki ohcnetnih parov na osrednji prireditveni prostor "Semiške ohceti."

## ZAGORC LE ZA 2,6 SEKUNDE OB MEDALJO

**NOVO MESTO** - Na olimpijskih dnevih mladih v Lizboni je mlajši mladinec kolesarskega kluba Krka Telekom Krčan Gregor Zagorc najprej nastopil na gorskem kronometru. Na kratki, le 2,6 km dolgi progi so bili kolesarji zelo izenačeni. Zmagal je Avstrijec Bernhard Eisel, najboljši slovenski kolesar je bil matej Mugerli na 16. mestu, Zagorc pa je za njim zaostal za eno samo desetinko sekunde in osvojil 18. mesto. Kako izenačeni so bili, pove dejstvo, da bi Zagorc z za 2,7 sekunde boljšim časom osvojil bronasto medaljo.

## RAVBAR DEVETI

**NOVO MESTO** - Novomeški kolesar Bogdan Ravbar je osvojil deveto mesto na dirki 5. kategorije svetovnega pokala v Trentu, potem ko je dobil sprint druge skupine ubežnikov. Izredno težko 169 km dolgo dirko s petimi gorskimi cilji je dobil član italijanskega poklicnega moštva Brescialat Marco Serpelini.

## ŠTIRJE ZA UNIVERZIADO

Jure Rovnan je poleg treh Novomeščanov, Tomaža Božiča, Katke Jankovič (100 m ovire) in srednje-progaša Aleša Tomiča, med najresnejšimi kandidati za nastop na Univerziadi, ki bo konec avgusta na Siciliji.

# Z gozdovi v predpisanih mejah

Vse več gojitvenih del - Boljši gozdni red

**LOŠKI POTOK** - Črne sečnje, sečnje brez odkazil, anarhija pri prometu z lesom, goloseki in še kaj, kar se je dogajalo pred nekaj leti, je ustvarilo vtis, da vlada v gozdovih velikanski nered, ki mu nista kos ne stroka ne zakon. Posledica slabega gozdnega reda je bila tudi velika ogroženost od podlubnikov. Ker se pravkar isteka desetletni gozdni načrt in se pripravljajo novi, smo o stanju gozdov povprašali dipl. ing. Karla Čehuka, vodjo enote Travna Gora s sedežem v Sodražici, v katero spadajo potoški privatni gozdovi in del še državnih. Podatki veljajo za območje KS Loški Potok.

"V letošnjem letu v gozdni enoti Loški Potok poteka obnova desetletnega plana. V preteklih desetih letih se zaloge lesa niso bistveno zmanjšale. Preko leta

## PRVO POLAGANJE KABLA S HELIKOPTERJEM

**KOSTEL** - Te dni urejajo sodobnejši televizijski pretvornik za območje Kostela, ker nekatere vasi ne dobivajo slovenskega tv programa. Stal bo na mestu, kjer je sedanji pretvornik. S helikopterjem bodo polagali okoli tisoč metrov električnega kabla, kar je nov način polaganja kabla, in če se bo tako polaganje obneslo tehnično in cenovno, ga bodo uvedli tudi na drugih podobnih terenih. Jarek, v katerega bo položen kabel, je izkopala GIA Kočevje, ki ga bo tudi zatrpala. Doslej je bil kabel položen po zraku (drevje, drogo), zaradi česar je prihajalo do poškodb (žled, sneg). Novi pretvornik bo začel delovati predvidoma konec tega meseca.

## PLOČNIK BO?

**DOLGA VAS** - Pešci ob magistralni cesti skozi Dolgo vas že vrsto let zaradi povečanega prometa močno pogrešajo pločnik. Upajo, da se bo njihova želja uresničila še letos, ker je v proračunu kočevske občine za delno gradnjo pločnika zagotovljenih okoli 28 milijonov tolarjev.

## OMAN V FARI

**KOSTELSKO** - Pred kratkim so v prostorih Ljubljanske banke odprli razstavo del slikarja Valentina Omara, ki bo trajala do konca turistične sezone, ogled pa je možen le takrat, kadar je banka odprta za stranke. Slikar Oman je ob tej priložnosti dejal, da je na njegovo slikarstvo vplivalo kočevsko okolje že, ko je bil leta 1990 v slikarski koloniji v Dolenjskih Toplicah. Njegova oblika slikanja pokrajine je arheološka, saj ga zanima predvsem tisto, kar je v zemlji, pod nogami. Ob otvoritvi razstave, ki jo je organiziralo domače Turistično društvo, so predstavili obiskovalcem še tri nove motive turističnih razglednic (zdaj ima to društvo skupno 10 različnih turističnih razglednic, s čimer se ne morejo pohvaliti niti mnogi večji turistični kraji) in turistične karte Zgornja Kolpska dolina. Razstavo je odprl Janez Konečnik, ki je tudi avtor fotografij za razglednice; v kulturnem programu pa je nastopil domači harmonikar Ivan Žagar.

J. P.



**TROFEJA, DA JE KAJ!** - Član RD Črnomelj Birska Danilo vsako prostoro izkoristi za posedanje ob vodi. S svojo ribiško vztrajnostjo je pred dnevi ulovil 14,5 kg težkega in 145 cm dolgega soma. (Foto: Stane Lozar)

## Novi telefonski centrali

Dobili so ju v Vinji vasi in na Uršnih selih - Večja telefonska gostota, boljša kakovost

**VINJA VAS, URŠNA SELA** - Novomeška poslovna enota Telekom Slovenije je v začetku julija v Vinji vasi vključila novo digitalno telefonsko centralo. Gre za izdvojnjo naročniško enoto telefonske centrale v Stopičah, na katero so prevezali vse telefonske naročnike iz KS Podgrad; do konca meseca pa bodo v novo centralo vključili okoli 70 novih telefonskih naročnikov iz teh krajev, tako da bo poslej v tem delu gorjanskega Podgorja že 26 telefonskih priključkov na 100 prebivalcev.

Krajevno kabelsko omrežje na območju KS Podgrad so začeli obnavljati in razširjati aprila, z novo centralo pa so zaključili leta 1995 začeta dela za posodobitev telefonije v podgorskih krajevnih skupnostih Stopiče, Dolž in Podgrad. Letos je Telekom v posodobitvi telefonija v KS Podgrad vložil blizu 31 milijonov tolarjev. Do konca julija bo začela delo-

vati tudi nova telefonska centrala na Uršnih selih in nanjo bodo prevezali vse telefonske naročnike iz te krajevne skupnosti, ki so bili do sedaj naročniki telefonske centrale v Dolenjskih Toplicah. Do konca avgusta pa bodo na novo centralo vključili še okoli 130 novih naročnikov. Sedaj pride dobrih 13 telefonov na 100 prebivalcev, potem pa jih bo kar 30.

Obnova sedanjega in gradnja novega krajevnega kabelskega omrežja je stekla marca letos. Nova telefonska centrala na Uršnih selih bo poleg kakovostnega telefonskega prometa omogočala uporabnikom še vrsto storitev, kot so preusmeritev pozivov, zapis klicanih števil in porabe impulzov, ugotavljanje nezaželenih klicev ipd.

Telekom je letos v posodobitvi telefonije v KS Uršna sela vložil 47 milijonov tolarjev.

A. B.

letu je bilo na območju enote Loški Potok vzdrževanih 21 km cestišč, podobno število dobimo tudi za letos. Izvajalca teh del izbere komisija, ki deluje pri občini Loški Potok. Vlaka in druga gozdna pota je dolžan vzdrževati lastnik sam. Z računom, ki ga izvajalec izstavi, lahko lastnik te račune uveljavlja za olajšave pri katastrskem dohodku," je dejal ing. Čehuk.

A. KOŠMERL

## OPOMIN NEVARNEMU VOZNIKU

Nič hudega sluteč, sem se peljala proti Ljubljani. V Velikih Lesah pred Krko na hričku stoji gostilna, ki ima zelo majhen parkirni prostor tik ob cesti. To me ne bi zmotilo, če ne bi starejši voznik, ki ga, glede na to, da je ogrožal moje življenje, ne morem imenovati gospoda, prišel iz gostilne, se je usedel v avto s prikolico, pogledal malo sem in tja ter nato obstal. V tem sem jaz pripeljala mimo, možak pa je 'zapodil' nevarnost varne. Naj omenim, da mi je družbo delal sopotnik, ki je tudi moja priča. Temno vijoličasta škoda ali nekaj podobnega z registrsko številko LJ V16-26 s starejšim voznikom je potem zavila proti Krki. Sprašujem voznika: "Kaj ste pili v tisti gostilni in koliko alkohola ste imeli?" Kako si lahko vozniki dovolite, da sedete za volan, če ste prej pili? Tokrat sem jo sicer srečno odnesla, ker sem mislila jaz namesto vas, ampak nočnim moram je težje uiti, zato tudi ne morem pozabiti na vašo številko. Preden se usedete za volan, se streznite in skrbite doma!"

ANDREJA JERNEJČIČ

## FOLKLORITIT

### "ROŽMARINA" V KOČEVJU

**KOČEVJE** - Folklorna skupina "Rožmarin" iz Montreala, ki že 15 let vzgaja mlade slovenske plesalce, bo pod vodstvom Rozine Hozjan Rogan od 19. do 27. julija plesala v slovenskih mestih: na Vrhniki, v Kranju, itd. V soboto, 26. julija, jim podružnica Slovenske izseljenke matice v Kočevju pridi celodnevni program. Ogleдали si bodo Kočevje, slikovito dolino Kolpe, v Kostelu jih bo sprejela mlada folklorna skupina. "Rožmarin" bo zadelitel v dvoje z mladimi plesalci s Kostela po svečanem kosilu v hotelu Valentin. Priredili bodo nastop, sledila pa bo veselica.

## Nekaj turističnih s Kostelskega

**NOVI KAŽIPOTI** - Grajski kompleks Kostel je dobil pred kratkim oznake za pot do razvalin gradu in po naselju Trg, kjer prodajajo zdaj tudi turistične spominke in razglednice. Domačini zahtevajo še, da je potrebno zapreti cesto od Grajskega hrama do Trga in dopustiti vožnjo z avti v naselje le domačinom.

**ZASEDENA ŠOTORIŠČA** - Vsi prostori ob Kolpi, ki jih PUP predvideva za šotorišča, so to sezono zasedeni. Ljubljanski taborniki so taborili celo pri Kužlju, kjer in predvidenega prostora za taborjenje, a so zaradi slabega vremena kmalu pospravili šotore in odšli.

**KOPALCEV NI** - Zaradi slabega vremena so prostori, kjer so po PUP predvidena kopališča, prazni celo ob vikendih, saj narasla in mrzla Kolpa onemogoča kopanje. To pa ne velja za tiste, ki se spuščajo po Kolpi s plovili in se okopajo nehoti ali pa, "podprti" s pijačo in opremljeni s primernimi varnostnimi ali potapljaškimi oblačili, plavajo ali celo skačejo v Kolpo.

**TABORNIKI S STRANIŠČI** - Vsi, ki tabore ob Kolpi, so letos prvič pripeljali s seboj tudi svoja kemijska stranišča. Ugotavljajo pa, da na Žagi, kjer je največ tabornikov in kjer je turistični center Kostela, ni dovolj posod za odpadke.

**NAJLEPŠE NA KABELSKI** - Kabelska TV Kočevje bo te dni posnela vse stavbe (hiše in poslovne stavbe), ki so jih lastniki prijavitili za letošnje tekmovanje za najlepše urejeno stavbo in njeno okolico.

**SREČANJE OB KOLPI** - Turistično društvo je ocenilo, da je nedavno srečanje borcev z obeh bregov Kolpe in Čabranke v Fari zelo uspelo in da bodo taka srečanja ponavljali vsakih pet let; vsako leto pa bodo organizirali na isti dan, 25. junija (dan državnosti), veselico za prebivalce z obeh strani meje.

# TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridružuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

## ČETRTEK, 24. VII.

### SLOVENIJA 1

7.15 - 1.20 TELETEKST  
7.30 VREMENSKA PANORAMA  
10.00 VIDEORING  
10.30 TEDENSKI IZBOR  
HOGANOVA DRUŠČINA, amer. naniz., 1/26  
11.00 CADFAEL, angl. naniz.  
12.30 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, franc. dok. nadalj., 8/13  
13.00 POROČILA  
13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrice  
16.00 NOVICE IZ SVETA RAZVEDRILA  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI PROGRAM  
QUASIMODOVE ČAROBNE DOGO-  
DIVŠČINE, fran. serija, 14/26  
17.35 TOM IN JERRY  
17.45 LJUBEZEN BOLI, angl. nadalj., 7/10  
18.40 KOLO SREČE, tv igrice  
19.15 RISANKA  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.05 TEDNIK  
21.00 MOŠKI IN ŽENSKO SO USTVARJE-  
NI ZA SREČO, fran. drama, 2/2  
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.35 POLETNA NOČ  
OBLEČENA ZA ZAJTRK, angl. na-  
niz., 2/6  
23.05 SVILENE SENCE, amer. naniz.,  
22/22

### SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 15.35 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 1/6; 16.05 Svilene sence, amer. naniz., 21/22 - 16.50 Šport - 18.30 Film-  
ski triki - 19.00 Skrb za zemljo, angl. dok. serija, 11/13 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Sladka Lorraine, amer. film - 21.35 Sepet iz naslonjača - 22.05 Ciklami, TV drama - 23.10 Koncert - 0.00 Trio Luwigana - 0.25 Šport

### KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Mantis (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Elen (naniz.) - 20.30 Njena pravica (film) - 22.05 Remington Steele (naniz.) - 22.55 Avtovizija - 23.20 Tihotapci (naniz.) - 0.10 Vojak naj bo (naniz.) - 1.05 Dannyjeve zvezde

### HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 138/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.45 Izobraževalni program - 17.05 Živeti z... Sestre - 17.35 Poročila - 17.50 Obalna straža (serija) - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Pustolovščina v Hrvaški (potop-dok. oddaja) - 20.45 Cestne nesreče (dok. oddaja) - 21.30 Spas 911, (dok. oddaja) - 22.30 Opazovanja - 23.00 Kronika Pulskega festivala - 23.35 Zvezda (film)

### HTV 2

13.15 Tv kolektor - 13.25 Barretti iz ulice Wim-pole, amer. film - 15.05 Resnični divji zahod, dok. oddaja - 15.50 Sijaj (serija) - 17.30 Telo in duša (serija) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Skrivnost vesolja (serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.35 Dosje X (serija) - 21.30 Žena z dvema obrazoma, (amer. film) - 23.30 Božanska Greta (dok. film)

## PETEK, 25. VII.

### SLOVENIJA 1

7.15 - 1.30 TELETEKST  
7.30 VREMENSKA PANORAMA  
10.10 VIDEORING  
10.40 OTROŠKI PROGRAM  
LJUBEZEN BOLI, angl. nadalj., 7/10  
11.30 SLADKA LORRAINE, amer. film  
13.00 POROČILA  
13.05 KOLO SREČE, ponov.  
13.35 OMIZJE  
15.05 PERCUSSION PLUS, 4. del  
15.35 RAZGALJENI HOLLYWOOD, angl. dok. naniz., 3/5  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI PROGRAM  
DALEČ OD DVORCA - CESARJEVA NOVA OBLAČILA  
17.35 ČEBELICA MAJA, risana naniz., 3/24  
17.50 SAGA O MCGREGORJEVIH, avst-ral. naniz., 17/26  
18.40 HUGO, tv igrice  
19.15 RISANKA  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.10 IGRE BREZ MEJA  
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.35 POLETNA NOČ  
OBLEČENA ZA ZAJTRK, angl. na-  
niz., 3/6  
23.05 SESTRE, amer. naniz. 1/22

### SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 13.30 Tedenski izbor: Mostovi; 14.00 Dekleta prihajajo, film - 15.20 Jake in Ben, kan. nadalj., 10/13 - 16.05 Zgodbe iz školjke - 16.35 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 2/6; 17.05 Svilene sence, amer. naniz., 22/22 - 17.50 Nova dognanja, angl. dok. oddaja - 18.40 Moški in ženske so ustvarjeni za srečo, fran. drama, 2. del - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Prisluskovalje, amer. film - 21.55 V krvi, angl. dok. serija - 22.45 TV avtomagazin

### KANAL A

10.45 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 11.55 Korak za korakom (naniz.) - 12.20 Oprah show (ponov.) - 13.25 Charles je glavni (ponov.) - 13.50 Remington Steele (ponov.) - 15.00 Karma - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Oeka major (naniz.) - 20.25 Smith in Jones (naniz.) - 21.00 Nevarni proces (film) - 22.50 Prelomljene zaobljube (film) - 0.30 Ulica ljubezni (film) - 1.00 Karma

### HTV 1

7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 139/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.00 Srce zahoda (hum. serija) - 14.45 Izobraževalni program - 17.50 Zvezdne steze - 18.35 Kolo sreče - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Kuna - 20.50 Lepa naša - 22.15 Opazovanja - 22.35 Kronika Dubrovniškega festivala - 23.05 Kronika Pulskega festivala - 0.30 Poročila

### HTV 2

12.40 Tv kolektor - 12.50 Hipodrom je moj (avst-ral. film) - 14.05 Hišice v cvetju - 14.50 Triler - Sijaj (serija) - 17.30 Telo in duša (serija, 75/120) - 17.55 Risanka - 18.05 Hugo, tv igrice - 18.30 Skrivnost vesolja (serija) - 19.00 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.20 Zakon v L.A. (serija, 40/44) - 21.15 Popolni tujci (serija, 7/24) - 21.45 Zadnji nedolžni človek (amer. film) - 23.35 2,4 otroka (hum. serija, 4/6) - 0.05 Klic mafije (amer. film)

## SOBOTA, 26. VII.

### SLOVENIJA 1

6.45 - 1.40 TELETEKST  
7.00 VREMENSKA PANORAMA  
7.50 OTROŠKI PROGRAM  
RADOVEDNI TAČEK  
8.05 TABORNIKI IN SKAVTI  
8.20 ZGODBE IZ SKOLJKE  
8.45 EVROMUZIKA '96  
9.15 TEDENSKI IZBOR  
SAGA O MCGREGORJEVIH, avst-ral. naniz., 17/26  
10.00 HUGO, tv igrice  
10.30 GOSPODAR SLONOV, fran. film  
12.10 TEDNIK  
13.00 POROČILA  
13.05 KARAOKE  
14.05 STRELA Z JASNEGA, nem. naniz., 11/28  
17.00 OBZORNİK  
17.10 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 8/9  
18.00 NA VRTU  
18.25 OZARE  
18.40 HUGO - TV IGRICA  
19.15 RISANKA  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.00 UTRIP  
20.10 BARCELONA, amer. film  
21.50 POVEJ NAPREJ  
22.25 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
22.55 POLETNA NOČ  
OBLEČENA ZA ZAJTRK, angl. na-  
niz., 4/6  
23.25 SESTRE, amer. naniz., 2/22  
0.10 TOLPA NA MOTORJIH, amer. film

### SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 13.25 Prisluskovalje, amer. film - 15.10 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 3/6; 15.40 Sestre, amer. naniz., 1/22 - 16.30 Šport - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Marjanca - 21.25 National geographic, amer. dok. serija, 4/20 - 22.20 V vrtincu - 22.50 Sobotna noč

### KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.20 Kapitan Planet (risana serija) - 11.45 Super samuraj (nanzioz.) - 12.10 Norwood (film) - 13.50 Atlantis (ponov.) - 14.35 Miza za pet (ponov.) - 15.25 Dva neumna psa (ponov.) - 16.00 Alf (naniz.) - 16.30 Mupet show - 17.00 Severni medved (mlad. film) - 17.55 Lovca na krokodile (dok. oddaja) - 18.40 Kung Fu (naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (naniz.) - 20.00 Katastrofa na reki Potomac (film) - 21.35 Odklop - 22.15 Lahek plen (film)

### HTV 1

9.25 Tv kolektor - 9.35 Poročila - 9.40 Program za otroke - 10.55 Risanka - 11.30 Ljudje in kralji v Afriki (dok. serija) - 12.00 Poročila - 12.25 Srce zahoda (hum. serija) - 13.10 Tudi to je življenje (serija, 4/19) - 14.00 Vrtnar na otok sanj (amer. film) - 15.45 Brijantent - 16.30 To je Amerika (dok. serija, 4/12) - 17.00 Z jadrni okoli sveta (potopisna serija) - 17.30 Poročila - 17.35 Živa resnica - 18.05 Ponos in pomisleki (serija) - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.15 Svet zabave - 20.55 Omiš 97 - 22.45 opazovanja - 23.05 Kronika Pulskega festivala - 23.40 Dalziel and pascoe

### HTV 2

12.05 Tv kolektor - 12.15 Obalna straža - 15.15 Telo in duša - 17.35 Zakon v L. A. (serija, 38/44) - 18.20 Moč morja (dok. serija, 4/6) - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Hišice v cvetju (serija, 24/45) - 21.00 Triler - 22.10 Upor na vojaški akademiji (amer. film) - 0.15 Vidikon

## NEDELJA, 27. VII.

### SLOVENIJA 1

6.45 - 23.50 TELETEKST  
7.00 VREMENSKA PANORAMA  
9.00 OZARE  
9.05 OTROŠKI PROGRAM  
ČEBELICA MAJA, risana naniz.  
9.30 OTROCI POLDERJEV, nizoz. serija, 4/6  
9.45 NA VRTU  
10.10 KONCERTI ZA MLADE  
11.00 ROJEN MED DIVJIMI ŽIVALMI, amer. dok. serija, 9/13  
11.30 OBZORNİK DUHA  
12.00 POMAGAJMO SI  
12.30 LJUDJE IN ZEMLJA  
13.00 POROČILA  
13.05 IGRE BREZ MEJA, ponov.  
14.50 OČIM, franc. film  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI SVET, amer. naniz., 7/12  
17.35 PO DOMAČE  
19.05 RISANKA  
19.15 LOTO  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
19.50 ZRCALO TEDNA  
20.10 KAMRA  
21.15 OČETJE IN SINOVI  
22.05 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.20 POLETNA NOČ  
OBLEČENA ZA ZAJTRK, angl. na-  
niz., 5/6  
22.50 SESTRE, amer. naniz., 3/22

### SLOVENIJA 2

8.00 Euronews - 10.35 Konec tedna, TV na-  
dalj., 4/7 - 11.35 Tedenski izbor: V vrtincu; 12.05 Povej naprej - 12.00 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 4/6; 13.05 Sestre, amer. naniz., 2/22 - 13.50 Navihanka, balet - 15.30 Šport - 20.00 Slovenski magazin - 20.30 Jakovo otroštvo, angl. nadalj., 1/8 - 21.25 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 12/13 - 21.50 Šport - 22.20 Agitator, TV drama

### KANAL A

10.00 Kaličopko - 11.00 Risana serija - 11.20 Kapitan planet (risana serija) - 11.45 Super samuraj (nanzioz.) - 12.10 Norwood (film) - 13.50 Atlantis (ponov.) - 14.35 Miza za pet (ponov.) - 15.25 Dva neumna psa (ponov.) - 16.00 Alf (naniz.) - 16.30 Mupet show - 17.00 Severni medved (mlad. film) - 17.55 Lovca na krokodile (dok. oddaja) - 18.40 Kung Fu (naniz.) - 19.30 Sam svoj mojster (naniz.) - 20.00 Katastrofa na reki Potomac (film) - 21.35 Odklop - 22.15 Lahek plen (film)

## PONEDELJEK, 28. VII.

### SLOVENIJA 1

7.15 - 0.40 TELETEKST  
7.30 VREMENSKA PANORAMA  
11.05 VIDEORING  
11.35 TEDENSKI PROGRAM  
OTROŠKI SVET, amer. naniz., 7/12  
12.00 LJUDJE IN ZEMLJA  
12.30 UTRIP  
12.45 ZRCALO TEDNA  
13.00 POROČILA  
13.05 HUGO, ponov.  
14.10 TEDENSKI IZBOR  
KAMRA  
15.10 OČETJE IN SINOVI  
15.55 DOBER DAN, KOROŠKA  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI PROGRAM  
RADOVEDNI TAČEK  
17.30 MEJNIKI, nem. dok. serija, 9/50  
17.45 JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 17/23  
18.40 LINGO, tv igrice  
19.10 RISANKA  
19.15 ŽREBANJE 3 X 3  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.05 ŽUPNIK ZA 10 TEDNOV, angl. na-  
dalj., 5/6  
21.00 DOSJE  
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.45 POLETNA NOČ  
OBLEČENA ZA ZAJTRK, angl. na-  
niz., 6/6  
23.05 SESTRE, amer. naniz., 4/22

### SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 14.00 Na potep po spominu - 15.00 Tedenski izbor: Šport; 15.30 Evromuzi-  
ka '96; 16.00 Obzorje duha; 16.30 Jakovo otroštvo, angl. nadalj., 1/8 - 17.20 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 5/6; 17.45 Sestre, amer. naniz., 3/22; 18.35 V krvi, 6/6 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Karaoke - 21.05 Bratovščina sinjega galeba, mlad. na-  
dalj. - 21.30 Mali čudeži, angl. dok. oddaja - 22.20 Brane Rončel izza odra

### KANAL A

10.40 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 Alf (ponov.) - 14.00 Kung Fu (ponov.) - 15.10 Dannyjeve zvezde (ponov.) - 16.10 Rajska obala (nadalj.) - 16.35 Drzni in

lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom - 20.00 Princ z Bel Aira (naniz.) - 20.30 Pravi obraz (film) - 22.05 Osumljeni (naniz.) - 22.50 'alo, 'alo (naniz.) - 23.25 Vražja novinarja (naniz.) - 0.15 Klic dolžnosti - 1.05 Dannyjeve zvezde

## TOREK, 29. VII.

### SLOVENIJA 1

7.15 - 1.05 TELETEKST  
7.30 VREMENSKA PANORAMA  
10.10 VIDEORING  
10.40 TEDENSKI IZBOR  
JAKE IN DEBELUH, amer. naniz., 17/23  
11.30 ŽIVLENJE Z DRUGE STRA-  
NI, franc. film  
13.00 POROČILA  
13.05 LINGO, TV IGRICA  
13.45 TEDENSKI IZBOR  
PO DOMAČE  
15.05 DOSJEI  
15.55 MOSTOVI  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI PROGRAM  
TABORNIKI IN SKAVTI  
17.25 OTROCI POLDERJEV, nizoz. naniz., 5/6  
17.40 HANNA LOVISA, šved. naniz., 4/5  
17.45 HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 6/25  
18.40 KOLO SREČE, tv igrice  
19.15 RISANKA  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.05 AMERIŠKA NOČ, fran. film  
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.20 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
23.05 POLETNA NOČ  
PACIFIC DRIVE, avstral. nadalj., 1/39  
23.25 SESTRE, amer. naniz., 5/22

### SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 14.15 Tedenski izbor: Sobotna noč; 16.15 Pomagajmo si - 16.45 Poletna noč: Obležena za zajtrk, angl. naniz., 6/6; 17.15 Sestre, amer. naniz., 4/22 - 18.05 Slovenski magazin - 18.35 Župnik za 10 tednov, angl. nadalj., 5/6 - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.05 Razgaljeni Hollywood, dok. oddaja - 21.00 Osumljeni planet, avstral. pustolov. serija - 21.45 Prava stvar, amer. film - 23.40 Svet poroča

### KANAL A

10.40 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost (naniz.) - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 14.00 Osumljeni (ponov.) - 15.10 Atlantis (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show (ponov.) - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Družinske zadeve (naniz.) - 20.30 Strašilo in gospa King (naniz.) - 21.15 Odklop - 21.50 Nenavadna doživetja - 22.35 'alo, 'alo (naniz.) - 23.10 Vročica noči (naniz.) - 0.00 Bergerac (naniz.) - 0.50 Maldivi (dok. oddaja)

## SREDA, 30. VII.

### SLOVENIJA 1

7.15 - 0.55 TELETEKST  
7.30 VREMENSKA PANORAMA  
9.25 VIDEORING  
9.55 TEDENSKI IZBOR  
HAVAJSKI DETEKTIV, amer. naniz., 6/25  
10.45 AMERIŠKA NOČ, fran. film  
12.35 SVET ČUDES, avstral. dok. nadalj.  
13.00 POROČILA  
13.05 KOLO SREČE, ponov.  
13.35 MARJANCA, ponov.  
15.05 SVET NARAVE, angl. poljudnoznan. serija, 8/9  
17.00 OBZORNİK  
17.10 OTROŠKI PROGRAM  
18.15 HOGANOVA DRUŠČINA, amer. na-  
niz., 2/26  
18.40 KOLO SREČE, tv igrice  
19.15 RISANKA  
19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT  
20.05 CADFAEL, angl. nadalj., 3/7  
21.25 PARLAMENTARNA KRIŽPOTJA  
22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT  
22.55 POLETNA NOČ  
PACIFIC DRIVE, avstral. nadalj., 2/39  
23.20 SESTRE, amer. naniz., 6/22

### SLOVENIJA 2

9.00 Euronews - 15.55 Tedenski izbor: Svet poroča; 16.25 Turistična oddaja - 16.40 Poletna noč: Pacific drive, avstral. nadalj., 1/39; 17.10 Sestre, amer. naniz., 5/22 - 18.00 National geographic, amer. dok. serija, 4/10 - 18.55 Filmski triki - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.00 Športna sredi - 21.40 Prvič zdoma - 22.10 Omizje - 23.40 Koncert Big banda RTV

### KANAL A

10.40 Risana serija - 11.05 Prosim, ne jejte marjetic (naniz.) - 11.35 Ta čudna znanost - 12.00 Korak za korakom (ponov.) - 12.25 Oprah show (ponov.) - 13.30 'alo, 'alo (ponov.) - 13.55 Bergerac (ponov.) - 15.10 Maldivi (ponov.) - 15.40 Avtovizija (ponov.) - 16.10 Rajska obala (ponov.) - 16.35 Drzni in lepi (ponov.) - 17.00 Oprah show - 17.50 Drzni in lepi (nadalj.) - 18.15 Rajska obala (nadalj.) - 18.45 Charles je glavni (naniz.) - 19.10 Srečni časi (naniz.) - 19.35 Korak za korakom (naniz.) - 20.00 Nora hiša (naniz.) - 20.30 Zadnja beseda (film) - 22.00 Mantis (naniz.) - 23.45 'alo, 'alo (naniz.) - 23.20 Oprahin gost - 0.05 Življenje v mestu (nadalj.) - 0.55 Živeti danes



VSE BOLJ POZNANI - Valentin Južnič, Zvonka Homan, Martin Marinč, Mirko Košir, Damir Zajc, Emil Bauer in Mitja Ferenc sestavljajo glasbeno skupino Prifarski muzikanti, ki predstavljajo na številnih nastopih Kolpsko dolino na Kočevskem. Od njihove ustanovitve se je zamenjalo že veliko članov ansambla. Doslej so pripravili dve kaseti: prva ima naslov V sedanjem času, druga pa Mlinarka. Pripravljajo pa novo, na kateri bodo zbrane zanimive pesmi in napevi tudi iz drugih slovenskih območij. (Foto: M. Vesel)

## Tunke na evropski ulici?

Posavski ansambel pripravlja kaseto, ki bo mogoče izšla še letos - Enajst lastnih skladb in priredba

KRŠKO - Ansambel Tunke, ki deluje na posavski glasbeni sceni, po temeljitih vajah začelja v teh dneh snemati kaseto. Prvih 6 skladb bodo posneli zdaj, naslednjih 6 pa jeseni, ko se bodo člani ansambla vrnil s poletnih počitnic. Če bo vse po sreči, bo kasetna na tržišču letos ali v najslabšem primeru na začetku prihodnjega leta. Na kaseti, ki nastaja v snemalnem studiu Roka Lopatiča, bo 11 njihovih lastnih skladb in ena priredba. Mogoče bodo naredili prihodnje poletje tudi majheno promocijsko turnejo. Tege ne vedo zagotovo, ker je od peterice v Tunkah namreč večina študen-

tov, ki bodo imeli obilo neglasbenih obveznosti. Člani Tunke niso vtoplejeni v kako počitniško brezdelje. Nasprotno, delajo z instrumenti, in če ne bi toliko delali, bi verjetno več nastopali, saj so imeli nekaj ponudb. Vseeno jih najdemo s koncertom v Klunovih toplicah na srečanju motoristov. Kdor bo imel priložnost, se bo lahko proti koncu poletja srečal z ansamblom Tunke kje v zahodni ali severni Evropi. Fantje gredo namreč septembra na potovanje. S seboj bodo vzeli nekatere instrumente in nameravajo tudi zaigrati na evropskih ulicah. L. M.



TUNKE - Ansambel s tem imenom na enem od ogrevalnih nastopov pred snemanjem. (Foto: Bojan Lovrenčič)



GLASBA BREZ MEJA - Pet talentiranih mladcev iz Ljutomera, ki so si nadeli ime "Posodi mi jurja" (na fotografiji del skupine), so na metliškem sobotnem nastopu v okviru prireditev "Pridi zvečer na grad" pokazali, kako enostavno se je moč sprehoditi skozi zgodovino sodobne glasbe. Slišati je bilo mnoge znane skladbe, ki so jih posodobili. Zaradi boleznih pa je odpadel nastop bolivijske skupine Surazo. Namesto nje je nastopil trio Mardjango z rusko in cigansko glasbo. (Foto: M. B.-J.)

**DOLENJSKI LIST**

**DESET DOMAČIH**

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju lestvice Studia D in Dolenjskega lista dodelil nagrado Mateji Šephar iz Dragatuša 10. Nagrajenci čestitamo!

Lestvica, ki je na sporedu vsak ponedeljek od 16.15 do 17. ure, je ta teden takšna:

1. (2) Pod Gorjanci smo doma - MLADI DOLENJCI
2. (4) Ne pozabi - ANS. LABIRINT
3. (3) Laboda - ANS. LABOD
4. (1) Fantje muzikantje - ANS. IVANA PUGLJA
5. (8) Kjer ljubice spijo, so kratke noči - ANS. ROSA
6. (5) Prijatelj gora - ANS. VASOVALCI
7. (6) Dolenjski cviček - ANS. AKORD
8. (-) Pivo - JOŽ



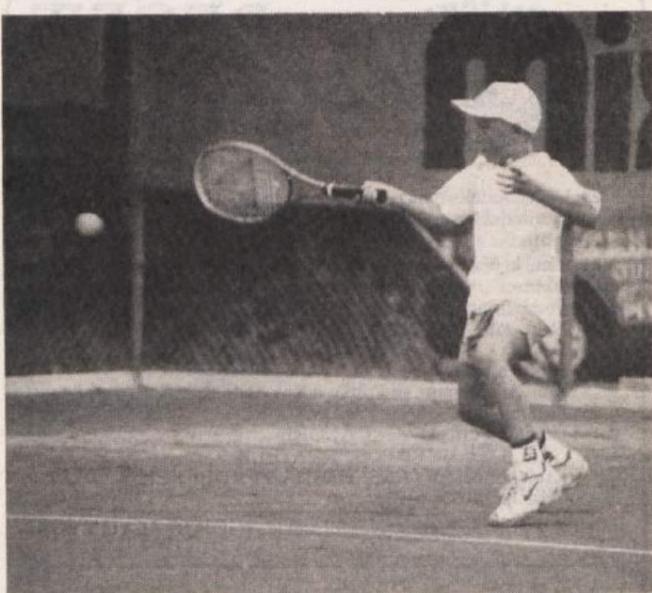
**DODATNI NOVOMEŠKI POLETNI VEČER** - Mednarodni mladinski godalni orkester, sestavljen iz 28 mladih glasbenikov iz različnih evropskih držav, ki je poletni tabor letos spet preživel v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah, se je s svojim programom dvakrat predstavil tudi na Dolenjskem: prejšnjo nedeljo v Dolenjskih Toplicah, v sredo, 16. julija, pa še v Novem mestu. Koncert, ki je bil predvoden v atriju Kapiteljske prošnje, je bil zaradi slabega vremena v avli KC Janeza Trdne. Na sliki: glasbenikom in dirigentu Simonu Robinsonu čestita tajnica ZKO Novo mesto Staša Vovk. Koncert namreč predstavlja dodatni Novomeški poletni večer 1997, ki jih pripravlja novomeška ZKO. (L. M., foto: M. Kotnik)



**SIMFONIKI V METLIKI** - V torek pretekli teden je na metliškem kulturnem poletju pod taktirko Antona Nanuta nastopil simfonični orkester RTV Slovenija, ki je eden najboljših orkestrorov v srednji Evropi. Da so števili obiskovalci na metliškem grajskem dvorišču uživali ob dobri glasbi, gre zasluga predvsem sodelovanju Metlike v vseslovenskem projektu oživljanja starih mestnih jeder, gradov in cerkva pod imenom Imago Sloveniae - Podoba Slovenije. Kot je v pozdravnem govoru dejal metliški župan Branko Matkovič, je bil torkov nastop slovesen že zaradi slovesa orkestra, a tudi zato, ker Metlika še ni imela priložnosti gostiti tako velikega orkestra. (Foto: M. B.-J.)



**ZAMEJSKI MATURANTJE** - Ministrstvo za šolstvo skrbi tudi za podmladek onkraj meja naše države. Tako je pretekli teden Dolenjsko obiskala skupina tistih zamejskih maturantov slovenskih šol na Tržaškem in Goriškem, ki so maturo opravili z najvišjimi ocenami. Med njimi je bila tudi Jana Pečar (v čolnu levo), ki je že velikokrat bila v Novem mestu, saj že nekaj let sodeluje pri organizaciji kolesarskih dirk, vendar pa je imela tokrat prvič priložnost spoznati tudi kulturne posebnosti in lepote. Maturantje so si ogledali dolino Krke, Metliko, izdelovanje platen in pisanic v Adlešičih in seveda tudi novomeške znamenitosti npr. Tintorettovo sliko. Pot so nato nadaljevali po Štajerski, Prekmurju in Gorenjski, prijetno bivanje pa so zaključili v dolini Soče. (Foto: J. Božič)



**PRVENSTVO V NOvem MESTU** - Konec minulega tedna je teniški klub Krka Novo mesto na igriščih pod Portovalom pripravil državno prvenstvo za dečke do 12. leta. Najuspešnejši domači igralec je bil Igor Ban (na sliki), ki se je uvrstil v osmino finala, medtem ko so Nejc Župevc, Aljaž Seničar in Matic Antončič, Vanja Beg in Kaja Vukšinič izpadli v šestnajstini finala. Nastopilo je 170 mladih igralcev iz skoraj vseh slovenskih klubov. (Foto: I. V.)

## Nadležni, a tudi strupeni

Kako proti klopom in drugemu mrčesu

Lepote, užitek in plodov, ki jih poleti ponuja narava, predvsem pa gozd, ne more nadomestiti noben drug prostor. Vendar v na videz tako čistem in prijaznem okolju na nas prežijo številne drobne živalice, katerih piki ne le da so neprijetni, pač pa so mnogi tudi strupeni. Spokojnosti narave se zaradi tega ni treba odpovedati, le nekaj preprostih pravil moramo upoštevati. Okužbi se namreč izognemo le tako, da preprečimo žuželkin pik.

Najnevarnejši so klopi, prenašalci klopnega meningitisa in borelioze. Število obolelih v Sloveniji za obema boleznima vztrajno narašča. Lani je na primer za zelo nevarnim klopim meningitisom zbolelo več kot 400 ljudi, medtem ko je bilo prijavljenih približno 3.000 primerov borelioze, s čimer se je med nalezljivimi boleznimi leta v Sloveniji uvrstila na 4. mesto.

### Klopi tudi na vrtu

Klopi se zadržujejo v svetlih listnatih gozdovih v višini telesa, na gozdnih obronkih, v grmičevju in visoki travi. In kar je najhujše: okužene klopi vse pogosteje najdemo tudi na vrtovih in v parkih!

So dobri skakalci, saj lahko skočijo na svojo žrtev, tudi če je ta meter in pol stran. Klopi so lahko tudi na tleh, zagotovo bodo čutil našo toploto. Svojo žrtev namreč spoznajo po vonju, saj vohajo s konci nožic, ter imajo zelo razvit čut za toploto. Samica izleže 500 do 800 jajčec, ki se razvijajo v ličinke, te pa preobrazijo v nimfe in naprej v odrasle klopi. Vse tri razvojne oblike so gibljive in vse so lahko okužene ter prenašajo bolezen na človeka. Vsaka mora vsaj enkrat sesati kri, da se lahko razvije v višjo obliko, in tudi samica izleže jajčce šele potem, ko se napije krvi. Celotni razvojni krog klopa traja 2 do 4 leta, lahko pa tudi 8 let.

Klopi postanejo aktivni že zgodaj spomladi, najaktivnejši pa so v najbolj vročih mesecih, ko je tudi največ obolelih. Klop ima več kot 100 gostiteljev, najpomembnejši so miši in mali sesalci. Ker klopov ugriz ni boleč, ga običajno ne opazimo dovolj zgodaj. Tako se lahko zgodi, da se ta zahrbtnož pri nas tako napije, da doseže celo velikost graha, ko tudi sam odpade.

Boreliozo so začeli spremljati v sredini 80. let in v tem času število obolelih narašča. Bolezen se razvija v treh fazah. Po nekaj dneh od ugriza ali pa šele po več tednih se na koži pojavijo značilne okrogle rdeče lise, ki se širijo navzven. Kožna sprememba je običajno ovalne ali okrogle oblike, lahko pa povsem nepravilnih oblik, velika je od nekaj centimetrov naprej, preseže pa lahko celo pol metra. Ko ti kožni znaki izginejo, se pojavijo druge težave, kot so bolečine v kosteh in sklepih, mišicah, glavobol, slabo počutje, prebavne motnje in podobno, pri nosečnicah se lahko okuži tudi plod, kar lahko povzroči različne nepravilnosti in celo smrt ploda. Po obdobju brez izrazitih težav nastopijo nevrološke okvare, prizadeti so lahko možgani, srce, srčni utrip je upočasnen. Bolnik čuti bolečine po vsem telesu, čeprav nima ničesar pokazati.

Najbolj pomembno je, da boreliozo odkrijemo dovolj zgodaj, saj lahko uspešno zdra-

vimo. Bakterije se namreč odzivajo na antibiotike in prej ko začnemo z zdravljenjem, uspešnejše bo. Proti boreliozii še ni cepiva, zato je nujno, da se zavarujemo s primernimi oblačili in repelenti, torej sredstvi, ki odganjajo mrčes.

Klopni meningitis oziroma meningoencefalitis so prvič odkrili že v 50. letih, prenašalec je klop, čeprav obstajajo sumi, da nas s to boleznijo lahko okuži tudi drug mrčes. Bolezen se pojavlja od maja do oktobra. Če nas je picil klop, okužen z meningitisom, bomo po nekaj dneh do nekaj tednih opazili znake, podobne tistim, ki se pojavljajo ob gripi. Sledi obdobje, ko se počutimo, kot da nam ni nič, naslednja faza pa je lahko usodna. Smrtnost pri odraslih je 1- do 2-odstotna, pri otrocih pa zelo majhna.

Zdravljenje je zahtevno in dolgotrajno, posledice boleznii pa so lahko tudi zelo hude. Pogosti so dolgotrajni glavoboli, različne psihične motnje, ohromitve mišic z gibalno prizadetostjo, motnje sluha, vida in drugo.

### Zavarujemo se!

Ker tudi pri klopju in drugem mrčesu velja, da je bolje preprečiti kot zdraviti, je še kako pomembno, da preprečimo okužbo, posebno še, ker je to pravzaprav preprosto. Za tiste, ki se pogosto zadržujejo v gozdovih z okuženimi klopi, je priporočljivo cepljenje proti klopnemu meningitisu, ki je potrebno že zgodaj jeseni ali pozimi, vendar to cepivo ne zavaruje pred boreliozo.

Sicer pa se lahko pred klopi in ostalim nadležnim mrčesom zavarujemo z repelenti, ki jih nanesemo na kožo in obleko, ti pa s svojim vonjem odganjajo mrčes. Ker uporabniki z nepravilno uporabo pogosto ne dosežejo popolnega učinka, proizvajalci opozarjajo, da pred uporabo repelenta preberete navodila, ki se jih je potrebno natančno držati. Preden se odpravite v naravo, kjer je možnost, da dobite klopa, poskušajte čim večjo površino kože pokriti s svetlimi, zaprtimi oblačili, obutev naj bo visoka, na glavo pa dajmo pokrivalo. Če se le da, se izogibajmo grmovju in podrastu ter se raje poslužujemo uhojenih poti. Nepokrito kožo zavarujemo z zaščitnim sredstvom, ki ga razpršimo tudi po obleki in obutvi, ne spreglejte pa časa učinkovanja repelenta!

Ko pridete iz gozda, pregledajte vse telo in obleko. Klopi si običajno izberejo mehkejšo dele kože. In če se nam je kljub previdnosti klop priselal, ga moramo čim prej previdno odstraniti. V Bayer Pharmi, od koder prihaja zaščita Autan, poudarjajo, da klopa ne smemo zmečkati ali uporabiti sredstev, kot so lepila, kreme, olja in podobno, ki naj bi klopa zadušili. Ko klopu zmanjkuje zraka, namreč iztisne iz sebe še več telesne tekočine in skupaj z njo tudi povzročitelja boleznii.

Najlažje klopa odstranimo s pinceto, lahko pa tudi s šivanjo, tako da jo potisnemo pod kožo in klopa dvignemo iz nje. Tako odstranimo tudi klopovo glavico, če je slučajno ostala v koži. V naslednjih dneh opazujemo mesto ugriza. Če se pojavi rdeč obroč ali lisa na koži ali če se slabo počutimo, moramo takoj k zdravniku.

TANJA GAZVODA

## DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 26. julija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 7. do 19. ure: PC Kandija od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos od 7.30 do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7.30 do 20. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 21. ure: trgovina Žeppek, Ragovska od 7. do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: market Pri kostanju, Prečna od 8. do 17. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 16. ure: trgovina Sabina, Stopiče od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• **Uršna sela:** od 8. do 16. ure: Urška

• **Šentjerneji:** od 7. do 17. ure: Market

od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju

• **Metlika:** od 7. do 21. ure: trgovina Prima

V nedeljo, 27. julija, bodo odprte naslednje prodajalne živil:

• **Novo mesto:** od 8. do 11. ure: Prodajalna Pri vodnjaku, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova

od 7.30 do 21. ure: trgovina Anita pri gostišču Kos

od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska

od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku

od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma

od 8. do 13. ure: trgovina Sabina, Mirana Jarca

od 8.30 do 20. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica

od 7. do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel

od 8. do 19. ure: trgovina Žeppek, Ragovska

od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas

od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice

od 7.30 do 11. ure: market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 12. ure: trgovina Bracar, Smolenja vas

od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas

od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas

od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah

od 8. do 14. ure: trgovina Sabina, Stopiče

od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter

od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas

od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njeve

od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija

• **Uršna sela:** od 8. do 12. ure: Urška

• **Štraža:** od 8. do 11. ure: Prodajalna 2Štraža

• **Šentjerneji:** od 8. do 11. ure: Market

od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju

• **Žužemberk:** od 8. do 11.30: Market

• **Škocjan:** od 7.30 do 10. ure: Pri mostu

• **Trebnje:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica

• **Mirna:** od 7.30 do 11. ure: Grič

• **Mokronog:** od 8. do 11. ure: Samopostrežba

• **Črnomelj:** od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak

• **Semič:** od 7.30 do 10. ure: Market

• **Metlika:** od 7. do 21. ure: Prima

## Srednja kmetijska šola Grm Novo mesto Sevno na Trški gori 13 8000 Novo mesto

Na osnovi sklepa 2. seje sveta šole z dne 7. 7. 1997 objavljamo naslednjo prodajo osnovnih sredstev na javni dražbi:

1. Plug orač, tribrazdni inv. št. 17 z najnižjo ceno 50.000,00 SIT
2. Traktorski plug Heros inv. št. 20 z najnižjo ceno 50.000,00 SIT
3. Traktorska dvoosna prikolica inv. št. 46 z najnižjo ceno 30.000,00 SIT
4. Plug Regent inv. št. 54 z najnižjo ceno 45.000,00 SIT
5. Izkopalnik za krompir inv. št. 100 z najnižjo ceno 60.000,00 SIT
6. Plug IMT inv. št. 199 z najnižjo ceno 65.000,00 SIT
7. Žitna sejalnica Panonija inv. št. 2670 z najnižjo ceno 280.000,00 SIT
8. Obiralni stroj Wolf inv. št. 24 z najnižjo ceno 560.000,00 SIT
9. Traktorski plug Leopard inv. št. 2809 z najnižjo ceno 80.000,00 SIT
10. Mulčer MSS inv. št. 2811 z najnižjo ceno 80.000,00 SIT
11. Plug Posavec, tribrazdni inv. št. 2822 z najnižjo ceno 90.000,00 SIT
12. Kosilnica Teleh inv. št. 2827 z najnižjo ceno 20.000,00 SIT
13. Silokombajn inv. št. 2986 z najnižjo ceno 140.000,00 SIT
14. Tridelna rotacijska kosilnica inv. št. 2989 z najnižjo ceno 110.000,00 SIT
15. Plug L 35/3 (64573) inv. št. 3036 z najnižjo ceno 60.000,00 SIT
16. Kombajn Zmaj inv. št. 98 z najnižjo ceno 1.400.000,00 SIT

### POGOJI JAVNE DRAŽBE:

Javna dražba bo 1. 8. 1997 ob 9. uri na sedežu Srednje kmetijske šole Grm Novo mesto, Sevno na Trški gori 13. Na javni dražbi lahko sodelujejo pravne in fizične osebe. Izdražitelj mora pred začetkom javne dražbe predložiti pisno pooblastilo oziroma izpisek iz sodnega registra, če je pravna oseba, fizična pa potrdilo o državljanstvu.

Pred začetkom javne dražbe morajo ponudniki plačati 10-odst. varščino od izklicne cene, ki jo plačajo na ŽIRO RAČUN št. 52100-603-30234 ali na blagajni šole. Kupcu, ki bo na dražbi uspel, bomo varščino vračunali v kupnino, drugim pa vrnil v 3 dneh brez obresti.

Pogodbo za nakup premečin mora kupec skleniti v 8 dneh po javni dražbi. Kupnino mora plačati v 15 dneh po podpisu pogodbe.

Prodane stvari kupec prevzame po plačilu celotne kupnine. Prometni davek in vse druge stroške v zvezi s prodajo plača kupec.

Nakup poteka po načelu videno-kupljeno, kasnejših reklamacij glede stvarnih napak ne bomo upoštevali. Ogled premečin je mogoč po dogovoru z g. Tonetom Šutarjem, telefon 068/75-643, od 7.30 do 8. ure.

## DOLENJSKI LIST

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO, D.O.O.  
GMAJNA 6A  
8274 RAKA

ZAPOSILI ZA NEDOLOČEN ČAS — 3-MESEČNO  
POIZKUSNO DOBO — DELAVCA NA PODROČJU FINANC  
IN KOMERCIALE.

ZAHTEVANI POGOJI: SREDNJA ALI VIŠJA IZOBRAZBA IN  
PASIVNO ZNANJE NEMŠKEGA JEZIKA.  
PISNE PONUDBE V 8 DNEH PO OBJAVI NA NASLOV:  
ZRNO, D.O.O., GMAJNA 6A, 8274 RAKA

# KOVINOTEHNA

Prodajni center v BTC Novo mesto  
Prodajni center v Intermarketu Brežice

nemogoče je mogoče

Z VAMI  
IN ZA VAS  
TUDI  
POLETI



Senčnik "Sanremo"

1.690 SIT

Podstavek  
za senčnik

690 SIT

PVC stol  
zelene  
barve

989 SIT

ŠE VEDNO POTEKA AKCIJA KLIMA NAPRAV "FUJITSU", NAMIZNIH VENTILATORJEV IN BTV "VOYAGER"



VEDEŽEVANJE  
090 44 09  
HARRAN 156 sit min

Vse, kar želite  
izvedeti o sebi in  
svoji prihodnosti.  
Zaupajte najboljšim!  
090/41-29  
090/42-38  
PREROK

TELEVIZIJA NOVO MESTO  
**vaš  
kanal**  
s Trdinovega vrha  
na kanalu 41

**RADIO MAX**  
88,90 MHz  
89,70 MHz

Verjemite ali ne...  
**RADIO  
OGNIŠČE**  
Krvavec 104,5  
Kum 105,9

**EUROTRADE**  
Studio poslovnih daril

Vabimo k sodelovanju

## Prodajne zastopnike

za prodajo poslovnih in promocijskih daril

Zaželeno je, da je kandidat podjetnik, samostojni podjetnik ali študent z izkušnjami pri trženju, ter s smislom za prodajo.

Vašo prijavo z življenjepisom pošljite v osmih dneh po objavi na naslov:

EUROTRADE  
Gospodarska 10  
1000 Ljubljana  
Fax.: 061 319 422, 318 500

standard  
d.d.  
GRADBENIŠTVO  
**PIONIR**  
NOVO MESTO  
Kobaljska 4

PIONIR STANDARD  
GRADBENIŠTVO d.d.  
Novo mesto, Kočevarjeva 4

## OBVEŠČAMO

vse zainteresirane, da smo pričeli z gradnjo in prodajo:

### POSLOVNO - STANOVANJSKEGA BLOKA

v Kidričevem naselju, v Metliki.

Nudimo vam:

- lokale različnih namembnosti, velikosti od 50 do 100 m<sup>2</sup>
- poslovne prostore v 1. nadstropju, fleksibilne velikosti
- stanovanja: 2 garsonjeri, 7 eno-, 6 dva in pol-ter 1 trosobno stanovanje, velikosti od 40 do 165 m<sup>2</sup>

Informacije dobite:

- na sedežu družbe v Novem mestu (tel.: 068 321-845), int. 116
- na Občini Metlika (tel.: (068 58-135), int. 16

**POGREBNE  
IN POKOPALIŠKE  
STORITVE**

**Leopold Oklešen**  
K Roku 26, Novo mesto  
☎ 068/323-193  
Mobilitel: 0609/615-239  
0609/625-585  
Delovni čas: **NON STOP**

V dogovoru z Zavodom za zdravstveno zavarovanje vam nudimo naše pogrebne storitve brezplačno, pri kompletnih storitvah z minimalnim doplačilom.

**SALON ZA PSE**  
BUDVA UL. TALCEV 12 NOVO MESTO  
☎ (068) 324-377

**ALESSIO**  
SPORT WHEEL PROMOTION  
DISTRIBUCIJA ŠPORTNIH PLATIČ S.A.S., KRŠKO

**B & M KINETIC**  
TRGOVSKO UVOZNO-IZVOZNO  
PODJETJE d.o.o. KRŠKO

Rostoharjeva 62, KRŠKO, Slovenija,  
tel.: 0608/21-407, fax: 0608/32-410

- Vulkanizerstvo
- Avtooptika
- Montaža in dobava gum

**V SPOMIN**

*Če bi koga solza obudila,  
Tebe, Franci, ne bi črna zemlja krtila.*

25. julija mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil naš dragi sin, brat, stric in botrček

**FRANC  
NOVAK ml.**  
iz Jagodnika

Prisrčna hvala vsem, ki se ga spominjate, postojite ob njegovem preranem grobu in mu prižigate sveče.

Žalujoči: vsi njegovi.

**ZAHVALA**

*Nisi se izgubil kot zven v tihoti,  
nisi odšel v nič in pozabo.  
Nihče ne ve, zakaj življenje je končano,  
usodi nisi sam gospod,  
ne veš, kdaj treba bo na pot.*

V 36. letu starosti nas je mnogo prezgodaj tragično zapustil naš dragi mož, ati, sin, brat in stric

**ROMAN FLAJNIK**  
iz Male Lahinje 6 pri Dragatušu

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam ob teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojnemu podarili cvetje in sveče ter nam kakorkoli pomagali. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Geodetske uprave izpostave Črnomelj, Območne geodetske uprave Novo mesto, prijateljem geodetom, KS Dragatuš, sindikatu in sodelavcem Beti, konfekcija Črnomelj, sosedom, gospodu Ivaniču in gospodu Gregoriču za poslovilne besede, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem pevskega zbora iz Črnomlja in gospodu Hitju za organizacijo pogreba. Še enkrat hvala vsem prijateljem in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali in našega Romana pospremili k njegovi prerani zadnji poti.

Žalujoči: žena Anka, hčerke Petra, Tina in Ana, mama, brat Franci z Valerijo, sestra Slavica s Tonetom, nečaki Tea, Grega, Vesna in Miha ter ostalo sorodstvo

**ZAHVALA**

*Končan je boj,  
telo počiva, duša pa naj mir uživa.*

V 68. letu starosti je v boju z boleznijo omagal naš dragi mož, oče, brat, stric, svak in sosed

**STANKO  
BAJEC**  
iz Šentlovenca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Posebna hvala g. dr. Francu Žnidaršiču za večletno zdravljenje na domu, Nevrološkemu oddelku iz Novega mesta za nego in lajšanje bolečin v zadnjih dneh, pevcem za zapete žalostinke, g. župniku za lepo opravljen obred, izvajalcu Tišine in govorniku Društva upokojencev iz Velike Loke za govor. Še enkrat se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami in pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

**ZAHVALA**

*Ne jokajte ob mojem grobu,  
le tiho k njemu pristopite,  
spomnite se name  
in večni mir mi zaželite.*

Po kratki, toda hudi boleznini nas je v 66. letu starosti zapustil naš preljubi mož, oči, stari ate, brat in stric

**JOŽE ŠTIH**  
Jedinščica 15, Novo mesto

Iskrena hvala sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče. Hvala tudi zdravstvenemu osebju Novo mesto, zdravniku dr. Lučevu, Onkološkemu inštitutu za zdravljenje in lajšanje bolečin. Iskrena hvala župnikom g. Cirilu in g. Zvonetu iz Švedske za lepo opravljen cerkveni pogreb. Hvala tudi vsem tistim, ki vas nismo posebej imenovali!

V globoki žalosti: žena Pavla, sin Miran in hčerka Majda z družinama

**ZAHVALA**

*Le delo, skrb, bolezen in trpljenje  
izpolnjevalo tvoje je življenje.  
Vse do zadnjega si upala,  
da bolezen s trdo voljo boš pregnala.  
Pošle so ti moči in zatisnila trudne si oči.  
Ostala je praznina,  
v srcih naših huda bolečina.*

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, tašča, sestra in teta

**MARIJA  
ZUPANČIČ**  
Ševnica 3, Mirna

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali sveče in cvetje ali nam kakorkoli pomagali prenesti bolečino. Posebno se zahvaljujemo g. župniku, pevcem za zapete žalostinke in govornici ge. Mari Logar za lep govor.

Žalujoči: sin Tone z družino, sestra Danica z družino in ostalo sorodstvo

tedenski koledar

Četrtek, 24. julija - Kristina Petek, 25. julija - Jakob Sobota, 26. julija - Ana Nedelja, 27. julija - Sergej Ponedeljek, 28. julija - Zmago Torek, 29. julija - Marta Sreda, 30. julija - Julita

LUNINE MENE  
26. julija ob 20.28 - zadnji krajec

kino

**BREŽICE:** 24., 25., 26.7. (ob 19. uri), 27.7. (ob 19. in 21. uri) ter 28.7. (ob 21. uri) srhljivka Anakonda. 24., 25., 26.7. (ob 21. uri) akcijski film Zadnji preživeli. 30.7. (ob 21. uri) ljubezenska drama Zelo osebno. **ČRNOMELJ:** 25.7. (ob 19. uri) Disneyeva risanka Pepe in Pepček. 25.7. (ob 21. uri) in 26.7. (ob 19. in 21. uri) ameriški film Ti, ti lažnivec. 27.7. (ob 19. in 21. uri) ameriška romantična komedija Michael.

film

**ZADNI PREŽIVELI**, akcija (Last Man Standing, 1997, 100 minut, režija: Walter Hill)  
Zadnji preživeli so tako zelo potenten akcionar, pokrižan z westernom ali obratno, da ga moramo postaviti kar naravnost ob bok mojstrovina, na katerih maniro tako lepo spominja in iz katerih previdno, blago perfidno, predvsem pa galantno citira. To so visoko estetizirane špagetarije Sergia Leona, šutiranja in mačoidnosti Glinta Eastwooda, brezkompromisni scenariji Tarantina in vrazje koreografije hongkongskih akcij. Kaj drugega pa naj nastane iz filma, ki ga je oscenaril sam Akio Kurosawa, maestro epskih bojov samurajev, ki brani svoj vtiški ponos, čast in oblast, režija pa je delo edega najboljših učencev Sama Peckinpaha, avtorja najostrejših in prestreljenih kavbojki.  
Bruce Willis je samotni jezdec, pardon šofer, sicer pa do amena prekaljen strelec, šuter, revolveraš, najemniški vojak, ki se je prišel malo skrivati pred plavci nekam bogu za hrbet, v Teksas, nedaleč od mehiške meje. In kaj za vraga se lahko dogaja v malem obmejnem mestecu nedaleč od mehiške meje, tam v trides-

**DOBREPOLJE:** 27.7. (ob 15. uri in 20.30 uri) ameriška drama Ljudstvo proti Larryu Flyntu.  
**GROSUPLJE:** 25.7. (ob 20. uri) ameriška drama Ljudstvo proti Larryu Flyntu.  
**KOSTANJEVICA:** 27.7. (ob 20. uri) vohunski triler Svetnik.  
**KRŠKO:** 27.7. (ob 18. uri) drama Pravi pogum. 29.7. (ob 20.30) pustolovski film Anakonda.  
**METLIKA:** 25.7. (ob 19. in 21. uri) ameriška romantična komedija Michael. 27.7. (ob 10. uri) Disneyeva risanka Pepe in Pepček in (ob 19. in 21. uri) ameriška komedija Ti, ti lažnivec.  
**NOVO MESTO:** Od 24. do 30.7. (ob 19. uri) kriminalka Umor v Beli hiši ter (ob 21. uri) drama Zelo osebno.  
**RIBNICA:** 26.7. (ob 22. uri) ameriška drama Ljudstvo proti Larryu Flyntu.  
**ŠENTJERNEJ:** 25.7. (ob 20. uri) vohunski triler Svetnik.  
**VELIKE LAŠČE:** 26.7. (ob 20. uri) ameriška drama Ljudstvo proti Larryu Flyntu.

tih? Svašta, ne boste verjeli. Jasnno, saj je čas prohibicije in mafijskih klanov, ki so takrat skorajda že javno obvladovali ameriška velemesta. Torej, v opus-telem Jerichu, kjer je en sam božji prah, delo pa ima samo še pogrebni, se rivalsko grebeto za prevlado v švercanju alkohola dve bandi, italijanska in irska. Bruce, ki kot človek biznisa zavoha dober denar, najprej zmasakrira nekaj opic, toliko da si naredi prvi rating, potem pa ponudbe le še dežujejo, tako da se preračunljivo postavlja zdaj na eno zdaj na drugo stran. Kot vsi pametni, samozavestni in mačoidno lepi tipi, sploh pa ker dela sam in se zanese le nase, si v razočarani Strojzejevi mački najde informatorja, ki mu omogoči, da on vodi vrgo v kateri je vedno dva koraka pred ostalimi. Toda tu je še ena mrha, mešanica, v katero je Doyle, šef irske bande, bolesto zaljubljen. In kot mu lepo pove skorumpirani šerif Bruce Dern, "pokopala te bo kika", Bruce svetniško in herojsko poskrbi, da se bejbe rešijo iz tega pekla, potem pa ugotovi, da bo za svet boljše, če na njem ne bo ne Strojzejevih ne Doylovih fantov. Misl'm, kva! Ko opravi, se usede v avto in se preprosto odpelje naprej. Kakšen stil. Kot ves film, ki je tako perfekcionistično stiliziran, da lahko po njem mirno ukrojiš standard za naprej in obenem vidiš spomin za nazaj.

TOMAŽ BRATOŽ

JAVNI RAZPIS

ZA OBLIKOVANJE PREDNOSTNE LISTE ZA DODELITEV SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM NA OBMOČJU MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Mestna občina Novo mesto objavlja JAVNI RAZPIS ZA OBLIKOVANJE PREDNOSTNE LISTE ZA DODELITEV SOCIALNIH STANOVANJ V NAJEM NA OBMOČJU MESTNE OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 1997.

Vse informacije glede oddaje vlog, pogojev, meril in postopka za uveljavljanje pravice do pridobitve socialnega stanovanja v najem so na razpolago v prostorih Sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora Mestne občine Novo mesto, NOVI TRG 6, III. NADSTROPJE, SOBA ŠT. 96, in na oglasni deski Mestne občine Novo mesto, Seidlova cesta 1.

ROK PRIJAVE NA JAVNI RAZPIS JE DO VKLJUČNO 25.8.1997. MESTNA OBČINA NOVO MESTO

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 200 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.070 tolarjev, za upokojence 4.563 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpise, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Za nenaročniški mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročniški rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarjne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

bela tehnika

80-LITRSKI hladilnik in 80-litrski zamrzovalnik, vgrajena skupaj, prodam. ☎ (068)45-101. 7429

elektronika

TELEVIZOR GRUNDING, ekran 37 cm, daljinsko upravljanje, teletext, star 1 leto, prodam. ☎ (068)75-334. 7423

kmetijski stroji

SAMONAKLADALCO MENGELE, 30 m3, prodam za 2500 DEM. ☎ (0608)67-404. 7323  
ELEKTRIČNO vrtno kosilnico in dve otroški kolisi Kecek, vse malo rabljeno, prodam. ☎ (068)76-205. 7334  
ŽITNI KOMBajn Class Consul prodam. ☎ (068)50-557. 7344  
TRACNI OBRČALNIK Sip 225 prodam. ☎ (068)46-512. 7369  
BALIRKO New Holland za oglate bale, s centralnim mazanjem, prodam. ☎ (068)21-605. 7399  
ROTACIJSKO KOSILNICO 135, BCS z vozičkom, kosilnico Muta Gorenje, kabino za IMT 539 in štiri-vretenskega pajka prodam. ☎ (068)81-797 ali 81-229. 7425  
MOLZNI STROJ Alfa Laval s pralnim avtomatom prodam. ☎ (068)83-479. 7427  
IMT 539 in golf D, letnik 1993, prodam. ☎ (068)73-178. 7481  
KOMBajn za izkop krompirja prodam. ☎ (068)45-421. 7487

kupim

UGODNO ODKUPUJEMO delnice Krke, Save, Pivovarne Laško in Union. Odkupujemo tudi delnice privatizacijskih skladov: Vizija, Activa, Certius, Cap invest. Pridemo na dom, gotovina takoj! ☎ (0609)639 664. 6767  
KRKA B, PETROL B, daleč največ nudi Gorenjska borznoposredniška družba! ☎ (064)361-300 ali (064)360-600. 7236

CERTIFIKATNE DELNICE Krke B in E, Uniona, Save in ostale odkupimo po najugodnejših cenah za gotovino, brez stroškov! Preverite, prepričali se boste! ☎ (061)168-35-76 ali (0609)648-648. 7302  
DELNICE obeh pivovarn, Krke in druge odkupujemo! Izplačilo na domu v gotovini! ☎ (061)738-476, od 17. do 20. ure. 7313

ODKUPIMO DELNICE Krke, Petrola, serije B, po dnevno najvišjih cenah! Gotovina takoj! ☎ (0609)626-956 ali (0609)650-619. 7381

MACESNOVE PLOHE in rabljeno mizarsko kombinirko, do 35 cm delovne širine, kupim. ☎ (068)85-698. 7398

ODKUPIM DELNICE serije B in G. ☎ (068)51-797 ali (0609)649-993. 7440  
SAMONAKLADALCO SIP 16 in pakja na dve vreteni kupim. ☎ (063)794-289. 7445

VLEČNO KLJUKO Euro za fiat uno, nov tip, kupim. ☎ (068)75-304. 7469  
MEŠALEC za beton kupim. ☎ (0608)84-207. 7479

UGODNO ODKUPUJEMO DELNICE Krke, Petrola, Save, Colorija, Uniona, Pivovarne Laško itd. ter nekatere pooblaščenih investicijskih skladov. Plačilo takoj, pridemo na dom! ☎ (068)324-297. 7484

CERTIFIKATNE DELNICE Krke, Petrola, Pivovarne Laško in Union, Gorenja ter ostale odkupimo za gotovino in pridemo na dom! ☎ (041)669-221. 7502

motorna vozila

R 5 GT TURBO, letnik 12/88, 13.000 km po generalni, odlično ohranjen, nove gume, registriran do konca leta, prodam. ☎ (0609)628-851. 7153

JUGO 55, letnik 1988, 70.000 km, registriran do 9/97, bel, lepo ohranjen, prodam za 2100 DEM. ☎ (068)73-275. 7300

JUGO 55, letnik 1987, registriran do 4/98, 5 prestav, prodam. ☎ (068)83-129. Z 128, letnik 1987, registrirano do 12.10.1997, prodam. ☎ (068)40-378.

TOVORNO VOZILO FAP 12 13, letnik 1978, nosilnosti 5880 kg, registrirano do 1/98, prodamo. ☎ (0608)62-211 ali (041)667-938. 7310

LADO SAMARO, 5V, karavan ali rivo, kupim trako! Gotovinsko plačilo! ☎ (061)1263-400 ali (0609)614-484. 7311

JUGO KORAL 45, letnik 1991, nekaraboliran, bel, prvi lastnik, registriran do 4/98, prodam. Ignac Setina, Gor. Križ 9, Žužemberk. 7322

BMW 316, letnik 1987, registriran do 4/98, spredaj poškodovan, prodam. ☎ (068)65-283. 7324

126 P, letnik 1991, prodam. ☎ (068)42-430. 7328  
ŠKODO FAVORIT, letnik 1991, poškodovano, prodam. ☎ (068)68-509. 7330

R 5 D, letnik 1989, registriran do 3/98, prodam. ☎ (068)49-280. 7330  
DVA JUGA 45, oba letnik 1987, enega za rezervne dele in drugega, 90.000 km, neregistrirana, prodam. ☎ (068)30-088. 7331

FIAT UNO TD, letnik 1987, 141.000 km, registriran do 24.4.1998, poceni prodam. ☎ (068)76-000. 7338

GOLF 1.6 D, letnik 1985, bel, 5V, prodam za 3700 DEM. ☎ (068)73-458. GOLF JX D, letnik 1987, registriran do 3/98, rdeč, prodam. ☎ (068)68-003, zvečer. 7347

YAMAHA 250 Cros, letnik 1996, z dodatno opremo, prodam. ☎ (068)89-358. 7348

FORD FIESTO, letnik 1990, 1.1, kovinske barve, 5V, servisna knjižica, prodam. ☎ (068)73-401. 7353

GOLF JGL, letnik 1981, dobro ohranjen, bel, registriran do 10/97, prodam. ☎ (068)65-643. 7354

WARTBURG 1.3 limuzina, letnik 12/89, prvi lastnik, garaziran, vzdrževan, prodam. ☎ (068)87-541. 7356

MOPED APN 6 prodam. ☎ (068)60-124. 7361

GOLF D, letnik 1984, registriran do 3/98, ugodno prodam. ☎ (068)24-002, po 15. uri. 7362

JUGO 45, letnik 1989, registriran do 2/98, krem barve, prodam. ☎ (068)75-533. 7363

TAVRIO, letnik 1991, za 2000 DEM, kravo za zakol prodam ali menjam za črno-belo ter kupim zaboje za žito. ☎ (068)25-846. 7365

Z 101, letnik 1984, registrirano do 3/98, v odličnem stanju, prevoženih 129.000 km, belo, nujno prodam za 900 DEM. ☎ (068)44-113. 7370

TOVORNO AVTO Mercedes 16-26, kiper, sinhronski menjalnik, prodam. Peter Florjančič, Sveti Vrh 7, Mokronog. 7371

R4 GTL, letnik 1991, športno predelan (motor 1,4; 93 KM), ugodno prodam. Mobiltel 0609/628-385

JUGO 45, rdeč, letnik 1990/91, registriran do 30.12., prodam za 2300 DEM. ☎ (068)76-300. 7378

CLIO 1.2, letnik 1995, 5V, registriran do 11/97, garaziran, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)42-465, po 20. uri. 7388

MERCEDES 190 D, v zelo dobrem stanju, letnik 1986, prodam ali menjam za golf II D ter kosilnico BCS 127, bencin-petrolej, prodam. ☎ (068)49-564. 7401

ŠKODO FAVORIT, letnik 1991, prodam. ☎ (068)27-903. 7401

GOLF JX D, letnik 1986, lepo ohranjen, odlični motor, registriran do 6/98, prodam. ☎ (068)42-395. 7402

JUGO 45 KORAL, letnik 1990, bel, registriran do 6/98, nujno prodam. ☎ (068)26-809. 7407

Za gotovino odkupujemo počitniške prikolice. PRO CAMP, tel. 061/162-18-15.

JUGO 45, letnik 1987, vozen, lahko za dele, ter domačo slivovko in sadjevec prodam. ☎ (068)81-784. 7409

R 4, letnik 1991, kovinsko zelen, prodam. ☎ (068)975-520, po 18. uri. 7418

OPEL KADETT 1.2, letnik 1978, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)76-586. 7495

frizerski salon

MIRA



Ženske in moške pričeske urejamo vsak delavnik od 7. do 19. ure, ob sobotah od 8. do 12. ure.

Mira Rustja, s.p. Marjana Kozine 3, Novo mesto ☎ 068/22-361

126 P, letnik 1991, registriran do 1/98, ohranjen, prodam. ☎ (068)321-246, dopoldan. 7421

GOLF JX D, letnik 1986, 3V, bel, 137.000 km, prodam za 6000 DEM. ☎ (068)324-975. 7424

R 4 GTL, letnik 1992, prevoženih 74.000 km, dobro ohranjen, prodam. Tomaz Blažon, Stara Bučka, Škočjan. 7432

Z 101, letnik 1987, registrirano do 16.11.1997, prodam. Suzana Turk, ☎ (068)65-733. 7434

JUGO KORAL 45, letnik 1989, registriran za celo leto, in kosilnico BCS prodam. ☎ (068)73-860. 7436

JUGO KORAL 45, letnik 1/88, 80.000 km, registriran do 1/98, prodam. ☎ (068)45-853. 7437

GOLF JX D, letnik 1987, model 1988, 5V, rdeč, prodam ali menjam. ☎ (0609)627-537. 7442

KOMBINIRANO VOZILO Fiat Fiorino, prva registracija 1/93, prodam. ☎ (068)23-856. 7443

MERCEDES 190 E, letnik 1988, temno moder, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ (068)78-582. 7446

Z 640 AN, ohranjeno, 41, letnik 1979, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)57-739. 7450

R 5 CAMPUS, 5V, letnik 12/89-90, rdeč, odlični, prodam. ☎ (068)73-069. 7461

JUGO 45, letnik 1988, registriran do 5/98, prodam. ☎ (068)83-473. 7464

KATRCO, letnik 1989, poceni prodam. Hočevar, Krka 60, Novo mesto, ☎ (068)27-422. 7465

GOLF JGL, letnik 1982, registriran do 9/97, dobro ohranjen, prodam za 1600 DEM. ☎ (0608)75-405. 7466

JUGO 55, karaboliran, prodam po delih. ☎ (068)49-476, po 20. uri. 7467

PEUGEOT 309, letnik 1988, rdeč, karaboliran spredaj, in škodo favorit, letnik 1993, karabolirano spredaj, prodam za 2500 DEM in 2300 DEM. ☎ (0608)84-546. 7470

ŠKODO FAVORIT silver line, letnik 1994, registrirano do 6/98, lepo ohranjeno, z vso originalno opremo, prodam. ☎ (0608)74-046. 7473

R 5, letnik 1992, 5V, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)75-376. 7475

GOLF III CD, letnik 12/93, z nekaj dodatne opreme, lepo ohranjen, prodam ali menjam za cenejše vozilo. ☎ (068)42-979, zvečer. 7480

GOLF JX D, letnik 1989, sive kovinske barve, 5 prestav, prodam. ☎ (068)73-766. 7482

JUGO 45, letnik 1987, neregistriran, prodam. ☎ (068)73-438, po 20. uri. 7485

JUGO KORAL 55, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ (068)52-508. 7490

CITROEN AX 14 RD, D, letnik 1989/90, 5V, rdeč, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)42-167. 7492

GOLF JX D, letnik 1990, moder, prevoženih 106.000 km, registriran do 1998, prodam. ☎ (068)60-126, popoldan. 7495

obvestila

ŽALUZIJE, rolete, lamelne zavese in markize izdelujemo in montiramo po ugodnih cenah! Možnost plačila na čeki. ☎ (068)44-662 ali (0609)646-937. 7317

preklci

AVTOPREVOZNIŠTVO ANTON PELC, Prevole 14, Hinje, obveščam, da s 25. oktobrom 1997 preneham z obrtjo. 7395

pohišstvo

PRODAJAMO in kupujemo rabljeno stanovanjsko opremo. ☎ (068)325-523 ali (061)133-94-54. 7315

SPALNICO, staro 7let, in 3 ovce prodam. ☎ (068)67-222. 7386

RAZTEGLJIVO jedilno mizo 110 x 150 x 70 in 4 oblazinjene stole ugodno prodam. ☎ (0609)652-368 ali (068)24-449. 7447

KAVČ in fotelja prodam. ☎ (068)28-502. 7500

posest

DVE gozdni parceli pri Kostanjevici prodam. ☎ (068)21-393. 7299

PARCELE, primerne za vikend, velikosti 2 ha, lepa lokacija ob Kolpi, ugodno prodam. ☎ (068)30-229, zvečer. 7403

ZAZIDLJIVO PARCELO, njivo in pašnik v Podgradu prodam. ☎ (068)324-235. 7314

STANOVANJSKO HIŠO v Krmelju prodam. ☎ (0608)84-018, popoldan. 7320

BIVALNI VIKEND na lepi, sončni legi, 3 km od Trebnjega, prodam ali dam v najem. ☎ (061)805-120. 7332

HIŠO z gospodarskim poslopjem v vasi Maline prodam. ☎ (068)27-589. 7335

ZAZIDLJIVO PARCELO ali starejšo hišo v Novem mestu ali bližnji okolici, minimalno 12 a, kupim (do 60.000 DEM). ☎ (068)325-194. 7340

# Krka – reka, ki umira?



Krka v poletnih dneh kaže kaj klavarno podobo. Rjava barva vode, ki tudi v plitvinah očem skriva dno, spominja na gnojnico. V Krki, ki je nekoč razvnela naše umetnike in tešila žejna grla, si danes kljub njeni toploti upajo zaplavati le najpogumnejši. Med ljudmi ob njej, predvsem v nižjem toku, vse bolj prevladuje strah, da reka umira. Resnično ali le v predstavah ljudi?

Mnogi se še spominjate, da je bila dolenska lepota v preteklosti primerena za pitje, iz nje so se napajali celo prvi vodovodi, da o kopalcev polnih bregovih in reki niti ne zglobljamo besed. Vendar smo ljudje naredili svoje. Proizvodni obrati, naseleja z upravnimi, šolskimi, gostinskimi in bolnišničnimi objekti ter intenzivna kmetijska dejavnost, predvsem gnojenje, zaščita rastlin in gojenje živine so močno vplivali na stanje reke.

Ocene realnega bremena onesnaževanja, ki je posledica naseleji, kjer ni čistilnih naprav in urejenega kanalizacijskega sistema, ni, gotovo pa je onesnaževanje precejšnje, saj so naseleja z urejeno kanalizacijo in čistilnimi napravami redka, medtem ko je po vsej dolžini reke mogoče opaziti nešteto divjih izpustov kanalizacije.

Pravzaprav se v tej smeri tudi v bližnji prihodnosti ni nadejati bistvenega premika. Z novogradnjami se namreč vodovodno omrežje širi, medtem ko se kanalizacijski sistemi ne, čeprav je jasno, da je količina porabljene vode približno enaka odpadnim vodam. In da v naselejih z neurejeno kanalizacijo gospodinjstva ne bi vplivala na okolje, bi morala biti imeti triprekatne neprepustne greznice, takšnih pa bi lahko ob Krki našli le nekaj.

## Krka cveti

Še pred dnevi je bila Krka rjava, najbolj v spodnjem toku, in ribiči iz Kostanjevice so spet sprožili alarm, strokovnim analizam pa ne verjamejo kaj dosti. Voda ne le da je rjava, opazno se je namreč zmanjšala tudi količina rib v njej, zato ribiči sklepajo, da pogoji za življenje v reki niso več takšni kot nekoč, čeprav večjega pogina rib še niso opazili.

Sumničenja, da je Krka rjava zaradi gnojnice ali nenadnih večjih izpustov industrije, v Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto zavračajo, saj je tudi le-

tošnje vzorčenje pokazalo, da Krka cveti, takšno cvetenje pa povzročajo enocelične mikroskopsko majhne kremenaste alge Cytocella, kar daje reki od izvira proti izlivu vedno bolj "umazan" videz. Veliko število teh alg povzroči značilno rjavordečo do rjavorumenno barvo, kar je odvisno od števila alg. Lani se je njihovo število najbolj povečalo prav pri Kostanjevici, pri Žužemberku, na primer, pa je bilo cvetenje komaj opazno.

Zaradi umazano rjavordeče barve Krka v času cvetenja preide iz prvega in drugega kakovostnega razreda (vode 2. kakovostnega razreda so primerne za kopanje) v tretji in četrti - najslabši razred. Zaradi intenzivnega metabolizma Krka smrdi, v vodi pa se poveča tudi količina kisika. Krka v času cvetenja ni primerena za kopanje, čeprav cvetenje za človeka ni nevarno, ne povzroča obolenj niti poškodb, poveča pa možnost alergij.

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto je lani na podlagi odvzetih vzorcev kopalnih rek ugotovil, da Krka ni primerena za kopanje v spodnjem toku (od Straže do izliva v Savo), ker so mikrobiološke in kemične preiskave pokazale prekoračeno dovoljeno število bakterij, oziroma povečano koncentracijo nitritov.

## Ko so ribe noge grizle

Ivan Jereb s Slinovc nad Kostanjevico bo marca prihodnje leto dopolnil 90 let in kljub visoki starosti je njegov spomin še kako svež in njegov razum zdrav. Kot najstarejši ribič v ribiški družini Kostanjevica - prvič je namreč lovil, ko mu je bilo 14 let, takrat pa je bilo vsega skupaj le 7 ribičev (medtem ko jih je sedaj 500) - danes z žalostjo opazuje, kaj se dogaja z reko. Slika, ko je bila Krka tako čista, da je bilo mogoče videti pesek na dnu na vsej njeni globini, je namreč težko pozabiti, posebno še, ker je bila takrat polna življenja: v njej je bilo ogromno školjk, rakov in rib, teh je bilo toliko, da so te za noge grizle, če si bos stal v vodi. Resje, ki je danes ponekod že povsem preraslo gladino, je bilo omejeno le na obrobje, in je, kot pravi Ivan, ribam služilo za hrano.

"Že leta 1930 sem opazil, da se je resje začelo širiti. Malo po malo, in danes je takšna, da me je minilo loviti v njej," pravi. Na Krko ga veže veliko prijetnih trenutkov, čeprav je bilo tudi v njegovi mladosti v njej precej odpadkov, ki jih je vanjo "pospravil" človek, od koles do vrečke z mrtvimi mačkami in podobnega. "Vendar rjava, kot je sedaj, Krka ni bila nikoli," pravi Ivan.

## Kraški pojav

Kot pravi dr. Dušan Harlander, direktor Zavoda za zdravstveno varstvo Novo mesto, so cvetenje alg poznali tudi že

pred 100 leti, saj je to normalen kraški pojav, ki je v mirnejših vodah možen. Res, da je bilo cvetenje v davni preteklosti redko in le v specifičnih pogojih, pa tudi vzroki so bili drugačni, predvsem bolj naravni, saj je šlo za biološki cikel. "Cvetenje je še vedno naraven pojav. Vse bolj pogosto je zaradi onesnaženja, svoje pa pripomore še nižji vodostaj vode, povišane temperature, morda daljša odsotnost padavin, nekaj pa je gotovo zapisano tudi v genih alg," pravi dr. Harlander.

V Krki je torej hranilnih snovi dovolj, k temu pa bolj ali manj zavestno pripomore sleherni izmed nas. Na Krko po podzemnih tokovih močno vplivata celo grosupeljska in kočevska občina. Kako ljudje s svojo dejavnostjo res vplivamo na dogajanja v reki, se je izkazalo tudi po osamosvojitvi Slovenije, ko je Krka postala sama po sebi bolj čista, saj je takrat kar nekaj podjetij, onesnaževalcev vode, propadlo, to pa pomeni, da se lahko stanje spet občutno poslabša.

Hkrati pa tudi zavest ljudi še ne dela v prid naravi. Čemu torej lahko pripišemo dejanje kmeta, lastnika parcele ob Krki, ki je travo poškrpil z gnojnico le zato, da turisti ne bi hodili po njegovi zemlji? Čeprav bi ob treznem razmisleku lahko od takšnega turizma posameznik, občina in širša skupnost precej iztržili. Pa tudi Krka bi lahko z nekaterimi poceni posegi, kot so jih poznali pred desetletji, na primer z vlečenjem verig, precej pridobila, le zavzeti bi se bilo treba.

## Tihi izpusti

Kot pravi dr. Harlander, so vsi proizvajalci odpadnih voda pod nadzorom

ministrstva za zdravstvo, v dolenski regiji, kamor spadajo občine Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto, Trebnje, Semič, Škocjan in Šentjernej, nadzor za ministrstvo opravlja Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, lahko pa ga opravljajo tudi podjetja sama, če imajo za to ustrezne laboratorije. Seveda so edina rešitev, da zmanjšamo industrijsko onesnaževanje reke, čistilne naprave. "Pred leti je bilo na našem območju okoli 100 podjetij, ki so proizvajale odpadne vode, in pod nadzorom jih je bilo le nekaj odstotkov. Danes je takšnih podjetij okoli 60, med njimi so vsa večja zanesljivo pod nadzorom, kot tudi večji del manjših. Vendar nadzor se vpeljuje in počasi bodo vsi proizvajalci odpadnih voda pod nadzorom," je zatrdil dr. Harlander.

In kljub temu da bi bila podjetja pod nadzorom, med ljudmi ostaja sum, da podjetja ob Krki le niso tako pod kontrolo, kot naj bi bila. Še vedno so namreč znani primeri izpred nekaj let, ko se je

Krka pri Novem mestu zaradi izpusta barv ene od tovarn v popoldanskem in večernem času obarvala v lepo modrozeleno barvo. Sum, da se nekateri še vedno poslužujejo takšnih tihih in "neopaznih" izpustov, v času, ko je napovedano deževje, pa je med ljudmi še živ.

Pri tem stopa v ospredje vprašanje nadzora, ki je v prvi vrsti povezan s stroški. Kdo bo torej plačal stroške analize vode? S tem vprašanjem se srečujejo tudi na Zavodu za zdravstveno varstvo, kjer morajo 80 odstotkov prihodkov ustvariti s prodajo svojih storitev. Analizo vode naj bi torej naročale občine, ki so tudi po zakonu dolžne poskrbeti za lokalne potrebe, vendar je zanimivo: letos še nobena ni naročila analize vode zaradi cvetenja, čeprav je to že nekajkrat izbruhnilo, stroški takšne analize pa sploh niso visoki. Prav zaradi govoric je Zavod sam vzel dva vzorca, s čimer je bilo cvetenje potrjeno.

## Ali reka umira?

Ribiči pravijo, da je umiranje očitno, medtem ko so na Zavodu previdnejši. Potrebno bi bilo namreč narediti poglobljeno raziskavo, ki bi pokazala ne le vsebnost snovi v vodi (takšna obširnejša analiza je bila narejena leta 1991 po naročilu novomeške občine), proučiti pa bi bilo treba tudi vodni živelj. Da bi videli, ali se število tega manjša, bi morali "inventuro" na posameznih odsekih reke čez nekaj let ponoviti, saj takšen popis ni bil še nikdar narejen.

Takšno delo bi bilo dolgotrajno in mukotrpno, pa tudi drago, gotovo pa bi odgovorilo na vprašanje ali Krka umira. A dejstvo ostaja: Krka nam le vrača udarec, ki smo ji ga prav vsi postopoma zadajali dolga desetletja.

TANJA GAZVODA

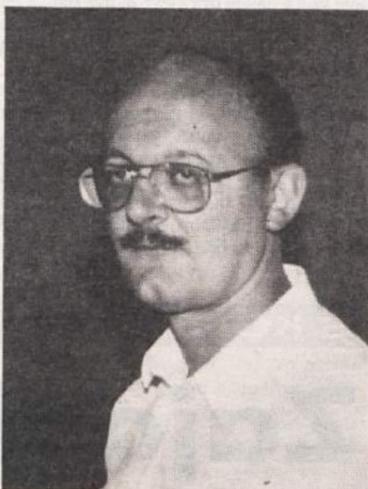


FOTO: T. GAZVODA

dr. Dušan Harlander

## ORGLARSKA ŠOLA V GLOBODOLU

# Bolje poznati kraljico glasbil

V Domu glasbene dediščine, ki stoji sredi idiličnega globodolskega kraškega polja, z vseh strani strani obdanega z gozdatimi hribovjem, je bilo prejšnji teden bolj živahno kot sicer, ko se tam le občasno zbero ljubitelji baročne glasbe na zdaj že kar poznanih večernih "koncertih ob svečah". Od nedelje, 13. julija, do sobote, 19. julija, je bilo v domu slišati zavzeto igranje na orgle, klavičembalo, klavikord in špinet, ki so se v vseh prostorih obnovljene domačije oglašali pod spretnimi prsti mladih organistov.

Osem se jih je zbralo v odmaknjeni globodolski dolini na prvi poletni orglarski šoli, da bi pod mentorstvom profesorjev Angele Tomanič in Milka Bizjaka, organizatorja šole in lastnika Doma, poglobili in izpopolnili svoje orglarsko znanje ter obogatili poznavanje orgelske literature z baročnimi skladbami. Prišli so iz vseh koncev Slovenije, od Ankarana, Ljubljane in Maribora pa do Mokronoga, Novega mesta in bližnje Mirne Peči. Dekleta in fantje, ki so vsi primerno glasbeno izobraženi in imajo kljub mladim letom že tudi nekaj orgelskih izkušenj, so se glasbene delavnice udeležili na lastno pobudo in na lastne stroške. Na nji so pod mentorstvom obeh profesorjev, ki sta uveljavljena organista s številnimi koncerti doma in na tujem, dodelali izbrane tri skladbe iz obdobja baroka. Niso se lotevali samo skladb za orgle z običajnim obsegom klaviatur, ampak so se lotili tudi skladb za orgle s tako imenovano kratko oktavo. To so male orgle, ki jih je še dobilo po naših cerkvah, nekatere med njimi so biserčki naše kulturne dediščine, vendar se nanje ne igra, ker pač zahtevajo pri-

merno glasbeno literaturo, kar je seveda škoda. Morda bodo mladi organisti, obogateni z novim znanjem v globodolski orglarski poletni šoli, oživili te instrumente in jih vrnili v rabo.

Udeleženci so vadili na sodobnih mehaničnih orglah in na malih baročnih orglah, pozitivu iz leta 1755, ki je zanimiva dragocenost zbirke instrumentov v Domu glasbene dediščine. Orgelski del je namreč vgrajen na star predalnik, Milku Bizjaku pa je pozitiv poklonil celjski opat Friderik Kolšek. Udeleženci so manualno tehniko vadili tudi na način, kot so ga poznali organisti v dobi baroka, ko so namesto na orgle za vajo igrali na čembalo in špinet, saj ni bil vedno pri roki

človek, ki bi gonil orgelske mehove, brez njih pa je bila kraljica instrumentov tiste čase, ko še niso poznali motornih mehov, nema.

Kaj so se naučili, so udeleženci poletne orglarske šole pokazali na dveh koncertih: sredi tedna v župnijski cerki v Brusnicah, kjer so igrali obnovljene baročne dvomanualne orgle s kratko oktavo, in v soboto na koncertu v župnijski cerkvi v Mirni Peči, kjer so zavzele sodobne dvomanualne orgle.

Po mnenju samih udeležencev in obeh profesorjev, Milka Bizjaka in Angele Tomič, je bila prva poletna orgelska šola v Globodolu uspešna, zato tudi ne bo zadnja, ampak naj bi tovrstne glasbene delavnice v Domu glasbene dediščine postale tradicionalne. Milko Bizjak upa, da bo tudi prihodnje leto tako za šolo kot za program Novomeškega glasbenega festivala našel dovolj razumevanja in podpore pri Mestni občini Novo mesto in Krki, ki se je kot podpornik teh dveh dejavnosti vpisala pred kratkim.

MILAN MARKELJ



FOTO: M. MARKELJ

Udeleženci prve poletne orglarske šole v Globodolu z mentorjema prof. Tomičevo in prof. Bizjakom.



FOTO: T. GAZVODA

Ivan Jereb

# Raj za konje ali polomija?



FOTO: M. BEZEK-JAKŠE

Anton Mestek-Zlobko s konji na Blatniku

Lahko bi rekli, da je marsikateri Slovenec šele po slovenski osamosvojitvi "odkril" Slovenijo. Enako velja tudi za Belo krajino, saj so prav v zadnjih letih mnogi spoznali, v kako različne namene bi lahko izkoristili vse, kar jim tako velikodušno ponuja še precej neokrnjena belokranjska narava. Eden od odkriteljev Bele krajine je tudi Anton Mestek-Zlobko.

Anton Mestek-Zlobko se je rodil v vasi Črešnice pri Cerkljah ob Krki. Ze nekaj generacij njegovih prednikov je doma redilo konje in tudi Anton je odraščal ob konjih. Spremljal je očeta in starejšega brata, ki sta furala, in od njiju se je naučil, kako spoštljivo se mora obnašati do konjev. Toda poklicna pot ga je pozneje zanesla od živali k strojem. Dolga leta je delal kot strojnik na avtodvigalih, štiri leta pa je preživel tudi na delu v Iraku. Ko se je vrnil, si je kupil drenažni stroj in začel z obrtjo za drenažo kmetijskih zemljišč. Naključje je hotelo, da se je leta 1989 spoznal s Švedom Augustom Karlom Holgerstromom, tekmovalcem s konji kasači in hkrati trenerjem, ki je delal za brate Krušič v Italiji. Ko je Holgerstrom spoznal, da ima Anton smisel za konje, ga je povabil s seboj v Italijo. Ni mu bilo potrebno dvakrat reči.

"Bil sem v več hlevih v Italiji, vedno pa sem jih zamenjal le zato, ker se nisem strinjal z metodo treninga. Ustalil sem se, ko je Holgerstrom dobil hlev, v katerem je bil glavni trener, jaz pa sem postal njegov pomočnik. Po štirih letih, ko sem si v Italiji nabral že precej izkušenj, sem se odločil vrniti se v Slovenijo. Z delodajalcem sem se dogovoril, da bi v naši državi treniral mlade konje italijanskih, lahko pa tudi slovenskih naročnikov," pripoveduje Mestek-Zlobko. Ker je že prej precej dobro poznal Belo krajino, se je odločil, da bi za svoj program prav tam poskušal najti primerne zemljišče. Odločil se je za Blatnik nad Semičem, kjer so nekdanje posestve črnomaljske kmetijske zadruge redili živino, vendar je zadnjih nekaj let samevalo.

Anton je sredi junija 1992 poslal na ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano idejni projekt revitalizacije Blatnika. V omejenem programu je zelo ambiciozno načrtoval obnovitev posestva na Blatniku za treniranje in rejo konj. Vendar je že na začetku ugotovil, da so poslopja, torej hlevi in seniki, potrebni obnove, prav tako pa bo potrebno urediti vodo, elektriko, travnike, pašnike, potok, bokse v hlevih za konje, ograjene izpuste in steze za trening konj. Ker ima buldožer, je načrtoval, da bo dela opravil sam. Skratka, Blatnik bi postal sodoben konjeniško-sportni center, ki bi bil, kot je sam zatrdil, v ponos občini, kraju in ljudem, ki naj bi tja zahajali. V svojem programu je natančno opisal, kako naj bi izgledal trening na blatniškem posestvu. Načrtoval je vrhunski trening kasaških konj, ki je po njegovih besedah dal v Italiji, kjer je velika konkurenca, nekaj elitnih sportnih konj. Tako naj bi pripeljali iz Italije šestmesečna žrebca, ki bi jih na Blatniku vzgajali najmanj osem mesecev. Za razvoj konj je pomembno, da je zemljišče čim bolj valovito, za kar so prav na Blatniku idealne možnosti. Anton je načrtoval, da bi pozneje redil tudi svoje konje.

V svojem programu je predvidel tudi bogato turistično ponudbo, pa naj gre za šolo jahanja s šolo tujih jezikov, vožnjo s kočijo, turistično jahanje, lov, ribolov. V programu je poudaril, da želi posestvo ugodno urediti, za kar bo vložil vse denar, ki mu bo na razpolago, ves svoj čas in veliko truda. Tudi tedanji svetovalec ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Viktor Krek se je v svojem strokovnem mnenju o ureditvi Blatnika strinjal, da je vsebina idejnega projekta zelo bogata, pomembno pa je, da poleg konjereje zajema še številne druge dejavnosti. "Podpiramo in pozdravljamo vse dejavnosti, ki so povezane s kmetijsko dejavnostjo in zagotavljajo, da bodo kmetijske površine primerno obdelane, da se plodna zemlja ne bo zaraščala in da poslopja, zgrajena za živino, ne bodo prazna in prepuščena propadanju," je zapisano v mnenju ministrstva. Poleg tega je omenjeno, da bo dejavnost, ki si jo je zamislil Anton Mestek-Zlobko, gotovo veliko prispevala k razvoju omenjenega območja, saj bi večji obisk tujih gostov prinesel večji priliv tujega kapitala, kar bi se izboljšalo tudi trženje kmetijskih pridelkov z okoliških domačij. Po ogledu Blatnika so na ministrstvu še dodali, da je zelo primeren za konjerejo. Ko so mu tudi predstavniki črnomaljske občine, kamor je

takrat spadal Blatnik, potrdili, da bo lahko uredil tudi hipodrom s kilometer dolgo stezo ter poti za trening konj, se je Anton dokončno odločil, da ostane na Blatniku. "Še leta 1992 sem vzel v najem dva hleva in dva senika ter deset hektarjev zemlje, ki pa žal ni v enem kosu. Najemnina za vse to je pet tisoč nemških mark na leto, kar se mi zdi veliko, saj menim, da noben drug najemnik za veliko boljša zadržna poslopja in več zemlje ne plačuje tako visoke najemnine," je prepričan Anton.

Leta 1993 je na pašo na Blatnik pripeljal prve štiri kobile iz Ljubljane ter svojega konja. Doslej jih je imel v dobrih štirih letih na paši 32, sedaj pa jih ima 14, med drugim tudi plemenskega žrebca, ki trenutno plemeni na

Brdi pri Kranju. Zatrjuje, da je doslej vlagal predvsem v kmetijske stroje ter obsekal precej grmovja, ki je zaraščalo v nekdanje travnike in pašnike. Naslednji korak pa je po njegovih besedah ureditev hipodroma. Kdaj bo naredil ta korak, ni vedel povedati. "Zavedam se, da je začetek težak, dobro pa vem tudi, da uspejo le zanesenjaki. In jaz to zagotovo sem, saj sem iz trisobnega ljubljanskega stanovanja prišel živeti v garazo na Blatniku. Vem, da sem sedaj še v anonimnosti, toda ko bom začel dosežati rezultate, bodo začeli prihajati tudi ljudje. Odnahal pa zagotovo ne bom, ker sem preveč predan konjem. Ostal bom kljub nagajanju, ki mu ne morem uiti. Domačini - v vasi so sicer le tri hiše - gledajo name kot na tučja, ki bi rad vse 'požrl'. Spori nastajajo tudi ali pa predvsem zato, ker nisem dobil v najem zemlje v enem kosu, pač pa so sredi 'moje' zemlje kot otoki njive z različnimi poljščinami, ki jih obdelujejo drugi. Prepričan sem, da za te nesporazume nisem kriv, zato bom kljub nagajanju nadaljeval s svojim programom," pravi Anton, ki s svojim jugom z veselijem razkaže posestvo ter se postavi s kasači, športnimi in kmečkimi konji.

Da si je za svojo dejavnost izbral zares odličan kraj, ni dvoma, očitno pa marsikoga moti, da se vse, kar si je zastavil, razvija prepočas. Kljub svoji trdni odločenosti, da ostane na Blatniku, kajti - kot sam pravi - če se ne boji konjev, ki brcajo, se ne boji niti ljudi, pa se nadenj očitno zgrinjajo črni oblaki.

Semiški župan Janko Bukovec - Blatnik je sedaj v novi semiški občini - ga je namreč že pred dobrim dvema letoma spomnil, da se njegov program ne odvíja, kot je predvidel. Hkrati ga je opozoril na pritožbe na njegov račun tako s strani sosedov kot kmetijske zadruge. Anton ob tem pravi, da ni nikjer zapisal, v koliko letih bo uresničil projekt, da pa sedaj dela temelje. Pretekli teden je župan Bukovec znova potrdil, da je Zlobkova ideja odlična in da so v občini zainteresirani, da se

na Blatniku razvija konjeniški šport, saj je s 500 metri nadmorske višine tam tudi zelo primerna klima za konje. Ne nazadnje so tudi v Semiču konec lanskega leta ustanovili konjeniško društvo, zagotovo pa bi bil Blatnik zanimiv tudi za konjerejce z novomeškega območja. Prav tako je pozdravil načrte o hipodromu in turnem jahanju. "Moti pa me, da se v petih letih ni prav nič premaknilo. Nasprotno, hlevi celo propadajo. Pripravljen bi bil podpreti njegove načrte in tudi občina bi pomagala najti denar za razvoj Blatnika, vendar mora Zlobko tudi sam pokazati voljo in resnost," pravi Bukovec.

Prav nič prizanesljiv ni bil do Antona Mestka-Zlobka direktor črnomaljske kmetijske zadruge Ivan Simonič. Ko je zadruga z Antonom podpisala najemno pogodbo, Simonič se ni bil na direktorskem stolčku, pravi pa, da jim, razen enkrat, najemnik v vseh letih ni plačal najemnine za gospodarska poslopja, ki znaša 3.500 nemških mark na leto. "Najemnino bi bili pripravljene tudi znižati, da bi nam jo le plačeval. Vendar se z njim ne moremo dogovoriti. Hkrati tudi opažamo, da ne vzdržuje hlevov in da nezadržno propadajo. Zadeva je sedaj na sodišču, kajti želimo se ga znebiti, saj ne verjamemo, da se bo po njegovi zaslugi tam kdaj zares razvil konjeniški šport," je odkrito povedal Simonič. Marjan Novak iz črnomaljske izpostave Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, na katerega je letelo precej Antonovih kritik glede razdelitve zemljišč, pa je dejal, da je bilo, ko so dobili zemljo od kmetijske zadruge, nekaj parcel že oddanih v najem in tega stanja niso spreminjali. Zato Zlobko tudi ni dobil zemlje v enem kosu. Sicer pa je imel v začetku v najemu 14 hektarjev zemlje, po pogodbi, ki je bila obnovljena lani, pa jih ima že 26 hektarjev, za kar plačuje po 919 nemških mark najemnine na leto, kar se Novaku ne zdi pretirano visok znesek. Novak je omenil še, da je Anton reden plačnik in da z njim sicer nimajo nikakršnih problemov. O

njegovi želji, da bi dobil v najem vso zemljo, ki je nekdanj pripadala blatniškemu posestvu, pa je Novak dejal, da je na Blatniku za obdelavo primernih okrog 35 hektarjev nekdanje zadržne zemlje, vendar jo imajo v zakupu tudi drugi kmetje.

Nedvomno je Anton Mestek-Zlobko na Blatniku odkril pravi raj za rejo in treniranje konj. Tudi njegov program, napisan pred petimi leti, je obetajoč. Vprašanje pa je, koliko časa bosta zlasti semiška občina in črnomaljska kmetijska zadruga čakali, da se na nekdanjem zadržnem posestvu kaj premakne. Po izjavah odgovornih sodeč, ju že zapuščata potrpljenje. A tudi Anton zagotavlja, da bo vztrajen in da se z Blatnika ne namerava umakniti. Kdo bo zmagovalac v tej bitki s časom, pa bo pokazal predvsem čas.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

## ZDRAVA VODA

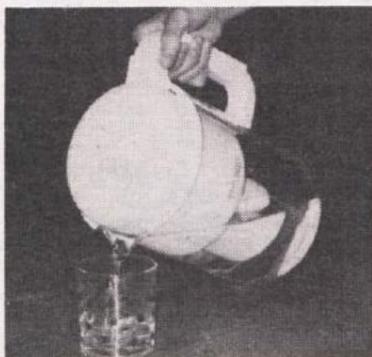


FOTO: M. MARKELJ

## Na zdravje s kozarcem vode

Ena najdragocenejših naravnih dobrin, ki pa je dandanašnji nevarno ogrožena, je čista pitna voda. Le redkokje v razvitem svetu se lahko pohvalijo, da pijejo čisto, naravno vodo, zvečine jo morajo na različne načine, s kloriranjem in filtriranjem, pripraviti za uporabo, tako da iz vodovodov pogosto teče po normativih sicer neoporečna voda, ki pa je daleč od tistega, čemur bi lahko rekli čista naravna voda, in je še najbolje, če je sploh ne uporabljamo za pitje. V Sloveniji, ki je z vodami bogata dežela, ni dosti bolje. Zlasti po močnejših deževjih iz naših pip teče rjavkasta brozga, neprijetna na pogled in smrdeča po kloru. Kaj storiti, če si v skrbi za zdravje ali vsaj počutje želimo natočiti kozarec čiste vode ali si zmešati z njo kakšno pijačo? Najbolj preprosta rešitev je, da se vodi kar odrečemo, če pa že vztrajamo, potem je mogoče tudi v naših trgovinah kupiti plastenke s pitno vodo iz globinskih zajetij, ki naj bi bila še naravno čista in zdrava. Stalna uporaba pitne vode iz plastenk pa ni ravno poceni.

Je pa še ena možnost, da uporabimo pripravo za domače filtriranje vode. Gre za napravo Aqua select, ki so jo izdelali v Nemčiji in jo v razvitem delu Evrope uporabljajo v gospodinjstvih že nekaj let. K nam je prišla letos, prodajajo pa jo v lekarnah, brez recepta, seveda.

Gre za vodni filter, vdelan v stekleno posodo, v katero natočimo vodo iz vodovoda, iz nje pa dobimo prečiščeno, zdravo vodo, ki jo lahko uživamo samo ali uporabimo za mešanje pijač in pripravo napitkov. Povsod tam pač, kjer je zaželjena okusna pitna voda brez vonja po kloru, organske onesnaženosti, primesi težkih kovin ali drugih škodljivih sestavin. Filter skoraj v celoti odstranjuje iz vode tako klor kot težke kovine in celo strupeni PCB, s katerim imamo v tem delu Slovenije prav žalostne izkušnje. Poleg tega močno zmanjša organsko onesnaženost in trdoto vode, hkrati pa ne odstranjuje za človekovo telo potrebnih mineralov in mikroelementov.

Pripravo, ki bo prišla prav tudi v naših gospodinjstvih, še posebno tam, kjer imajo težave s pitno vodo, so za uporabo v Sloveniji testirali na oddelku za sanitarno kemijo Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije. Rezultati preiskave so presenetljivi, saj so ugotovili, da se je vodovodna voda zelo očistila: kloridov je bilo petindvajsetkrat manj, kot dopušča normativ, amoniaka za desetkrat manj, nitratov za trikrat, nitritov in kadmija za petkrat, svinca in arzena za petdesetkrat itd.

Če se zavedamo pomena uživanja zdrave, neoporečne in čiste vode, potem je aqua select lahko zanimiv izdelek. Njegova uporaba je enostavna, občasno je treba le zamenjati filterni vložek po prefiltriranih 60 do 100 litrih vode, odvisno pač od njene trdote in kakovosti.

## S KOLESOM NA PICO DEL VELETA

# Zajodlaj, če zaideš!

V začetku julija sta Roman Blatnik iz Krškega in Anton Selan iz Potoka v Kostelu osvojila s kolesi najvišji cestni prelaz v Evropi - 3.398 metrov visoki Pico del Veleta. V Selanovem dnevniku s te poti piše tudi tole:

"Najvišji cestni prelazi v Alpah so bili za mano. Premagani so bili Grossglockner, Stelvio, Bonette. In kam sedaj? V Guinnessovi knjigi rekordov opazim stavek: "Najvišji avtomobilski prelaz v Evropi je Pico del Veleta v Sierra Nevada." Torej v južno Španijo! Nekega večera me pokliče po telefonu izkušeni kolesar Roman Blatnik iz Krškega in pravi: "Bral sem v Dolenjskem listu o tvojem vzponu na Col de la Bonette. Kakšni so tvoji načrti?" Povem mu o prelazu v Španiji. Takoj je navdušen.

V Malagi, kamor sva veliko mesecev po tistem pogovoru odpotovala z letalom, sva spoznala, da si v tej deželi ne moreš veliko pomagati s slovenščino. Poskušala sva tudi v narečju, kostelskem in štajerskem. Ko pa le ni šlo, je Roman ugotovil, da zna tudi nekaj angleških besed. In glej čudo, ljudje ga razumejo. Tako do konca potovanja Roman obvlada seveda že večino angleških besed, pa še kakšno špansko povrhu. Tudi domačini imajo veliko smisla za reševanje najinih vprašanj. Težava je na koncu zmeraj odpravljena in razidemo se kot prijatelji.

Neobičajno nizke temperature in možnost padavin so najin vzpon preložilo za en dan. V tem času sva za aklimatizacijo dosegla prelaz Leon nad Malago. Ugotovila sva tudi, da izposojevalnice koles kljub prijaznosti in obljubam lastnikov ne nudijo brezhibnih koles. Še sreča, da je imel Roman s seboj pol nahrbtnika orodja in rezervnih delov ter da mu popravljanje koles ni tuje.

Tretji dan bivanja na Pirenejskem polotoku sva dopoldne z avtobusom pripotovala v Granado. Po mučnem iskanju sva odkrila rent a bike in v njej čisto nova gorska kolesa. Za kavcijo sva pustila kar svoji osebni izkaznici. Kmalu sva lahko začela obračati pedale in hitro se je pred nama na robu mesta prikazala mogočna Sierra Nevada v Betijskih Kordiljerah.

### Koča kot iz pravljice

Cesta se je začela počasi dvigati, klanec sicer ni bil prehud, "le" 8- do 12-odstotni nagib, toda strmina ni v naslednjih 40 kilometrih niti za trenutek popustila. Tudi sonce je imelo ta dan že moč, tako da



FOTO: A. SELAN

nama je bilo pošteno vroče. Čeprav s težkimi nahrbtniki, sva od kilometra do kilometra premagovala vse težave, tudi tiste glede najinih koles. Ti sta pod obremenitvijo oddajali razne glasove, ampak služili sta nama pa le. Do smučarskega centra Pradolano je bila cesta v odličnem stanju. Nato pa je postajala ožja in ožja, slabše vzdrževana in 8 kilometrov pod vrhom nama je pot zaprla zapornica. Prijazen prodajalec v kiosku je povedal, da je cesta uradno zaprta, da je ponekod na njej še precej snega in da tudi kamenja in peska niso počistili od prejšnje zime. Pa se le nisva pustila zaustaviti. Vozila sva slalom med kamenjem in skalami, na kupih snega sva morala kolesi potiskati ali ju prenašati na ramenih. S tem pa preizkušnje še ni bilo konec. Naenkrat se je cesta namreč razdelila v dva kraka. In nikjer kašipota. "Greva po desni cesti," pravim. Čez dober kilometer se neha v desetmetrskem snegu. V brezhodnem položaju Roman zajodla in zgodi se kot v pravljici: iz 100 metrov oddaljenega zavetišča pokukata dve glavi. Hitro zlezava v kočo. Tam na mizi zglemdam zemljevid, pravo pravcato specialko. In izveva, kod morava do cilja.

Sneg in kamni nama preprečijo hitro napredovanje. In vendar se prikaže pred nama na višini 3.398 metrov: vrh, Pico del Veleta. Hladno je, oblaki se podijo naokrog, oster veter se neprizanesljivo zaganja v naju. Nimava veliko časa za proslavljanje, kajti ura je pozna, midva pa morava še na izhodišče. Komaj za požirek ta prave kostelske rakije je še časa. Ze sva v ano-

rakah in na poti nazaj v dolino. Cesta in njene pasti pozna od prej. Šlo bi hitro, vendar Romanu začne puščati zračnica, ki jo mora na vsakih nekaj kilometrov polniti s tlačilko. Nato se mu pokvari še ta. Pomaga si z mojo, dokler mu po nekaj kilometrih zračnica dokončno ne razpade.

On torej tam zamenjuje zračnico, jaz pa se odpravim naprej v Granado in še poskušam ujeti odprto izposojevalnico. Po vratolomni vožnji, na kateri me rešujejo dobre zavore, prispev z malce zamude do rent a bike. Lastnik si oddahne, ko me zagleda. Povem mu potovalnih težavah prijatelja. Le-ta se čez nekaj časa ves umazan prikaže. Temu bi se reklo: konec dober, vse dobro.

### Kjer padajo biki

Ker nama uide zadnji avtobus, sva primorana prenočiti v Granadi. Ampak ni nama žal. Drugi dan si lahko v miru ogledujeva znamenitosti tega mesta. In teh ni malo. Mogočni dvorec Alhambra, prekrasni vrtovi Generalife, osvežujoče fontane, ozke mestne ulice. Na vsakem koraku pa srečujeva množice turistov in temperamentne domačine. Ja, in očarljive Španke. V slikovitem mestecu Mijas visoko v hribih, kjer je turistom na razpolago skoraj vse, si ogledava bikoborbe. Množica ljudi napolni stadion. Igra godba na pihala. Mlad bik se začne potiti za rdečim kosom blaga. Mine četr ure. Matador bika zabode z mečem. Prizor ponovijo še trikrat, nakar se množica zadovoljno razide in slavi zmago. Kakšno zmago vendar? Verjetno to, da je premagana uboga in ničesar kriva žival. Le zakaj te kolone na tako spektakularen in nehuman način? In kako dolgo še? Slab občutek sem si skušal umiti z ne preveč toplu vodo v Sredozemskem morju in prijetnejšo v hotelskem bazenu. Kar ne moreš se naveličati tekanja po peščeni plaži, ležanja na žgočem soncu in opazovanja mogočnih valov, ki so tudi hladna prha na razgreto telo.

Skočiva še do bližnjega Gibraltarja. Mesto je polno nakupovalcev in turistov, nad mestom kraljuje prave opice, v daljavi pa se oko ustavi na novi celini - Afriki.

Potem povratek v Malago ob slikoviti obali Costa del Sol, nočni polet proti Ljubljani in jutranji avtoštop do doma. Na koncu pa stara resnica: povsod je lepo, doma je najlepše. V Krškem in Kostelu, mar ne?"

ANTON SELAN

# Otroška pesem je balzam za dušo

Ko jutraj stopa proti šolskim durim, jo že na pragu pričakajo prijazne otroške oči in ji zaželijo dobro jutro. Radoživi in iskri otroci, ki jih razveseljujejo drobne stvari, prijazna beseda njihovih staršev in skupno veselje ob glasbenih uspehih so tiste stvari, zaradi katerih je Cvetka Hribar to, kar je: muzikologinja, učiteljica glasbenega pouka in klavirja, uspešna zborovodkinja otroškega in mladinskega pevskega zbora osnovne šole Vavta vas ter mešanega pevskega zbora Revoz.

Cvetka Hribar je že od svojega osmega leta povezana z glasbo. Umirjeni toni, ki so prijetna glasbena kulisa najinemu kramljanju, so samo dodaten dokaz njenemu prepričanju, da si ne zna zamišljati življenja brez nje. Danes je njeno glasbeno delo povezano v glavnem z otroki in ravno tu je našla svoje največje zadovoljstvo. Na osnovni šoli Vavta vas poučuje glasbeno vzgojo štiri leta in prav toliko časa uspešno vodi otroški in mladinski pevski zbor, s katerima se ves ta čas udeležuje občinskih, regijskih in tudi tekmovanj v mednarodnem merilu. Čeprav zborčka prepevata le kratek čas, sta že dosegla velike uspehe. Na letošnjem 22. mednarodnem pevskem festivalu v Celju je otroški pevski zbor OŠ Vavta vas pod vodstvom Cvetke Hribar in ob klavirski spremljavi Tatjane Hadl prejel bronasto plaketo. "Udeležba na pevskih tekmovanjih je svojevrsten izziv tako za pedagoga kot za otroka. Želja po uspehu, ambicioznost in pot navzgor je pri otroku izredna. Mislim, da smo glasbeni pedagogi dolžni popeljati otroke na pevske revije, kjer imajo priložnost slišati petje svojih vrstnikov in tako znajo vrednotiti svoje mesto v zboru. Ne le tekmovalni duh, ampak tudi nova prijateljstva, ki se tkejo na festivalih, ter nenehno obujanje spominov in dogodkov iz preteklih srečanj je najlepše, kar otroci doživljajo na pevskih revijah. Nikoli ne bom pozabila letošnjega neizmernega veselja po objavi rezultatov v Celju, trenutka, ko so se moji mali pevci vsi presrečni zbrali okrog mene in se veselili z mano. To so najlepši trenutki, občutki sreče in zadovoljstva; ki poplačajo ves moj trud in mi vlijejo novih moči za nadaljnje delo. Vedno se bom spominjala besed deklice, ki je dejala: 'Še zvečer mi je šlo na jok od sreče, ki sem jo doživela v Celju.' Ponosni smo, da prihajamo na velika tekmovanja iz tako majhnega kraja in pojemo v družbi tako velikih držav, kot so Rusija, Češka in Madžarska," pripoveduje Cvetka Hribar.

**• Oba zborčka pojeta kratek čas, poleg tega vsako leto nekaj pevcev zapusti šolo, njihovo mesto pa zapolnijo novi glasovi. Kako vam ob tem uspe ohraniti kvaliteto zbora?**

"Letno se zamenja tretjina pevcev, tako da ob vsakem začetku šolskega leta začnem delati z novo zasedbo zborov. Letos bo prva generacija prestopila iz otroškega v mladinski zbor. Z veseljem pohvalim sedem odličnih pevki, ki prepevajo že vsa štiri leta. Žal imamo le enega fanta in v prihodnje bi rade pridobile kakšen moški glas več. Na začetku šolskega leta izberem pevce na osnovi advicije. Prejšnja leta sem delala tudi s tistimi otroki, ki ob vstopu v zborček še niso imeli razvitega poslušanja. Letos prvič za te učence nisem imela dovolj časa, saj je za njihovo napredovanje potrebno mnogo dodatne energije, veliko dobre volje, vztrajnosti in potrpljenja tistih pevcev, ki jim je poslušanje naravno dan in morajo prisluhniti tistim, ki ga nimajo še razvitega."

**• Za osvojeno bronasto plaketo na celjskem mednarodnem pevskem festivalu je bilo gotovo potrebno ogromno dela.**

"Če delaš v zdravem pevskem okolju, ni težko priti do uspeha. Potrebno je veliko truda, nasmeha na obrazu, prijaznih besed in ogromno odrekovanja tako s strani zborovodje kot tudi z otrokove strani. Vaje imamo dvakrat tedensko po eno šolsko uro. Pred nastopi na prireditvah in tekmovanjih pa vajah posvetimo precej več prostega časa. Tako se srečujemo ob petkovih popoldnevih in sobotah, naše vaje pa trajajo kar dve do tri ure."

**• V otroškem zboru prepeva 31 otrok. Kako vam ob tolikšnem številu pevcev uspe ohraniti disciplino ter redno prihajanje na vaje?**

"Z veseljem povem, da le redkokdaj kdo manjka na vajah. Drug drugega spod-

bujamo in bodrimo, da kot eden prihajamo k pevskim vajah, vedno dobre volje in z veliko mero potrpežljivosti. Na pevskih vajah je zelo pomembno vzdržati maksimalno koncentracijo. Ko ta popusti, naredimo premor, potelovadimo, se nasmejemo, malo pomalicamo, se posladkamo z drobnimi stvarmi, ki nam jih pripravijo kuharice, in nato nadaljujemo vaje. Pri večjem številu otrok lahko hitro pride do izgube koncentracije in naveličanosti. Da to premagamo, je potrebna še dodatna energija in dobra volja. Otroku, ki mora večkrat zapovrstjo ponavljati isto pesem, ker ne zveni dobro, je treba vsakokrat povedati, kaj ni bilo dobro, kaj je treba izboljšati, na kaj je treba paziti, in ga hkrati vsakokrat pohvaliti. Sicer pa so nekateri otroci že tako glasbeno izobraženi, da sami slišijo napake in tako drug drugega opozarjajo, spodbujajo in včasih tudi karajo. Zgodi se, da tudi solze pritečejo po licu. Zato vedno znova poudarjam, da ima mesto v zboru le tisti, ki je do svojega sopevca prijazen, tovariški in ga spoštuje, tudi če ima slabše razvit posluš kot on. Včasih se pojavijo medsebojna trenja, češ, kje si bil zadnjič, ni te bilo na vajah, sem te videl tam pa tam... Vse to je potrebno reševati z mirnim tonom, s prijazno besedo, z veliko odpuščanja, kajti z grobstvo pri otroku nič ne dosežeš."

**• Na pevskih odrih dirigirate otroškemu, mladinskemu in odraslemu mešanemu pevskega zboru. S katero populacijo delate najraje?**

"Z vsemi zbori zelo rada delam, še posebno rada pa z otroškim zborčkom. Otroci so najbolj iskreni, preprosti in pri njih



FOTO: D. VUICA

Cvetka Hribar

beseda nekaj velja. So redni na vajah in čutijo večjo odgovornost do dela in nastopov kot odrasli. Prizadevnost odraslih pevcev ni na tako visoki ravni, petje vzamejo bolj ljubiteljsko, tekmovalni duh jim ni tako blizu kot otrokom, pri katerih je zavzetost večja, ravno tako pa tudi napredek iz ure v uro, medtem ko je pri odraslem zboru ta pot znatno daljša."

**• Na Glasbeni šoli Marjana Kozine v Novem mestu poučujete tudi klavir.**

"Tako je. Tudi to delo opravljam z velikim veseljem. Moji učenci so stari od pet do petnajst let in prihajajo k pouku z različnih koncev Dolenjske. Otroci, ki se vozijo iz oddaljenih krajev v Novo mesto, so velikokrat še bolj zavzeti za učenje klavirja, zato se jim še posebno rada posvetim. Uspehi so pri nemestnih otrocih dostikrat večji."

**• Ali je to razlog, da poučujete glasbeno vzgojo izven mesta, v majhnem kraju?**

"Res je. Moja želja ni poučevati glasbo v mestnih šolah. V majhnem kraju se

bolj najdeš in tudi prizadevnost otrok je večja. Rada prihajam v šolo, kjer čutim, da sem zaželjena, sem presrečna, ko vidim zadovoljne otroške obraze okrog sebe. Žal mi je, da ne učim glasbene vzgoje tudi v nižjih razredih, tako bi otroci, ki pojejo v zboru, dobili pevsko izobrazbo že pri pouku, stik z njimi bi se poglobil. Zelo pomembno je, da dobro poznaš svojega pevca, njegov značaj, se pogovoriš z njim o njegovih težavah... Rada bi skupaj s svojimi pevci preživela kakšen počitniški dan, a žal si šola tega ne more privoščiti."

**• V zadnjem času se veliko govori o predmetih, kot sta glasbena in likovna vzgoja, ki po mnenju nekaterih niso potrebni v šolskem programu.**

"Žal je glasbena vzgoja danes na repu priljubljenosti predmetov v šolah. Glasbenih pedagogov primanjkuje, in tako se večkrat zgodi, da jo poučujejo tisti, ki so glasbeno neizobraženi in ki neprizadeto gledajo na ta predmet. Rada bi poudarila, da je glasba v otroštvu ena izmed najpomembnejših stvari. Otroci bi morali že v vrtcu veliko prepevati. Danes so vzgojiteljice vedno bolj glasbeno izobražene, kar se pozna tudi pri otrocih, ko vstopijo v šolo. Sicer pa je splošen način življenja za tovrstno vzgojo neprimeren. Preveč je gledanja televizije, hrupne glasbe, tempo življenja je prehitel. Vse to onemogoča zbranost, ki je potrebna, da se predaš glasbi. Otroci bi moral v zgodnjem otroštvu veliko peti in igrati na instrumente. Žal pri nas glasbena šola ni dostopna vsakemu, bodisi zaradi pomanjkljivih glasbenih dispozicij, slabše razvitih sposobnosti ali materialnih nezmožnosti."

**• Čemu dajete poudarek pri pouku glasbene vzgoje na osnovni šoli?**

"Nenehno težim k temu, da bi bila glasbena vzgoja predmet, pri katerem se otroci sprostijo in spoznajo glasbene umetnine na njim dostopen način. Pomembno se mi zdi prepevanje, igranje na Orffove instrumente in ples ob glasbi. Zelo sem vese-

la, ko slišim prepevati dekleta in predvsem fante iz višjih razredov. Pri pouku nikoli ne ocenjujem dobrega in slabega petja. Vesela sem, da pojejo vsi po svojih pevskih zmognostih. Žal mi je, da se danes vse manj prepeva v družinah s starši. Mnogo otrok prihaja v šolo s hripavimi glasovi, kar je posledica kričanja. Tega je že v vrtcih veliko, kjer se otroci ne znajo pogovarjati v mirnem tonu, ampak vpijejo drug prek drugega. Vsak krič pa je šok za gasilke in tega se premoledno zavedamo."

**• So vas starši že kot dekletce glasbeno vzgajali in spodbujali?**

"Da, glasba je v naši hiši doma. Oba starša sta lepo prepevala, sama sem velikokrat pela z babico, ki je bila živa enciklopedija starih ljudskih pesmi. Otroci smo vsi obiskovali glasbeno šolo: trije bratje igrajo harmoniko, trobento in violino ter jaz klavir. Kasneje pa sem začutila, da bo glasba moja življenjska sopotnica."

Poklic glasbenika je izjemno težak in žal premalo cenjen. Zahteva ogromno odrekovanja, veliko potrpežljivosti in dobre volje. Po drugi strani pa nudi veliko zadovoljstva. Trud, ki ga vlaga v svoje delo, je poplačan z aplavzom v dvorani, s presrečnimi otroškimi očmi, z zadovoljnimi obrazi staršev, ki vedo, da se njihov otrok vzgaja za bogato življenje. Dodatna spodbuda so prijatelji, ki spremljajo njeno delo in jo podpirajo. Mnogi pohvalijo zvok njenih zborov. S pevci je zelo hvaležna sponzorju - mizarju Vidmar iz Straže, ki je poskrbel za to, da so otroci na odru oblečeni v lepe modre srajčke z belimi pikicami in kratka krilca z naramnicami.

Cvetka pravi, da sta otroška in mladinska pesem balzam za dušo in res ni lepšega doživljanja, kot poslušati in opazovati veliko gručo otrok v pikčastih bluzicah, "postrojjenih" na odru, kako z dvignjenimi glavami, bistrimi očmi in odprtih ust zrejo v zborovodkinjo in sledijo gibom njenim rok. In potem, ko se oglasijo njihova grla, kot bi pelo eno samo... in še prisrčno pomagajo na koncu... DIANA ŽAGAR

## NA SENČNI STRANI ŽIVLJENJA

# S šolarjema in kopicco skrbi

V hišici ob gozdu v Dolenji vasi blizu Mirne Peči živijo Erštetovi, od letošnje pomladi bistveno drugače kot prej - slabše. Štiričlanska družina je od 15. maja le še tričlanska: ko se je 32-letni oče Franci v gozdu smrtno ponesrečil, je skrb za oba šoloobvezna otroka ostala 28-letni vdovi Vesni. Za možem je dobila vsaj službo snažilke vagonov na železnici, sicer bi bilo reševanje njenih težav in stisk, med katerimi je največje neodplačan stanovanjski kredit, skorajda brezupno.

Vesna, ki je doma iz Hrastja, in Franci, doma z Otočca, sta se spoprijateljila v osnovnošolskih klopeh - oba sta obiskovala šolo s prilagojenim programom v Šmihelu. Vesna je že pri 16 letih rodila Marijo, ki se sedaj ravno tako kot njena starša šola v tej šmihelski šoli. S hčerko je mlada mamica nekaj časa stanovala pri materi v Hrastju, toda prostorska stiska je bila prevelika, saj so tu živeli še zdaj že Vesnina pokojna babica in stric z družino. Mlada sta začela poizvedovati po drugem domu in kmalu dobila v najem zeleno hišico ob gozdu v Dolenji vasi.

**Zadovoljni v zeleni hišici**

Kot pravi Vesna, sta bila v tem obdobju najbolj srečna. Ko se jima je pred osmimi leti rodil še Boštjan, sta se tudi uradno poročila. "Za denar pa je bilo vedno hudo," pripoveduje. Mož Franci je sicer imel službo in je tako kot prej njegova tašča čistil vagono, Vesna pa je leta 1983 kot tehnološki presežek ostala brez zaposlitve. Prej je osem let delala v novomeškem IMV.

Mlada štiričlanska družinica se je morala znajti le z eno skromno plačo, kar pomeni s približno 40 tisočaki. Kmalu pa je še sosed zahteval, naj zeleno hišico ali odkupijo ali pa se iz nje izselijo. Erštetova nista imela izbire, saj nista imela kam iti. Zaposlila sta za kredit, ga dobila ob občine (5.500 DEM) in banke (4.500 DEM) ter tako postala lastnika polovice hišice -

kuhinje, sobe in shrambice. Drugo polovico je odkupil Vesnin brat. Z eno plačo so živeli skromno; Maričkin otroški dodatek zadošča ravno za internat, za Boštjana pa dobijo sedem tisoč tolarjev. Do letos jim je nekako uspelo odplačati bančni kredit in del stanovanjskega.

**Usodno grabljenje listja**

Da so lažje shajali, sta Erštetova dva pri raznih kmečkih opravilih pogosto pomagala teti v Dolenjem Kamenju in od nje dobila razne stvari: mleko, jajca, krompir, čebulo. "Pa le ni bilo treba vsega kupovati," pravi Vesna in pove, da se je usodna nesreča zgodila prav na enem takšnih delovnih obiskov.

V četrtek, 15. maja, je Franci imel dopust in oba z Vesno sta teti pomagala v gozdu pri grabljenju listja. Bili so pridni in delo jim je šlo ves dan dobro od rok. Ko so naložili prikolico listja, traktor ni takoj vžgal, in odločili so se, da jo porinejo. Franci se je takrat po nesreči znašel med prikolico in bukvijo. Stisnilo ga je in ni mu bilo več pomoči.

**Sreča v nesreči: moževa služba**

28-letna vdova je tako ostala sama z dvema šoloobveznima otrokoma in kopicco skrbi. Seveda je najprej pomislila na zaposlitev, toda da to ne bo enostavno, je vedela, saj si je v službo želela že prej, pa ji ni uspelo. Sreča v nesreči je bila, ko so



FOTO: L. MURN

Boštjan, mlada vdova Vesna in Marička

ji mesec dni po moževi smrti ponudili isto delovno mesto, kot sta ga opravljala njen Franci in pred njim njena mama. To si je vedno želela. Tako je sedaj Vesna snažilka železniških vagonov. Vsako jutro vstane ob petih, se peš odpravi do mirnopoške železniške postaje ter se z vlakom odpelje do Novega mesta, kjer v kurilnici čisti, umiva in pospravlja do pol treh popoldne. In potem spet z vlakom domov, kjer jo že čaka 8-letni Boštjan, ki obiskuje OŠ Mirna Peč. Marička se jima pridruži samo ob koncu tedna, sicer je v internatu. Prve plače ob našem obisku Vesna še ni prejela, ampak gotovo jim bo lažje z enim stalnim virom dohodka. Ostaja jim še vedno odplačevanje kredita in Vesna pravi, da bo poskusila s prošnjo, da jim ostanek oprostijo. "Žalostno je bilo tudi, ko sem že po moževi smrti dobila obvestilo, da mora Franci plačati dohodnino 40 tisoč tolarjev, če ne, ga bodo v 14 dneh zaprl..." pripoveduje Vesna.

**"Hvala za pomoč"**

Mlado družinico sta v stiski najprej opazili Krajevna organizacija RK Mirna Peč in njena predsednica Sonja Žagar, za kar se Vesna lepo zahvaljuje. Prinesli so jim prehrabene izdelke iz trgovine, najbolj pa so pred kratkim razveselili fanta Boštjana, ki so ga v celoti oblekli za na morje. Žagarjeva ga je vzela s seboj v Novo mesto in Boštjan si je za v kolonijo na Debeli Rtič izbral kopalke, brisače, cokole itd. Morje letos okuša tudi njegova sestra Marička, ki je te dni v Zdravilišču Debeli Rtič. Sicer pa Vesna poudarja, da ni do sedaj še nikogar prosila za pomoč.

Čeprav so se za prvo silo Erštetovi nekako znašli, očka vsi zelo pogrešajo. "Kar lepo sva se razumela in sedaj je tako prazno, ko ga ni. Pogosto gremo na pokopališče prižgat svečo," žalostno pripoveduje mlada vdova, ki ji življenje ne prizanaša. Ampak ve tudi, da za vsakim dežjem posije sonce. LIDIJA MURN

# Tiste velike noči v Sadinji vasi

Tiste velike noči leta 1944 je bilo pri Golobičevih ali po domače pri Tacevovih v Sadinji vasi pri Semiču slovesno. Tam za hribi je še divjala vojna vihra, a Bela krajina je bila že osvobodena in potem, ko jo je vojna za nekaj let razblinila, se je družina spet zbrala okoli mize kot v letih pred njo. Materi Ani se je topilo srce in njenemu možu Janezu, razumnemu in preudarnemu gospodarju, se je od ginjenosti glas zataknil v grlu: sin Jože je prišel iz Cankarjeve brigade. Italijani so ju skupaj odpeljali na Rab jeseni dvainštiridesetega. Žena se je takrat internaciji le po naključju izognila, zato pa so Italijani cvetočo kmetijo, za katero je Janez žrtvoval več let trdega dela v Ameriki, popolnoma opustošili. Tudi najmlajši Albin je prišel od partizanov. Nekaj mesecev prej, predno so Italijani odpeljali očeta in brata, je že bil v gozdu. Potem so še tu še hčerka Ivanka in njeni deklici Ivica in Anica pa njen mož Jože, prav tako partizan v belokranjskem bataljonu. Doma je z one strani Gorjanec, Reginov iz Konca pri Podgradu, kjer si je Frenk, njegov oče, z dolgoletnim delom v Ameriki tudi ustvaril lepo imetje. Jože se je oženil z Ivanko. Mladoletna sta bila še oba, ko sta se poročila. Zdaj je tu ob svoji družini, mlad partizanski oficir, za njim pa je tudi Rab, kamor so ga Italijani odpeljali že julija 1942, pa Visco in številne avanture, po katerih je prišel do primorskih partizanov in preko njih domov v Belo krajino. Zdaj so vsi zbrani tu, nekateri ranjeni, vendar živi na domačiji v Sadinji vasi. Tako je za veliko noč na pomlad leta 1944 in tako ne bo nikoli več. Tako so pota usode.

Julija 1997, petinpetdeset let potem, ko so ga v Semiču Italijani aretirali, stojiva z Jožetom Regino na njegovi terasi v Kotu pri Semiču in najin pogled objema Belo krajino, ki leži pred nama kot na dlani. "Tam je Suhor, tam Krasinec, tam Črnomelj in tam zadaj je Hrvaška," mi razkazuje dobro mu znano pokrajino pod nama, ki se že odeva v megleno tenčica poletne nevihte. Ne traja dolgo, pa naju močen piš prežene v zavetje dnevne sobe. In ko zunaj divjata dež in grom, se z Jožetom pogovarjava o drugačnih nevihtah. Skozi nje se je moral Jože pretolči sam. In marsikdaj je moral sprejemati odločitve, ki so bile bolj v skladu z zdravim kmečko logiko, katero je dobil za popotnico od svojega očeta v Kotu, kot pa z okorelo ideologijo, kakršno so mu poskušali vcepiti. Naj o tem govorita naslednji zgodbi.

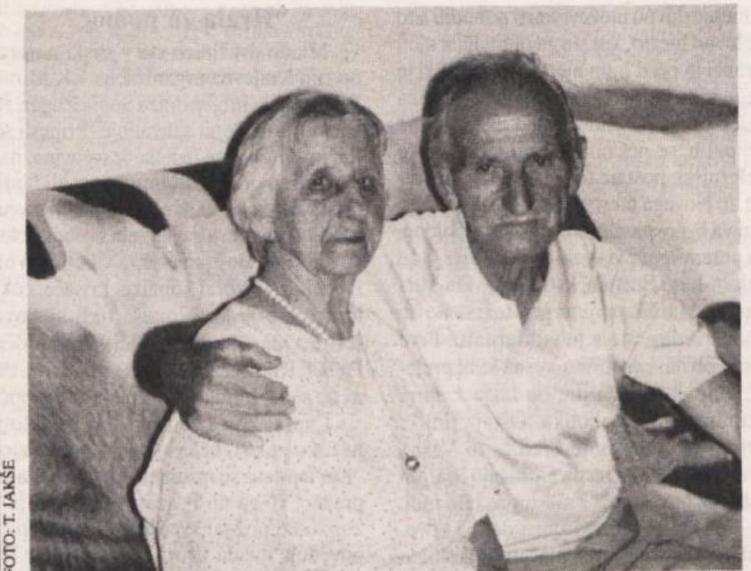
Jože je bil mlad partizanski komandir s svojo četo tam nekje v Suhi krajini. V veliko pomoč mu je bil študent Milan. Prav takrat je bila četa v bližini njegovega doma in Milan se je v zavetju noči izmuznil domov na obisk. Pri njem doma je bilo tako, kot še v marsikateri kmečki družini tisti čas. On je bil partizan, njegova brata pa

pri domobrancih. Bratje so se doma srečali in Milan ju je pregovarjal, naj se pridruži partizanski vojski. Po dolgi diskusiji sta brata ugotovila, da so šle stvari že predaleč in da je najbolje, če ostane vsak pri svojem. Tako je tudi bilo. Milan se je hotel vrniti v četo, a je ni več našel; medtem je dobila ukaz za premik. Milana je posebna patrolja zasledovala, in ko je odšel domov, so domnevali, da je izdal partizanske položaje. Aretirali so ga in hitro sodišče ga je obsodilo na smrt z ustrelitvijo. Pred postrojeno četo naj bi ga ustrelil prav Jože, njegov komandir. A ta je prej poslušal fantovo izjavo in se je ukazu uprl. Svojemu nadrejenemu oficirju je svetoval, naj z izvršitvijo sodbe počakajo. Tako je tudi bilo. Jože Milana med vojno ni več videl, a ko so partizani leta 1945 vkorakali v osvobodeno Ljubljano, je v lokalu na Taboru kar čez mizo planil k Jožetu mlad fant in ga objel. Bil je Milan. "Se me spominjaš? Rešil si mi življenje!" mu je dejal.

Drugič je bilo leta 1948 v Ljubljani. Jože je bil oficir v jugoslovanski armadi. Po pregledu straže je srečal svojega nadrejenega, Črnogorca po narodnosti, in mu dejal: "Sinoči sem po radiu slišal, kako Stalin omalovažuje naš boj in naše žrtve. To pa ni prav, kajne?" Nadrejeni mu ni odgovoril, le dvignil je pištolo in poklical stražo, da ga je razorožila. Drugi dan je sledilo zaslišanje, a veter se je že obrnil in namesto Golega otoka je Jože doživel čestitke in svobodo. Njegova vojaška kariera se je vzpenjala, pridobil je še več vojaške, tehnične in pravne izobrazbe in na tehničnem šolskem centru JLA v Zagrebu je dolga leta predaval mladim častnikom. To je delal vse do predčasne upokojitve sredi sedemdesetih let. V Zagreb ga je spremljala žena Ivanka, ki mu je medtem rodila tretjo hčerko, tudi to Anico po imenu, kajti prejšnja jima je kmalu po vojni umrla. Tudi prva hčerka Ivica ju je za vedno zapustila, takoj ko sta se spet vrnila v Slovenijo. Tako jima je ostala le še najmlajša hčerka, sedaj pa imata že dva vnuka in celo eno pravnukinjo. Iz hiše, ki jo je v Kotu pri Semiču podedovala Ivanka, sta si medtem napravila prijeten dom. Žulji in preudarnost njunih prednikov so se tako udeležili v enem od najlepših koticov Bele krajine. Letos junija sta tu praznovala šestdeseto obletnico poroke.

In kaj se je zgodilo z gnezdi, iz katerih izhajata? Reginov v Kotu pri Podgradu ni več. Od treh bratov in dveh sester, kolikor jih je bilo včasih pri hiši, živi doma le še setra Francka. Tudi pri Golobičevih v Sadinji vasi je čas gospodaril po svoje. Domačija v Sadinji vasi sameva. Vanjo kdaj pa kdaj pride Albin, ki stalno živi v Portorožu. Jože kot upokojeni oficir in težki invalid sedaj živi na Trebnjem Vrhu pri Semiču.

TONE JAKŠE



Ivanka in Jože Regina iz Kota pri Semiču

## NAGRADNA KRIŽANKA 14



DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST		BIKOBREC, KI SE BORI PEŠ	JAPMOJSTER LESOREZA (KITAGAVA, 1753-1806)	GR MIT STOGLAVI ZMAJ KI JE STRAŽIL JABOLKA	GLINA	LULČEK	SKOKRATOV TOŽILEC	STARODAVNA JAPONSKA PRESTOLNICA
OKRASNA RASTLINA S POKONČNIM ČASASTIM CVETOM								
OSTANKI V TALINICAH								
NAJVIŠJI VRH BELASIČE NA MEJI GRČIJA- BOLGARIJA								
AVTOR: JOŽE UDIR	STROKOV- NJAK ZA PSE	IZOBČENJE IZ CERKVE	SOL DUŠKOVE KISLINE	TUR	KOŽNA RAZPOKLINA	NEKD. CELJ- SKA FIRMA (POSODA) LAT. PREVOD BIBLIJE	EGIPČANSKI STVARNIK SVETA POLOTOK V SREDNAMERI KI	
SKOPLJENJE								OGRAJA OKROG VODNANA
KDOR KAJ IZBOLJŠA NA TEHNIČNEM PODROČJU							STROG OPO- MIN ZARADI NEGATIVNE- GA VEDENJA SNOP LANU	
KAR MORA KDO STORITI PO VOLJI NEKOGA						RIM. MIT. BOG SMRTI POMEMBEN PREHRAMBEN ARTIKEL		SINE ANNO EDEN NAJ- BOLJŠIH KO- ŠARKARJEV NBA (LARRY)
PRIPRAVA ZA OTIRANJE						UJETA ŽIVAL ZA PRIVA- BLIANJE DRUGIH DROBIR		
GIBANJE PO ZRAKU			LITURGIČNO OBLAČILO KOCBEK EDVARD					
OMEČTEV						KDOR PAZI NA OSEBE, KI JIM JE ODVZETA PROSTOST		
ROČNI VOZIČEK NA DVEH KOLESIH					DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	VOLOVSKA ANTILOPA		



### NAGRADI V NOVO MESTO IN KRŠKO

Žreb je izmed reševalcev 13. nagradne križanke izbral Anico Šuštaršič iz Novega mesta in Mihelco Kežman iz Krškega. Šuštaršičevi je pripadla denarna nagrada, Kežmanova pa bo prejela knjižno nagrado. Nagrajenkama čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 4. avgusta na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 14. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu. Prva nagrada bo tokrat ponovno desetdnevno bivanje za eno osebo v Penzionu Krone v Moravskih Toplicah.

### REŠITEV 13. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 13. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: NASAD, ATALA, SAMEC, MILOŠ, OSIR, KAPOŠ, ŠTOLA, SPOT, SPOMENIK, LIVAR, EBOLA, OSAMOSVOJITEV, VAČANI, RATINE, ANIT, ALE, ENIS, KOČA, MAK, VAJA.

### PRGIŠČE MISLI

Besede so stranski tir življenja.

P. ZIDAR

Bolj ko se človek trga od svojega pravega bistva in bolj ko se zato navezuje na stvari in reči, ki so minljive, prej ga pretresi življenja zamikajo in morda zrušijo.

J. ZALOKAR

Svoboda in resnica nista isti pojem.

T. KERMAUNER

Revolucijo delajo delomrzneži, topoglavci, kramarji človeških duš, banditi, preračunljivci, pisana sodrga z dna družbe.

L. KOVAČIČ

Upanje je bogastvo tistih, ki nimajo ničesar.

Kitajska modrost

Človekova moč raste iz tega, v kar veruje, ne pa iz tega, kar zna.

E. KOCBEK

Občutek za odgovornost je v premem so-razmerju s stopnjo inteligence, s stopnjo duhovne senzibilnosti, s stopnjo človečnosti.

I. TORKAR

## KNJIŽNA POLICA

### Slovenski trije

Mladinska knjiga je s prvimi dvanajstimi knjigami iz zbirke Umetnostne monografije, ki jih je poslovenila po izvornih založbe Parragon Book Service, naletela na dober odziv med bralci in kupci. Lične, ne obsežne monografije so namreč odlični vodnik skozi svetovno likovno umetnost, namenjene pa so najširši javnosti ter temu primerno poljudno in privlačno zasnovane. Vsaka monografija predstavi izbranega umetnika s kratkim življenjepisom in razlago prvin njegovega slikarskega delovanja, nato pa sledi okrog petdeset celostranskih barvnih reprodukcij najpomembnejših stvaritev, spremno besedilo pa opiše okoliščine, v katerih je delo nastalo in kakšen je njegov pomen v umetnostni zgodovini ter v umetnikovem opusu. Doslej so bili tako predstavljeni najbolj poznani mojstri svetovnega slikarstva, v najnovejših treh monografijah pa slikarji Paul Gauguin, Henri de Toulouse-Lautrec in Edgar Degas.

Svetovnim mojstrom so se v zadnjem paketu Umetnostnih monografij pridružili še trije slovenski. Mladinska knjiga se je odločila, da na enak način in v enaki opremi predstavi tudi naše slikarje. V izbor je prišlo 12 umetnikov, dokončno pa so bili za zbirko izbrani Bergant, Kobilca in Jama. Predstavitve najstarejšega (18. stol.) in morda najzanimivejšega med njimi, FORTUNATA BERGANTA, se je lotil Milček Komelj. Označil ga je kot eno najbolj ne- navadnih osebnosti v slovenski umetnosti, ki s svojo psihološko prepričljivostjo vzemirajo današnjo občutljivost in izstopajo tako s čisto likovno kvaliteto kot z osebnostno prepoznavnostjo in domačnostjo. Kljub pomembnosti za slovensko slikarstvo Bergant doslej ni imel svoje monografije, tako da je ta prva in zategadelj toliko več vredna. Na svoj način monografija opozarja tudi na usodo znanih slovenskih umetnin, ki so izginile neznanokam. Za Bergantovi sliki Ptičar in Prestar se ne ve, kje sta, zato sta v monografiji edini predstavljeni s črno-belo reprodukcije, ker nove, barvne, pač ni bilo mogoče narediti.

Naša prva akademsko izobrazena slikarka, danes uvrščena med klasike slovenskega realizma in gotovo najbolj priljubljena ter najpomembnejša slovenska umetnica, je IVANA KOBILCA (1861-1926). Njena dela, kot so Poletje, Kofetarica in Otroci in travci, spadajo med najbolj poznane in najbolj priljubljene slike pri nas. Slikarico, ki je svoje ustvarjalno težišče našla v figurativnem slikarstvu, še posebej v portretu in žanrskih upodobitvah iz kmečkega in meščanskega življenja, predstavlja Breda Ilich Klančnik.

MATIJA JAMA (1872-1947) velja za najdoslednejšega slovenskega impresionista in v svojem času za najbolj razgledanega našega umetnika, ki je teoretska spoznanja prenašal v svojo slikarsko prakso. Ustvaril je več kot 450 slik s pokrajinskimi motivi, mestnimi vedutami in portreti. Zelo veliko je potoval po tujini in se šele na jesen življenja za stalno naselil v Ljubljani, od koder pa se je še vedno stalno odpravljala na slikarske izlete v okolico in tam ustvarjal nova in nova dela, tako da kljub obsežnemu opusu v tujini ustvarjenih del velja za enega najpomembnejših slovenskih krajinarjev tega stoletja. Monografsko predstavitev Jame je pripravil Mirko Juteršek.

MILAN MARKELJ

### Slovenski kostanjarji

Kje vse in na kakšne načine si je slovenski človek služil vsakdanji kruh! Če so mu ga skopa zemlja in trde razmere pretenko rezale doma, je šel s trebuhom za kruhom po belem svetu, v Ameriko, v evropske dežele, slovenska dekleta celo v daljni Egipt, nekateri pa so šli tudi na cesarski Dunaj, kjer so si čez zimo prislužili kaj denarja s peko kostanjev, krompirja in jabolk. Še posebej v drugi polovici prejšnjega stoletja in do konca prve svetovne vojne so bili slovenski kostanjarji kar ena od značilnosti takrat zares narodnostno pisanega Dunaja in so predstavljali svojevrstno kulturno enoto s svojimi značilnostmi in zakonitostmi. Po prvi svetovni vojni, ko smo Slovenci prišli v drugo državo, so tokovi z nekdanjo prestolnico usahnili in slovenskih kostanjarjev je bilo na dunajskih ulicah vse manj in manj. Zdaj je po neuradnih podatkih med kostanjarji v glavnem mestu Avstrije registrirana le ena oseba slovenskega rodu.

Ta zanimivi pojav iz naše bližnje preteklosti je za diplomsko nalogo na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani raziskala Polona Šega. Omejila se je na kostanjarje, ki so na Dunaj prihajali iz nekdanjega velikolaškega okraja, a je kljub temu pojav zajela dovolj celovito. Za nalogo, ki je zbudila precej pozornosti, je prejela študentsko Prešernovo nagrado, na temelju te diplomske naloge pa je pripravila še knjigo SLOVENSKI KOSTANJARJI NA DUNAJU, ki je pred kratkim izšla pri Dolenjski založbi v Seidlovih zbirki. Čeprav gre za strokovno delo, pa bo gotovo pritegnilo zanimanje tudi nestrokovne javnosti, saj avtorica v knjigi razgrinja zanimiv drobec iz življenja naših ljudi.

MILAN MARKELJ

**DIATONIČNO HARMONIKO** Resnik, staro 6 let, cis, fis, ha, nujno prodam. ☎ (068)60-425. 7414

**M3 hrastovih desk** prodam. Stanko Mehak, Tomazja vas 15, Škofjan. 7415

**5 M3 SMREKOVH** suhih desk, 8 in 5 cm, in 5 m3 hrastovih, 8 in 5 cm, ugodno prodam. ☎ (0609)629-794. 7417

**200 LITROV** dobre šmarnice prodamo. ☎ (068)85-769. 7419

**BELO** in rdeče vino iz okoliša Vinji Vrh ter breskve prodam. ☎ (068)42-356. 7422

**UČBENIKE** za 6., 7. in 8. razred (nemščina) prodam. ☎ (061)778-789. 7426

**BUKOVA DRVA** prodam. ☎ (068)23-674. 7438

**HRASTOVE PLOHE**, 5 in 8 cm, ter 1,5 m plohov divje češnje, stare eno leto, prve klase, prodam. ☎ (068)42-058, po 15. uri. 7448

**BELO** in rdeče vino prodam. ☎ (068)85-668. 7451

**100 LITROV** kvalitetnega belega vina, mešanó suvignon - rizling, prodam. ☎ (0608)59-026. 7452

**MEŠANA DRVA** in vino šmarnico ter klinaste brane prodam. ☎ (068)76-525. 7453

**KOMBINIRAN** otroški voziček CAM ugodno prodam. ☎ (068)22-489, po 16. uri. 7458

**ZGODNJI KROMPIR** in vino šmarnico ugodno prodam. ☎ (068)321-957. 7460

**KORUZO** v zrnuj, cca 500 kg, prodam. ☎ (068)81-538. 7462

**ZRAČNO SUŠENE** hrastove deske, 50 in 27 m, ter smrekove colarice prodam. ☎ (068)21-143. 7463

**VINO ŠMARNICO** po 120 SIT/1 in telico s teletom, starim 10 dni, prodam. ☎ (068)65-012. 7468

**RABLJEN** gradbeni material od hiše prodam. ☎ (068)52-952. 7476

**VINO ŠMARNICO** prodam po 150 SIT/1. ☎ (068)81-774. 7486

**VEČJO KOLIČINO** rdečega vina prodam po 130 SIT. ☎ (068)87-664. 7493

**ENOIGELNI SINGER**, industrijski owerlock, prodam za 600 DEM. ☎ (068)44-553, po 17. uri. 7493

**DOMAČE ŽGANJE**, slivovko, tropinovo, hruškovo, in vino belokranjec, laški in renski rizling prodam. ☎ (068)58-113, po 20. uri. 7498

**UČBENIKE** za 7. razred in jugo, letnik 1987, registriran do 1/98, v okviru, prodam. ☎ (068)27-839. 7501

**2 TERMOAKUMULACIJSKI PEČI**, malo rabljeni, in štedilnik na trda goriva zelo ugodno prodam. ☎ (068)60-582. 7503

**ŠTUDENTKO** sprejemem na stanovanje v Ljubljani. ☎ (068)25-305. 7455

**ŠTUDENTKI** oddam sobo, 24 m<sup>2</sup>, s souporabo kuhinje in kopalnice v Ljubljani. ☎ (068)323-104 ali (061)59-688. 7457

**V OKOLICI** Novega mesta oddam opremljeno dvosobno stanovanje s telefonom, CK in garažo. Šifra: PRED-PLAČILO. 7459

**OVNA**, solčavca, z rodovnikom, več barih ovc in traktorske grablje Sip 160 prodam. ☎ (068)68-035. 7321

**TELIČKO SIVKO**, staro 2 meseca, prodam. ☎ (068)89-112. 7337

**KRAVO SIMENTALKO**, brejo 4 mesece, prodam. ☎ (068)68-672. 7352

**MLADE NESNICE**, jarkice, hisex, rjave, tik pred nesnostjo, opravljena vsa cepjenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostišče Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Vera Což, Slepšek 22, mokronog, ☎ (068)49-711. 7359

**20 ČEBELJIH DRUŽIN** in AŽ panjih ugodno prodam. Franc Grabljevec, Češnje 18, Mirna Peč. 7368

**TELIČKO SIMENTALKO**, staro leto in pol, prodam. ☎ (0608)33-736, po 18. uri. 7372

**TELIČKA**, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)83-522. 7373

**KRAVO** za meso prodam ali menjam za brejo telico ali kravo. ☎ (068)42-720. 7374

**BIKCA FRIZIJCA**, starega 1 teden, prodam. ☎ (068)78-273. 7376

**BIKCA**, sivega, starega 8 dni, prodam. ☎ (068)83-687. 7379

**VEČ MALIH KOZLIČKOV** in koruzo v zrnuj prodam. ☎ (0608)67-514. 7389

**TELIČI SIVKI**, visoko breji, A- kontrola, ter plug IMT, 10 col, prodam. Jože Papež, Zg. Vodale, ☎ (0608)80-321. 7389

**KRAVO FRIZIJKO**, brejo, prodam. ☎ (068)324-097. 7389

**BIKCA**, križanega šarole-sivec, starega 6 tednov, in rovokopač za krompir prodam. ☎ (0608)81-895. 7390

**ČISTOKRVNE** nemške ovčarje, starši rodovniški, ugodno prodam. ☎ (068)52-518. 7394

**BIKKE** za nadaljnjo rejo prodam. ☎ (068)49-663. 7404

**ŠKOTSKE OVČARJE**, čistokrvne, sobolje bele, z rodovnikom, prodam. ☎ (064)695-014 ali (064)691-889. 7405

**TELIČKA SIVČKA**, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)75-173. 7410

**PURANE**, domače, težke cca 12 kg, prodam. ☎ (068)67-603. 7416

**TELIČKO**, staro 1 leto, in žrebičko, staro 7 mesecev, prodam. ☎ (068)73-410. 7410

**KRAVO** po izbiri, brejo 6 mesecev, in 2 telici, 120 kg, za nadaljnjo rejo, prodam. ☎ (068)45-495. 7430

**GOSI**, stare 5 tednov, bomo prodajali 9.8.1997 na sejmišču v Šentjerneju. Cena 1400 SIT/kom. Naročila sprejemamo na ☎ (067)88-058 ali (067)88-114. 7431

**KRAVO SIVKO**, brejo 8 mesecev, in vino šmarnico prodam. ☎ (068)321-307. 7439

**KOBILO**, staro 7 let, prodam. ☎ (068)89-787. 7439

**PSA MEŠANČKA** z nemškim ovčarjem, starega 4 mesece, cepljenega, prijaznega, zelo lepega, podarimo ljudem, ki imajo hišo in vrt. ☎ (068)317-268, dopoldan. 7449

**SIBIRSKI HASKI**, prodajamo mladiče vrhunskega legla, oče večkratni mednarodni in svetovni lepotni prvak. ☎ (068)79-513. 7454

**BIKCA**, starega 10 dni, prodam. ☎ (068)26-001. 7471

**BREJE OVCE**, jagenjčke za nadaljnjo rejo ali zakol in ovna solčavca, starega 2 leti, prodam. ☎ (068)85-858. 7472

**BIKCA**, starega 5 dni in kalana drva prodam. Uhan, Lukovec 11, Trebnje. 7483

**BELE PIŠČANCE**, težke 1 kg, prodam. ☎ (068)73-104. 7483

**POSAVSKA GONIČA**, starega 2 meseca, ugodno prodam. ☎ (068)52-928. 7496

**2 BIKCA** šarole, stara 12 dni, prodam. ☎ (068)40-275. 7496

**KOZO** z mladico prodam ali menjam za mlade ovce v vrednosti 30.000 SIT. Staro kontrolirano poreklo! ☎ (068)60-652. 7497

**TELIČKO SIVKO**, staro 7 dni, prodam. ☎ (068)84-341. 7504

**ZELO UGODNO** prodam čistokrvno škotsko ovčarko, staro 3 mesece. ☎ (0608)87-395. 7505

**VOLKSBANK**  
Ljudska banka

**OBVESTILO ZA JAVNOST**

Volksbank-Ljudska banka ugotavlja, da se v slovenskem prostoru pojavljajo posredniki, ki se izdajajo kot zastopniki Volksbank-Ljudske banke, d.d., in ponujajo storitve proti vnaprejšnjemu plačilu provizije oz. pologov.

Volksbank-Ljudska banka obvešča in hkrati opozarja svoje stranke, da ti posredniki niso uradni zastopniki banke.

Za vse morebitne informacije o ponudbi in storitvah banke se, prosimo, obrnite na telefonsko številko 061/13 11 009 ali na katerokoli enoto Volksbank-Ljudske banke, d.d.

**OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG**  
Gubčeva c. 4, MOKRONOG

objavlja prosto delovno mesto

**UČITELJA TEHNIČNE VZGOJE IN RAČUNALNIŠTVA**

• za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Začetek dela 1.9.1997.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v skladu z določili Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi razpisa. O izboru bodo kandidati obveščeni v zakonitem roku.

**ZRNO** TELEFON: 0608/75-410  
**GMAJNA 6A** 0608/75-086  
**RAKA**

Trgovsko podjetje Zrno v svoji trgovini na Ranču nudi izredno ugoden nakup vsega gradbenega in kmetijskega materiala:

<b>Cement Anhovo vreča</b>	659.90 SIT
<b>Apno vreča</b>	479.90 SIT
<b>Modularna opeka kom</b>	79.90 SIT
<b>Fasada stiropor 5 cm</b>	1659.00 SIT 1 m <sup>2</sup>
<b>Thermoputz 850 vreča</b>	779.90 SIT
<b>Thermoextra 888 vreča</b>	899.90 SIT

Najcenejši in najkvalitetnejši zaključni sloji na vse fasadne sisteme firme Roefix.

**Keramične ploščice, inštalacijski material, vhodna vrata, sobna vrata, stavbno pohištvo, pipe in kopalniška oprema ter ves ostali gradbeni material.**

V Zrnu omogočijo brezplačno dostavo na dom oz. gradbišče.

V Zrnu vam njihovi mojstri kvalitetno izvedejo vse vrste fasad notranjih ometov ter napeljav vodovoda in centralne kužave.

**krka**

M KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafelčeva 2, NOVO MESTO, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v **nedeljo, 27. 7. 1997**, objavila javno licitacijo naslednjih rabljenih in poškodovanih vozil:

1. R CLIO 1,4 RT	I. 1996 IZKL. C.	900.000,00 SIT
2. VW PASSAT 1.9 TDI	I. 1996 IZKL. C.	1.530.000,00 SIT
3. SUZUKI SWIFT 1.6 GLX	I. 1994 IZKL. C.	310.000,00 SIT
4. R EXPRES 1,4 RL	I. 1995 IZKL. C.	200.000,00 SIT
5. HYUNDAI ACCENT 1,3 LS	I. 1996 IZKL. C.	550.000,00 SIT
6. DAEWOO RACER GSI	I. 1995 IZKL. C.	300.000,00 SIT
7. SUBARU LEGACY 2.0 GL	I. 1996 IZKL. C.	1.000.000,00 SIT
8. OPEL ASTRA 1,6 DIAMOND	I. 1996 IZKL. C.	1.100.000,00 SIT
9. DAEWOO NEXIA 6 LX	I. 1995 IZKL. C.	300.000,00 SIT
10. R-5 CAMPUS	I. 1990 IZKL. C.	200.000,00 SIT
11. R-TWINGO	I. 1997 IZKL. C.	650.000,00 SIT
12. MOT. KOLO HONDA CBR 900	I. 1997 IZKL. C.	1.050.000,00 SIT
13. R-TRAFIC POV.	I. 1988 IZKL. C.	620.000,00 SIT
14. R-TRAFIC POV.	I. 1993 IZKL. C.	1.200.000,00 SIT
15. TOV. MAN 22.281 FNL	I. 1985 IZKL. C.	1.620.000,00 SIT

Licitacija bo v nedeljo, 27. 7. 1997, ob 9. uri v prostorih PE AGROSERVIS, Knafelčeva 2, Novo mesto. Ogled vozil v petek, 25. 7. 1997, od 8. ure do 15. ure ter eno uro pred začetkom licitacije. Vozila pod zap. št. 13, 14 in 15 so rabljena-nepoškodovana, tov. vozilo MAN je v kompletu s priklop. vozilom ITAS P 15 PAL.

10-odst. vplačila sprejemamo eno uro pred začetkom licitacije. Na izlicitirano vrednost se plača 5-odst. prometni davek.

**Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto**

**DIJAŠKI IN ŠTUDENTSKI DOM**  
KRANJ, Kidričeva 53  
4000 KRANJ

DIJAŠKI IN ŠTUDENTSKI DOM KRANJ obvešča bodoče srednješolce, da je za šolsko leto 1997/98 na voljo še nekaj prostih mest za dekleta in fante. Če ste se že ali se še boste odločili za šolanje v Kranju ali drugod na Gorenjskem, imate v našem dijaškem domu na voljo namestitev, prehrano, zdravstveno zaščito in brezplačno pomoč pri učenju.

Nudimo tudi številne prostočasne dejavnosti v domu in v njegovi neposredni bližini - športna igrišča na prostem, športno dvorano in vrsto možnosti za kulturno udejstvovanje in preživljanje svojega prostega časa v številnih interesnih dejavnostih v domu in v mestu Kranju.

Vse potrebne informacije dobite na upravi Dijaškega in študentskega doma Kranj, Kidričeva 53, Kranj, telefon: 064 225 560 in fax: 064 226 806.

**razno**

V NOVALJI na otoku Pagu oddamo lepo opremljene apartmaje po ugodni ceni. Če želite čisto morje in prijeten odih, nas pokličite! ☎ 0038553 661-458 ali 0038553 661-963. 6273

**PISARNIŠKE PROSTORE** v centru industrijske cone v Šentjerneju oddamo. ☎ (068)81-235. 7046

**NA SUHORJU** 7 pri Metliki oddam v najem trgovske prostore s skladiščem, z živili in mešanim blagom. Lokal je opremljen z inventarjem in parkirnim prostorom. ☎ (068)50-123, Pibernik, Suhor. 7303

**POSLOVNE PROSTORE** v izmeri 20, 30 in 40 m<sup>2</sup>, na Kastelčevi 9 v Novem mestu, oddamo. ☎ (068)341-301 ali 341-496. 7333

**STEKLARJA** za zasteklitev balkona iščem. ☎ (068)325-566. 7345

**LOKAL**, 100 m<sup>2</sup>, primeren za vsako obrt ali skladišče, v obrtni coni, oddam. ☎ (068)27-248. 7364

**STAREJŠO OSEBO** s hišo in vrtom, brez otrok in sorodnikov, prevzameva. ☎ (068)27-520. 7391

**VARSTVO OTROK** - mini vrtec, skupina od dveh do štirih let, v prijetnem, mirmem okolju! ☎ (068)22-667. 7489

**GLASBENA ŠOLA** Henček vabi k vpisu! Poučevanje harmonike, kitare itd. ☎ (068)85-682 ali 23-874. 7499

**službo dobi**

**ZA AKVIZITERSKO PRODAJO** nagrobnih sveč redno zaposlimo komunikativne moške ali ženske z lastnim prevozom. ☎ (0609)622-668. 6687

**IŠČETE DELO?** Bi radi dodatno zaslužili? Vaša vztrajnost bo izdatno nagrajena! ☎ (0608)33-235, zvečer. 7307

**Urejen gostinski lokal v Novem mestu redno zaposli natakarja, natakarico in kuharja (lahko pripravnik). Inf. tel. 068/322-223.**

**REDNO ZAPOSILIMO** kuharja (-ico) in honorarno (ali za vikende) natakarico. ☎ (068)21-279. 7435

**DEKLE** za delo v střežbi zaposlimo. Pogoj: praksa. ☎ (068)85-623. 7441

**VOZNIKA** v mednarodnem prometu, s C in E kategorijo, zaposlim. ☎ (068)44-836. 7456

**službo išče**

V DOPOLDANSKEM ČASU iščem delo kot upravni tehnik ali trgovski poslovodja. ☎ (068)26-441 ali 342-441, dopoldan. 7357

**stanovanja**

V ČRNOMLJU, Čardak, prodam dvo-sobno stanovanje. ☎ (068)51-644 ali 52-598. 7349

**OPREMLJENO GARSONJERO** v Krškem prodam. ☎ (0608)34-753. 7360

**STANOVANJE** najamem ali kupim. ☎ (068)322-980. 7406

DOLENJSKE BELE KRAJINE

**STUDIO**

103.0 MHz

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.**

Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtek sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

**Naročilnica za DOLENJSKI LIST**

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: \_\_\_\_\_ Upokojenec: da ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ Pošta: \_\_\_\_\_

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list.

Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: \_\_\_\_\_ 1997.

Kraj: \_\_\_\_\_ Datum: \_\_\_\_\_ Podpis: \_\_\_\_\_

**AVTOKLINIKA**  
☎ 068/ 323-035

Poleg mehaničnih popravil na vseh tipih vozil je AVTOKLINIKA tudi uradni zastopnik za športne vzmeti **JAMEX** in amortizerje **MONROE**

**GARANCIJA 2 LETI**

**JAMEX** **MONROE** amortizerji

**VEČJA VARNOST NA CESTI**

**VI NAM - MI VAM**

oglas na kratko s pošto odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU

**GOTOVINSKA POSOJILA** ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacija.

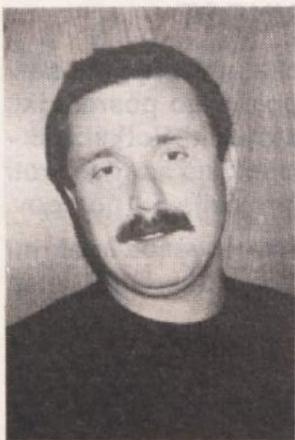
Muzejska 3  
☎ 068/321-751

**TABAKUM, d.o.o.** NOVO MESTO  
☎ 068/341 288, 341 810

**PREDSEZONSKA AKCIJA**  
Grozdnji in sadni MLINI, PECLJALNIKI, ročni in z motorjem, STISKALNICE, mehanske in hidravlične, KADI, BRENTE, LAKOMNICE, INOX CISTERNE in SODI.  
AGREGATI za pranje pod visokim tlakom, VARILNI APARATI - 15% popust, KOSILNICE, vrtno, bočne, nahrbtno, ZAŠČITNE MREŽE PROTI PTICAM.  
CENE VELJAJO SAMO DO PRODAJE ZALOG.

**ODKUP DELNIC**  
Delnice Krke, Uniona, Petrola in druge kupim za gotovino po najugodnejši ceni. ☎ 061/131-92-15

# Igor Silvester



trupert v košarki ni več za velike šole nekje bogu za hrbtom, ampak ga spoštljivo uvrščajo med 10 ali celo 5 košarkarsko najmočnejših osnovnih šol.

"Mlade moraš stalno motivirati. Nisem za trdo roko, kajti tak način dela z mladimi se ne obnese na dolge steze, prisila pri mladostnikih kvečjemu rodi odpor. Podobno skušava z ženo vzgajati tudi hčerki, 11-letno Urško in leto mlajšo Špelo. Veliko hodimo v hribe. Zelo rad grem v naravo in živim z njo, nabiram gobe. Vsaj 20-let sem že ribič, a zase skoraj nikoli ne potegnem ribe na suho; kvečjemu kakšno postrv za hčerki. Pomembno se mi zdi, da ostane v naravi ravnovesje, to pa narava bolje postori sama, kot če poseže vmes običajno pregrba človeška roka," pravi Igor. Mlogogrede: njegovi hčeri v badmintonem klubu Tom Mirna spadata med najboljše tekmovalke, saj je po ocenah strokovnjakov državna prvakinja Urška tudi med najboljšimi evropskimi tekmovalkami do 13 let, njena mlajša sestra Špela, državna podprvakinja, pa tudi v evropski konkurenci "diha za ovratnik" sestrici...

Silvester dvakrat tedensko vodi rekreacijo košarkarjev na Mirni in pravi, da lahko ravnatelj mimske, trebanjske in šentrupeške osnovne šole, Petra Podobnika, Štefana Kamina in Jožeta Zupana, samo pohvali za razumevanje in podporo športnim društvom in športni vzgoji. Igorjev oče je bil nekdanji ravnatelj mimske osnovne šole, potem pa direktor VIO Trebnje, mati je zobozdravnica, njegova mlajša sestra pa je profesorica športne vzgoje v Ljubljani. Celotna družina je privržena športu, zatorej sploh ne preseneča, da so se tudi prihajajoče generacije pri Silvestrovih dobro, a prostovoljno, kot spet poudarja Igor, "zastropile" s športom. Starši in sorodniki so lahko v teh časih upravičeno zadovoljni s takšnim razpletom...

P. PERC

## SLOVESNO NA KRIŽAH

MALI SLATNIK - Krajevna skupnost mali Slatnik in prostovoljno gasilsko društvo Potov Vrh Slatnik v okviru praznovanja krajevnega praznika in 45-letnice dela gasilskega društva v nedeljo, 27. julija, ob 16. uri pri gasilskem domu na Križah pripravilo proslavo s kulturnim programom in veselico z ansambлом Petra Finka. Ob tej priložnosti bodo predali namenju tudi novo gasilsko vozilo Renault Trafic, ki so jim ga pomagali kupiti občinska gasilska zveza Novo mesto, TPV, krajevna skupnost Mali Slatnik in mestna občina Novo mesto.

## IGRE POD DEDOVO LIPO

ŠMARJEŠKE TOPLICE - Za zadnjo soboto napovedane Igre pod dedovo lipo v Šmarjeških Toplicah so zadnji čas odpovedali in prireditve prestavili na nedeljo, 27. julija. Igre bodo potekale v zdraviliškem športnem parku, začele pa se bodo ob treh popoldne.

## VESELICA NA TELČAH

TELČE - Tamkajšnje gasilsko društvo bo na Telčah v soboto, 26. julija, ob 20. uri pripravilo gasilsko veselico, na kateri bo nastopal ansambel Franca Miheliča.



ČAKANJE NA POROKO - Tako so nekoliko nestrpno pred semiško poročno sobo čakali pari, da dahnejo usodni "da". Omenjena soba je namreč premajhna, da bi se lahko hkrati poročilo vseh pet parov, so pa zato nekateri med čakanjem hudomušno pripomnili, da so si na ta način podaljšali svoj samski stan. (Foto: M. B.-J.)

# V zakon stopili po starih šegah

Na Semiški ohceti, ki se je je udeležilo okrog 3 tisoč obiskovalcev, se je v soboto po nekdanjih semiških navadah poročilo pet slovenskih parov

SEMIČ - Turistično društvo Semič je v sodelovanju z Dolenjsko turistično zvezo in občino Semič konec preteklega tedna pripravilo že tretjo Semiško ohceto zapovrstvo. Prireditve je trajala tri dni, osrednji dogodek pa je bila sobotna poroka petih parov po starodavnih semiških običajih.

Tukajšnja folklorna skupina, ki se prav tako imenuje Semiška ohceta, že desetletja ohranja star semiški poročni običaj. Vendar pa so ga do lani folkloristi le odigrali, ne da bi se zares tudi kdo poročil. Lani sta na tovrstni prireditvi prva v resnici stopila v zakon bližnji Vavpče vasi in Sara Miller, ki sicer živita v Ameriki. Letos pa so želeli organizatorji prireditve še bolj popestriti in s tem seveda privabiti čimveč obiskovalcev. Slednje jim je prav gotovo uspelo, saj jih je bilo samov soboto vsaj 3 tisoč, ki so si z zanimanjem ogledali prošnjačenje ter prevoz bale. Na vozu je bilo pet skrinj, ki so jih v resnici prejele neveste, v njih pa je bilo nekaj gospodinjstvih pripomočkov in semiških spominčkov. Ženini pa so potem odšli v spremstvu svatov in semiške folklorne skupine od gasilskega doma, kjer se je sicer odvijalo osrednje dogajanje, skozi ves

Semič v Kaščo po neveste. Nato je povorka, dolga skoraj 500 metrov, v kateri so bili poleg ženinov, nevest in svatov še predstavniki turističnih društev, folklorne skupine iz Kamnika, Mengša, Tacna in Zreč, nonet iz Kočevja ter številni domačini in turisti, zopet krenila nazaj h gasilskemu domu.

Preden so odšli na poroko, so se pari, oblečeni v narodne noše, še predstavili. "Da" so tokrat v Semiču dahnila Irena Medvešek in Janez Radič iz Hrastnika, Nataša Prungl iz Šempetra v Savinjski dolini in Steven Iršič iz Slovenskih Konjic, Tanja Lubše in Štefan Grabnar iz Šmartna pri Litiji, Silva Kozar iz Ivanjkovcev in Franc Heric iz Ljutomera ter Alenka Megše in Janez Drenik iz Trebnjega. Seveda jih je na poti na matični urad čakala še šrangar. Civilno je pare poročil semiški župan Janko Bukovec, cerkveno pa dva izmed njih župnik Janko Štampar. Povorka se je po Semiču zopet vila h gasilskemu domu, kjer so mladoporočence sprejeli z baklami iz slame, folklorna skupina pa je uprizorila sprejem neveste na domu. Veselo rajanje se je nadaljevalo dolgo v nedeljsko jutro, organizatorji pa že razmišljajo, kakšna bo Semiška ohceta prihodnje leto. Tako kot letos naj bi se zares poročilo nekaj parov, vendar naj bi bil med njimi tudi kakšen belokranjski.

Sicer pa so v Semiču pripravili še več spremljajočih prireditvev. Tako si je bilo moč ogledati razstave čebelarških izdelkov, izdelkov domače obrti upokojencev in slik s srečanj slikarjev v Semiču ter vinogradniško muzejsko zbirko. Osnovnošolci so pred ohceto uprizorili ekološko igro "Belo in črno", na srečanju turističnih delavcev Dolenjske in Bele krajine pa so podelili več priznanj. Srebrno republiško priznanje za razvoj turizma je prejel župan Bukovec, prav tako za življenjsko delo pri promociji turizma pa tudi Tonček Plut.

M. BEZEK-JAKŠE

## KOSTANJEVIŠKA NOČ ŽE OD 16. URE

KOSTANJEVICA NA KRKI - V soboto, 26. julija, bo v Kostanjevici tradicionalna Kostanjeviška noč, ki se bo letos začela že bo 16. uri s srečanjem pustnih skupin Slovenije. Ob 18. uri bo nastopil domači pihalni orkester, na otoku se bodo predstavile pustne skupine s svojimi običaji, v mraku pa se bo na prizorišče pripeljal predsednik Prforcenhavza in s seboj pripeljal okrašene čolne. Za vzdušje bodo poskrbele še harlekinke, uradni del pa bosta zaključila razglasitev rezultatov najlepše okrašenih čolnov in ognjemeta.

## Kapiteljska kašča muzej

Na Kapitlju v Novem mestu obnavljajo stavbo iz 16. stoletja - V nekdanji kašči naj bi bil muzej

NOVO MESTO - Stara kašča, ki stoji med novomeško proštno in kapiteljsko cerkvijo, je dočakala boljše čase. Ta teden so jo po opravljenih statičnih izračunih začeli obnavljati. Po idejnih zasnovah Jova Grobovska bo ta zanimiva stavba iz 16. stoletja dobila novo vlogo, in sicer bo služila kot muzej sakralne umetnosti, v katerem bodo postavili stalno razstavo predmetov iz zakladnice novo-

meške proštnje, liturgično posodje, insignije škofov, slike in druge starine. Obnovo so podprli tako proštnja kot Mestna občina Novo mesto in ministrstvo za kulturo.

Prvotni namen stavbe ni povsem poznan. Kot pravi Marinka Dražumerič iz Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, ki nadzoruje obnovo, je mogoče po kvadratasti obliki zgradbe, debelini zidovja in njeni postavitvi v bližini mestnega obzidja sklepati, da je stavba v osnovi srednjeveški stolp, ki pa je kasneje prevzel vlogo šrambe za žito oziroma kašče. Vanjo so v nemirnih časih verjetno shranjevali tudi dragocenosti iz proštnje.

Letos bo stavba dobila novo streho, ki bo za razliko od dosedanjih piramidaste oblike in bo tako poudarila stolpno zasnovano stavbo. Les za ostrešje je pripravila proštnja, opeka pa je bila nakupljena že lani. V naslednjih letih bosta sledila prezentacija in obnova notranjih prostorov. Tako bo proštnjski kompleks s kapiteljsko cerkvijo še zanimivejši. Novo mesto pa bogatejša in lepša.

MiM



IZ SREDNJEVEŠKEGA STOLPA KAŠČA - Ko so na kapiteljski kašči odstranili streho, se je še jasneje pokazala njena možna stolpna zasnova.

# Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Lovci kratijo počitek stanovalcem Regrških košenic - O novomašniku tako in drugače - Nezadovoljna kmeta iz trebanjske občine - Živali pa kar ubijajo - Upokojenka brez regresa in odgovora - Polde bi gledal dobre filme - Mir na Mirni gori

V četrtek zvečer je telefon v našem uredništvu tako zvonil, da bi nas Telekom lahko vpisal v svojo zlato knjigo. Če bi bil dežurni novinar kadilec, bi tisto uro gotovo trpel hude abstinencijske muke. Pa še nekaj je značilno za zadnje telefonsko dežurstvo: kar dvakrat je prišlo do "para", se pravi, da sta o isti stvari govorila dva naša bralca, in to z nasprotnih stališč. A pojdemo po vrsti.

**Bralka z Regrških košenic** se je v imenu številnih stanovalcev v tem novomeškem naselju pritožila nad stalnim pokanjem z bližnjega lovskega strelišča. "Cele dneve, tudi ob sobotah in nedeljah, moramo prenašati to streljanje. Če bi lovci imeli trening ali kar že tam delajo enkrat ali dvakrat na teden po kakšno uro, bi se presneli, tako pa... Danes neprekinjeno poka že od petih popoldne. Saj prebivalci naselja nimamo nobenega mirnega polčitka več! Je to dovoljeno?"

**Bralka z Blance** je pohvalila portret tedna - zapis o novomašniku. "Takah in tako lepih zapisov bi moralo biti več tudi v večjih časopisih, saj bi tako naša izmučena Slovenija postala lepša. Poleg tega so taki zapisi lepa spodbuda za naše mlade ljudi." Drugačnega mnenja pa je bralec iz

**Novega mesta.** "V zadnjem časopisu o novomašniku pišete kar trikrat: v portretu tedna, v poročilu z otvoritve slikarske razstave in o zapisu o obnovi frančiškanske cerkve. Kaj ni to preveč? Poleg tega vsako leto pripravite portret tedna o novomašniku. Kot da vsako leto ne diplomira na desetine mladih zdravnikov, profesorjev, inženirjev in drugih strokovnjakov, ki bodo domovini koristno služili s svojim delom in znanjem. Nič nimam proti, če se mlad človek odloči za študij teologije in za duhovniški poklic, to je pač njegova zasebna stvar. Ne more pa to biti najpomembnejši dogodek, kaj šele, da to prikazuje kot korist za vse ljudi. Gre pravzaprav za slaviteljstvo neproduktivnosti!"

**Kmet iz Suhe krajine** pa polemizira s Francetom Svetcem, ki odgovarja kočevskim kmetom. "Ta gospod naj premisli, če se kdo lahko preživlja brez kmeta. 10 kmetov dobi manj od države kot država od enega kmeta! Bomo mi živeli samo od kočevske divjadi, kmetije pa se naj ji umaknejo? Šramotno je kmete tako obravnavati! Če je divjad več vredna kot kmet, naj dajo nas v Evropo, lovci pa naj se sami preživljajo na Kočevskem!"

**Kmet Alfonz Jaki iz Brinja pri Šentrupertu** se je pritožuje nad ravnanjem občinskega uslužbenca Janeza Resmana, ki da mu, največjemu kmetu v tej dolini, že leta dela krivico, zlasti v zvezi z melioracijo rakovniškega polja. "Resman mi tudi nalašč nagaja, tako na primer pri izdaji potrdila o statusu kmeta, ki sem ga potreboval za nakup telic."

**Bralec iz trebeljanskega** pa ne goduje, ker referenta za kmetijstvo na trebanjski občini nikoli ne dobi v pisarni. "Kmetije potrebujemo takega referenta, ki bo v pisarni in bomo lahko tam opravili, kar rabimo. Pospeševalec pa naj res hodi okoli kmetov, jim svetuje in jih usmerja, ne pa da se ukvarja s politiko!"

**Bralec Janez** pravi, da je pri podpisu o ulovu treh somov napaka. "Somov ribiči niso ujeli pri Termotehniku, ampak 100 m nad lešniškim jezom, v tako imenovani žihovski kotanji, od tam pa je še kilometer in pol do Termotehnik."

Bralec Andrej iz okolice Novega

**mesta** nasprotuje objavi takih fotografij v časopisu in takšnemu ribiškem početju sploh. "Postavljati se s tremi somi je neokusno. Tako lepe ribe bi morale krasiti in bogatiti reko, ne pa da se primitivno slikajo z njimi! Naj bi jih, če so res taki ljubitelji, fotografirali in posneli v vodi, v njihovem naravnem okolju. Isto velja za lovce in njihove tako imenovane trofeje. Z varne preže ubiti medveda, to našo največjo in izredno lepo zver, ali kakšno drugo žival res ne more biti junaško, ampak ravno nasprotno - bedno in obsojanja vredno dejanje."

**Bralka z Mihovce pri Šentjerneju** je potožila, da odvezani in necepljeni psi v njihovi vasi cele noči lajajo in delajo škodo. "Tu bi morali red narediti lovci!" pravi.

Upokojenka **Tončka iz Semiča** sprašuje, zakaj kmečki upokojenci ne dobijo regresa. Na to vprašanje je dežurni novinar skušal dobiti odgovor na novomeškem Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Še preden je v terek opoldne ženski, ki je dvignila slušalko, povedal, kaj bi rad, ga je arogantno prekinila: "Danes ni informacij. Kličite jutri!" in odložila slušalko. Naš časopis pa je "jutri" že natisnjen. Tako, Tončka, pa ste ostali brez regresa in odgovora!

Naš redni bralec **Beno Kop iz Občic** je pohvalil novomeški veterinarski zavod oziroma veterinarja Simona Rakulčiča za njegovo uspešno in strokovno delo pri porodu v hlevu in za prijaznost in ustrežljivost.

Oglasil se je tudi **Leopold Korevec iz Črnomlja**. Vrlemu Poldetu je vseč, da novomeška televizija prenaša poročila Pop TV. "Lahko bi prenašali tudi kakšen film, saj na Pop TV vedno predvajajo zanimive in gledane filme, ne kakšne gruzijske, tako kot na TV Slovenija. Prav bi bilo, ko bi novomeška televizija od Pop TV prevzela še kakšne druge oddaje."

Naš bralec **Franc Rus iz Novega mesta** pa je kar sam prišel v uredništvo in potožil, da sta šla z ženo v nedeljo na Mirno goro, a sta, tako kot še več drugih obiskovalcev, ostala pred zaprtimi vrati planinskega doma.

A. B.



CLIO ZA SILVO - Prejšnjo sredo popoldne je predsednik uprave Revoza Bernard Coursat na manjši slovesnosti pred novo novomeško porodnišnico izročil ključne snežno belega avta Renault Clio Silvi Sajnovič iz Novega mesta. Kot smo poročali v prejšnji številki našega časopisa, je Sajnovičeva v četrtek, 10. julija, zvečer prva rodila v novi porodnišnici. Deklici je ime Sandrina. Silvin mož Vojko je ženo z malo Sandrino in prejšnjima otrokoma Diano in Leonom izpred porodnišnice odpeljal domov v novomeško romsko naselje Smihel. (Foto: A. B.)



PRAZNIK HARMONIKE - Turistično društvo Ratež je v zadnjo nedeljo že 12. leto zapored priredilo harmonikarsko tekmovanje. Tokrat je na "prazniku harmonike" sodelovalo 66 harmonikašev iz cele Slovenije, od najmlajših osnovnošolcev do nastarejšega, več kot 80-letnega Tineta Dolarinca iz Laz pri Uršnih selih. V tekmovanju za nagrado Rateža je bil najboljši Roman Strlekar. 2. mesto si je pripral Tomaž Primc, 3. pa Jernej Kolar. V polfinale tekmovanja za zlato harmoniko Ljubečne pa so se uvrstili v kategoriji do 14 let: Jaka Janc, Zvone Baškovič in Matej Bizjak; v kategoriji 15 do 25 let pa: Robert Furar, Roman Strlekar in Tomaž Primc. Neposredno v finale tega tekmovanja gredo veterani Anton Springer, Tone Hrovat in Franc Škufca. Na fotografiji: mladi harmonikaš iz Gabrja je navdušil poslušalce. (Foto: A. B.)

## Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prishluhnil vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prishluhnil.

## Vsak teden ena

Iz zbirke anekdot Slavka Klančičarja

### Ženske, ženske...

Kot vsi petdeset letniki je tudi vodja recepcijske službe v Zdravilišču Dolenjske Toplice Lojze Kenda postal že malce raztresen. Nekoč je kot sopotnica prisledla v njegov avto sovaščanka Majna. Bilo je že temno, Kenda pa je vozil kar brez luči. Sopotnica, tudi sama voznica, ga zato opomni: "Luči moraš prižgati."

Lojze pa jo pokara: "Ženske, ženske, samo komandirale bi."